

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

A. PROJECTES DE LLEI

Projecte de llei, de la Generalitat, d'infància i adolescència (RE número 108.077)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

D'acord amb l'article 95.1 del Reglament de les Corts, s'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Corts* del Projecte de llei, de la Generalitat, d'infància i adolescència (RE número 108.077), admès a tràmit per la Mesa de les Corts en la reunió del 3 de juliol de 2018.

Palau de les Corts
València, 3 de juliol de 2018

El president
Enric Morera i Català

PROJECTE DE LLEI, DE LA GENERALITAT, D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

ÍNDEX

Exposició de motius

TÍTOL PRELIMINAR. DISPOSICIONS GENERALS

CAPÍTOL ÚNIC. Objecte, àmbit i criteris d'interpretació
Article 1. Objecte
Article 2. Àmbit d'aplicació

TÍTOL I. POLÍTIQUES PÚBLIQUES D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

CAPÍTOL ÚNIC. Polítiques públiques d'infància i adolescència
Article 3. Principis rectors
Article 4. Línies d'actuació
Article 5. Polítiques integrals
Article 6. Informes d'impacte en la infància i l'adolescència

TÍTOL II. DRETS DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

CAPÍTOL I. Protecció de la vida i de la integritat física i psíquica
Article 7. Protecció del dret a la vida
Article 8. Dret al bon tracte i protecció de la integritat física i psíquica
Article 9. Abordatge integral de la violència contra la infància i l'adolescència
Article 10. Prioritat de la permanència en l'entorn familiar, lliure de violència

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓN

A. PROYECTOS DE LEY

Proyecto de ley, de la Generalitat, de infancia y adolescencia (RE número 108.077)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

De acuerdo con el artículo 95.1 del Reglamento de Les Corts, se ordena la publicación en el *Butlletí Oficial de les Corts* del Proyecto de ley, de la Generalitat, de infancia y adolescencia (RE número 108.077), admitido a trámite por la Mesa de Les Corts en la reunión del 3 de julio de 2018.

Palau de les Corts
València, 3 de julio de 2018

El presidente
Enric Morera i Català

PROYECTO DE LEY, DE LA GENERALITAT, DE INFANCIA Y ADOLESCENCIA

ÍNDICE

Exposición de motivos

TÍTULO PRELIMINAR. DISPOSICIONES GENERALES

CAPÍTULO ÚNICO. Objeto, ámbito y criterios de interpretación
Artículo 1. Objeto
Artículo 2. Ámbito de aplicación

TÍTULO I. POLÍTICAS PÚBLICAS DE INFANCIA Y ADOLESCENCIA

CAPÍTULO ÚNICO. Políticas públicas de infancia y adolescencia
Artículo 3. Principios rectores
Artículo 4. Líneas de actuación
Artículo 5. Políticas integrales
Artículo 6. Informes de impacto en la infancia y la adolescencia

TÍTULO II. DERECHOS DE LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

CAPÍTULO I. Protección de la vida y de la integridad física y psíquica
Artículo 7. Protección del derecho a la vida
Artículo 8. Derecho al buen trato y protección de la integridad física y psíquica
Artículo 9. Abordaje integral de la violencia contra la infancia y la adolescencia
Artículo 10. Prioridad de la permanencia en el propio entorno familiar, libre de violencia

Article 11. Informació pública sobre el maltractament a xiquets, xiquetes o adolescents
 Article 12. Protecció de la víctima en els procediments penals
 Article 13. Protecció contra l'explotació sexual, el tràfic de persones menors d'edat i altres formes de violència

CAPÍTOL II. Drets de ciutadania

Article 14. Dret a la identitat i al nom
 Article 15. Dret a la participació
 Article 16. Dret de les persones menors d'edat a ser informades, oïdes i escoltades
 Article 17. Dret a la llibertat d'expressió i a la creació intel·lectual
 Article 18. Dret a la llibertat d'ideologia, consciència i religió
 Article 19. Dret a la lliure associació
 Article 20. Dret de reunió
 Article 21. Dret davant del tractament de les dades personals

CAPÍTOL III. Drets en l'àmbit de les relacions familiars

Article 22. Dret de relació i convivència
 Article 23. Xarxa de punts de trobada familiar
 Article 24. Persones beneficiàries i usuàries del punt de trobada familiar
 Article 25. Equip tècnic del punt de trobada familiar
 Article 26. Modalitats d'actuació dels punts de trobada familiar
 Article 27. Funcionament dels punts de trobada familiar
 Article 28. Suport en l'exercici de les responsabilitats parentals

CAPÍTOL IV. Dret a la informació

Article 29. Dret a la informació
 Article 30. Promoció i protecció dels drets als mitjans de comunicació
 Article 31. Promoció i protecció dels drets en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació
 Article 32. Publicitat dirigida a xiquets, xiquetes o adolescents
 Article 33. Publicitat protagonitzada per xiquets, xiquetes o adolescents
 Article 34. Prohibicions en matèria de publicitat per a la protecció dels drets de la infància i l'adolescència

CAPÍTOL V. Dret a la salut

Article 35. Dret al gaudi del més alt nivell possible de salut
 Article 36. Promoció de la salut
 Article 37. Educació afectivosexual
 Article 38. Salut mental
 Article 39. Protecció davant del consum d'alcohol, tabac, drogues, jocs d'atzar i altres conductes addictives
 Article 40. Interrupció voluntària de l'embaràs
 Article 41. Notificació de situacions de desprotecció infantil

CAPÍTOL VI. Dret a l'educació

Article 42. Dret a l'educació
 Article 43. Continguts educatius
 Article 44. Educació infantil de primer cicle
 Article 45. Programes d'ajudes a l'ensenyament
 Article 46. Notificació de situacions de desprotecció infantil
 Article 47. Xiquets, xiquetes i adolescents en situació d'accòllement residencial o familiar
 Article 48. Persones menors d'edat en conflicte amb la llei en residències socioeducatives

Artículo 11. Información pública sobre el maltrato a niños, niñas o adolescentes
 Artículo 12. Protección de la víctima en los procedimientos penales
 Artículo 13. Protección contra la explotación sexual, la trata de personas menores de edad y otras formas de violencia

CAPÍTULO II. Derechos de ciudadanía

Artículo 14. Derecho a la identidad y al nombre
 Artículo 15. Derecho a la participación
 Artículo 16. Derecho de las personas menores de edad a ser informadas, oídas y escuchadas
 Artículo 17. Derecho a la libertad de expresión y a la creación intelectual
 Artículo 18. Derecho a la libertad de ideología, conciencia y religión
 Artículo 19. Derecho a la libre asociación
 Artículo 20. Derecho de reunión
 Artículo 21. Derecho frente al tratamiento de datos personales

CAPÍTULO III. Derechos en el ámbito de las relaciones familiares

Artículo 22. Derecho de relación y convivencia
 Artículo 23. Red de puntos de encuentro familiar
 Artículo 24. Personas beneficiarias y usuarias del punto de encuentro familiar
 Artículo 25. Equipo técnico del punto de encuentro familiar
 Artículo 26. Modalidades de actuación de los puntos de encuentro familiar
 Artículo 27. Funcionamiento de los puntos de encuentro familiar
 Artículo 28. Apoyo en el ejercicio de las responsabilidades parentales

CAPÍTULO IV. Derecho a la información

Artículo 29. Derecho a la información
 Artículo 30. Promoción y protección de los derechos en los medios de comunicación
 Artículo 31. Promoción y protección de los derechos en el uso de las tecnologías de la información y la comunicación
 Artículo 32. Publicidad dirigida a niños, niñas o adolescentes
 Artículo 33. Publicidad protagonizada por niños, niñas o adolescentes
 Artículo 34. Prohibiciones en materia de publicidad para la protección de los derechos de la infancia y adolescencia

CAPÍTULO V. Derecho a la salud

Artículo 35. Derecho al disfrute del más alto nivel posible de salud
 Artículo 36. Promoción de la salud
 Artículo 37. Educación afectivo-sexual
 Artículo 38. Salud mental
 Artículo 39. Protección frente al consumo de alcohol, tabaco, drogas, juegos de azar y otras conductas addictivas
 Artículo 40. Interrupción voluntaria del embarazo
 Artículo 41. Notificación de situaciones de desprotección infantil

CAPÍTULO VI. Derecho a la educación

Artículo 42. Derecho a la educación
 Artículo 43. Contenidos educativos
 Artículo 44. Educación infantil de primer ciclo
 Artículo 45. Programas de ayudas a la enseñanza
 Artículo 46. Notificación de situaciones de desprotección infantil
 Artículo 47. Niños, niñas y adolescentes en situación de acogimiento residencial o familiar
 Artículo 48. Personas menores de edad en conflicto con la ley en residencias socioeducativas

Article 49. No-escolarització, absentisme i abandó escolar
Article 50. Unitats educatives terapèutiques/hospitals de dia infantil i adolescent
Article 51. Programes de prevenció, detecció i eradicació de les conductes agressives, la violència i l'assetjament en centres docents
Article 52. Inclusió social de l'alumnat

CAPÍTOL VII. Drets amb relació al medi ambient, l'entorn urbà i la mobilitat
Article 53. Dret a un medi ambient saludable
Article 54. Dret a l'adequació de l'espai urbà
Article 55. Dret a conéixer l'entorn urbà
Article 56. Espais i zones de joc, esportives i recreatives públiques
Article 57. Polítiques de mobilitat urbana i interurbana

CAPÍTOL VIII. Dret a la inclusió i a unes condicions de vida dignes
Article 58. Inclusió social
Article 59. Xiquets, xiquetes i adolescents amb problemes de salut o diversitat funcional
Article 60. Empobriment infantil
Article 61. Minories culturals
Article 62. Xiquets, xiquetes i adolescents amb conductes disruptives

CAPÍTOL IX. Dret a un habitatge digne
Article 63. Dret a un habitatge digne
Article 64. Protecció davant del risc de no tenir llar
Article 65. Protecció en les polítiques públiques d'habitatge

CAPÍTOL X. Dret al desenvolupament mitjançant l'oci educatiu, l'activitat física i l'esport
Article 66. Drets amb relació al temps lliure
Article 67. Dret al joc
Article 68. Dret a l'oci educatiu
Article 69. Contribució dels centres educatius al dret al desenvolupament mitjançant l'oci i de l'esport
Article 70. Protecció davant de pràctiques esportives nocives

CAPÍTOL XI. Dret a la cultura
Article 71. Dret a participar en la vida cultural
Article 72. Entrada i permanència de persones menors d'edat en espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics

CAPÍTOL XII. Dret en matèria laboral
Article 73. Dret a la formació i accés a l'ocupació
Article 74. Protecció contra l'explotació econòmica i laboral

CAPÍTOL XIII. Drets com a persones consumidores i usuàries
Article 75. Dret a una protecció especial com a persones consumidores i usuàries
Article 76. Protecció davant de substàncies perjudicials per a la salut
Article 77. Protecció davant de continguts perjudicials per al desenvolupament
Article 78. Allotjament de xiquets, xiquetes o adolescents en establiments públics

Artículo 49. No escolarización, absentismo y abandono escolar
Artículo 50. Unidades educativas terapéuticas/hospitales de día infantil y adolescente
Artículo 51. Programas de prevención, detección y erradicación de las conductas agresivas, la violencia y el acoso en centros docentes
Artículo 52. Inclusión social del alumnado

CAPÍTULO VII. Derechos en relación con el medio ambiente, el entorno urbano y la movilidad
Artículo 53. Derecho a un medio ambiente saludable
Artículo 54. Derecho a la adecuación del espacio urbano
Artículo 55. Derecho a conocer el entorno urbano
Artículo 56. Espacios y zonas de juego, deportivas y recreativas públicas
Artículo 57. Políticas de movilidad urbana e interurbana

CAPÍTULO VIII. Derecho a la inclusión y a condiciones de vida dignas
Artículo 58. Inclusión social
Artículo 59. Niños, niñas y adolescentes con problemas de salud o diversidad funcional
Artículo 60. Empobrecimiento infantil
Artículo 61. Minorías culturales
Artículo 62. Niños, niñas y adolescentes con conductas disruptivas

CAPÍTULO IX. Derecho a una vivienda digna
Artículo 63. Derecho a una vivienda digna
Artículo 64. Protección frente al riesgo de no tener hogar
Artículo 65. Protección en las políticas públicas de vivienda

CAPÍTULO X. Derecho al desarrollo a través del ocio educativa, la actividad física y el deporte
Artículo 66. Derechos en relación al tiempo libre
Artículo 67. Derecho al juego
Artículo 68. Derecho al ocio educativo
Artículo 69. Contribución de los centros educativos al derecho al desarrollo a través del ocio y del deporte
Artículo 70. Protección frente a prácticas deportivas dañinas

CAPÍTULO XI. Derecho a la cultura
Artículo 71. Derecho a participar en la vida cultural
Artículo 72. Entrada y permanencia de personas menores de edad en espectáculos públicos, actividades recreativas y establecimientos públicos

CAPÍTULO XII. Derechos en materia laboral
Artículo 73. Derecho a la formación y acceso al empleo
Artículo 74. Protección contra la explotación económica y laboral

CAPÍTULO XIII. Derechos como personas consumidoras y usuarias
Artículo 75. Derecho a una protección especial como personas consumidoras y usuarias
Artículo 76. Protección frente a sustancias perjudiciales para la salud
Artículo 77. Protección frente a contenidos perjudiciales para el desarrollo
Artículo 78. Alojamiento de niños, niñas o adolescentes en establecimientos públicos

CAPÍTOL XIV. Garanties i defensa dels drets

- Article 79. *Garantia genèrica*
 Article 80. *Difusió, formació i informació*
 Article 81. *Defensa dels seus drets*
 Article 82. *Qualitat en l'atenció a la infància i l'adolescència*

TÍTOL III. PROTECCIÓ SOCIAL I JURÍDICA DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA**CAPÍTOL I. Disposicions generals**

- Article 83. *Acció protectora*
 Article 84. *Drets específics de xiquets, xiquetes i adolescents protegits*
 Article 85. *Principis d'actuació*
 Article 86. *Deure de notificació*
 Article 87. *Deure de reserva*
 Article 88. *Deure de col·laboració*
 Article 89. *Evaluació i planificació*
 Article 90. *Consell Infantil i Adolescent del Sistema de Protecció*

CAPÍTOL II. Prevenció de les situacions de desprotecció

- Article 91. *Prioritat i desenvolupament de l'actuació preventiva*
 Article 92. *Actuacions preventives de la Generalitat basades en la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar*
 Article 93. *Accions de prevenció secundària*

CAPÍTOL III. Protecció en les situacions de risc

- Article 94. *Acció protectora en situació de risc*
 Article 95. *Intervenció en la situació de risc*
 Article 96. *Participació i col·laboració familiar*
 Article 97. *Declaració de risc*

CAPÍTOL IV. Desamparament i tutela

- Article 98. *Concepte de desemparament*
 Article 99. *Declaració de desemparament*
 Article 100. *Exercici de la tutela*
 Article 101. *Assistència lletrada*
 Article 102. *Promoció de la tutela ordinària*
 Article 103. *Cessament i revocació de la tutela*

CAPÍTOL V. Guarda

- Article 104. *Assumpció de la guarda*
 Article 105. *Guarda voluntària*
 Article 106. *Guarda per resolució judicial*
 Article 107. *Atenció immediata i guarda provisional*

CAPÍTOL VI. Disposicions comunes a la guarda i a la tutela

- Article 108. *Pla de protecció*
 Article 109. *Grups de germans i germanes*
 Article 110. *Revisió del pla de protecció*
 Article 111. *Garantia de drets*
 Article 112. *Delegació de guarda per a estades, eixides i vacances*
 Article 113. *Relacions amb familiars i persones acostades*
 Article 114. *Transicions d'entorn de convivència*
 Article 115. *Reunificació familiar*
 Article 116. *Preparació per a la vida independent*
 Article 117. *Persones estrangeres menors d'edat no acompañades*
 Article 118. *Menors d'edat embarassades o amb descendents a càrrec seu*

CAPÍTULO XIV. Garantías y defensa de los derechos

- Artículo 79. *Garantía genérica*
 Artículo 80. *Difusión, formación e información*
 Artículo 81. *Defensa de sus derechos*
 Artículo 82. *Calidad en la atención a la infancia y la adolescencia*

TÍTULO III. PROTECCIÓN SOCIAL Y JURÍDICA DE LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA**CAPÍTULO I. Disposiciones generales**

- Artículo 83. *Acción protectora*
 Artículo 84. *Derechos específicos de niños, niñas y adolescentes protegidos*
 Artículo 85. *Principios de actuación*
 Artículo 86. *Deber de notificación*
 Artículo 87. *Deber de reserva*
 Artículo 88. *Deber de colaboración*
 Artículo 89. *Evaluación y planificación*
 Artículo 90. *Consejo infantil y Adolescentes del Sistema de Protección*

CAPÍTULO II. Prevención de las situaciones de desprotección

- Artículo 91. *Prioridad y desarrollo de la actuación preventiva*
 Artículo 92. *Actuaciones preventivas de la Generalitat basadas en la promoción del buen trato en el ámbito familiar*
 Artículo 93. *Acciones de prevención secundaria*

CAPÍTULO III. Protección en las situaciones de riesgo

- Artículo 94. *Acción protectora en situación de riesgo*
 Artículo 95. *Intervención en la situación de riesgo*
 Artículo 96. *Participación y colaboración familiar*
 Artículo 97. *Declaración de riesgo*

CAPÍTULO IV. Desamparo y tutela

- Artículo 98. *Concepto de desamparo*
 Artículo 99. *Declaración de desamparo*
 Artículo 100. *Ejercicio de la tutela*
 Artículo 101. *Asistencia letrada*
 Artículo 102. *Promoción de la tutela ordinaria*
 Artículo 103. *Cese y revocación de la tutela*

CAPÍTULO V. Guarda

- Artículo 104. *Asunción de la guarda*
 Artículo 105. *Guarda voluntaria*
 Artículo 106. *Guarda por resolución judicial*
 Artículo 107. *Atención inmediata y guarda provisional*

CAPÍTULO VI. Disposiciones comunes a la guarda y la tutela

- Artículo 108. *Plan de protección*
 Artículo 109. *Grupos de hermanos y hermanas*
 Artículo 110. *Revisión del plan de protección*
 Artículo 111. *Garantía de derechos*
 Artículo 112. *Delegación de guarda para estancias, salidas y vacaciones*
 Artículo 113. *Relaciones con familiares y personas allegadas*
 Artículo 114. *Transiciones de entorno de convivencia*
 Artículo 115. *Reunificación familiar*
 Artículo 116. *Preparación para la vida independiente*
 Artículo 117. *Personas extranjeras menores de edad no acompañadas*
 Artículo 118. *Menores de edad embarazadas o con descendientes a su cargo*

CAPÍTOL VII. Acolliment familiar

- Article 119. Concepte de l'acolliment familiar
Article 120. Formalització de l'acolliment familiar
Article 121. Modalitats d'acolliment familiar
Article 122. Determinació de la modalitat d'acolliment
Article 123. Selecció de la família acollidora
Article 124. Requisits d'aptitud per a l'acolliment
Article 125. Valoració de l'aptitud per a l'acolliment
Article 126. Compensació econòmica
Article 127. Suport i acompañamiento en el acogimiento
Article 128. Atribució de funcions tutelars a les persones acollidores
Article 129. Relació entre les persones acollidores i acollides al cessament de l'acolliment
Article 130. Foment de l'acolliment familiar

CAPÍTOL VIII. Acolliment residencial

- Article 131. Mesura d'acolliment residencial
Article 132. Tipus de recurs d'acolliment residencial
Article 133. Règim de les residències i llars
Article 134. Participació de les persones acollides
Article 135. Residències i llars de recepció
Article 136. Residències i llars específiques per a problemes greus de conducta

CAPÍTOL IX. Adopció

- Article 137. Actuació de la Generalitat en matèria d'adopció
Article 138. Proposta d'adopció
Article 139. Delegació de guarda amb finalitats d'adopció
Article 140. Adopció oberta
Article 141. Proposta d'adopció sense oferiment previ
Article 142. Tramitació d'oferts d'adopció nacional
Article 143. Tramitació d'oferts d'adopció internacional
Article 144. Declaració d'idoneïtat
Article 145. Suspensió de la tramitació de l'ofert d'adopció
Article 146. Actuacions en l'adopció internacional
Article 147. Suport després de l'adopció
Article 148. Dret a conéixer els orígens biològics

TÍTOL IV. ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA DE PERSONES MENORS D'EDAT EN CONFLICTE AMB LA LLEI**CAPÍTOL I. Disposicions generals**

- Article 149. Atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei
Article 150. Principis d'actuació

CAPÍTOL II. Acció preventiva

- Article 151. Prevenció

CAPÍTOL III. Organització i gestió dels programes, els serveis i els centres destinats a l'execució de mesures judicials

- Article 152. Programes de medi obert
Article 153. Residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei
Article 154. Supervisió de les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei

CAPÍTULO VII. Acogimiento familiar

- Artículo 119. Concepto del acogimiento familiar
Artículo 120. Formalización del acogimiento familiar
Artículo 121. Modalidades de acogimiento familiar
Artículo 122. Determinación de la modalidad de acogimiento
Artículo 123. Selección de la familia acogedora
Artículo 124. Requisitos de aptitud para el acogimiento
Artículo 125. Valoración de la aptitud para el acogimiento
Artículo 126. Compensación económica
Artículo 127. Apoyo y acompañamiento en el acogimiento
Artículo 128. Atribución de funciones tutelares a las personas acogedoras
Artículo 129. Relación entre las personas acogedoras y acogidas al cese del acogimiento
Artículo 130. Fomento del acogimiento familiar

CAPÍTULO VIII. Acogimiento residencial

- Artículo 131. Medida de acogimiento residencial
Artículo 132. Tipos de recurso de acogimiento residencial
Artículo 133. Régimen de las residencias y hogares
Artículo 134. Participación de las personas acogidas
Artículo 135. Residencias y hogares de recepción
Artículo 136. Residencias y hogares específicos para problemas graves de conducta

CAPÍTULO IX. Adopción

- Artículo 137. Actuación de la Generalitat en materia de adopción
Artículo 138. Propuesta de adopción
Artículo 139. Delegación de guarda con fines de adopción
Artículo 140. Adopción abierta
Artículo 141. Propuesta de adopción sin ofrecimiento previo
Artículo 142. Tramitación de ofrecimientos de adopción nacional
Artículo 143. Tramitación de ofrecimientos de adopción internacional
Artículo 144. Declaración de idoneidad
Artículo 145. Suspensión de la tramitación del ofrecimiento de adopción
Artículo 146. Actuaciones en la adopción internacional
Artículo 147. Apoyo tras la adopción
Artículo 148. Derecho a conocer los orígenes biológicos

TÍTULO IV. ATENCIÓN SOCIOEDUCATIVA DE PERSONAS MENORES DE EDAD EN CONFLICTO CON LA LEY**CAPÍTULO I. Disposiciones generales**

- Artículo 149. Atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley
Artículo 150. Principios de actuación

CAPÍTULO II. Acción preventiva

- Artículo 151. Prevención

CAPÍTULO III. Organización y gestión de los programas, servicios y centros destinados a la ejecución de medidas judiciales

- Artículo 152. Proyectos de medio abierto
Artículo 153. Residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley
Artículo 154. Supervisión de las residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley

CAPÍTOL IV. Actuacions complementàries a l'execució de les mesures
Article 155. *Actuacions complementàries d'inclusió social*
Article 156. *Concurrència amb l'acció protectora*
Article 157. *Actuacions posteriors a l'execució de les mesures.*

TÍTOL V. COMPETÈNCIES PÚBLIQUES I COOPERACIÓ PER A LA PROMOCIÓN I LA PROTECCIÓ DELS DRETS DE LA INFÀNCIA

CAPÍTOL I. Distribució de competències en matèria de drets de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana

Article 158. *Competències de la Generalitat*
Article 159. *Competències de les entitats locals*
Article 160. *Exercici de les competències de les entitats locals en matèria de protecció de la infància i l'adolescència*

CAPÍTOL II. Cooperació, col·laboració i coordinació administrativa

Article 161. *Col·laboració interadministrativa*
Article 162. *Cooperació i coordinació interadministrativa*
Article 163. *Col·laboració i coordinació entre la Generalitat i les entitats locals*
Article 164. *Tècniques de coordinació interadministrativa per a la promoció dels drets i la protecció de la infància i l'adolescència*

Article 165. *Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència*

Article 166. *Col·laboració amb els òrgans judiciais*
Article 167. *Col·laboració amb el ministeri fiscal*
Article 168. *Col·laboració dels cossos policials*

CAPÍTOL III. Iniciativa social

Article 169. *Foment de la iniciativa social*
Article 170. *Entitats col·laboradores en l'execució de mesures de justícia juvenil i la protecció de la infància i l'adolescència*

TÍTOL VI. ÒRGANS DE GARANTIA DELS DRETS I DE PARTICIPACIÓ

CAPÍTOL I. Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència
Article 171. *Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència*

CAPÍTOL II. Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana

Article 172. *Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana*

CAPÍTOL III. Òrgans col·legiats per a la protecció de la infància i l'adolescència

Article 173. *Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència*
Article 174. *Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars*

TÍTOL VII. RÈGIM SANCIÓNADOR

CAPÍTOL I. Subjectes responsables
Article 175. *Subjectes responsables*

CAPÍTULO IV. Actuaciones complementarias a la ejecución de las medidas
Artículo 155. *Actuaciones complementarias de inclusión social*
Artículo 156. *Concurrencia con la acción protectora*
Artículo 157. *Actuaciones posteriores a la ejecución de las medidas*

TÍTULO V. COMPETENCIAS PÚBLICAS Y COOPERACIÓN PARA LA PROMOCIÓN Y PROTECCIÓN DE LOS DERECHOS DE LA INFANCIA

CAPÍTULO I. Distribución de competencias en materia de derechos de la infancia y adolescencia en la Comunitat Valenciana

Artículo 158. *Competencias de la Generalitat*
Artículo 159. *Competencias de las entidades locales*
Artículo 160. *Ejercicio de las competencias de las entidades locales en materia de protección de la infancia y la adolescencia*

CAPÍTULO II. Cooperación, colaboración y coordinación administrativa

Artículo 161. *Colaboración interadministrativa*
Artículo 162. *Cooperación y coordinación interadministrativa*
Artículo 163. *Colaboración y coordinación entre la Generalitat y las entidades locales*
Artículo 164. *Técnicas de coordinación interadministrativa para la promoción de los derechos y la protección de la infancia y la adolescencia*
Artículo 165. *Comisión Interdepartamental de Infancia y Adolescencia*
Artículo 166. *Colaboración con los órganos judiciales*
Artículo 167. *Colaboración con el ministerio fiscal*
Artículo 168. *Colaboración de los cuerpos policiales*

CAPÍTULO III. Iniciativa social

Artículo 169. *Fomento de la iniciativa social*
Artículo 170. *Entidades colaboradoras en la ejecución de medidas de justicia juvenil y la protección de la infancia y la adolescencia*

TÍTULO VI. ÓRGANOS DE GARANTÍA DE LOS DERECHOS Y DE PARTICIPACIÓN

CAPÍTULO I. Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia

Artículo 171. *Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia*

CAPÍTULO II. Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana

Artículo 172. *Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana*

CAPÍTULO III. Órganos colegiados para la protección de la infancia y la adolescencia

Artículo 173. *Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia*
Artículo 174. *Comisión de Adopción y Alternativas Familiares*

TÍTULO VII. RÉGIMEN SANCIÓNADOR

CAPÍTULO I. Sujetos responsables
Artículo 175. *Sujetos responsables*

CAPÍTOL II. Infraccions i sancions

Article 176. *Infraccions administratives*

Article 177. *Infraccions lleus*

Article 178. *Infraccions greus*

Article 179. *Infraccions molt greus*

Article 180. *Prescripció*

Article 181. *Sancions administratives*

Article 182. *Graduació de les sancions administratives*

CAPÍTOL III. Procediment sancionador

Article 183. *Òrgans competents*

Article 184. *Termini màxim per a resoldre i caducitat*

Article 185. *Mesures cautelars*

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. *Prioritat en els pressupostos de la Generalitat*

Disposició addicional segona. *Dia dels Drets de la Infància i l'Adolescència*

Disposició addicional tercera. *Cobertura de llocs de treball d'atenció a la infància i a l'adolescència en la Generalitat*

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera. *Exigibilitat del requisit d'acreditació*

Disposició transitòria segona. *Residències socioeducatives la titularitat o gestió de les quals no correspon a la Generalitat*

Disposició transitòria tercera. *Exercici de les competències de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència i de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars*

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Disposició derogatòria única. *Clàusula derogatòria*

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 14/2008, de 18 de novembre de 2008, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana*

Disposició final segona. *Modificació de l'article 20 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana*

Disposició final tercera. *Modificació de l'article 43 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana*

Disposició final quarta. *Modificació de l'article 58 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana*

Disposició final cinquena. *Modificació de l'article 109 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana*

Disposició final sisena. *Modificació de l'article 110 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana*

Disposició final setena. *Modificació de l'article 3 bis de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica a la Generalitat*

Disposició final huitena. *Autorització de desenvolupament*

Disposició final novena. *Entrada en vigor*

CAPÍTULO II. Infracciones y sanciones

Artículo 176. *Infracciones administrativas*

Artículo 177. *Infracciones leves*

Artículo 178. *Infracciones graves*

Artículo 179. *Infracciones muy graves*

Artículo 180. *Prescripción*

Artículo 181. *Sanciones administrativas*

Artículo 182. *Graduación de las sanciones administrativas*

CAPÍTULO III. Procedimiento sancionador

Artículo 183. *Órganos competentes*

Artículo 184. *Plazo máximo para resolver y caducidad*

Artículo 185. *Medidas cautelares*

DISPOSICIONES ADICIONALES

Disposición adicional primera. *Prioridad en los presupuestos de la Generalitat*

Disposición adicional segunda. *Día de los Derechos de la Infancia y la Adolescencia*

Disposición adicional tercera. *Cobertura de puestos de trabajo de atención a la infancia y a la adolescencia en la Generalitat*

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Disposición transitoria primera. *Exigibilidad del requisito de acreditación*

Disposición transitoria segunda. *Residencias socioeducativas cuya titularidad o gestión no corresponde a la Generalitat*

Disposición transitoria tercera. *Ejercicio de las competencias de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia y de la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares*

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Disposición derogatoria única. *Cláusula derogatoria*

DISPOSICIONES FINALES

Disposición final primera. *Modificación de la Ley 14/2008, de 18 de noviembre de 2008, de la Generalitat, de asociaciones de la Comunitat Valenciana*

Disposición final segunda. *Modificación del artículo 20 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana*

Disposición final tercera. *Modificación del artículo 43 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana*

Disposición final cuarta. *Modificación del artículo 58 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana*

Disposición final quinta. *Modificación del artículo 109 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana*

Disposición final sexta. *Modificación del artículo 110 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana*

Disposición final séptima. *Modificación del artículo 3 bis de la Ley 10/2005, de 9 de diciembre, de la Generalitat, de asistencia jurídica a la Generalitat*

Disposición final octava. *Autorización de desarrollo*

Disposición final novena. *Entrada en vigor*

PROJECTE DE LLEI, DE LA GENERALITAT, D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

Exposició de motius

I

La Convació sobre els drets de l'infant, adoptada per l'Assemblea de Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 (d'ara endavant, Convació dels drets de l'infant), i en vigor en el nostre ordenament des del 5 de gener de 1991, és l'instrument jurídic fonamental dels drets humans de la infància i l'adolescència. Els drets i els principis rectors recollits en l'articulat d'aquesta convació configuren un estatut jurídic de la infància i l'adolescència de consens pràcticament universal, atenent el nombre de països que l'han ratificada, que estableix les bases perquè puguen desenvolupar-ne el ple potencial.

Les disposicions de la Convació dels drets de l'infant no solament formen part del nostre ordenament intern, com la resta de tractats internacionals publicats, per raó del que hi ha disposat en l'article 96 de la Constitució espanyola, sinó que tenen una especial rellevància constitucional d'acord amb l'article 39, que en l'apartat quart disposa que els xiquets han de gaudir de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets. Aquesta protecció queda garantida en el nostre sistema constitucional mitjançant una doble obligació, la de les persones progenitoras de prestar assistència de tot ordre als fills i a les filles tinguts dins o fora del matrimoni, durant la minoria d'edat, i la dels poders públics d'assegurar-ne la protecció integral.

El desenvolupament legislatiu d'aquest mandat constitucional, a resguard de la competència de l'Estat en matèria de legislació civil, correspon a la Generalitat, que, a més d'haver assumit en exclusiva, per raó de l'article 49.1 de l'Estatut d'autonomia, la competència sobre institucions públiques de protecció i ajuda de persones menors d'edat, té en la protecció específica i tutela social de la infància un dels seus àmbits primordials d'actuació per a la defensa i la promoció dels drets socials, tal com disposa l'article 10 de l'Estatut d'autonomia.

II

El Comitè de Drets del Xiquet, en l'observació general número 5, recomana revisar de forma contínua la legislació interna per a garantir el ple compliment de la Convació dels drets de l'infant. Amb aquest esperit es dicta aquesta llei, amb la finalitat de donar una nova orientació a les polítiques públiques dirigides a la promoció dels drets de la infància i l'adolescència.

La llei se centra en la protecció dels interessos superiors dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents que viuen al territori valencià. Per primera vegada es reconeix la infància i l'adolescència com a ciutadania activa i de ple dret a la Comunitat Valenciana i es promou la seua participació en tots els àmbits de les esferes pública i privada com un dels objectius fonamentals d'aquest projecte normatiu. Aquest

PROYECTO DE LEY, DE LA GENERALITAT, DE INFANCIA Y ADOLESCENCIA

Exposición de motivos

I

La Convención sobre los derechos del niño, adoptada por la Asamblea de Naciones Unidas el 20 de noviembre de 1989 (en adelante, Convención de derechos del niño), y en vigor en nuestro ordenamiento desde el 5 de enero de 1991, es el instrumento jurídico fundamental de los derechos humanos de la infancia y la adolescencia. Los derechos y principios rectores recogidos en su articulado configuran un estatuto jurídico de la infancia y la adolescencia de consenso prácticamente universal, atendiendo al número de países que la han ratificado, que sienta las bases para que puedan desarrollar su pleno potencial.

Las disposiciones de la Convención de derechos del niño no sólo forman parte de nuestro ordenamiento interno, como el resto de tratados internacionales publicados, en virtud de lo dispuesto en el artículo 96 de la Constitución española, sino que tienen una especial relevancia constitucional de acuerdo con su artículo 39, que en el apartado cuarto dispone que los niños gozarán de la protección prevista en los acuerdos internacionales que velan por sus derechos. Tal protección queda garantizada en nuestro sistema constitucional mediante una doble obligación, la de las personas progenitoras de prestar asistencia de todo orden a los hijos e hijas habidos dentro o fuera del matrimonio, durante su minoría de edad, y la de los poderes públicos de asegurar su protección integral.

El desarrollo legislativo de este mandato constitucional, a salvo de la competencia del Estado en materia de legislación civil, corresponde a la Generalitat, que, además de haber asumido en exclusiva, en virtud del artículo 49.1 del Estatuto de autonomía, la competencia sobre instituciones públicas de protección y ayuda de personas menores de edad, tiene en la protección específica y tutela social de la infancia, uno de sus ámbitos primordiales de actuación para la defensa y promoción de los derechos sociales, tal como dispone en el artículo 10 del Estatuto de autonomía.

II

El Comité de Derechos del Niño, en su observación general número 5, recomienda revisar de forma continua la legislación interna para garantizar el pleno cumplimiento de la Convención de derechos del niño. Con ese espíritu se dicta la presente ley, con el fin de dar una nueva orientación a las políticas públicas dirigidas a la promoción de los derechos de la infancia y la adolescencia.

La ley se centra en la protección de los intereses superiores de los niños, niñas y adolescentes que viven en el territorio valenciano. Por primera vez se reconoce a la infancia y la adolescencia como ciudadanía activa y de pleno derecho en la Comunitat Valenciana y se promueve su participación en todos los ámbitos de las esferas pública y privada como uno de los objetivos fundamentales de este proyecto normativo.

dret que la seua opinió siga escoltada i presa en consideració en tots els assumptes que els afecten, tant individualment com col·lectiva, és un eix transversal que pretén aconseguir una aliança intergeneracional necessària per a garantir la cohesió social en la nostra societat. El principi de la participació infantil i adolescent, a més d'informar el contingut material d'aquesta llei, s'ha portat a la pràctica en confeccionar-la. La infància no podia quedar exclosa del criteri general de transparència, per raó de la qual les persones potencialment destinataries d'una norma han d'intervenir activament en la seua elaboració.

La llei pretén, a més, establir un nou marc de suport a la infància i l'adolescència i les seues famílies en el qual es treballa des de totes les esferes per l'equitat en l'accés als seus drets, la igualtat d'oportunitats i la lluita contra la transmissió intergeneracional de l'empobriment. Així mateix, aquesta llei suposa donar-li un enfocament transversal a tot el que es relacione amb el desenvolupament de la infància, atenent la diversitat de cada xiqueta, xiquet i adolescent, tenint en compte la coeducació inclusiva, emocional i social, i garantint la igualtat de tracte i la no-discriminació per qualsevol motiu.

El propòsit d'aquesta llei és, en suma, fomentar de forma activa els drets de la Convenció dels drets de l'infant per al conjunt de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana, fi que compta amb un ampli suport polític i social, com posa de manifest el Pacte per la infància, al qual han donat suport la totalitat dels grups polítics representats en les Corts, amb l'impuls de la societat civil organitzada. Amb aquest text es posa ordre a l'àmbit competencial europeu, estatal i autonòmic per a posar en el centre de les polítiques públiques les persones menors d'edat i articular el sistema valencià de protecció de la infància i l'adolescència.

III

També el legislador espanyol, en l'exercici de les seues competències, ha desenvolupat legalment la disposició constitucional sobre protecció de xiquets i xiquetes, fonamentalment mitjançant normes de reforma de la legislació civil. Entre aquestes cal destacar la Llei 54/2007, de 28 de desembre, d'adopció internacional (d'ara endavant, Llei d'adopció internacional) i, sobretot, la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil (d'ara endavant, Llei orgànica 1/1996), que constitueix el principal marc regulador dels drets de les persones menors d'edat en el conjunt del territori de l'Estat. La confluència en l'àmbit de la infància de competències connexes fa particularment important, en nom de la seguretat jurídica, que entre la legislació estatal i l'autonòmica hi haja una total congruència.

Aquesta congruència s'havia perdut després de l'aprovació, en l'àmbit estatal, de la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (d'ara endavant, Llei orgànica 8/2015), i la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (d'ara endavant, Llei 26/2015), normes promulgades després de l'entrada en vigor de la Llei 12/2008, de 3 de juliol de 2008, de

Este derecho a que su opinión sea escuchada y tomada en consideración en todos los asuntos que les afectan, tanto individual como colectivamente, es un eje transversal que pretende conseguir una alianza intergeneracional necesaria para garantizar la cohesión social en nuestra sociedad. El principio de la participación infantil y adolescente, además de informar el contenido material de esta ley, se ha llevado a la práctica en su confección. La infancia no podía quedar excluida del criterio general de transparencia, en virtud del cual las personas potencialmente destinatarias de una norma han de intervenir activamente en su elaboración.

La ley pretende además establecer un nuevo marco de apoyo a la infancia y la adolescencia y sus familias donde se trabaje desde todas las esferas por la equidad en el acceso a sus derechos, la igualdad de oportunidades y la lucha contra la transmisión intergeneracional del empobrecimiento. Asimismo, esta ley supone darle un enfoque transversal a todo lo relacionado con el desarrollo de la infancia, atendiendo a la diversidad de cada niña, niño y adolescente, teniendo en cuenta la coeducación inclusiva, emocional y social, y garantizando la igualdad de trato y la no discriminación por cualquier motivo.

El propósito de esta ley es, en suma, fomentar de forma activa los derechos de la Convención de derechos del niño para el conjunto de la infancia y la adolescencia de la Comunitat Valenciana, fin que cuenta con un amplio respaldo político y social, como pone de manifiesto el Pacto por la infancia, apoyado por la totalidad de los grupos políticos representados en Les Corts, con el impulso de la sociedad civil organizada. Con este texto se pone orden al ámbito competencial europeo, estatal y autonómico para poner en el centro de las políticas públicas a las personas menores de edad y articular el sistema valenciano de protección de la infancia y la adolescencia.

III

También el legislador español, en el ejercicio de sus competencias, ha desarrollado legalmente la disposición constitucional sobre protección de niños y niñas, fundamentalmente mediante normas de reforma de la legislación civil. Entre ellas, cabe destacar la Ley 54/2007, de 28 de diciembre, de Adopción internacional (en adelante Ley de adopción internacional) y sobre todo la Ley orgánica 1/1996, de 15 de enero, de protección jurídica del menor, de modificación parcial del Código civil y de la Ley de enjuiciamiento civil (en adelante, Ley orgánica 1/1996), que constituye el principal marco regulador de los derechos de las personas menores de edad en el conjunto del territorio del Estado. La confluencia en el ámbito de la infancia de competencias connexas hace particularmente importante, en aras de la seguridad jurídica, que entre la legislación estatal y autonómica haya una total congruencia.

Tal congruencia se había perdido tras la aprobación, a nivel estatal, de la Ley orgánica 8/2015, de 22 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia (en adelante, Ley orgánica 8/2015), y la Ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia (en adelante, Ley 26/2015), normas promulgadas después de la entrada en vigor de la Ley 12/2008, de 3 de julio de 2008, de la Generalitat, de

la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència, que ara es deroga. Aquesta llei soluciona aquesta deficiència i restaura la coherència del conjunt de l'ordenament sobre aquesta matèria.

IV

La Llei, de la Generalitat, d'infància i adolescència, s'estructura en un títol preliminar, set títols, tres disposicions addicionals, tres disposicions transitòries, una disposició derogatòria i nou disposicionsinals.

El títol preliminar conté disposicions de caràcter directiu, com l'objecte, l'àmbit i els criteris d'interpretació.

El títol I es dedica a les polítiques públiques d'infància i adolescència. Entre els principis rectors i les línies d'actuació que han de guiar aquestes políticas, recollits respectivament en els articles 3 i 4, hi destaquen: el principi de l'interés superior del xiquet, la xiqueta o l'adolescent, redactat d'acord amb les previsiones contingudes en la Convenció dels drets de l'infant i en la Llei orgànica 1/1996; la consideració de la infància i l'adolescència com a ciutadania activa, i els principis de no-discriminació i d'escolta i participació infantil, bases sobre les quals, com ha quedat exposat, se sosté aquesta llei. Perquè aquestes directrius no queden exclusivament en un contingut declaratiu, s'estableix la prioritat pressupostària de les polítiques destinades a fer efectius els drets de la infància i es preveu, en l'article 5, l'existència d'un pla integral per a fer efectius els drets de la infància a la Comunitat Valenciana.

V

L'eix central de la norma és el títol II, que configura l'estatut jurídic de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, i desenvolupa els drets reconeguts en la Convenció dels drets de l'infant i en la resta de l'ordenament, i les actuacions conduents al ple gaudi d'aquests.

Cobra especial importància el dret a la vida i a la integritat física i psíquica, que és, a més d'un dret singular de la convenció, un principi rector que la recorre, per a la defensa del qual es configura en el capítol I un sistema integral de prevenció i protecció davant de la violència contra la infància, a fi que tots els poders públics, des dels respectius àmbits de competència, hi responguen de forma coordinada i donant prioritat a les necessitats de la víctima. Una de les mesures de protecció a xiquets i xiquetes que hagen patit actes greus de violència és l'exercici de l'acció popular, per part de la Generalitat, en els procediments penals que aquests seguisquen.

Als drets que corresponen a les xiquetes i els xiquets en la seua condició de ciutadanes i ciutadans, es dedica tot el capítol II. S'hi han incorporat drets no previstos en la normativa anterior, com el dret a la identitat i l'expressió de gènere, i se n'han desenvolupat uns altres, com el dret a l'escucha i que la seua opinió siga presa en consideració, que va més enllà del simple dret a ser oït, o com el dret a la participació,

protección integral de la infancia y la adolescencia, que ahora se deroga. La presente ley viene a solventar esta deficiencia y a restaurar la coherencia del conjunto del ordenamiento sobre esta materia.

IV

La ley, de la Generalitat, de infancia y adolescencia, se estructura en un título preliminar, siete títulos, tres disposiciones adicionales, tres disposiciones transitorias, una disposición derogatoria y nueve disposiciones finales.

El título preliminar contiene disposiciones de carácter directivo, como el objeto, el ámbito y los criterios de interpretación.

El título I se dedica a las políticas públicas de infancia y adolescencia. Entre los principios rectores y las líneas de actuación que han de guiar dichas políticas, recogidos respectivamente en los artículos 3 y 4, destacan: el principio del interés superior del niño, niña o adolescente, redactado conforme a las previsiones contenidas en la Convención de derechos del niño y en la Ley orgánica 1/1996; la consideración de la infancia y adolescencia como ciudadanía activa; y los principios de no discriminación y de escucha y participación infantil, pilares sobre los que, como ha quedado expuesto, se sostiene esta ley. Para que estas directrices no queden exclusivamente en un contenido declarativo, se establece la prioridad presupuestaria de las políticas destinadas a hacer efectivos los derechos de la infancia y se prevé, en el artículo 5, la existencia de un plan integral para hacer efectivos los derechos de la infancia en la Comunitat Valenciana.

V

El eje central de la norma es el título II, que configura el estatuto jurídico de la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana, desarrollando los derechos reconocidos en la Convención de derechos del niño y en el resto del ordenamiento, y las actuaciones conducentes a su pleno disfrute.

Cobra especial importancia el derecho a la vida y a la integridad física y psíquica, que es, además de un derecho singular de la convención, un principio rector que la recorre, para cuya defensa se configura en el capítulo I un sistema integral de prevención y protección frente a la violencia contra la infancia, con el objeto de que todos los poderes públicos, desde sus respectivos ámbitos de competencia, respondan a ella de forma coordinada y dando prioridad a las necesidades de la víctima. Una de las medidas de protección a niños y niñas que hayan sufrido actos graves de violencia es el ejercicio de la acción popular, por parte de la Generalitat, en los procedimientos penales que se sigan por ellos.

A los derechos que corresponden a las niñas y los niños en su condición de ciudadanas y ciudadanos, se dedica todo el capítulo II. En él se han incorporado derechos no contemplados en la anterior normativa, como el derecho a la identidad y la expresión de género, y se han desarrollado otros, como el derecho a la escucha y a que su opinión sea tomada en consideración, que va más allá del simple derecho a ser oído,

que es reforça amb la previsió d'òrgans específics a través dels quals els xiquets i les xiquetes puguen fer sentir la seua veu als seus municipis i en l'àmbit autonòmic. Aquest dret de participació resulta inseparable de la resta de drets i es projecta també, per tant, en les disposicions que els regulen. Així, es preveu la participació de la infància i l'adolescència, entre altres casos, en la configuració dels espais públics, a fi d'aconseguir un entorn urbà amigable i adequat a les seues necessitats (capítol VII), en el disseny de les polítiques públiques de promoció dels drets a la cultura, l'oci, el temps lliure, el joc i l'esport (capítol X) i també en l'àmbit de l'atenció sanitària (capítol V) i en l'educatiu (capítol VI).

Partint de la concepció, que informa el conjunt de l'ordenament, que són les persones que exerceixen les funcions parentals les qui tenen la responsabilitat directa del benestar i de l'adecuat desenvolupament dels seus fills i filles, la llei dedica una part del capítol relatiu a les relacions familiars, el tercer, a les actuacions de les administracions públiques per a prestar suport a pares i mares en aquesta responsabilitat. Aquestes disposicions es complementen amb les contingudes en el capítol II del títol III, dedicat a la prevenció de les situacions de desprotecció, l'origen de les quals ve determinat per l'impossible o l'inadequat exercici de les funcions parentals. Les actuacions de prevenció recollides en aquest capítol tenen, per tant, la finalitat de promoure les condicions perquè pares i mares puguen exercir adequadament aquestes funcions.

En el capítol tercer es regula també el funcionament del punt de trobada familiar, que es concep com un instrument per a fer efectiu el dret de xiquets i xiquetes a mantenir les seues relacions familiars, i que, per la seua subordinació a l'objecte de la llei, havia d'estar-hi inclòs. En nom de la simplificació normativa, es deroga la Llei 13/2008, de 8 d'octubre, de la Generalitat, reguladora dels punts de trobada familiar de la Comunitat Valenciana, que fins ara en determinava el règim jurídic, i se n'estableixen les bases en aquesta norma, i es deixin els aspectes tècnics i procedimentals del seu funcionament al desenvolupament reglamentari.

El tractament que dóna la llei a l'ús de les noves tecnologies i als mitjans de comunicació, abordat en el capítol IV, relatiu al dret a la informació, no es limita a la protecció davant d'eventuals continguts o pràctiques perjudicials, sinó que para atenció també a la seua potencial contribució a la realització dels drets de la infància, finalitat a la qual obeyeixen mesures com els programes d'educació digital o la programació infantil dels mitjans de titularitat pública.

El dret de xiquets, xiquetes i adolescents a gaudir del més alt nivell possible de salut, reconegut en el cinquè capítol del títol II, està àmpliament desenvolupat en la legislació sectorial, motiu pel qual no ha calgut regular-lo amb detall, si bé es recullen disposicions relatives a la promoció de la salut i a problemes emergents com la salut mental o les noves addiccions, en particular, als jocs d'atzar.

A la materialització del principi de no-discriminació estan consagrats diversos dels articles del capítol VI d'aquest títol, relatiu al dret a l'educació. Entre aquests poden esmentar-se

o como el derecho a la participación, que se refuerza con la previsión de órganos específicos a través de los que los niños y las niñas puedan hacer oír su voz en sus municipios y en el ámbito autonómico. Este derecho de participación resulta inseparable del resto de derechos y se proyecta también, por tanto, en las disposiciones que los regulan. Así, se prevé la participación de la infancia y la adolescencia, entre otros casos, en la configuración de los espacios públicos, a fin de conseguir un entorno urbano amigable y adecuado a sus necesidades (capítulo VII), en el diseño de las políticas públicas de promoción de los derechos a la cultura, ocio, tiempo libre, juego y deporte (capítulo X) y también en el ámbito de la atención sanitaria (capítulo V) y en el educativo (capítulo VI).

Partiendo de la concepción, que informa el conjunto del ordenamiento, de que son las personas que ejercen las funciones parentales quienes tienen la responsabilidad directa del bienestar y del adecuado desarrollo de sus hijos e hijas, la ley dedica una parte del capítulo relativo a las relaciones familiares, el tercero, a las actuaciones de las administraciones públicas para prestar a padres y madres apoyo en tal responsabilidad. Estas disposiciones se complementan con las contenidas en el capítulo II, del título III, dedicado a la prevención de las situaciones de desprotección, cuyo origen viene determinado por el imposible o inadecuado ejercicio de las funciones parentales. Las actuaciones de prevención recogidas en este capítulo tienen, por tanto, la finalidad de promover las condiciones para que padres y madres puedan desempeñar adecuadamente estas funciones.

En el capítulo tercero se regula también el funcionamiento del punto de encuentro familiar, que se concibe como un instrumento para hacer efectivo el derecho de niños y niñas a mantener sus relaciones familiares, y que, por su subordinación el objeto de la ley, debía estar incluido en ella. En aras de la simplificación normativa, se deroga la Ley 13/2008, de 8 de octubre, de la Generalitat, reguladora de los puntos de encuentro familiar de la Comunitat Valenciana, que hasta ahora determinaba su régimen jurídico, y se establecen las bases del mismo en la presente norma, dejando los aspectos técnicos y procedimentales de su funcionamiento al desarrollo reglamentario.

El tratamiento que da la ley al uso de las nuevas tecnologías y a los medios de comunicación, abordado en el capítulo IV, relativo al derecho a la información, no se limita a la protección frente a eventuales contenidos o prácticas perjudiciales, sino que presta atención también a su potencial contribución a la realización de los derechos de la infancia, finalidad a la que obedece medidas como los programas de educación digital o la programación infantil de los medios de titularidad pública.

El derecho de niños, niñas y adolescentes a disfrutar del más alto nivel posible de salud, reconocido en el quinto capítulo del título II, está ampliamente desarrollado en la legislación sectorial, motivo por el que no ha sido necesario regularlo con detalle, si bien se recogen disposiciones relativas a la promoción de la salud y a problemas emergentes como la salud mental o las nuevas adicciones, en particular, a los juegos de azar.

A la materialización del principio de no discriminación están consagrados varios de los artículos del capítulo VI de este título, relativo al derecho a la educación. Entre ellos

el dedicat als programes d'ajuda a l'ensenyament o els dedicats a la infància en acolliment residencial o familiar, amb problemes de salut mental o en altres situacions que requerisquen una escola inclusiva. En aquest capítol destaca, d'altra banda, l'abordatge des dels centres d'ensenyament de necessitats educatives de la infància i l'adolescència que no han de ser descurades, com l'educació emocional o el foment dels valors bàsics de la convivència.

A aquest principi de no-discriminació respon també, en conjunt, el capítol VIII, les disposicions del qual tenen com a finalitat comuna la de garantir l'equitat en el gaudi de la resta de drets a grups de xiquets i xiquetes o d'adolescents en risc de veure-se'n exclosos. Entre aquests es dedica un precepte a l'empobriment infantil, que s'ha agreujat amb les crisis econòmiques i que socava no solament el benestar infantil, sinó la igualtat d'oportunitats. Per raons d'equitat, s'introdueix el criteri que, per a la concessió de les subvencions destinades a la infància, es tinga en compte la situació de la persona menor d'edat a les quals van dirigitas i no la dels seus representants legals, evitant amb això que aquella es veja exclosa de les ajudes a les quals té dret com a conseqüència dels deutes o incompliments dels seus representants legals.

El dret al gaudi d'una vida digna en la infància no és possible sense disposar d'una llar i, per això, la llei inclou, en el capítol novè del tercer títol, disposicions específiques per a fer efectiu el dret a un habitatge i per a protegir la infància en situació d'emergència d'habitacions.

Els capítols deu al tretze, dedicats a l'oci, a la cultura i als drets en matèria de consum i laboral, tenen com a denominador comú una especial atenció a la contribució de tots aquests al desenvolupament infantil, tant pel que fa a l'expressió de potencialitats com a la preservació davant de factors que puguen posar-la en risc.

Aquest títol conclou amb un capítol, el catorze, dedicat a les garanties dels drets, mitjançant la sensibilització social, i de la capacitat dels seus titulars per a exercir-los, reivindicar-los i defensar-los. Perquè els drets siguin efectius és necessari, a més, disposar d'uns serveis públics d'atenció a la infància i a l'adolescència de qualitat. A aquesta finalitat respon l'últim article d'aquest títol, que preveu, entre altres mesures, la sensibilització i la formació de professionals en els drets de la infància i l'adolescència.

VI

En els dos títols següents s'aborden dos importants àmbits d'actuació de les administracions públiques amb relació als drets previstos en el títol II.

El títol III està dedicat al sistema públic de protecció de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, la reforma del qual, concordant amb la duta a terme per la Llei orgànica 8/2015 i per la Llei 26/2015, és un dels objectius de la llei.

D'acord amb l'espiritu de la norma, entre les disposicions generals contingudes en el capítol I s'inclou un catàleg

pueden mencionarse el dedicado a los programas de ayuda a la enseñanza o los dedicados a la infancia en acogimiento residencial o familiar, con problemas de salud mental o en otras situaciones que precisan de una escuela inclusiva. En este capítulo destaca, por otra parte, el abordaje desde los centros de enseñanza de necesidades educativas de la infancia y a la adolescencia que no deben ser descuidadas, como la educación emocional o el fomento de los valores básicos de la convivencia.

Al mencionado principio de no discriminación responde también, en su conjunto, el capítulo VIII, cuyas disposiciones tienen como la finalidad común, la de garantizar la equidad en el disfrute de los restantes derechos a grupos de niños y niñas o de adolescentes en riesgo de verse excluidos de ellos. Entre ellas, se dedica un precepto al empobrecimiento infantil, que se ha agravado con las crisis económicas y que socava no solo el bienestar infantil, si no la igualdad de oportunidades. Por razones de equidad, se introduce el criterio de que, para la concesión de las subvenciones destinadas a la infancia, se tenga en cuenta la situación de la persona menor de edad a la que van dirigidas y no la de sus representantes legales, evitando con ello que aquella se vea excluida de las ayudas a las que tenga derecho como consecuencia de las deudas o incumplimientos de sus representantes legales.

El derecho al disfrute de una vida digna en la infancia no es posible sin disponer de un hogar y, por ello, la ley incluye, en el capítulo noveno del tercer título, disposiciones específicas para hacer efectivo el derecho a una vivienda y para proteger a la infancia en situación de emergencia habitacional.

Los capítulos décimo al decimotercero, dedicados al ocio, a la cultura y a los derechos en materia de consumo y laboral, tienen como denominador común, una especial atención a la contribución de todos ellos al desarrollo infantil, tanto por lo que respecta a la expresión de potencialidades como a la preservación frente a factores que puedan ponerla en riesgo.

Este título concluye con un capítulo, el decimocuarto, dedicado a las garantías de los derechos, a través de la sensibilización social, y de la capacitación de sus titulares para ejercerlos, reivindicarlos y defenderlos. Para que los derechos sean efectivos es necesario, además, contar con unos servicios públicos de atención a la infancia y a la adolescencia de calidad. A este fin responde el último artículo de este título, que contempla, entre otras medidas, la sensibilización y formación de profesionales en los derechos de la infancia y la adolescencia.

VI

En los dos títulos siguientes se abordan dos importantes ámbitos de actuación de las administraciones públicas en relación con los derechos previstos en el título II.

El título III está dedicado al sistema público de protección de la infancia y a la adolescencia en la Comunitat Valenciana, cuya reforma, concordante con la llevada a cabo por la Ley orgánica 8/2015 y por la ley 26/2015, es uno de los objetivos de la ley.

En consonancia con el espíritu de la norma, entre las disposiciones generales contenidas en su capítulo I se

específic de drets de les persones menors d'edat que reben protecció pública, que es deriven dels regulats en el títol III, que es complementa, a més, amb diferents disposicions per a garantir l'escolta i la participació de les persones protegides, com les contingudes, per exemple, en els articles 84 i 90, en els quals es preveu que s'igualen consultades col·lectivament sobre el funcionament del sistema de protecció a través d'un consell de participació.

El capítol I recull, a més, un conjunt de deures de la ciutadania, i especialment dels qui, per la seua activitat professional, tenen alguna intervenció en les situacions de desprotecció, imprescindibles perquè l'acció protectora puga exercir-se de forma eficaç.

Les dues situacions de desprotecció que distingeix la legislació estatal s'aborden per separat en els capítols tercer i quart. Es manté la distribució de competències que ha caracteritzat fins ara el sistema de protecció de la infància de la Comunitat Valenciana: la intervenció en la situació de risc correspon a les entitats locals, i en la situació de desemparament, a la Generalitat. La llei estableix algunes regles, a més, que permeten determinar la competència en supòsits dubtosos, en particular, quan la persona protegida es trasllada. Es presta especial atenció als casos en els quals la intervenció en la situació de risc deriva en una proposta de desemparament, amb la finalitat d'evitar la duplicitat d'actuacions i assegurar una actuació congruent de les diferents entitats públiques. La principal novetat, en el cas de la situació de risc, n'és la declaració, introduïda per la Llei 26/2015, el règim jurídic de la qual, que figura en l'article 97, calia determinar per a fer-la operativa.

El capítol V aborda els diferents supòsits en els quals la Generalitat pot assumir la guarda d'una persona menor d'edat, entre els quals s'ha inclòs la guarda provisional, mesura introduïda en la recent reforma de la legislació civil per a prestar atenció immediata en tant s'investiga la situació, es determina si existeix desprotecció, i s'adopten, si escau, altres mesures.

Considerant la importància que tenen les relacions afectives en el desenvolupament infantil, l'acolliment familiar es constitueix en la forma preferent per a l'exercici de la guarda, especialment en el cas dels xiquets i les xiquetes menors de sis anys, l'acolliment residencial dels quals es limita a supòsits excepcionals degudament acreditats.

Amb independència del títol jurídic per raó del qual la Generalitat n'assumeix la guarda, la restitució dels drets de la persona protegida exigeix que aquesta acció protectora estiga planificada i dirigida a un objectiu, que ha de ser, en principi, el retorn a la seua família d'origen; però, si no és possible, la integració estable en un entorn familiar o, si no hi ha altre remei, la preparació per a una vida independent. Els tres articles primers del capítol VI, titulat «Disposicions comunes a la guarda i la tutela», estan dedicats al pla de protecció que és l'instrument en el qual es concreta aquesta planificació. Aquest pla se sotmet a revisions periòdiques per a evitar la cronificació de la situació.

El capítol VI conté altres disposicions noves amb les quals es desenvolupen institucions introduïdes pel legislador estatal, com la delegació de guarda per a estades, eixides i vacances,

que incluye un catálogo específico de derechos de las personas menores de edad que reciben protección pública, que se derivan de los regulados en el título III, que se complementa además, con distintas disposiciones para garantizar la escucha y la participación de las personas protegidas, como las contenidas, por ejemplo, en los artículo 84 y 90, en los que se prevé que sean consultadas colectivamente sobre el funcionamiento del sistema de protección a través de un consejo de participación.

El capítulo I recoge, además, un conjunto de deberes de la ciudadanía, y en especial de quienes, por su actividad profesional, tienen alguna intervención en las situaciones de desprotección, imprescindibles para que la acción protectora pueda desarrollarse de forma eficaz.

Las dos situaciones de desprotección que distingue la legislación estatal se abordan por separado en los capítulos tercero y cuarto. Se mantiene la distribución de competencias que ha caracterizado hasta ahora el sistema de protección de la infancia de la Comunitat Valenciana: la intervención en la situación de riesgo corresponde a las entidades locales, y en la situación de desamparo, a la Generalitat. La ley establece algunas reglas, además, que permiten determinar la competencia en supuestos dudosos, en particular, cuando la persona protegida se traslada. Se presta especial atención a los casos en los que la intervención en la situación de riesgo deriva en una propuesta de desamparo, con el fin de evitar la duplicidad de actuaciones y asegurar una actuación congruente de las distintas entidades públicas. La principal novedad, en el caso de la situación de riesgo, es su declaración, introducida por la Ley 26/2015, cuyo régimen jurídico, que figura en el artículo 97, era preciso determinar para hacerla operativa.

El capítulo V aborda los distintos supuestos en los que la Generalitat puede asumir la guarda de una persona menor de edad, entre los que se ha incluido la guarda provisional, medida introducida en la reciente reforma de la legislación civil para prestar atención inmediata en tanto se investiga la situación, se determina si existe desprotección, y se adoptan, en su caso, otras medidas.

Considerando la importancia que tienen las relaciones afectivas en el desarrollo infantil, el acogimiento familiar se constituye en la forma preferente para el ejercicio de la guarda, especialmente en el caso de los niños y las niñas menores de seis años, cuyo acogimiento residencial se limita a supuestos excepcionales debidamente acreditados.

Con independencia del título jurídico en virtud del cual la Generalitat asuma su guarda, la restitución de los derechos de la persona protegida exige que esta acción protectora esté planificada y dirigida a un objetivo, que ha de ser, en principio, la vuelta a su familia de origen, pero si no es posible, la integración estable en un entorno familiar o en último caso, la preparación para una vida independiente. Los tres artículos primeros del capítulo VI, titulado «Disposiciones comunes a la guarda y la tutela», están dedicados al plan de protección que es el instrumento en el que se concreta esta planificación. Este plan se somete a revisiones periódicas para evitar la cronificación de la situación.

El capítulo VI contiene otras disposiciones novedosas con las que se desarrollan instituciones introducidas por el legislador estatal, como la delegación de guarda para estancias

la regulació de les relacions de les persones protegides amb les seues famílies d'origen o els programes de preparació de la vida independent, mitjançant els quals el suport de l'entitat pública s'ha d'estendre més enllà de la majoria d'edat, amb la finalitat que, els qui han estat sota protecció pública i no disposen de suport familiar, no vegein truncat el seu procés d'emancipació personal i social que, en la nostra societat, no culmina normalment en el moment de l'emancipació jurídica.

Esment a part mereixen les mesures per a facilitar la transició entre entorns prevista en l'article 114, una completa innovació en l'ordenament, que pretén atenuar l'impacte que canvis com, per exemple, el retorn amb la família d'origen després d'un acolliment familiar o el pas a una adopció, tenen en el desenvolupament afectiu i de la identitat de xiquets i xiquetes.

L'adopció i l'acolliment familiar són les institucions de protecció que més s'han vist afectades per la reforma estatal. En la regulació autonòmica, que figura en els capítols seté i novè del títol III, respectivament, s'han fet els canvis necessaris per a la coherència de l'ordenament, i s'han desenvolupat continguts no previstos fins ara en la legislació valenciana, com ara la relació entre persones acollidores i acollides després de l'acolliment, l'adopció oberta o el dret de la persona adoptada a conéixer els seus orígens biològics. Les novetats normatives, no obstant això, no es limiten a aquestes qüestions. La llei estableix amb detall les condicions necessàries per a l'acolliment o l'adopció, la valoració de l'aptitud de les persones acollidores i de la idoneïtat de les que s'ofereixen per a l'adopció i els criteris de selecció de les famílies, basats en l'interès de la persona protegida, la qual cosa redunda en una major seguretat jurídica.

La llei preveu una altra innovació, les residències o llars específiques per a problemes greus de conducta, si bé ho fa succintament, ja que el règim jurídic d'aquestes ha sigut establert amb detall per la Llei orgànica 8/2015.

Una altra competència de la Generalitat en matèria de drets d'infància i adolescència és l'execució de les mesures judicials imposades en aplicació de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (d'ara endavant, Llei orgànica 5/2000), de les quals s'ocupa el títol IV sota la denominació «Atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei». Amb aquesta denominació es pretén destacar el caràcter educatiu i d'atenció social d'aquestes mesures.

El primer dels quatre capítols en els quals s'estructura el títol conté les disposicions generals, entre les quals destaquen els principis d'actuació, que s'han detallat i ampliat amb relació a la llei precedent per a reforçar les garanties dels drets de les persones objecte de mesures i per a plasmar els principis que informen la llei, com el de participació.

El capítol II es dedica a l'actuació preventiva de la Generalitat en aquesta matèria. Mereix destacar-se que, per primera vegada, s'estipula en la normativa autonòmica com ha de ser l'actuació de l'entitat pública de protecció en el cas que menors exempts, per l'edat, de qualsevol responsabilitat penal cometan fets tipificats com a delictes.

salidas y vacaciones, la regulación de las relaciones de las personas protegidas con sus familias de origen o los programas de preparación de la vida independiente, mediante los que el apoyo de la entidad pública se extenderá más allá de la mayoría de edad, con el fin de que, quienes han estado bajo protección pública y no disponen de apoyo familiar no vean truncado su proceso de emancipación personal y social que, en nuestra sociedad, no culmina normalmente en el momento de la emancipación jurídica.

Mención aparte merecen las medidas para facilitar la transición entre entornos prevista en el artículo 114, una completa innovación en el ordenamiento, que pretende atenuar el impacto que cambios como, por ejemplo, el regreso con la familia de origen tras un acogimiento familiar o el paso a una adopción, tienen en el desarrollo afectivo y de la identidad de niños y niñas.

La adopción y el acogimiento familiar son las instituciones de protección que más se han visto afectadas por la reforma estatal. En su regulación autonómica, que figura en los capítulos séptimo y noveno del título III, respectivamente, se han hecho los cambios necesarios para la coherencia del ordenamiento, y se han desarrollado contenidos no previstos hasta ahora en la legislación valenciana, como la relación entre personas acogedoras y acogidas después del acogimiento, la adopción abierta o el derecho de la persona adoptada a conocer sus orígenes biológicos. Las novedades normativas, no obstante, no se limitan a estas cuestiones. La ley establece con detalle las condiciones necesarias para el acogimiento o la adopción, la valoración de la aptitud de las personas acogedoras y de la idoneidad de las que se ofrecen para la adopción y los criterios de selección de las familias, basados en el interés de la persona protegida, lo que redunda en una mayor seguridad jurídica.

La ley contempla otra innovación, las residencias u hogares específicos para problemas graves de conducta, si bien lo hace sucintamente, ya que su régimen jurídico ha sido establecido con detalle por la Ley orgánica 8/2015.

Otra competencia de la Generalitat en materia de derechos de infancia y adolescencia es la ejecución de las medidas judiciales impuestas en aplicación de la Ley orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores (en adelante, Ley orgánica 5/2000), de las que se ocupa el título IV bajo la denominación, «Atención socio-educativa de personas menores de edad en conflicto con la ley». Con tal denominación se pretende destacar el carácter educativo y de atención social de dichas medidas.

El primero de los cuatro capítulos en los que se estructura el título contiene las disposiciones generales, entre las que destaca los principios de actuación, que se han detallado y ampliado en relación con la ley precedente para reforzar las garantías de los derechos de las personas objeto de medidas y para plasmar los principios que informan la ley, como el de participación.

El capítulo II se dedica a la actuación preventiva de la Generalitat en esta materia. Merece destacarse que, por primera vez, se estipula en la normativa autonómica, cual ha de ser la actuación de la entidad pública de protección en el caso de que menores exentos, por su edad, de cualquier responsabilidad penal cometan hechos tipificado como delitos.

En el capítol següent es regula l'organització i la gestió dels programes i centres a través dels quals la Generalitat ha d'exercir la competència d'execució de les mesures judicials derivades de la responsabilitat penal de persones menors d'edat.

L'últim dels capítols d'aquest títol és el més rellevant, per la novetat que presenta. Prene en consideració l'objectiu d'inclusió social que, d'acord amb els principis de no-discriminació i d'interès superior, ha de guiar la intervenció de la Generalitat, s'estableixen actuacions complementàries a l'execució de les mesures, entre aquestes, les posteriors al seu compliment. També es preveu com han de coordinar-se la intervenció socioeducativa i la de protecció en el supòsit, no infreqüent, que una mateixa persona siga atesa en tots dos sistemes.

VII

La diversitat d'agents socials, administracions i departaments que intervenen en la protecció i la promoció dels drets de la infància, atesa l'amplitud i l'heterogeneïtat que presenta, pot provocar disfuncions, si no es delimiten bé les competències i es preveuen mecanismos que n'asseguren la coherència de l'actuació. Aquest risc ha sigut assenyalat en la consulta ciutadana prèvia, en la qual es van recollir diverses aportacions que demanaven més coordinació. Per això, es dedica un títol complet a aquestes matèries.

Aquesta llei específica, amb més detall que la precedent, les competències que corresponen a cada administració, i estableix mecanismes de coordinació interadministrativa, com les comissions de coordinació, previstes en totes les demarcacions en què s'organitza el sistema públic de serveis socials. Pel que fa a la coordinació interna en la Generalitat, es crea la Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència, òrgan col·legiat que vetla per la unitat i la coherència de les polítiques que incideixen en els drets de la infància.

El títol conclou amb un capítol dedicat a la iniciativa social, les disposicions del qual s'han adequat al procediment de concertació, introduït en la normativa de serveis socials per la Llei 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat.

Per la seua banda, el títol VI es dedica als òrgans de garantia dels drets i de participació: l'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència, el Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana, i dos òrgans col·legiats per a la protecció de la infància i l'adolescència: la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència i la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars. L'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència és un òrgan de participació social. El Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana és el més innovador. Es tracta d'un òrgan de participació infantil i adolescent d'àmbit autonòmic, del qual se n'estableixen les funcions i s'estableixen les bases per a determinar-ne la composició, que queda diferida al desenvolupament reglamentari.

En l'últim capítol del títol VI es regulen dos òrgans col·legiats per a fer efectiu el principi d'interès superior en l'àmbit de la

En el capítulo siguiente se regula la organización y gestión de los programas y centros a través de los cuales la Generalitat ha de ejercer su competencia de ejecución de las medidas judiciales derivadas de la responsabilidad penal de personas menores de edad.

El último de los capítulos de este título es el más relevante, por su novedad. Tomando en consideración el objetivo de inclusión social que, de acuerdo con los principios de no discriminación y de interés superior, debe guiar la intervención de la Generalitat, se establecen actuaciones complementarias a la ejecución de las medidas, entre ellas, las posteriores a su cumplimiento. También se prevé como deben coordinarse la intervención socioeducativa y la de protección, en el supuesto, no infrecuente, de que una misma persona sea atendida en ambos sistemas.

VII

La diversidad de agentes sociales, administraciones y departamentos que intervienen en la protección y promoción de los derechos de la infancia, dada su amplitud y heterogeneidad, puede provocar disfunciones, si no se delimitan bien las competencias y se prevén mecanismos que aseguren la coherencia de su actuación. Este riesgo ha sido señalado en la consulta ciudadana previa, en la que se recogieron diversas aportaciones que demandaban una mayor coordinación. Por ello, se dedica un título completo a estas materias.

La presente ley específica, con más detalle que la precedente, las competencias que corresponden a cada administración, y establece mecanismos de coordinación interadministrativa, como las comisiones de coordinación, previstas en todas las demarcaciones en las que se organice el sistema público de servicios sociales. Por lo que respecta a la coordinación interna en la Generalitat, se crea la Comisión Interdepartamental de Infancia y Adolescencia, órgano colegiado que velará por la unidad y coherencia de las políticas que inciden en los derechos de la infancia.

El título concluye con un capítulo dedicado a la iniciativa social, cuyas disposiciones se han adecuado al procedimiento de concertación, introducido en la normativa de servicios sociales por la Ley 13/2016, de 29 de diciembre, de medidas fiscales, de gestión administrativa y financiera y de organización de la Generalitat.

Por su parte, el título VI se dedica a los órganos de garantía de los derechos y de participación: Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia, el Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana, y dos órganos colegiados para la protección de la infancia y la adolescencia: la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia y la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares. El Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia es un órgano de participación social. El Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana, es el más innovador. Se trata de un órgano de participación infantil y adolescente de ámbito autonómico, del que se establecen las funciones y se sientan las bases para determinar su composición, que queda diferida al desarrollo reglamentario.

En el último capítulo del título VI, se regulan dos órganos colegiados para hacer efectivo el principio de interés

protecció jurídica de la infància i l'adolescència, principi que, d'acord amb els criteris establits al respecte en l'article 2.3 de la Llei orgànica 1/1996, requereix l'informe col·legiat d'un grup tècnic i multidisciplinari per a les decisions especialment rellevants.

L'últim títol es dedica al règim sancionador, en el qual s'han tipificat noves infraccions administratives imprescindibles per a garantir l'eficàcia dels drets. Així, poden sancionar-se conductes com vulnerar el dret de la persona menor d'edat a ser oïda. I amb relació a les sancions, s'hi preveuen penes accessòries com el tancament total o parcial de centres o serveis o la inhabilitació per al desenvolupament de funcions i activitats similars. A més, en el capítol II, dedicat al procediment sancionador, s'especifica de manera detallada l'òrgan competent per a exercir la potestat sancionadora en cada cas, en previsió que una insuficient determinació puga impedir-ne l'exercici.

La llei conclou amb tres disposicions addicionals, tres disposicions transitòries i nou disposicions finals, entre les quals estan compreses les modificacions de la Llei 14/2008, de 18 de novembre, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana; de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, i de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica a la Generalitat, que s'han considerat necessàries per a adequar-les al règim de drets recollit en aquesta nova norma.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

CAPÍTOL ÚNIC Objecte, àmbit i criteris d'interpretació

Article 1 Objecte

L'objecte d'aquesta llei és el reconeixement dels drets de la infància i l'adolescència i el principi de coresponsabilitat de tota la societat, les administracions públiques i les famílies, com també l'establiment del marc normatiu que definís les polítiques públiques en aquest àmbit i la distribució de competències i mesures de coordinació d'aquestes polítiques.

Article 2 Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei i les disposicions normatives que la desplegen són aplicables a les persones de menys de díhuit anys, a les quals, en el seu conjunt, es refereix aquesta llei amb l'expressió xiquets, xiquetes i adolescents, que residisquen o es troben transitòriament a la Comunitat Valenciana. No obstant això, les disposicions relatives a actuacions respecte d'aquestes persones que deriven de normes de dret civil no són aplicables als qui, per raó de la seua llei personal, hagen assolit la majoria d'edat.

superior en el ámbito de la protección jurídica de la infancia y la adolescencia, principio que, de acuerdo con los criterios establecidos a este respecto en el artículo 2.3 de la Ley orgánica 1/1996, requiere el informe colegiado de un grupo técnico y multidisciplinar para las decisiones especialmente relevantes.

El último título se dedica al régimen sancionador, en el que se han tipificado nuevas infracciones administrativas imprescindibles para garantizar la eficacia de los derechos. Así, podrán sancionarse conductas como vulnerar el derecho de la persona menor de edad a ser oída. Y con relación a las sanciones, se contemplan penas accesorias como el cierre total o parcial de centros o servicios o la inhabilitación para el desarrollo de funciones y actividades similares. Además, en el capítulo II, dedicado al procedimiento sancionador, se especifica de manera pormenorizada el órgano competente para ejercer la potestad sancionadora en cada caso, en previsión de que una insuficiente determinación pueda impedir su ejercicio.

La ley concluye con tres disposiciones adicionales, tres disposiciones transitorias y nueve disposiciones finales, entre las que están comprendidas las modificaciones de la Ley 14/2008, de 18 de noviembre, de la Generalitat, de asociaciones de la Comunitat Valenciana, de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana y de la Ley 10/2005, de 9 de diciembre, de la Generalitat, de asistencia jurídica a la Generalitat, que se han estimado necesarias para adecuarlas al régimen de derechos recogido en esta nueva norma.

TÍTULO PRELIMINAR DISPOSICIONES GENERALES

CAPÍTULO ÚNICO Objeto, ámbito y criterios de interpretación

Artículo 1 Objeto

El objeto de esta ley es el reconocimiento de los derechos de la infancia y la adolescencia y el principio de corresponsabilidad de toda la sociedad, las administraciones públicas y las familias, así como el establecimiento del marco normativo que defina las políticas públicas en este ámbito y su distribución de competencias y medidas de coordinación.

Artículo 2 Ámbito de aplicación

1. La presente ley y sus disposiciones normativas de desarrollo son de aplicación a las personas de menos de dieciocho años, a las que en su conjunto se refiere esta ley con la expresión niños, niñas y adolescentes, que residan o se encuentren transitoriamente en la Comunitat Valenciana. No obstante, las disposiciones relativas a actuaciones respecto de estas personas que deriven de normas de derecho civil no serán de aplicación a quienes, en virtud de su ley personal, hayan alcanzado la mayoría de edad.

2. Excepcionalment, poden ser aplicables a persones majors d'edat quan així es preveja expressament o quan, abans d'assolir la majoria d'edat, hagen sigut objecte d'alguna de les mesures administratives o judicials que preveu l'ordenament jurídic.

3. També són aplicables a les institucions i persones físiques o jurídiques radicades a la Comunitat Valenciana i que, per raó d'una disposició normativa o en el desenvolupament de les activitats d'aquests, tinguen relació amb els xiquets, les xiquetes i els adolescents i els seus drets, en els termes establerts en aquesta llei i en la resta de legislació aplicable.

TÍTOL I POLÍTIQUES PÚBLIQUES D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

CAPÍTOL ÚNIC Polítiques públiques d'infància i adolescència

Article 3

Principis rectors

Són principis rectors de les polítiques públiques amb relació a la infància i l'adolescència els següents:

1. El dret de tot xiquet, xiqueta i adolescent al fet que el seu interès superior siga valorat i considerat com a primordial en totes les accions i decisions que els concernisquen, siga individualment o col·lectivament, tant en l'àmbit públic com privat. En l'aplicació d'aquesta llei i altres normes que els afecten, com també en les mesures que adopten les seues famílies, en qualsevol de les seues manifestacions, i les institucions, públiques o privades, ha de prevaldre el seu interès superior.

A l'efecte de la interpretació i l'aplicació en cada cas de l'interès superior del xiquet, xiqueta o adolescent, s'han de tenir en compte els criteris generals, els elements de ponderació i les garanties del procés degut, recollits en l'article 2 de la Llei orgànica 1/1996.

2. El disseny integral, perquè s'ocupen de tots els àmbits vitals i socials de la infància i l'adolescència, i siguin executats transversalment per cadascun dels departaments de les administracions públiques.

3. La consideració de xiquetes, xiquets i adolescents com a ciutadanes i ciutadans i com a subjectes actius de dret, afavorint l'exercici autònom, fins a on permeta el seu nivell de maduresa, dels drets dels quals són titulars.

4. El seu caràcter universal, des d'una perspectiva d'equitat, per a garantir la igualtat d'oportunitats i combatre les desigualtats socials, estructurals i conjunturals mitjançant la promoció de drets, el suport a l'entorn afectiu i la lluita contra la transmissió intergeneracional de l'empobriment.

5. La igualtat de tracte i la no-discriminació per raó de naixement, sexe, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, edat, nucli familiar, ideologia, nacionalitat, ètnia, religió, llengua, cultura, opinió, diversitat funcional, o qualssevol altres condicions o situacions personals, familiars,

2. Excepcionalmente, podrán ser de aplicación a personas mayores de edad cuando así se prevea expresamente o cuando, antes de alcanzar la mayoría de edad, hayan sido objeto de alguna de las medidas administrativas o judiciales que contempla el ordenamiento jurídico.

3. También son de aplicación a las instituciones y personas físicas o jurídicas radicadas en la Comunitat Valenciana y que, en virtud de disposición normativa o en el desarrollo de sus actividades, tengan relación con los niños, niñas y adolescentes y sus derechos, en los términos establecidos en esta ley y el resto de legislación de aplicación.

TÍTULO I POLÍTICAS PÚBLICAS DE INFANCIA Y ADOLESCENCIA

CAPÍTULO ÚNICO Políticas públicas de infancia y adolescencia

Artículo 3

Principios rectores

Son principios rectores de las políticas públicas en relación con la infancia y la adolescencia los siguientes:

1. El derecho de todo niño, niña y adolescente a que su interés superior sea valorado y considerado como primordial en todas las acciones y decisiones que les conciernen, ya sea individual o colectivamente, tanto en el ámbito público como privado. En la aplicación de la presente ley y demás normas que les afecten, así como en las medidas que adopten sus familias, en cualquiera de sus manifestaciones, y las instituciones, públicas o privadas, primará su interés superior.

A efectos de la interpretación y aplicación en cada caso del interés superior del niño, niña o adolescente, se tendrán en cuenta los criterios generales, los elementos de ponderación y las garantías del debido proceso, recogidos en el artículo 2 de la Ley orgánica 1/1996.

2. El diseño integral, para que se ocupen de todos los ámbitos vitales y sociales de la infancia y la adolescencia, y se ejecuten transversalmente por cada uno de los departamentos de las administraciones públicas.

3. La consideración de niñas, niños y adolescentes como ciudadanas y ciudadanos y como sujetos activos de derecho, favoreciendo el ejercicio autónomo, hasta donde permita su nivel de madurez, de los derechos de los que son titulares.

4. Su carácter universal, desde una perspectiva de equidad, para garantizar la igualdad de oportunidades y combatir las desigualdades sociales, estructurales y coyunturales mediante la promoción de derechos, el apoyo al entorno afectivo y la lucha contra la transmisión intergeneracional del empobrecimiento.

5. La igualdad de trato y la no discriminación por razón de nacimiento, sexo, orientación sexual, identidad o expresión de género, edad, núcleo familiar, ideología, nacionalidad, etnia, religión, lengua, cultura, opinión, diversidad funcional, o cualesquier otras condiciones o situaciones personales,

econòmiques o socials, tant pròpies del xiquet, xiqueta o adolescent com de la seua família.

6. La participació activa i directa, tant individual com col·lectiva, de la infància i de l'adolescència en tots els assumpthes que els afecten.

7. La inclusió social i la restitució dels drets del xiquet, xiqueta i adolescent en totes les mesures de prevenció, protecció i atenció socioeducativa que s'adopten, les quals han de comptar amb la seua participació directa, i procurar la col·laboració de la família i de les institucions públiques i privades.

8. La consideració de les famílies com l'entorn més adequat per al desenvolupament infantil i adolescent, de manera que ha de prevaldre el manteniment o la reincorporació a la família d'origen, llevat que siga contrari al seu interès, que s'ha d'anteposar sempre al de la seua família. En cas que s'acorde una mesura de protecció, s'ha de prioritzar l'accolliment familiar davant del residencial. Quan una persona menor d'edat haja de ser separada de la seua família, s'ha de donar preferència a les mesures que permeten una convivència familiar estable.

9. La introducció de la perspectiva de gènere en el disseny, el desenvolupament i l'avaluació de les mesures que s'adopten en aquesta matèria.

10. La consideració de les interseccionalitats, atenent especialment els qui pertanyen a col·lectius en situació d'exclusió o minoritaris.

11. L'agilitat en la presa de decisions, tenint en consideració l'irreversible efecte del pas del temps en el desenvolupament infantil.

12. La prioritat pressupostària, en l'àmbit de les competències de les diferents administracions, de les polítiques destinades a fer efectius els drets de la infància i l'adolescència. El pressupost destinat a aquest efecte ha de ser suficient, sostingut en el temps i fàcilment identificable.

Article 4

Línies d'actuació

Per a garantir el compliment de l'objecte d'aquesta llei i l'aplicació real i efectiva dels seus principis, la Generalitat, mitjançant els departaments competents per raó de la matèria, ha de seguir les línies d'actuació següents:

1. La promoció, la sensibilització, el foment, el desenvolupament, la defensa i la protecció dels drets individuals i col·lectius reconeguts a la infància i l'adolescència en aquesta llei, en la Constitució, en els tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat espanyol, especialment, la Convenció dels drets de l'infant i altres normes que componen l'ordenament jurídic.

2. La promoció d'accions dirigides a fomentar el coneixement i el compliment dels deures i les responsabilitats de la infància i l'adolescència en condicions d'igualtat, no-discriminació i accessibilitat universal.

3. L'equitat de les polítiques públiques per a compensar les desigualtats que condicionen el gaudi dels drets de la

familiares, económicas o sociales, tanto propias del niño, niña o adolescente como de su familia.

6. La participación activa y directa, tanto individual como colectiva, de la infancia y de la adolescencia en todos los asuntos que les conciernen.

7. La inclusión social y la restitución de los derechos del niño, niña y adolescente en todas las medidas de prevención, protección y atención socioeducativa que se adopten, las cuales deberán contar con su participación directa, y procurar la colaboración de su familia y de las instituciones públicas y privadas.

8. La consideración de las familias como el entorno más adecuado para el desarrollo infantil y adolescente, primando el mantenimiento o la reincorporación a la familia de origen, salvo que sea contrario a su interés, que se antepondrá siempre al de su familia. En caso de acordarse una medida de protección, se priorizará el acogimiento familiar frente al residencial. Cuando una persona menor de edad haya de ser separada de su familia se dará preferencia a las medidas que permitan una convivencia familiar estable.

9. La introducción de la perspectiva de género en el diseño, desarrollo y evaluación de las medidas que se adopten en esta materia.

10. La consideración de las interseccionalidades, atendiendo especialmente a quienes pertenecen a colectivos en situación de exclusión o minoritarios.

11. La agilidad en la toma de decisiones, teniendo en consideración el irreversible efecto del paso del tiempo en el desarrollo infantil.

12. La prioridad presupuestaria, en el ámbito de las competencias de las distintas administraciones, de las políticas destinadas a hacer efectivos los derechos de la infancia y la adolescencia. El presupuesto destinado a este fin debe ser suficiente, sostenido en el tiempo y fácilmente identificable.

Artículo 4

Líneas de actuación

Para garantizar el cumplimiento del objeto de la presente ley y la aplicación real y efectiva de sus principios, la Generalitat, a través de sus departamentos competentes en razón de la materia, seguirá las siguientes líneas de actuación:

1. La promoción, sensibilización, fomento, desarrollo, defensa y protección de los derechos individuales y colectivos reconocidos a la infancia y la adolescencia en la presente ley, en la Constitución, en los tratados y acuerdos internacionales ratificados por el Estado español, especialmente la Convención de derechos del niño y demás normas que componen el ordenamiento jurídico.

2. La promoción de acciones dirigidas a fomentar el conocimiento y cumplimiento de los deberes y las responsabilidades de la infancia y la adolescencia en condiciones de igualdad, no discriminación y accesibilidad universal.

3. La equidad de las políticas públicas para compensar las desigualdades que condicionan el disfrute de los derechos de

infància i l'adolescència, com l'empobriment o l'exclusió social.

4. El desenvolupament i la implementació de polítiques familiars de suport, perquè les famílies puguen assumir-ne plenament les responsabilitats de criança.

5. La intervenció integral de caràcter educatiu, social i terapèutic, efectuada en el context social més pròxim i guiada per l'interés superior.

6. L'educació en els valors de justícia, solidaritat, tolerància, igualtat, llibertat i respecte als principis democràtics i de convivència.

7. El desenvolupament de polítiques de prevenció i la remoció dels obstacles que n'impedisquen o en dificulten el desenvolupament holístic.

8. La participació social en les actuacions que impulsen i desenvolupen les administracions públiques en l'àmbit de la infància i l'adolescència.

9. La coordinació, la cooperació i la col·laboració de les diferents administracions públiques de la Comunitat Valenciana, i dels diversos departaments d'aquestes administracions, per a la defensa i la protecció dels drets de la infància i l'adolescència.

10. La valoració de la diversitat de gènere, afectivosexual, ètnicocultural, religiosa i familiar de cada xiquet, xiqueta o adolescent.

11. La igualtat de tracte i la no-discriminació, qualsevol que en siga la situació personal, social o familiar.

12. El lliure desenvolupament de la seua personalitat, concorde amb la seua identitat personal i a la identitat i expressió de gènere.

13. La promoció de polítiques de solidaritat intergeneracional, garantint-ne l'especificitat de la infància i l'adolescència i la seua implicació col·lectiva amb altres generacions.

Article 5

Polítiques integrals

1. Les administracions valencianes, en l'àmbit de les competències que tenen, han d'assegurar, amb els recursos econòmics i humans necessaris, el ple exercici dels drets que recull aquesta llei mitjançant polítiques transversals.

2. El disseny, la planificació, l'aplicació, el desenvolupament, el seguiment i l'avaluació de les polítiques de la Generalitat per a fer efectius els drets de la infància i l'adolescència s'han d'instrumentar mitjançant l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència, de la qual formen part els diferents plans sectorials que preveu aquesta llei.

3 El disseny, el desenvolupament i l'avaluació de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència s'ha de realitzar des de la inclusió activa i la coresponsabilitat dels agents implicats directament o indirecta en la promoció, la defensa o la restitució dels drets de la infància i l'adolescència i amb la participació de xiquets, xiquetes i adolescents.

la infancia y la adolescencia, como el empobrecimiento o la exclusión social.

4. El desarrollo y la implementación de políticas familiares de apoyo, para que las familias puedan asumir plenamente sus responsabilidades de crianza.

5. La intervención integral de carácter educativo, social y terapéutico, desarrollada en su contexto social más próximo y guiada por su interés superior.

6. La educación en los valores de justicia, solidaridad, tolerancia, igualdad, libertad y respeto a los principios democráticos y de convivencia.

7. El desarrollo de políticas de prevención y la remoción de los obstáculos que impidan o dificulten su desarrollo holístico.

8. La participación social en las actuaciones que impulsen y desarrollos las administraciones públicas en el ámbito de la infancia y la adolescencia.

9. La coordinación, cooperación y colaboración de las distintas administraciones públicas de la Comunitat Valenciana, y de sus diversos departamentos, para la defensa y protección de los derechos de la infancia y adolescencia.

10. La valoración de la diversidad de género, afectivo-sexual, étnico-cultural, religiosa y familiar de cada niño, niña o adolescente.

11. La igualdad de trato y no discriminación, cualquiera que sea su situación personal, social o familiar.

12. El libre desarrollo de su personalidad, acorde a su identidad personal y a la identidad y expresión de género.

13. La promoción de políticas de solidaridad intergeneracional, garantizando la especificidad de la infancia y la adolescencia y su implicación colectiva con otras generaciones.

Artículo 5

Políticas integrales

1. Las administraciones valencianas, en el ámbito de sus competencias, deberán asegurar, con los recursos económicos y humanos necesarios, el pleno ejercicio de los derechos que recoge esta ley, a través de políticas transversales.

2. El diseño, planificación, aplicación, desarrollo, seguimiento y evaluación de las políticas de la Generalitat para hacer efectivos los derechos de la infancia y la adolescencia se instrumentará mediante la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia, de la que formarán parte los diferentes planes sectoriales que la presente ley prevé.

3 El diseño, desarrollo y evaluación de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia se realizará desde la inclusión activa y la coresponsabilidad de los agentes implicados directa o indirectamente en la promoción, defensa o restitución de los derechos de la infancia y la adolescencia y con la participación de niños, niñas y adolescentes.

Article 6

Informes d'impacte en la infància i l'adolescència

Els plans sectorials i els projectes normatius de la Generalitat han d'incorporar un informe d'impacte en la infància i l'adolescència que ha d'elaborar el departament o centre directiu que proposa l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa, d'acord amb les instruccions i directrius que dicte l'òrgan competent en la matèria, i ha d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació.

TÍTOL II

DRETS DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

CAPÍTOL I

Protecció de la vida i de la integritat física i psíquica

Article 7

Protecció del dret a la vida

La Generalitat ha de garantir i protegir, dins de les competències que té, el dret a la vida dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents que es troben al territori de la Comunitat Valenciana quan hi haja una situació real de risc o amenaça, mitjançant l'adopció de les mesures administratives que resulten pertinents o instant les mesures judicials oportunes, amb la finalitat de garantir la protecció real i efectiva de la vida d'aquests.

Article 8

Dret al bon tracte i protecció de la integritat física i psíquica

Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a ser ben tractats i a ser protegits contra qualsevol forma de violència. A aquest efecte, els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a protegir-los de qualsevol forma de violència, inclòs el maltractament físic o psicològic, els càstigs físics humiliants i denigrants, el descuit o tracte negligent, l'explotació, l'exercida a través de les noves tecnologies, els abusos sexuals, la corrupció, la violència de gènere o en l'àmbit familiar, sanitari, social o educatiu, incloent-hi l'assetjament escolar, com també el tràfic d'éssers humans, la mutilació genital i qualsevol altra forma d'abús.

Article 9

Abordatge integral de la violència contra la infància i l'adolescència

1. A fi de promoure la sensibilització social respecte de les conseqüències de la violència contra la infància i l'adolescència i de garantir l'actuació coordinada de tots els agents implicats, la Generalitat ha de disposar d'un protocol integral de lluita davant d'aquesta, basat en la prevenció, la protecció, l'atenció i la reparació a les víctimes, impulsat per la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència,

Artículo 6

Informes de impacto en la infancia y la adolescencia

Los planes sectoriales y los proyectos normativos de la Generalitat incorporarán un informe de impacto en la infancia y la adolescencia que se elaborará por el departamento o centro directivo que propone el anteproyecto de ley o proyecto de norma, plan o programa, de acuerdo con las instrucciones y directrices que dicte el órgano competente en la materia, y deberá acompañar la propuesta desde el inicio del proceso de tramitación.

TÍTULO II

DERECHOS DE LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

CAPÍTULO I

Protección de la vida y de la integridad física y psíquica

Artículo 7

Protección del derecho a la vida

La Generalitat garantizará y protegerá, dentro de sus competencias, el derecho a la vida de los niños, niñas y adolescentes que se encuentren en el territorio de la Comunitat Valenciana cuando exista una situación real de riesgo o amenaza, mediante la adopción de las medidas administrativas que resulten pertinentes o instando las medidas judiciales oportunas, con el fin de garantizar la protección real y efectiva de su vida.

Artículo 8

Derecho al buen trato y protección de la integridad física y psíquica

Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a ser bien tratados y a ser protegidos contra cualquier forma de violencia. A tal efecto, los poderes públicos adoptarán las medidas necesarias para protegerlos de cualquier forma de violencia, incluido el maltrato físico o psicológico, los castigos físicos humillantes y denigrantes, el descuido o trato negligente, la explotación, la ejercida a través de las nuevas tecnologías, los abusos sexuales, la corrupción, la violencia de género o en el ámbito familiar, sanitario, social o educativo, incluyendo el acoso escolar, así como la trata y el tráfico de seres humanos, la mutilación genital y cualquier otra forma de abuso.

Artículo 9

Abordaje integral de la violencia contra la infancia y la adolescencia

1. A fin de promover la sensibilización social respecto de las consecuencias de la violencia contra la infancia y la adolescencia y de garantizar la actuación coordinada de todos los agentes implicados, la Generalitat dispondrá de un protocolo integral de lucha frente a ella, basado en la prevención, protección, atención y reparación a las víctimas, impulsado por la conselleria competente en materia de

en el quan han de participar, almenys, les conselleries amb competències en matèria de seguretat pública, justícia, sanitat i educació.

2. En aquest protocol s'han de determinar les mesures de coordinació entre els diferents agents intervinguts i, en particular, els canals de comunicació i cooperació entre l'administració de justícia i les entitats públiques de protecció de persones menors d'edat en aquells casos en què s'investigue o hi haja indicis d'un il·lícit penal, o en què es duguen a terme simultàniament procediments judicials i administratius de protecció.

3. Per a l'aplicació efectiva del protocol integral s'han de realitzar actuacions formatives destinades a dotar els professionals de l'educació, l'atenció sanitària, els cossos policials, la justícia i els serveis socials de les capacitats necessàries per a dur-lo a terme.

4. La Generalitat ha de proporcionar a les xiquetes, xiquets, o adolescents que hagen patit maltractaments, abús sexual o violència de gènere, una atenció integral que done resposta a les diferents necessitats que tenen com a víctimes.

5. La persona menor d'edat que siga objecte d'alguna de les formes de violència a què es refereix l'article 8 d'aquesta llei té prioritat per a ser atesa en els serveis sanitaris i per a accedir als centres educatius, als serveis i programes socials i a les subvencions i ajudes públiques que resulten necessàries per a satisfer les necessitats derivades de la seua condició de víctima. El protocol previst en l'apartat 2 d'aquest article estableix el procediment per a garantir aquesta prioritat.

infancia y adolescencia, en el que participarán, al menos, las consellerías con competencias en materia de seguridad pública, justicia, sanidad, y educación.

2. En este protocolo se determinarán las medidas de coordinación entre los distintos agentes intervinientes y en particular, los canales de comunicación y cooperación entre la administración de justicia y las entidades públicas de protección de personas menores de edad en aquellos casos en los que se investigue o existan indicios de un ilícito penal, o en los que se lleven a cabo simultáneamente procedimientos judiciales y administrativos de protección.

3. Para la efectiva aplicación del protocolo integral, se realizarán actuaciones formativas destinadas a dotar a los profesionales de la educación, la atención sanitaria, los cuerpos policiales, la justicia y los servicios sociales de las capacidades necesarias para llevarlo a cabo.

4. La Generalitat proporcionará a las niñas, niños, o adolescentes que hayan sufrido malos tratos, abuso sexual o violencia de género, una atención integral que dé respuesta a sus distintas necesidades como víctimas.

5. La persona menor de edad que sea objeto de alguna de las formas de violencia a las que se refiere el artículo 8 de esta ley tendrá prioridad para ser atendida en los servicios sanitarios y para acceder a los centros educativos, a los servicios y programas sociales y a las subvenciones y ayudas públicas que resulten necesarios para satisfacer las necesidades derivadas de su condición de víctimas. El protocolo previsto en el apartado 2 de este artículo establecerá el procedimiento para garantizar esta prioridad.

Article 10

Prioritat de la permanència en l'entorn familiar, lliure de violència

1. Quan la violència es produïsca en l'entorn familiar propi, s'ha de procurar, sempre que siga compatible amb l'interés superior de la persona protegida, que la protecció es duga a terme mitjançant l'allunyament de la persona maltractadora i no mitjançant l'eixida de la víctima del seu medi familiar.

2. L'entitat pública de protecció ha de promoure les mesures necessàries, de les previstes en l'article 158 del Codi civil, per a fer efectiva aquesta prioritat, instant-les directament quan exercisca la representació legal de la víctima, o, en cas contrari, sol·licitant-ne l'adopció a través del ministeri fiscal.

Artículo 10

Prioridad de la permanencia en el propio entorno familiar, libre de violencia

1. Cuando la violencia se produzca en el propio entorno familiar, se procurará, siempre que sea compatible con el interés superior de la persona protegida, que la protección se lleve a cabo mediante el alejamiento de la persona maltratadora y no mediante la salida de la víctima de su medio familiar.

2. La entidad pública de protección promoverá las medidas necesarias, de entre las previstas en el artículo 158 del Código civil, para hacer efectiva esta prioridad, instándolas directamente cuando ejerza la representación legal de la víctima, o, en caso contrario, solicitando su adopción a través del ministerio fiscal.

Article 11

Informació pública sobre el maltractament a xiquets, xiquets o adolescents

1. La Generalitat no ha de difondre dades personals de les víctimes ni altres informacions que en permeten la identificació.

2. Amb la finalitat que la informació pública sobre casos de maltractament a persones menors d'edat no afecte el dret de les víctimes a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge, el departament de la Generalitat competent en

Artículo 11

Información pública sobre el maltrato a niños, niñas o adolescentes

1. La Generalitat no difundirá datos personales de las víctimas ni otras informaciones que permitan su identificación.

2. Con el fin de que la información pública sobre casos de maltrato a personas menores de edad no afecte al derecho de las víctimas al honor, a la intimidad y a la propia imagen, el departamento de la Generalitat competente en materia de

matèria d'infància ha de posar a la disposició dels mitjans de comunicació un manual d'estil i ha d'adoptar les mesures que calguen, dins de la seua competència, per a protegir aquest dret.

Article 12

Protecció de la víctima en els procediments penals

1. El Consell ha d'acordar, a proposta de la conselleria amb competència en matèria de protecció dels drets de la infància i l'adolescència, l'exercici de l'acció popular en els procediments penals per tràfic d'éssers humans, homicidi, lesions o delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual cometidos contra persones menors d'edat dels quals coneguen els òrgans judicials que tinguen una jurisdicció que no excedeix l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

2. L'administració de la Generalitat ha d'efectuar les actuacions necessàries perquè els xiquets, xiquetes, o adolescents que hagen sigut objecte de violència o tràfic d'éssers humans puguen fer efectius, de manera adaptada a la seu edat i circumstàncies, els drets derivats de la seu condició de víctimes del delicte. En particular, ha de posar a la disposició de l'administració de justícia els mitjans tècnics i humans necessaris per a evitar la victimització secundària amb motiu de la seu declaració, ha d'orientar i assessorar les víctimes perquè puguen fer efectiu el seu dret a la justícia gratuita, les ha de mantenir informades de tots els processos, opcions i terminis i ha de vetlar perquè es faça efectiu el seu dret a opinar i que aquesta opinió siga tinguda en compte, protegint-ne la intimitat i identitat davant d'intimidacions i represàlies.

Article 13

Protecció contra l'explotació sexual, el tràfic de persones menors d'edat i altres formes de violència

1. La Generalitat ha d'adoptar les mesures administratives i els programes socials necessaris per a prevenir i protegir els xiquets, les xiquetes i els adolescents de qualsevol forma d'explotació de la seu sexualitat, de prostitució i de pornografia infantil, de formes de violència com la mutilació genital i el matrimoni forçat i per a garantir que no siguin objecte de cap tipus de tracta, venda o sostracció. S'ha de prestar una particular atenció a la protecció dels qui siguin especialment vulnerables a aquestes pràctiques.

2. Les administracions públiques han de desenvolupar programes d'educació i de prevenció, especialment dirigits als xiquets, a les xiquetes i als adolescents, de formació per a la totalitat de professionals de l'àmbit de la infància i l'adolescència, i de sensibilització per al conjunt de la societat, en les matèries a què es refereix l'apartat anterior.

3. La Generalitat ha d'establir protocols d'identificació, actuació i atenció contra la mutilació genital, el matrimoni forçat, el tràfic de persones menors d'edat amb finalitats d'explotació sexual o de venda, prostitució o utilització en la pornografia.

infancia pondrá a disposición de los medios de comunicación un manual de estilo y adoptará las medidas que sean necesarias, dentro de su competencia, para proteger este derecho.

Artículo 12

Protección de la víctima en los procedimientos penales

1. El Consell acordará, a propuesta de la conselleria con competencia en materia de protección de los derechos de la infancia y adolescencia, el ejercicio de la acción popular en los procedimientos penales por trata de seres humanos, homicidio, lesiones o delitos contra la libertad e indemnidad sexual, cometidos contra personas menores de edad de los que conozcan los órganos judiciales cuya jurisdicción no exceda del ámbito de la Comunitat Valenciana.

2. La administración de la Generalitat desarrollará las actuaciones necesarias para que los niños, niñas, o adolescentes que hayan sido objeto de violencia o trata de seres humanos puedan hacer efectivos, de manera adaptada a su edad y circunstancias, los derechos derivados de su condición de víctimas del delito. En particular, pondrá a disposición de la administración de justicia los medios técnicos y humanos necesarios para evitar la victimización secundaria con motivo de su declaración, orientará y asesorará a las víctimas para que puedan hacer efectivo su derecho a la justicia gratuita, les mantendrá informadas de todos los procesos, opciones y plazos y velará por que se haga efectivo su derecho a opinar y que dicha opinión sea tenida en cuenta, protegiendo su intimidad e identidad frente a intimidaciones y represalias.

Artículo 13

Protección contra la explotación sexual, la trata de personas menores de edad y otras formas de violencia

1. La Generalitat adoptará las medidas administrativas y los programas sociales necesarios para prevenir y proteger a los niños, niñas y adolescentes de cualquier forma de explotación de su sexualidad, de prostitución y de pornografia infantil, de formas de violencia como la mutilación genital y el matrimonio forzado y para garantizar que no sean objeto de ningún tipo de trata, venta o sustracción. Se prestará particular atención a la protección de quienes sean especialmente vulnerables a esas prácticas.

2. Las administraciones públicas desarrollarán programas de educación y de prevención, especialmente dirigidos a los niños, niñas y adolescentes, de formación para la totalidad de profesionales del ámbito de la infancia y la adolescencia, y de sensibilización para el conjunto de la sociedad, en las materias a las que se refiere el apartado anterior.

3. La Generalitat establecerá protocolos de identificación, actuación y atención contra la mutilación genital, el matrimonio forzado, la trata de personas menores de edad con fines de explotación sexual o de venta, prostitución o utilización en la pornografia.

CAPÍTOL II

Drets de ciutadania

Article 14

Dret a la identitat i al nom

1. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret a preservar i desenvolupar la seu pròpia identitat personal i idiosincràsia, inclosa la seu identitat i expressió de gènere.
2. Per a garantir el dret a tenir un nom, els centres i serveis sanitaris públics i privats de la Comunitat Valenciana on es produïsquen naixements han d'identificar de forma inequívoca les persones nounades i han de disposar dels protocols necessaris per a promoure'n amb diligència la inscripció en el registre civil, independentment de la situació administrativa de la mare.
3. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar la seu identitat.
4. La conselleria competent per a la protecció de la infància ha de sol·licitar la inscripció del naixement dels xiquets i de les xiquetes a càrrec seu en tots els casos en què, de conformitat amb la normativa en matèria de registre civil, puga promoure-la.
5. Quan un xiquet, una xiqueta o un adolescent estranger sota la tutela de la Generalitat no dispose de document acreditatiu de la seu identitat, aquesta ha de dur a terme totes les actuacions que puga realitzar conduents a l'obtenció d'aquest document d'acord amb l'ordenament espanyol i del seu país d'origen, si es coneix.

Article 15

Dret a la participació

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a participar plenament, de forma adequada al seu desenvolupament evolutiu i adaptada a la diversitat funcional, en la vida social, política, econòmica, cultural, artística i recreativa del seu entorn, com també a una incorporació progressiva a la ciutadania activa.
2. Les iniciatives de participació ciutadana que duguen a terme les administracions públiques han d'incloure, quan afecten els drets de la infància i l'adolescència, les adaptacions necessàries, en la informació oferida i en els canals de comunicació, perquè xiquets, xiquetes i adolescents hi puguen participar.
3. La Generalitat ha de promoure la constitució d'associacions i organitzacions que afavorisquen la participació activa dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en la societat.
4. Les administracions locals han de promoure, amb mitjans suficients, la constitució de consells locals d'infància, com a òrgans consultius i de participació dels xiquets i les xiquetes en tots aquells assumptes que els afecten, directament o indirectament, en l'àmbit municipal.
5. Per a fer efectiu aquest dret en el seu àmbit de competència, la Generalitat disposta, com a via de participació estable, del Consell d'Infància i Adolescència

CAPÍTULO II

Derechos de ciudadanía

Artículo 14

Derecho a la identidad y al nombre

1. Las niñas, niños, y adolescentes tienen derecho a preservar y desarrollar su propia identidad personal e idiosincrasia, incluida su identidad y expresión de género.
  2. Para garantizar el derecho a tener un nombre, los centros y servicios sanitarios públicos y privados de la Comunitat Valenciana donde se produzcan nacimientos identificarán de forma inequívoca a las personas recién nacidas y dispondrán de los protocolos necesarios para promover con diligencia su inscripción en el registro civil, independientemente de la situación administrativa de la madre.
  3. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a solicitar a las administraciones públicas competentes la documentación que les permita acreditar su identidad.
  4. La conselleria competente para la protección de la infancia solicitará la inscripción del nacimiento de los niños y las niñas a su cargo en todos los casos en los que, conforme a la normativa en materia de registro civil, pueda promoverla.
  5. Cuando un niño, niña o adolescente extranjero bajo la tutela de la Generalitat no disponga de documento acreditativo de su identidad, ésta llevará a cabo todas las actuaciones que pueda realizar conducentes a su obtención de acuerdo con el ordenamiento español y de su país de origen, si se conociese.
-
1. Los niños, niñas y adolescentes, tienen derecho a participar plenamente, de forma adecuada a su desarrollo evolutivo y adaptada a la diversidad funcional, en la vida social, política, económica, cultural, artística y recreativa de su entorno, así como a una incorporación progresiva a la ciudadanía activa.
  2. Las iniciativas de participación ciudadana que lleven a cabo las administraciones públicas incluirán, cuando afecten a los derechos de la infancia y la adolescencia, las adaptaciones necesarias, en la información ofrecida y en los canales de comunicación, para que niños, niñas y adolescentes puedan participar en ellas.
  3. La Generalitat promoverá la constitución de asociaciones y organizaciones que favorezcan la participación activa de los niños, niñas y adolescentes en la sociedad.
  4. Las administraciones locales promoverán, con medios suficientes, la constitución de consejos locales de infancia, como órganos consultivos y de participación de los niños y niñas en todos aquellos asuntos que les conciernen, directa o indirectamente, en el nivel municipal.
  5. Para hacer efectivo este derecho en su ámbito de competencia, la Generalitat contará, como cauce de participación estable, con el Consejo de Infancia y Adolescencia de la

de la Comunitat Valenciana, regulat en l'article 172 d'aquesta llei.

Article 16

Dret de les persones menors d'edat a ser informades, oïdes i escoltades

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, han de respectar i promoure el dret de tota persona menor d'edat a ser oïda i escoltada, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996, i han de garantir que és entesa i que l'opinió d'aquesta es té en compte. Les resolucions administratives que, excepcionalment, s'aparten de l'opinió d'aquesta han de justificar-ho razonadament en funció de l'interés superior. No obstant això, les persones menors d'edat poden no exercir aquest dret, si així ho decideixen lliurement.

2. Amb aquest fi, el xiquet, xiqueta o adolescent té dret a obtenir tota la informació que afecte els seus interessos, drets i el seu benestar personal, emocional i social en un llenguatge que siga adequat i comprensible i adaptat a les seues circumstàncies, segons el desenvolupament evolutiu i la maduresa d'aquest. Aquesta informació ha de ser suficient per a permetre-li prendre les decisions de forma conscient i lliure. Llevat que hi haja un conflicte d'interessos, per a l'exercici d'aquest dret ha de disposar de l'assistència i l'orientació del seu pare, mare, representants legals o guardadors.

3. L'audiència s'ha de practicar en una llengua que la persona menor d'edat puga comprendre. Si la seua diversitat funcional ho requereix, s'ha de dur a terme amb les adaptacions necessàries, inclosa la llengua de signes, per a garantir que la seua opinió pot ser expressada i entesa adequadament.

Article 17

Dret a la llibertat d'expressió i a la creació intel·lectual

1. Les administracions públiques han de promoure canals de participació adaptats i accessibles que faciliten la lliure expressió d'idees i opinions de xiquets, xiquetes i adolescents en els diferents àmbits on es desenvolupa la seua vida escolar, social i ciutadana.

2. La Generalitat ha de fomentar la lliure expressió de les seues opinions mitjançant el suport als mitjans de difusió que ells i elles promoguen.

3. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents han de gaudir a la Comunitat Valenciana del dret a la creació literària, artística, científica i tècnica, com també del reconeixement i l'atribució dels drets derivats del fet de la creació.

Article 18

Dret a la llibertat d'ideologia, consciència i religió

Les persones que siguen progenitors i tutores, en l'exercici del seu dret i deure de cooperar en l'exercici del dret de xiquets, xiquetes i adolescents a la llibertat d'ideologia, consciència i religió, han d'escutar les opinions d'aquests, han de fomentar el desenvolupament d'un criteri propi i n'han de respectar les conviccions.

Comunitat Valenciana, regulado en el artículo 172 de esta ley.

Artículo 16

Derecho de las personas menores de edad a ser informadas, oídas y escuchadas

1. Las administraciones públicas, en el ámbito de sus competencias, respetarán y promoverán el derecho de toda persona menor de edad a ser oída y escuchada, en los términos previstos en la Ley orgánica 1/1996, garantizando que es entendida y que su opinión es tenida en cuenta. Las resoluciones administrativas que, excepcionalmente, se aparten de su opinión habrán de justificarlo razonadamente en función de su interés superior. No obstante, las personas menores de edad podrán no ejercer este derecho, si así lo deciden libremente.

2. Para ello, el niño, niña o adolescente tiene derecho a obtener toda la información que concierne a sus intereses, derechos y a su bienestar personal, emocional y social en un lenguaje que sea adecuado y comprensible y adaptado a sus circunstancias, según su desarrollo evolutivo y madurez. Dicha información debe ser suficiente para permitirle tomar sus decisiones de forma consciente y libre. Salvo que exista conflicto de intereses, para el ejercicio de este derecho contará con la asistencia y la orientación de su padre, madre, representantes legales o guardadores.

3. La audiencia se practicará en una lengua que la persona menor de edad pueda comprender. Si su diversidad funcional lo requiere se llevará a cabo con las adaptaciones necesarias, incluida la lengua de signos, para garantizar que su opinión puede ser expresada y entendida adecuadamente.

Artículo 17

Derecho a la libertad de expresión y a la creación intelectual

1. Las administraciones públicas promoverán canales de participación adaptados y accesibles que faciliten la libre expresión de ideas y opiniones de niños, niñas y adolescentes en los distintos ámbitos en los que se desarrolla su vida escolar, social y ciudadana.

2. La Generalitat fomentará la libre expresión de sus opiniones mediante el apoyo a los medios de difusión que promuevan ellos y ellas.

3. Los niños, niñas y adolescentes gozarán en la Comunitat Valenciana del derecho a la creación literaria, artística, científica y técnica, así como del reconocimiento y atribución de los derechos derivados del hecho de la creación.

Artículo 18

Derecho a la libertad de ideología, conciencia y religión

Las personas progenitoras y tutoras, en el desempeño de su derecho y deber de cooperar en el ejercicio del derecho de niños, niñas y adolescentes a la libertad de ideología, conciencia y religión, escucharán sus opiniones, fomentarán el desarrollo de un criterio propio y respetarán sus convicciones.

Article 19*Dret a la lliure associació*

1. En les actuacions de foment de l'associacionisme juvenil que duga a terme la Generalitat s'ha de promocionar la participació activa de les persones menors d'edat.
2. La Generalitat, sense perjudici de cooperar amb el ministeri fiscal i exercir les accions que siguen procedents segons dret, ha de realitzar les actuacions necessàries per a informar les xiquetes, els xiquets i els adolescents i les seues famílies dels riscos d'aquelles organitzacions o grups il·legals o il·lícits segons l'ordenament jurídic.

Article 20*Dret de reunió*

Es garanteix als centres docents de la Comunitat Valenciana el dret de reunió de les persones menors d'edat estudiants, de conformitat amb la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació. La normativa dels centres d'ensenyament ha de determinar la forma en què l'alumnat pot exercir aquest dret, inclosa, si escau, la decisió col·lectiva d'inassistència a classe, dins de les condicions i en els termes previstos en la llei. Llevat que entre aquestes condicions legals es dispose una altra cosa, les normes d'organització i funcionament dels centres no han d'exigir l'autorització dels seus representants legals als qui hagen complit catorze anys.

Article 21*Dret davant del tractament de les dades personals*

1. Quan, d'acord amb la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal, els xiquets, les xiquetes i els adolescents no puguen atorgar per si mateixos el consentiment per a la cessió o tractament, els seus representants legals han d'escoltar-los sobre aquest tema abans de concedir-lo, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996.
2. La Generalitat i les entitats locals valencianes han de vetlar perquè el tractament de dades de caràcter personal respecte els drets que, de conformitat amb la legislació en la matèria, assisteixen els xiquets, les xiquetes i els adolescents.

CAPÍTOL III*Drets en l'àmbit de les relacions familiars***Article 22***Dret de relació i convivència*

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a créixer i viure amb les persones que són els seus progenitors i a mantenir relació amb la resta d'ascendents, els seus germans i germanes, siguin d'únic o de doble vincle, els seus germanastres i altres parents o persones acostades, sempre que no siga contrari al seu interès, amb els límits establerts en les resolucions judicials.

Artículo 19*Derecho a la libre asociación*

1. En las actuaciones de fomento del asociacionismo juvenil que lleve a cabo la Generalitat se promocionará la participación activa de las personas menores de edad.
2. La Generalitat, sin perjuicio de cooperar con el ministerio fiscal y ejercitar las acciones que en derecho procedan, deberá realizar las actuaciones necesarias para informar a niñas, niños y adolescentes y a sus familias de los riesgos de aquellas organizaciones o grupos ilegales o ilícitos según el ordenamiento jurídico.

Artículo 20*Derecho de reunión*

Se garantiza en los centros docentes de la Comunitat Valenciana el derecho de reunión de personas menores de edad estudiantes, de conformidad con la Ley orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del derecho a la educación. La normativa de los centros de enseñanza determinará la forma en la que el alumnado puede ejercer este derecho, incluida, en su caso, la decisión colectiva de inasistir a clase, dentro de las condiciones y en los términos previstos en la ley. Salvo que entre estas condiciones legales se disponga otra cosa, las normas de organización y funcionamiento de los centros no exigirán la autorización de sus representantes legales a quienes hayan cumplido catorce años.

Artículo 21*Derecho frente al tratamiento de datos personales*

1. Cuando, de acuerdo con la normativa sobre protección de datos de carácter personal, los niños, niñas y adolescentes no puedan otorgar por sí mismos el consentimiento para su cesión o tratamiento, sus representantes legales habrán de escucharlos al respecto antes de concederlo, en los términos previstos en la Ley orgánica 1/1996.
2. La Generalitat y las entidades locales valencianas velarán por que su tratamiento de datos de carácter personal respete los derechos que, de conformidad con la legislación en la materia, asisten a niños, niñas y adolescentes.

CAPÍTULO III*Derechos en el ámbito de las relaciones familiares***Artículo 22***Derecho de relación y convivencia*

1. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a crecer y vivir con sus personas progenitoras y a mantener relación con sus restantes ascendientes, sus hermanos y hermanas, ya sean de único o de doble vínculo, sus hermanastros o hermanastras y demás parientes o personas allegadas, siempre que no sea contrario a su interés, con los límites establecidos en las resoluciones judiciales.

2. S'ha de protegir especialment el dret de qui estiga separat del seu pare, sa mare o de tots dos, a mantenir una relació suficient per a preservar i desenvolupar un vincle afectiu, i perquè puguen exercir les funcions pròpies de la criança, llevat que el seu interés aconselle una altra cosa.

3. Els poders públics han de vetlar per la protecció del principi de coparentalitat en la cura i l'educació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, i han de garantir el dret que tenen al fet que ambdues persones progenitoras participen per igual en la presa de decisions que afecten els seus interessos.

4. La Generalitat ha de promoure serveis de mediació per a les famílies en conflicte amb xiquets, xiquetes o adolescents a càrrec seu, a fi que resolguen de forma consensuada les discrepàncies relatives a l'exercici de la responsabilitat parental i dels drets de relació i convivència recollits en aquest article, i ha de garantir l'accés a aquests en condicions d'equitat, com també la defensa de l'interés de les persones menors d'edat en el procés.

Article 23

Xarxa de punts de trobada familiar

1. El punt de trobada familiar és un servei específic que presta temporalment atenció professional especialitzada per a facilitar que els xiquets, les xiquetes i els adolescents puguen mantenir relacions amb els seus familiars durant els processos i les situacions de separació, divorci, protecció d'infància i adolescència o altres supòsits d'interrupció de la convivència familiar.

2. La Generalitat ha de facilitar, mitjançant una xarxa suficient de punts de trobada familiar, l'exercici del dret de xiquetes, xiquets i adolescents a mantenir relació amb els seus familiars en aquestes situacions, de conformitat amb el que disposen el procediment administratiu o les causes civils o penals que les regulen.

3. La xarxa de punts de trobada familiar és un recurs social universal i específic per a la infància i l'adolescència. La tipologia ha de ser judicial o de protecció, segons que l'òrgan derivant siga un òrgan judicial o un òrgan administratiu competent per a la protecció de la infància i l'adolescència.

4. L'actuació del punt de trobada familiar ha d'estar determinada per les dificultats per a desenvolupar les estades, vistes o comunicacions de forma autònoma o per la necessitat de prevenir riscos i l'objectiu ha de ser promoure les condicions perquè les relacions de la persona menor d'edat amb els seus familiars puguen desenvolupar-se de forma beneficiosa per a ella sense necessitat d'una intervenció externa, llevat que el seu interés aconselle una altra cosa.

5. Els punts de trobada familiar han de tenir com a principis rectors d'actuació els següents:

a) L'interés superior del xiquet, la xiqueta o l'adolescent, que ha de prevaldre respecte de qualsevol altre concurrent, donant prioritat al seu benestar i seguretat.

b) La neutralitat. La intervenció s'ha de fonamentar en elements objectius i ha de respectar la igualtat de les parts.

2. Se protegerá especialmente el derecho de quien esté separado de su padre, su madre o de ambos, a mantener una relación suficiente para preservar y desarrollar un vínculo afectivo, y para que puedan ejercer las funciones propias de la crianza, salvo que su interés aconseje otra cosa.

3. Los poderes públicos velarán por la protección del principio de coparentalidad en el cuidado y educación de los niños, niñas y adolescentes, y garantizarán su derecho a que ambas personas progenitoras participen por igual en la toma de decisiones que afecten a sus intereses.

4. La Generalitat promoverá servicios de mediación para las familias en conflicto con niños, niñas o adolescentes a su cargo, con el objeto de que resuelvan de forma consensuada las discrepancias relativas al ejercicio de la responsabilidad parental y de los derechos de relación y convivencia reconocidos en este artículo, y garantizará el acceso a los mismos en condiciones de equidad, así como la defensa del interés de las personas menores de edad en el proceso.

Artículo 23

Red de puntos de encuentro familiar

1. El punto de encuentro familiar es un servicio específico que presta temporalmente atención profesional especializada para facilitar que los niños, niñas y adolescentes puedan mantener relaciones con sus familiares durante los procesos y situaciones de separación, divorcio, protección de infancia y adolescencia u otros supuestos de interrupción de la convivencia familiar.

2 La Generalitat facilitará, mediante una red suficiente de puntos de encuentro familiar, el ejercicio del derecho de niñas, niños y adolescentes a mantener relación con sus familiares en estas situaciones, de conformidad con lo dispuesto en el procedimiento administrativo o en las causas civiles o penales que las regulen.

3. La red de puntos de encuentro familiar es un recurso social universal y específico para la infancia y adolescencia. Su tipología será judicial o de protección, según el órgano derivante sea un órgano judicial, o un órgano administrativo competente para la protección de la infancia y la adolescencia.

4. La actuación del punto de encuentro familiar vendrá determinada por las dificultades para desarrollar las estancias, vistas o comunicaciones de forma autónoma o por la necesidad de prevenir riesgos y su objetivo será promover las condiciones para que las relaciones de la persona menor de edad con sus familiares puedan desarrollarse de forma beneficiosa para ella sin necesidad de intervención externa, salvo que su interés aconseje otra cosa.

5. Los puntos de encuentro familiar tendrán como principios rectores de actuación los siguientes:

a) Interés superior del niño, niña o adolescente, que primará respecto de cualquier otro concurrente, dando prioridad su bienestar y seguridad.

b) Neutralidad. La intervención se fundamentará en elementos objetivos y respetará la igualdad de las partes.

- c) La confidencialitat de les dades de caràcter personal, llevat d'aquelles que s'han de comunicar a l'òrgan derivant.
- d) La subsidiarietat, intervenint només quan siga l'únic mitjà possible per a facilitar les relacions entre el xiquet, la xiqueta i l'adolescent i la seua família.
- e) La responsabilitat parental. Les actuacions han de donar suport, però no han de substituir, la responsabilitat de les persones progenitors, o altres membres de la família, perquè les relacions objecte d'intervenció es desenvolupen de forma beneficiosa per al xiquet, la xiqueta o l'adolescent.
- f) La interdisciplinarietat, basada en l'activitat complementària i conjunta de professionals de disciplines diferents.
- g) L'eficàcia i l'eficiència, duent a terme les intervencions més adequades per a la consecució del seu objectiu amb el menor nombre de recursos possibles.
- h) La qualitat, complint els estàndards que s'establisquen per a garantir-la.

Article 24

Persones beneficiàries i usuàries del punt de trobada familiar

1. Les persones beneficiàries dels punts de trobada familiar són les xiques, els xiquets o els adolescents, com també les persones majors d'edat incapacitades subjectes a la pàtria potestat prorrogada, les relacions familiars de les quals s'hagen de facilitar mitjançant aquest recurs, d'acord amb una resolució judicial o administrativa.
2. Les persones usuàries són les persones familiars i afins que tinguen establert l'exercici del règim de visites en un punt de trobada familiar.

Article 25

Equip tècnic del punt de trobada familiar

1. El punt de trobada familiar ha de disposar d'un equip tècnic interdisciplinari integrat per personal qualificat, amb formació especialitzada i acreditada degudament, almenys en mediació i intervenció familiar, protecció de la infància, igualtat i violència de gènere.
2. L'equip tècnic ha de dur a terme les intervencions psicològiques, socials, educatives, jurídiques o de mediació necessàries per a capacitar les persones usuàries i beneficiàries per a la resolució o el maneig dels seus conflictes i per a millorar les relacions entre elles, a fi que puguen efectuar, sense suport extern, el règim de visites.

Article 26

Modalitats d'actuació dels punts de trobada familiar

El servei prestat en el punt de trobada familiar s'ha d'effectuar en una de les modalitats d'actuació següents:

- c) Confidencialidad de los datos de carácter personal, salvo de los que deban comunicarse al órgano derivante.
- d) Subsidiariedad, interviniendo sólo cuando sea el único medio posible para facilitar las relaciones entre el niño, niña y adolescente y su familia.
- e) Responsabilidad parental. Sus actuaciones apoyarán, pero no sustituirán, la responsabilidad de las personas progenitoras, u otros miembros de la familia, para que las relaciones objeto de intervención se desarrollen de forma beneficiosa para el niño, niña o adolescente.
- f) Interdisciplinariedad, basada en la actividad complementaria y conjunta de profesionales de distintas disciplinas.
- g) Eficacia y eficiencia, llevando a cabo las intervenciones más adecuadas para la consecución de su objetivo, con el menor número de recursos posibles.
- h) Calidad, cumpliendo los estándares que se establezcan para garantizarla.

Artículo 24

Personas beneficiarias y usuarias del punto de encuentro familiar

1. Las personas beneficiarias de los puntos de encuentro familiar son las niñas, niños o adolescentes, así como las personas mayores de edad incapacitadas sujetas a la patria potestad prorrogada, cuyas relaciones familiares hayan de facilitarse mediante este recurso, de acuerdo con una resolución judicial o administrativa.
2. Las personas usuarias son las personas familiares y allegadas que tengan establecido el cumplimiento del régimen de visitas en un punto de encuentro familiar.

Artículo 25

Equipo técnico del punto de encuentro familiar

1. El punto de encuentro familiar contará con un equipo técnico interdisciplinario integrado por personal cualificado, con formación especializada y debidamente acreditada, al menos, en mediación e intervención familiar, protección de la infancia, igualdad, y violencia de género.
2. El equipo técnico llevará a cabo las intervenciones psicológicas, sociales, educativas, jurídicas o de mediación necesarias para capacitar a las personas usuarias y beneficiarias para la resolución o el manejo de sus conflictos y para mejorar las relaciones entre ellas, con el objeto de que puedan desarrollar, sin apoyo externo, el régimen de visitas.

Artículo 26

Modalidades de actuación de los puntos de encuentro familiar

El servicio prestado en el punto de encuentro familiar se desarrollará en una de las siguientes modalidades de actuación:

a) Supervisió de transicions: en el punt de trobada s'han de facilitar les transicions entre nuclis familiars de convivència en aquelles visites que es desenvolupen fora d'aquest.

b) Visites sense supervisió: en les quals s'han de posar a la disposició de les persones usuàries els recursos humans i materials necessaris per al funcionament correcte de les visites quan aquestes no requerisquen l'atenció directa o la presència continuada de l'equip tècnic.

c) Visites amb supervisió: en les quals s'han de posar a la disposició de les persones usuàries, els recursos humans i materials necessaris per al funcionament correcte de les visites quan aquestes requerisquen l'atenció directa o la presència continuada de l'equip tècnic.

d) Acompanyaments en visites obertes: com a fase prèvia a la finalització de la intervenció, i amb l'autorització judicial o administrativa prèvies, les visites es poden efectuar fora de les dependències del punt de trobada familiar davant la presència de personal tècnic.

2. Les diferents modalitats d'actuació s'han de complementar amb les intervencions de l'equip tècnic que es recullen en l'apartat 2 de l'article anterior.

Article 27

Funció dels punts de trobada familiar

1. Els punts de trobada familiar han de coordinar l'exercici de les funcions i el desenvolupament de l'activitat amb:

a) Els jutjats i tribunals de justícia, com també els equips psicosocials adscrits a aquests i els instituts de medicina legal i ciències forenses.

b) Els serveis socials, especialment amb els serveis de protecció dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, amb els serveis d'atenció i protecció a les dones i a les famílies i amb els serveis de mediació familiar.

c) Les forces i cossos de seguretat, especialment en els casos de violència masclista o violència domèstica.

d) Els serveis sanitaris i educatius i altres institucions competents en matèria d'infància i adolescència.

e) Serveis anàlegs situats en altres comunitats autònombes.

2. L'administració titular del punt de trobada familiar pot determinar, en cada cas, quines d'aquestes institucions i agents socials poden requerir la seua actuació i a través de quins mitjans.

3. Els professionals del punt de trobada familiar han de vetlar per la seguretat de les persones usuàries, de les beneficiàries i de les instal·lacions. A aquest efecte, han de demanar l'auxili de les forces i cossos de seguretat sempre que hi haja un risc per a la integritat de les persones.

En els casos en què hi haja una ordre de protecció, s'han d'adoptar mesures de seguretat especials, orientades a

a) Supervisión de transiciones: en el punto de encuentro se facilitarán las transiciones entre núcleos familiares de convivencia en aquellas visitas que se desarrollen fuera del mismo.

b) Visitas sin supervisión: donde se pondrá a disposición de las personas usuarias los recursos humanos y materiales necesarios para el correcto funcionamiento de las visitas cuando estas no requieran la atención directa o presencia continuada del equipo técnico.

c) Visitas con supervisión: donde se pondrá a disposición de las personas usuarias los recursos humanos y materiales necesarios para el correcto funcionamiento de las visitas cuando estas requieran la atención directa o presencia continuada del equipo técnico.

d) Acompañamientos en visitas abiertas: como fase previa a la finalización de la intervención, y previa autorización judicial o administrativa podrán desarrollarse las visitas fuera de las dependencias del punto de encuentro familiar ante la presencia de personal técnico.

2. Las diferentes modalidades de actuación se complementarán con las intervenciones del equipo técnico que se recogen en el apartado 2 del artículo anterior.

Artículo 27

Funcionamiento de los puntos de encuentro familiar

1. Los puntos de encuentro familiar coordinarán el ejercicio de sus funciones y el desarrollo de su actividad con:

a) Los juzgados y tribunales de justicia, así como los equipos psicosociales adscritos a ellos y los institutos de medicina legal y ciencias forenses.

b) Los servicios sociales, en especial con los servicios de protección de los niños, niñas y adolescentes, con los servicios de atención y protección a las mujeres y a las familias y con los servicios de mediación familiar.

c) Las fuerzas y cuerpos de seguridad, especialmente en los casos de violencia de machista o violencia doméstica.

d) Los servicios sanitarios y educativos y otras instituciones competentes en materia de infancia y adolescencia.

e) Servicios análogos situados en otras comunidades autónomas.

2. La administración titular del punto de encuentro familiar podrá determinar, en cada caso, cuáles de estas instituciones y agentes sociales pueden requerir su actuación y por qué medios.

3. Los profesionales del punto de encuentro familiar velarán por la seguridad de las personas usuarias, beneficiarias y de las instalaciones. A tal efecto, recabarán el auxilio de las fuerzas y cuerpos de seguridad siempre que exista riesgo para la integridad de las personas.

En los casos en que exista una orden de protección deberán adoptarse medidas de seguridad especiales, orientadas a

facilitar la vigilància i la protecció de les persones usuàries i beneficiàries, a través d'un protocol d'actuació en coordinació amb les forces i cossos de seguretat.

4. En cap cas pertoca la intervenció del punt de trobada familiar quan el dret de visites es trobe suspès judicialment.

5. Totes les actuacions que duga a terme el punt de trobada familiar han d'incloure, d'una manera transversal, la perspectiva de gènere.

6. La intervenció del punt de trobada familiar ha de ser limitada en el temps i ha de finalitzar, o bé quan s'assolísca l'objectiu, o bé quan es determine la suspensió de les trobades, pel fet que no aporten beneficis per a les persones menors d'edat.

7. D'acord amb un reglament se n'han d'establir els requisits específics, les normes i les condicions mínimes del funcionament.

Article 28

Suport en l'exercici de les responsabilitats parentals

1. Les administracions públiques, dins del marc de les competències que tenen, han de promoure polítiques d'ús del temps i mesures de corresponsabilitat que permeten a les persones progenitors, o als qui les substituïsquen en l'exercici de les responsabilitats parentals, disposar del temps que la criança i l'educació dels seus fills i filles requerisca, en funció de les necessitats.

2. La política fiscal i d'habitatge de la Generalitat, i en altres matèries que incidisquen en les condicions de vida de les famílies, ha de tenir en compte les particulars necessitats d'aquelles que tenen xiquets, xiquetes o adolescents a càrrec seu, de manera que puguen prestar-los l'atenció que requereixen en condicions d'equitat.

3. Les administracions públiques han de promocionar un exercici positiu de la criança, i es considera com a tal aquell exercici fonamentat en el benestar i l'interés de fills i filles, que siga respectuós amb els seus drets, afavorisca un estil d'aferrament segur, estimule el desenvolupament de les seues capacitats, oferisca suport i orientació, i estableixca límits, però que excloga qualsevol ús de la violència.

CAPÍTOL IV

Dret a la informació

Article 29

Dret a la informació

1. A fi de contribuir a l'exercici del dret de xiquets, xiquetes i adolescents a cercar, rebre i utilitzar informació, la Generalitat, mitjançant el seu servei públic audiovisual, ha d'ofertir continguts informatius en format accessible i amigable per a la infància i l'adolescència. La Generalitat ha de vetllar perquè la informació que reben els xiquets, les xiquetes i els adolescents siga verac, plural i respectuosa amb els principis continguts en la Constitució, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana i la resta de l'ordenament jurídic.

facilitar la vigilancia y protección de las personas usuarias y beneficiarias, a través de un protocolo de actuación en coordinación con las fuerzas y cuerpos de seguridad.

4. En ningún caso cabrá la intervención del punto de encuentro familiar cuando el derecho de visitas se encuentre suspendido judicialmente.

5. Todas las actuaciones que lleve a cabo el punto de encuentro familiar incluirán, de un modo transversal la perspectiva de género.

6. La intervención del punto de encuentro familiar será limitada en el tiempo y finalizará, bien cuando se alcance su objetivo, bien cuando se determine la suspensión de los encuentros, por no aportar beneficios para las personas menores de edad.

7. Reglamentariamente se establecerán los requisitos específicos, normas y condiciones mínimas de su funcionamiento.

Artículo 28

Apoyo en el ejercicio de las responsabilidades parentales

1. Las administraciones públicas, en el marco de sus competencias, promoverán políticas de uso del tiempo y medidas de corresponsabilidad que permitan a las personas progenitoras, o a quienes les sustituyan en el desempeño de las responsabilidades parentales, disponer del tiempo que la crianza y educación de sus hijos e hijas requiera, en función de sus necesidades.

2. La política fiscal y de vivienda de la Generalitat, y en otras materias que incidan en las condiciones de vida de las familias, tendrá en cuenta las particulares necesidades de aquellas que tienen niños, niñas o adolescentes a su cargo, de manera que puedan prestarles la atención que requieran en condiciones de equidad.

3. Las administraciones públicas promocionarán un ejercicio positivo de la parentalidad, considerando como tal aquel fundamentado en el bienestar y el interés de hijos e hijas, que sea respetuoso con sus derechos, favorezca un estilo de apego seguro, estimule el desarrollo de sus capacidades, ofrezca apoyo y orientación, y establezca límites, pero excluya cualquier uso de la violencia.

CAPÍTULO IV

Derecho a la información

Artículo 29

Derecho a la información

1. A fin de contribuir al ejercicio del derecho de niños, niñas y adolescentes a buscar, recibir y utilizar información, la Generalitat, a través de su servicio público audiovisual, ofrecerá contenidos informativos en formato accesible y amigable para la infancia y la adolescencia. La Generalitat velará para que la información que reciban los niños, niñas y adolescentes sea veraz, plural y respetuosa con los principios contenidos en la Constitución, el Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana y el resto del ordenamiento jurídico.

2. Els documents i les guies que publiquen les administracions valencianes destinats a informar la ciutadania, han d'incloure, quan el contingut d'aquests resulte rellevant per a xiquets, xiquetes o adolescents, versions amigables que puguen ser compreses per persones del segment d'edat a què afecte.

Article 30

Promoció i protecció dels drets als mitjans de comunicació

1. Els mitjans de comunicació, en aquells programes i continguts dirigits especialment a la infància i l'adolescència, han de respectar els drets que tenen reconeguts en aquesta llei i en la resta de l'ordenament, i contribuir a la seua educació i desenvolupament holístic, potenciant els valors relacionats amb els drets humans, el respecte a la diversitat, la tolerància i els principis democràtics.

2. Els mitjans de comunicació audiovisual que tinguen difusió a la Comunitat Valenciana s'han d'ajustar a les regles següents, a més de les previstes en la legislació sobre comunicació audiovisual:

a) Els programes infantils de televisió s'han d'emetre en un horari adequat als seus hàbits, en què cal fer prevaldre l'emissió de programes que siguin compatibles amb les necessitats pròpies del seu desenvolupament i formació.

b) En les franges horàries de programació infantil no s'han d'emetre escenes o missatges que fomenten la violència, l'odi, el racisme, la xenofòbia, l'LGTBI-fòbia, el masclisme o qualsevol altre tipus de discriminació, o que perjudiquen el seu desenvolupament físic, mental i moral. L'emissió d'aquests continguts, tant en programes com en espais dedicats a la promoció de la programació, s'han d'advertir amb claredat, mitjançant una indicació auditiva i visual.

c) No poden emetre imatges d'espectacles que impliquen un maltractament animal els mitjans de comunicació de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació ni els que disposen d'una llicència d'ús del domini públic radioelèctric valencià, en horari infantil.

d) Cal tenir una cura especial en tota la informació que afecte les persones menors d'edat, i s'ha d'evitar difondre'n el nom, la imatge o les dades que en permeten la identificació o que divulguen qualsevol fet relatiu a la seua vida privada que afecte el seu honor, intimitat o imatge, ajustant-se a la normativa de protecció de dades.

3. La programació dels mitjans de comunicació audiovisual de titularitat pública ha d'incloure continguts específics per al públic infantil i adolescent que fomente els seus drets, complemente la seua formació i estimule el seu desenvolupament intel·lectual, afectiu i social.

Article 31

Promoció i protecció dels drets en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació

1. Les polítiques de la Generalitat en matèria de tecnologies de la informació i la comunicació han de tenir en compte les

2. Los documentos y guías que publiquen las administraciones valencianas destinados a informar a la ciudadanía, incluirán, cuando su contenido resulte relevante para niños, niñas o adolescentes, versiones amigables, que puedan ser comprendidas por personas del segmento de edad al que afecte.

Artículo 30

Promoción y protección de los derechos en los medios de comunicación

1. Los medios de comunicación, en aquellos programas y contenidos dirigidos especialmente a la infancia y la adolescencia, deberán respetar los derechos que tiene reconocidos en esta ley y en el resto del ordenamiento, y contribuir a su educación y desarrollo holístico, potenciando los valores relacionados con los derechos humanos, el respeto a la diversidad, la tolerancia y los principios democráticos.

2. Los medios de comunicación audiovisual que tengan difusión en la Comunitat Valenciana deberán ajustarse a las siguientes reglas, además de las previstas en la legislación sobre comunicación audiovisual:

a) Los programas infantiles de televisión se emitirán en un horario adecuado a sus hábitos, en el que se primará la emisión de programas que sean compatibles con las necesidades propias de su desarrollo y formación.

b) En las franjas horarias de programación infantil no se emitirán escenas o mensajes que fomenten la violencia, el odio, el racismo, la xenofobia, la LGTBIofobia, el machismo o cualquier otro tipo discriminación, o que perjudiquen su desarrollo físico, mental y moral. La emisión de estos contenidos, tanto en programas como en espacios dedicados a la promoción de la propia programación, debe advertirse con claridad, mediante una indicación auditiva y visual.

c) No podrán emitir imágenes de espectáculos que impliquen maltrato animal los medios de comunicación de la Corporación Valenciana de Mitjans de Comunicació, ni los que cuenten con una licencia de uso del dominio público radioeléctrico valenciano, en horario infantil.

d) Deberán tener especial cuidado en toda información que afecte a personas menores de edad, evitando difundir su nombre, imagen o datos que permitan su identificación o que divulguen cualquier hecho relativo a su vida privada que afecte a su honor, intimidad o imagen, ajustándose a la normativa de protección de datos.

3. La programación de los medios de comunicación audiovisual de titularidad pública incluirá contenidos específicos para el público infantil y adolescente que fomente sus derechos, complemente su formación y estimule su desarrollo intelectual, afectivo y social.

Artículo 31

Promoción y protección de los derechos en el uso de las tecnologías de la información y la comunicación

1. Las políticas de la Generalitat en materia de tecnologías de la información y la comunicación tendrán en cuenta las

necessitats de la infància i l'adolescència, i n'han de promoure l'accés en condicions d'equitat. En particular, han de promoure programes d'educació digital per a actuar en línia amb respecte, seguretat i responsabilitat i per a estimular-ne el desenvolupament i facilitar-ne la participació.

2. Els operadors de telecomunicacions i els qui oferisquen accessos a serveis telefònics o telemàtics en establiments oberts al públic han d'adoptar les mesures tècniques i jurídiques necessàries per a garantir la protecció de les persones menors d'edat usuàries de telefonía, televisión i internet, davant de l'accés a continguts i serveis que fomenten la violència, l'odi, el racisme, la xenofòbia, l'LGTBI-fòbia, el masclisme o qualsevol altre tipus de discriminació, o que perjudiquen el desenvolupament físic, mental i moral d'aquestes.

3. Les persones progenitors, o els qui, en lloc seu, exercisen la guarda, han d'acompanyar els xiquets, les xiquetes, o els adolescents en el seu aprenentatge en el bon ús d'internet i de les xarxes socials.

Article 32

Publicitat dirigida a xiquets, xiquetes o adolescents

La publicitat dirigida a la infància o l'adolescència que es divulgue en qualsevol mitjà escrit, audiovisual o telemàtic, dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana, ha d'estar sotmesa als principis d'actuació següents:

1. Adaptació a la maduresa de l'audiència a la qual es dirigeix el missatge.
2. Exclusió de la violència, la discriminació i de qualsevol missatge que incite a l'odi.
3. Publicitat real i de no-incitació al consum.
4. Publicitat veraç, no enganyosa.
5. Publicitat informativa, no perjudicial ni perillosa, i compatible amb hàbits de vida saludables.

Article 33

Publicitat protagonitzada per xiquets, xiquetes o adolescents

La publicitat protagonitzada per xiquets, xiquetes o adolescents dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana ha d'estar sotmesa als principis d'actuació següents:

1. La utilització de la seua imatge ha de respectar la seua dignitat i els seus drets.
2. Tota escenificació publicitària en què participen ha d'evitar missatges que inciten al consum compulsiu.
3. Ha de tenir en compte la diversitat ètnica, religiosa, sexual o de gènere, entre altres.

necesidades de la infancia y la adolescencia, y promoverán su acceso a ellas en condiciones de equidad. En particular, promoverán programas de educación digital para actuar en línea con respeto, seguridad, responsabilidad y para estimular su desarrollo y facilitar su participación.

2. Los operadores de telecomunicaciones y quienes ofrezcan accesos a servicios telefónicos o telemáticos en establecimientos abiertos al público deberán adoptar las medidas técnicas y jurídicas necesarias para garantizar la protección de las personas menores de edad usuarias de telefonía, televisión e Internet, frente al acceso a contenidos y servicios que fomenten la violencia, el odio, el racismo, la xenofobia, la LGTBIofobia, el machismo o cualquier otro tipo discriminación, o que perjudiquen su desarrollo físico, mental y moral.

3. Las personas progenitoras, o quienes, en su lugar, ejerzan la guarda, deberán acompañar a los niños, niñas, o adolescentes en su aprendizaje en el buen uso de Internet y de las redes sociales.

Artículo 32

Publicidad dirigida a niños, niñas o adolescentes

La publicidad dirigida a la infancia o la adolescencia que se divulgue en cualquier medio escrito, audiovisual o telemático, en el ámbito de la Comunitat Valenciana, deberá estar sometida a los siguientes principios de actuación:

1. Adaptación a la madurez de la audiencia a la que se dirige el mensaje.
2. Exclusión de la violencia, la discriminación y de cualquier mensaje que incite al odio.
3. Publicidad real y de no incitación al consumo.
4. Publicidad veraz, no engañosa.
5. Publicidad informativa, no perjudicial ni peligrosa, y compatible con hábitos de vida saludables.

Artículo 33

Publicidad protagonizada por niños, niñas o adolescentes

La publicidad protagonizada por niños, niñas o adolescentes en el ámbito de la Comunitat Valenciana deberá estar sometida a los siguientes principios de actuación:

1. La utilización de su imagen respetará su dignidad y sus derechos.
2. Toda escenificación publicitaria en la que participen deberá evitar mensajes que inciten al consumo compulsivo.
3. Tendrá en cuenta la diversidad étnica, religiosa, sexual o de género, entre otras.

Article 34

Prohibicions en matèria de publicitat per a la protecció dels drets de la infància i l'adolescència

1. No es pot emetre publicitat de begudes alcohòliques, tabac, armes, jocs d'atzar o apostes de qualsevol tipus, espectacles violents o que implique maltracte animal, ni de caràcter pornogràfic, en l'horari de programació infantil ni en les publicacions o pàgines destinades a xiquets, xiquetes o adolescents. Tampoc hi poden participar persones menors d'edat.

2. Es prohibeix la publicitat indirecta, no diferenciada, subliminal o encoberta en l'edició de textos o durant l'emissió de programes dirigits a xiquets, xiquetes i adolescents.

CAPÍTOL V Dret a la salut

Article 35

Dret al gaudi del més alt nivell possible de salut

1. Tots els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret al gaudi del més alt nivell possible de salut, sense discriminació per raons socials, econòmiques, familiars, de gènere, edat, lloc de residència, país d'origen o de qualsevol altra índole.

2. La conselleria amb competències en sanitat ha d'establir els canals i les adaptacions necessàries per a fer efectiu l'exercici del dret a la participació ciutadana de la infància i l'adolescència en el sistema valencian de salut.

Article 36

Promoció de la salut

Les actuacions de promoció de la salut dirigides a la població infantil i adolescent que duga a terme la Generalitat s'han de basar tant en el foment dels coneixements, les habilitats i les capacitats que afavorisquen comportaments saludables, incloent-hi una adequada alimentació i activitat física com en el foment de les condicions socials, ambientals i econòmiques que influïsquin positivament sobre la salut i el benestar d'aquesta població.

Article 37

Educació afectivosexual

Les conselleries competents en matèria d'educació i salut pública, de manera conjunta i coordinada, han de proporcionar a les persones menors d'edat una educació afectivosexual que els permeta desenvolupar les habilitats i actituds necessàries per a prendre decisions informades en aquest àmbit, tot reconeixent el dret a la sexualitat. Les accions educatives s'han d'efectuar preferentment dins de l'àmbit escolar i han d'adoptar una perspectiva inclusiva i de gènere, reconeixent la diversitat afectivosexual i atenent, especialment, persones amb diversitat funcional i altres col·lectius que requerisquen una actuació educativa compensatòria.

Artículo 34

Prohibiciones en materia de publicidad para la protección de los derechos de la infancia y adolescencia

1. No podrá emitirse publicidad de bebidas alcohólicas, tabaco, armas, juegos de azar o apuestas de cualquier tipo, espectáculos violentos o que implique maltrato animal, ni de carácter pornográfico, en el horario de programación infantil ni en las publicaciones o páginas destinadas a niños, niñas o adolescentes. Tampoco podrán participar en ella personas menores de edad.

2. Se prohíbe la publicidad indirecta, no diferenciada, subliminal o encubierta en la edición de textos o durante la emisión de programas dirigidos a niños, niñas y adolescentes.

CAPÍTULO V Derecho a la salud

Artículo 35

Derecho al disfrute del más alto nivel posible de salud

1. Todos los niños, niñas y adolescentes tienen derecho al disfrute del más alto nivel posible de salud, sin discriminación por razones sociales, económicas, familiares, de género, edad, lugar de residencia, país de origen o de cualquier otra índole.

2. La conselleria con competencias en sanidad establecerá los cauces y las adaptaciones necesarias para hacer efectivo el cumplimiento del derecho a la participación ciudadana de la infancia y la adolescencia en el sistema valenciano de salud.

Artículo 36

Promoción de la salud

Las actuaciones de promoción de la salud dirigidas a la población infantil y adolescente que lleve a cabo la Generalitat se basarán tanto en el fomento de los conocimientos, habilidades y capacidades que favorezcan comportamientos saludables, incluyendo una adecuada alimentación y actividad física como en el fomento de las condiciones sociales, ambientales y económicas que influyan positivamente sobre la salud y el bienestar de esta población.

Artículo 37

Educación afectivo-sexual

Las consellerías competentes en materia de educación y salud pública, de manera conjunta y coordinada, proporcionarán a las personas menores de edad una educación afectivo-sexual que les permita desarrollar las habilidades y actitudes necesarias para tomar decisiones informadas en este ámbito, reconociendo el derecho a la sexualidad. Las acciones educativas se desarrollarán preferentemente en el ámbito escolar y adoptarán una perspectiva inclusiva y de género, reconociendo la diversidad afectivo-sexual, y atendiendo especialmente a personas con diversidad funcional y a otros colectivos que requieran una actuación educativa compensatoria.

Article 38**Salut mental**

La Generalitat ha de promoure els recursos i les intervencions necessàries per a la promoció de la salut mental infantil i adolescent, la prevenció dels trastorns mentals en aquesta població i l'assistència, la rehabilitació i la inclusió dels qui presenten problemes de salut mental. Ha de desenvolupar, així mateix, estratègies de coordinació i col·laboració entre les conselleries amb competències en aquest àmbit a fi de garantir una atenció adequada.

Artículo 38**Salud mental**

La Generalitat promoverá los recursos e intervenciones necesarias para la promoción de la salud mental infantil y adolescente, la prevención de los trastornos mentales en esta población y la asistencia, rehabilitación e inclusión de quienes presenten problemas de salud mental. Desarrollará, asimismo, estrategias de coordinación y colaboración entre las consellerías con competencias en este ámbito para garantizar una adecuada atención.

Article 39**Protecció davant del consum d'alcohol, tabac, drogues, jocs d'atzar i altres conductes addictives**

1. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret a ser protegits davant de conductes que puguen generar addicció, com les que es deriven del joc d'atzar i apostes, del mal ús de les tecnologies de la comunicació i informació i del consum de begudes alcohòliques, tabac, drogues, substàncies estupefaents i psicotrópiques.

2. Les administracions públiques han de promoure i garantir l'adopció de mesures de promoció de la salut, prevenció, diagnòstic precoç i tractament integral en relació al consum infantil i adolescent d'alcohol, tabac, drogues i altres conductes addictives.

3. Per a garantir que les accions de prevenció de les administracions públiques abasten la totalitat de la població menor d'edat de la Comunitat Valenciana, en les bases reguladores de les subvencions destinades a aquestes accions s'han de tenir en compte criteris d'equitat territorial i pel que fa al pes relatiu d'aquesta en el conjunt de la població.

4. Les autoritats públiques han de garantir, en l'exercici de les competències que tenen, el compliment de la prohibició de participar en jocs i apostes que estableix la legislació del joc de la Comunitat Valenciana per a les persones menors de díhuit anys.

5. Els proveïdors de serveis d'apostes en línia, de telefonia i internet, els establiments oberts al públic en què es facilite l'accés a aquests serveis, com també els qui regenten establiments públics d'hostaleria i similars en què s'haja autoritzat la instal·lació de màquines de joc de tipus B o recreatives amb premi o de joc d'apostes, han d'adoptar les mesures previstes en la normativa sobre joc i sobre espectacles, activitats recreatives i establiments públics, a fi de garantir que les persones menors de díhuit anys no utilitzen cap d'aquestes màquines o serveis.

6. Els recursos i serveis assistencials que atenguen els xiquets, les xiquetes i els adolescents que presenten problemes en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, han de garantir que les intervencions terapèutiques s'ajusten al perfil i les característiques de les persones menors d'edat.

Artículo 39**Protección frente al consumo de alcohol, tabaco, drogas, juegos de azar y otras conductas adictivas**

1. Las niñas, niños y adolescentes tienen derecho a ser protegidos frente a conductas que puedan generar adicción, como las que se derivan del juego de azar y apuestas, del mal uso de las tecnologías de la comunicación e información y del consumo de bebidas alcohólicas, tabaco, drogas, sustancias estupefacientes y psicotrópicas.

2. Las administraciones públicas promoverán y garantizarán la adopción de medidas de promoción de la salud, preventión, diagnóstico precoz y tratamiento integral en relación al consumo infantil y adolescente de alcohol, tabaco, drogas y otras conductas adictivas.

3. Para garantizar que las acciones de prevención de las administraciones públicas abarquen a la totalidad de la población menor de edad de la Comunitat Valenciana, en las bases reguladoras de las subvenciones destinadas a estas acciones se tendrán en cuenta criterios de equidad territorial y en cuanto al peso relativo de esta en el conjunto de la población.

4. Las autoridades públicas garantizarán, en el ejercicio de sus competencias, el cumplimiento de la prohibición de participar en juegos y apuestas que establece la legislación del juego de la Comunitat Valenciana para las personas menores de dieciocho años.

5. Los proveedores de servicios de apuestas en línea, de telefonía e Internet, los establecimientos abiertos al público en los que se facilite el acceso a estos servicios, así como quienes regenten establecimientos públicos de hostelería y similares en los que se haya autorizado la instalación de máquinas de juego de tipo B o recreativas con premio o de juego de apuestas, habrán de adoptar las medidas previstas en la normativa sobre juego y sobre espectáculos, actividades recreativas y establecimientos públicos, para garantizar que las personas menores de dieciocho años no utilizan ninguna de estas máquinas o servicios.

6. Los recursos y servicios asistenciales que atiendan a los niños, niñas y adolescentes que presenten problemas en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, deben garantizar que las intervenciones terapéuticas se ajusten al perfil y características de las personas menores de edad.

Article 40*Interrupció voluntària de l'embaràs*

La Generalitat ha de garantir a les menors d'edat el dret a la prestació sanitària de la interrupció voluntària de l'embaràs en els terminis i amb els requisits establits en la legislació sobre la matèria.

Article 41*Notificació de situacions de desprotecció infantil*

1. En compliment de les obligacions legals previstes en els articles 90 i 92 d'aquesta llei, els serveis i centres sanitaris, tant públics com privats, tenen l'obligació de comunicar i denunciar qualsevol situació de risc i desemparament en què es trobe un xiquet, una xiqueta o un adolescent, i han de col·laborar amb l'entitat pública competent per a la protecció de la infància i l'adolescència en l'exercici d'aquesta funció.

2. Quan hi haja indicis de perill imminent i greu per a la integritat física o psíquica d'un xiquet, una xiqueta o un adolescent, ho han de notificar immediatament al departament competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència de la Generalitat, a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal i, si se'n requereix la col·laboració, a les forces i cossos de seguretat. A més, s'han de prendre les mesures immediates de protecció que les circumstàncies requerisquen, inclosa, si escau, la retenció de la persona protegida en el centre o servei sanitari fins que l'autoritat competent se'n faça càrrec o determine la mesura que cal adoptar.

3. La Generalitat ha de promoure la coordinació i la col·laboració entre les institucions sanitàries i les institucions de protecció de la infància i l'adolescència a l'efecte de facilitar la prevenció, la detecció i la derivació i, si escau, el suport posterior, de les situacions de risc i desemparament.

CAPÍTOL VI
Dret a l'educació**Article 42***Dret a l'educació*

1. La Generalitat ha de garantir a tots els xiquets, les xiquetes i els adolescents de la Comunitat Valenciana, amb igualtat d'oportunitats, el ple exercici del seu dret a l'educació, que comprén l'accés efectiu, i la permanència en un sistema educatiu equitatiu i inclusiu, que proporcione una educació integral, plural, adequada a la seua maduresa i de qualitat quant als continguts, que contribuïsca al ple desenvolupament de la seua personalitat i de les seues capacitats mentals, físiques i socials fins al màxim de les seues possibilitats.

2. La Generalitat ha de promoure la participació activa i plena dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en la vida escolar, d'acord amb el seu nivell de maduresa, i crear canals de participació que en faciliten la intervenció en els processos democràtics d'adopció de decisions. Així mateix, s'ha de fomentar la participació activa de l'alumnat en els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Artículo 40*Interrupción voluntaria del embarazo*

La Generalitat garantizará a las menores de edad el derecho a la prestación sanitaria de la interrupción voluntaria del embarazo en los plazos y con los requisitos establecidos en la legislación sobre la materia.

Artículo 41*Notificación de situaciones de desprotección infantil*

1. En cumplimiento de las obligaciones legales previstas en los artículos 90 y 92 de esta ley, los servicios y centros sanitarios, tanto públicos como privados, tienen la obligación de comunicar y denunciar cualquier situación de riesgo y desamparo en la que se encuentre un niño, niña o adolescente, y el deber de colaborar con la entidad pública competente para la protección de la infancia y la adolescencia en el ejercicio de esta función.

2. Cuando existan indicios de peligro inminente y grave para la integridad física o psíquica de un niño, niña o adolescente, lo notificarán de inmediato al departamento competente en materia de protección de la infancia y la adolescencia de la Generalitat, a la autoridad judicial o al ministerio fiscal y, si se requiere de su colaboración, a las fuerzas y cuerpos de seguridad. Además, se tomarán las medidas inmediatas de protección que las circunstancias requieran, incluida, si procede, la retención de la persona protegida en el centro o servicio sanitario hasta que la autoridad competente se haga cargo de ella o determine la medida a adoptar.

3. La Generalitat promoverá la coordinación y colaboración entre las instituciones sanitarias y las instituciones de protección de la infancia y la adolescencia a los efectos de facilitar la prevención, la detección y la derivación y, en su caso, posterior apoyo, de las situaciones de riesgo y desamparo.

CAPÍTULO VI
Derecho a la educación**Artículo 42***Derecho a la educación*

1. La Generalitat garantizará a todos los niños, niñas y adolescentes de la Comunitat Valenciana, con igualdad de oportunidades, el pleno ejercicio de su derecho a la educación, que comprende el acceso efectivo, y la permanencia en un sistema educativo equitativo e inclusivo, que proporcione una educación integral, plural, adecuada a su madurez y de calidad en cuanto a sus contenidos, que contribuya al pleno desarrollo de su personalidad y de sus capacidades mentales, físicas y sociales hasta el máximo de sus posibilidades.

2. La Generalitat promoverá la participación activa y plena de los niños, niñas y adolescentes en la vida escolar, de acuerdo con su nivel de madurez, creando cauces de participación que faciliten su intervención en los procesos democráticos de adopción de decisiones. Asimismo se fomentará la participación activa del alumnado en los procesos de enseñanza y aprendizaje.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir l'existència d'un nombre de places adequat i suficient, que assegure l'efectivitat del dret a l'educació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en igualtat de condicions.

4. Per a fer efectiu aquest dret a l'educació també en l'adolescència, la Generalitat ha de fomentar els ensenyaments postobligatoris i la formació contínua.

Article 43

Continguts educatius

1. Els ensenyaments i la formació que s'oferisquen a la infància i l'adolescència han de fomentar l'exercici ple de la seua ciutadania, el coneixement i la difusió dels drets i deures, el respecte als drets humans i als valors democràtics i el desenvolupament d'una cultura participativa, inclusiva i oberta a la diversitat.

Els programes han de ser coeducatius i han de promoure la igualtat d'oportunitats i de gènere; el respecte i la tolerància, de manera que amb aquests s'afavorisca la prevenció d'actituds i situacions violentes; el respecte a les diverses formes de relació afectivo-sexual; i l'educació intercultural.

2. La formació integral de xiquetes, xiquets i adolescents en els centres d'ensenyament ha de preveure l'educació social i emocional.

3. Els continguts curriculars i la metodologia docent s'ha d'adaptar a les necessitats educatives especials.

4. La conselleria amb competències en matèria d'educació ha de vetlar per la qualitat i l'adequació a la legalitat dels continguts que s'impartisquen.

Article 44

Educació infantil de primer cicle

1. La Generalitat ha de promoure l'educació de zero a tres anys, per a garantir la igualtat d'oportunitats i millorar la corresponsabilitat en els usos del temps, de manera que la participació en la criança siga igualitària.

2. L'accés a aquesta oferta educativa ha d'atendre criteris d'equitat. Les persones beneficiàries de la renda valenciana d'inclusió han de tenir garantits els drets respecte de l'obtenció de places i beques que els reconeix la normativa d'aquesta prestació.

Article 45

Programes d'ajudes a l'ensenyament

1. La Generalitat i les administracions locals han d'establir programes de beques, ajudes de menjador i de transport, com també qualssevol altres programes i ajudes que promoguen l'equitat en l'exercici del dret a l'educació en els nivells d'ensenyament obligatori. Així mateix, s'han de concedir ajudes que faciliten l'accés de les persones menors d'edat a l'ensenyament no obligatori.

3. La conselleria competente en materia de educación garantizará la existencia de un número de plazas adecuado y suficiente, que asegure la efectividad del derecho a la educación de los niños, niñas y adolescentes en igualdad de condiciones.

4. Para hacer efectivo este derecho a la educación también en la adolescencia, la Generalitat fomentará las enseñanzas postobligatorias y la formación continua.

Artículo 43

Contenidos educativos

1. Las enseñanzas y la formación que se ofrezcan a la infancia y la adolescencia fomentarán el ejercicio pleno de su ciudadanía, el conocimiento y difusión de los derechos y deberes, el respeto a los derechos humanos y a los valores democráticos y el desarrollo de una cultura participativa, inclusiva y abierta a la diversidad.

Los programas serán coeducativos y promoverán la igualdad de oportunidades y de género; el respeto y tolerancia, de modo que con ellos se favorezca la prevención de actitudes y situaciones violentas; el respeto a las diversas formas de relación afectivo-sexual; y la educación intercultural.

2. La formación integral de niñas, niños y adolescentes en los centros de enseñanza contemplará la educación social y emocional.

3. Los contenidos curriculares y la metodología docente se adaptará a las necesidades educativas especiales.

4. La conselleria con competencias en materia de educación velará por la calidad y la adecuación a la legalidad de los contenidos que se imparten.

Artículo 44

Educación infantil de primer ciclo

1. La Generalitat promoverá la educación de cero a tres años, para garantizar la igualdad de oportunidades y mejorar la correspondencia en los usos del tiempo, de manera que la participación en la crianza sea igualitaria.

2. El acceso a esta oferta educativa atenderá a criterios de equidad. Las personas beneficiarias de la renta valenciana de inclusión tendrán garantizados los derechos respecto de la obtención de plazas y becas que les reconoce la normativa de esta prestación.

Artículo 45

Programas de ayudas a la enseñanza

1. La Generalitat y las administraciones locales establecerán programas de becas, ayudas de comedor y de transporte, así como cualesquier otros programas y ayudas que promuevan la equidad en el ejercicio del derecho a la educación en los niveles de enseñanza obligatoria. Asimismo, se concederán ayudas que faciliten el acceso de las personas menores de edad a la enseñanza no obligatoria.

2. S'ha de garantir l'accés directe a aquests programes a les persones preceptoras de la renda valenciana d'inclusió i als qui es troben en el sistema públic de protecció de la infància i l'adolescència o hi hagen estat. S'ha de donar prioritat a les persones amb diversitat funcional, a les famílies nombroses i monoparentals i a la resta de col·lectius que requereixen la igualtat d'oportunitats.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir l'accés universal als materials curriculars en els ensenyaments obligatoris.

Article 46

Notificació de situacions de desprotecció infantil

1. En compliment de les obligacions legals previstes en els articles 90 i 92 d'aquesta llei, les persones professionals de l'àmbit educatiu, els serveis i centres escolars, tant públics com privats, i els òrgans col·legiats de caràcter escolar, han de comunicar i denunciar qualsevol situació de risc i desemparament en què es trobe una persona menor d'edat i han de col·laborar amb l'entitat pública, local o autonòmica competente en matèria de protecció de la infància i l'adolescència, en l'exercici de la funció protectora que tenen.

2. Quan hi haja indicis de perill imminent i greu per a la integritat física o psíquica d'una persona menor d'edat, s'ha de notificar immediatament al departament competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència de la Generalitat, a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal i, si se'n requereix la col·laboració, a les forces i cossos de seguretat. A més, s'han de prendre les mesures immediates de protecció que les circumstàncies requerisquen, inclosa, si escau, la permanència de la persona protegida en el centre o servei educatiu fins que l'autoritat competent se'n faça càrrec o determine la mesura que cal adoptar.

3. La Generalitat ha de promoure la col·laboració entre les institucions educatives i les institucions de protecció de la infància i l'adolescència a l'efecte de facilitar la prevenció, la detecció i la derivació i, si escau, el suport posterior, de les situacions de risc i desemparament.

En aquestes actuacions s'ha de procurar que els serveis psicopedagògics, gabinet municipals i departaments d'orientació siguin els interlocutors amb els serveis municipals i autonòmics competents en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.

Article 47

Xiquets, xiquetes i adolescents en situació d'acolliment residencial o familiar

1. Les xiquetes, els xiquets o els adolescents en acolliment residencial han de tenir prioritat en l'accés al centre educatiu d'ensenyament infantil, obligatori o postobligatori que, per proximitat al domicili del centre o una altra circumstància, resulte més favorable per a les seues característiques i necessitats.

2. Les xiquetes, els xiquets o els adolescents en acolliment familiar o en guarda amb finalitats d'adopció han de tenir

2. Se garantizará el acceso directo a estos programas a las personas preceptoras de la renta valenciana de inclusión y a quienes se encuentren en el sistema público de protección de la infancia y la adolescencia o hayan estado en él. Se dará prioridad a las personas con diversidad funcional, a familias numerosas y monoparentales y a los restantes colectivos que requieran la igualdad de oportunidades.

3. La conselleria competente en materia de educación garantizará el acceso universal a los materiales curriculares en las enseñanzas obligatorias.

Artículo 46

Notificación de situaciones de desprotección infantil

1. En cumplimiento de las obligaciones legales previstas en los artículos 90 y 92 de esta ley, las personas profesionales del ámbito educativo, los servicios y centros escolares, tanto públicos como privados, y los órganos colegiados de carácter escolar, comunicarán y denunciarán cualquier situación de riesgo y desamparo en la que se encuentre una persona menor de edad y colaborará con la entidad pública, local o autonómica, competente en materia de protección de la infancia y la adolescencia, en el ejercicio de su función protectora.

2. Cuando existan indicios de peligro inminente y grave para la integridad física o psíquica de una persona menor de edad, se notificará de inmediato al departamento competente en materia de protección de la infancia y la adolescencia de la Generalitat, a la autoridad judicial o al ministerio fiscal y, si se requiere de su colaboración, a las fuerzas y cuerpos de seguridad. Además, se tomarán las medidas inmediatas de protección que las circunstancias requieran, incluida, si procede la permanencia de la persona protegida en el centro o servicio educativo hasta que la autoridad competente se haga cargo de ella o determine la medida a adoptar.

3. La Generalitat promoverá la colaboración entre las instituciones educativas y las instituciones de protección de la infancia y la adolescencia a los efectos de facilitar la prevención, detección y derivación y, en su caso, posterior apoyo, de las situaciones de riesgo y desamparo.

En estas actuaciones, se procurará que los servicios psicopedagógicos, gabinetes municipales y departamentos de orientación sean los interlocutores con los servicios municipales y autonómicos competentes en materia de protección de la infancia y la adolescencia.

Artículo 47

Niños, niñas y adolescentes en situación de acogimiento residencial o familiar

1. Las niñas, niños o adolescentes en acogimiento residencial tendrán prioridad en el acceso al centro educativo de enseñanza infantil, obligatoria o postobligatoria, que, por proximidad al domicilio del centro u otra circunstancia, resulte más favorable para sus características y necesidades.

2. Las niñas, niños o adolescentes en acogimiento familiar o en guarda con fines de adopción tendrán prioridad en el

prioritat en l'accés al centre educatiu d'ensenyament infantil, obligatori o postobligatori que, per proximitat al domicili familiar o laboral, escolarització d'altres membres de la família acollidora o una altra circumstància, resulte més favorable per a la persona acollida o per a l'exercici de les responsabilitats derivades de l'acolliment.

3. Quan, malgrat aquesta prioritat, no siga possible l'escolarització en el centre més adequat pel procediment ordinari, la Generalitat ha d'adoptar, mitjançant l'òrgan competent per a l'escolarització, aquelles mesures extraordinàries previstes legalment que permeten a la persona protegida accedir al centre adequat.

4. El moment i el procés d'incorporació d'una persona protegida al centre escolar s'ha de poder flexibilitzar, en els termes que preveja la normativa, si la seua situació personal, social o familiar ho requereix.

5. La Generalitat ha de dotar els centres docents dels recursos suficients per a poder atendre les necessitats d'aquest col·lectiu.

6. Així mateix, la conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir en les residències o llars de recepció i en les específiques per a problemes greus de conducta la prestació de l'ensenyament obligatori dins del mateix establiment.

Article 48

Persones menors d'edat en conflicte amb la llei en residències socioeducatives

1. La conselleria competent en matèria educativa ha d'adoptar les mesures oportunes per a garantir el dret de les persones en conflicte amb la llei que es troben en les residències socioeducatives a rebre l'ensenyament obligatori que els correspon legalment. Amb aquest fi, s'han d'establir els mecanismes de coordinació que pertoquen amb l'entitat pública competent per a l'execució de les mesures judicials.

Quan la persona subjecta a la mesura no puga assistir als centres docents de la zona a causa del règim d'internament imposat, la conselleria competent ha d'arbitrar els mitjans necessaris perquè puga rebre l'ensenyament corresponent en la residència d'internament.

2. Els certificats i diplomes d'estudi, com també els llibres d'escolaritat, no han d'indicar, en cap cas, que s'han tramitat o assolit en una residència per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

Article 49

No-escolarització, absentisme i abandó escolar

1. Les persones progenitors i altres representants legals de persones menors d'edat, com a responsables de la seua criança i formació, tenen el deure de vetlar perquè aquestes cursen de manera real i efectiva els nivells obligatoris d'ensenyament, i de garantir-ne l'assistència a classe.

acceso al centro educativo de enseñanza infantil, obligatoria o postobligatoria que, por proximidad al domicilio familiar o laboral, escolarización de otros miembros de la familia acogedora u otra circunstancia, resulte más favorable para la persona acogida o para el ejercicio de las responsabilidades derivadas del acogimiento.

3. Cuando, pese a esta prioridad, no sea posible la escolarización en el centro más adecuado por el procedimiento ordinario, la Generalitat adoptará, a través del órgano competente para la escolarización, aquellas medidas extraordinarias legalmente previstas que permitan a la persona protegida acceder al centro adecuado.

4. El momento y el proceso de incorporación de una persona protegida al centro escolar podrá flexibilizarse, en los términos que prevea la normativa, si su situación personal, social o familiar lo requiere.

5. La Generalitat dotará a los centros docentes de los recursos suficientes para poder atender las necesidades de este colectivo.

6. Asimismo, la conselleria competente en materia de educación garantizará en las residencias u hogares de recepción y en los específicos para problemas graves de conducta la prestación de la enseñanza obligatoria dentro del propio establecimiento.

Artículo 48

Personas menores de edad en conflicto con la ley en residencias socioeducativas

1. La conselleria competente en materia educativa adoptará las medidas oportunas para garantizar el derecho de las personas en conflicto con la ley que se encuentren en las residencias socioeducativas, a recibir la enseñanza obligatoria que legalmente les corresponda. Para ello, se establecerán los mecanismos de coordinación que procedan con la entidad pública competente para la ejecución de las medidas judiciales.

Cuando la persona sujeta a la medida no pueda asistir a los centros docentes de la zona a causa del régimen de internamiento impuesto, la conselleria competente arbitrará los medios necesarios para que pueda recibir la enseñanza correspondiente en la residencia de internamiento.

2. Los certificados y diplomas de estudio, así como los libros de escolaridad, no indicarán, en ningún caso, que se han tramitado o conseguido en una residencia para personas menores de edad en conflicto con la ley.

Artículo 49

No escolarización, absentismo y abandono escolar

1. Las personas progenitoras y demás representantes legales de personas menores de edad, como responsables de su crianza y formación, tienen el deber de velar para que estas cursen de manera real y efectiva los niveles obligatorios de enseñanza, y de garantizar su asistencia a clase.

2. La Generalitat ha de vetlar pel compliment de l'escolaritat obligatòria d'acord amb la legislació vigent, i coordinar i emprendre les accions necessàries per a fomentar l'assistència regular als centres d'ensenyament i evitar la no-escolarització, l'absentisme i l'abandó escolar, especialment dels col·lectius amb més risc de trobar-se en aquesta situació.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de promoure, amb la participació de les administracions locals, l'elaboració d'un pla marc contra la no-escolarització, l'absentisme i l'abandó escolar, el qual ha de formar part de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència, l'execució i el seguiment de la qual correspon a ambdues institucions. Aquest pla ha de recollir les actuacions que permeten la detecció precoç de les dificultats d'aprenentatge, mecanismes de suport i reforç educatiu dins dels centres, emmarcats en una pràctica inclusiva i d'atenció a la diversitat orientada a tot l'alumnat.

4. S'ha de fomentar la creació, dins de l'àmbit local, de comissions de prevenció, seguiment i control de l'absentisme i l'abandó escolar, en les quals s'ha d'establir la presència de professionals dels departaments competents en matèria de serveis socials, infància, joventut i educació.

5. Els serveis psicopedagògics escolars, serveis socials, gabinet municipals i departaments d'orientació escolar han d'exercir, en aquesta matèria, la tasca d'intervenció i de mediació social i psicològica que el xiquet, la xiqueta o l'adolescent hi puga requerir. Amb aquest fi, s'ha d'impulsar la millora dels serveis amb la incorporació de nous perfils professionals especialitzats en la intervenció familiar i socio-educativa sobre la infància, amb la finalitat d'implementar els programes de prevenció del risc psicosocial dirigits, sobretot, a l'alumnat adolescent.

Article 50

Unitats educatives terapèutiques/hospitals de dia infantil i adolescent

1. Les unitats educatives terapèutiques/hospitals de dia infantil i adolescent han d'atendre, des d'una perspectiva integradora, l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de trastorns greus de salut mental que, de forma temporal, necessiten tractaments intensius en un mitjà estructurat. La intervenció d'aquests ha de donar resposta integral a aquestes necessitats i s'ha de planificar d'acord amb les premisses següents:

a) La incorporació del xiquet, la xiqueta o l'adolescent al seu grup natural o unitat de referència.

b) L'atenció adequada i individualitzada que implique actuacions sanitàries i educatives i el seguiment de l'evolució de cada xiquet, xiqueta o adolescent, tant en el treball específic com en la dinàmica d'integració en el seu grup natural, i sempre en coordinació amb la seua família o tutores legals.

2. Aquestes unitats constitueixen centres de recursos d'atenció integral, interdisciplinària i especialitzada per a la resposta educativa i sanitària a l'alumnat amb trastorns greus de salut mental per als quals les mesures i els suports

2. La Generalitat debe velar por el cumplimiento de la escolaridad obligatoria con arreglo a la legislación vigente, coordinando y emprendiendo las acciones necesarias para fomentar la asistencia regular a los centros de enseñanza y evitar la no escolarización, el absentismo y el abandono escolar, especialmente de los colectivos con mayor riesgo de encontrarse en esta situación.

3. La conselleria competente en materia de educación promoverá, con la participación de las administraciones locales, la elaboración de un plan marco contra la no escolarización, el absentismo y el abandono escolar, el cual formara parte de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia, cuya ejecución y seguimiento corresponderá a ambas. Dicho plan recogerá las actuaciones que permitan la detección temprana de las dificultades de aprendizaje, mecanismos de apoyo y refuerzo educativo dentro de los centros, enmarcados en una práctica inclusiva y de atención a la diversidad orientada a todo el alumnado.

4. Se fomentará la creación en el ámbito local de comisiones de prevención, seguimiento y control del absentismo y abandono escolar, donde se establecerá la presencia de profesionales de los departamentos competentes en materia de servicios sociales, infancia, juventud y educación.

5. Los servicios psicopedagógicos escolares, servicios sociales, gabinetes municipales y departamentos de orientación escolar ejercerán, en esta materia, la labor de intervención y de mediación social y psicológica que el niño, niña o adolescente pueda requerir. A tal fin, se impulsará la mejora de los servicios con la incorporación de nuevos perfiles profesionales especializados en la intervención familiar y socioeducativa sobre la infancia, para implementar los programas de prevención del riesgo psicosocial dirigidos, sobre todo, al alumnado adolescente.

Artículo 50

Unidades educativas terapéuticas/hospitales de día infantil y adolescente

1. Las unidades educativas terapéuticas/hospitales de día infantil y adolescente atenderán, desde una perspectiva integradora, al alumnado con necesidades educativas especiales derivadas de trastornos graves de salud mental que, de forma temporal, precisen tratamientos intensivos en un medio estructurado. Su intervención dará respuesta integral a estas necesidades y se planificará de acuerdo con las siguientes premisas:

a) La incorporación del niño, niña o adolescente a su grupo natural o unidad de referencia.

b) La atención adecuada e individualizada que implique actuaciones sanitarias y educativas y el seguimiento de la evolución de cada niño, niña o adolescente, tanto en el trabajo específico, como en la dinámica de integración a su grupo natural, y siempre en coordinación con su familia o tutores legales.

2. Estas unidades constituyen centros de recursos de atención integral, interdisciplinaria y especializada para la respuesta educativa y sanitaria al alumnado con trastornos graves de salud mental para los cuales las medidas y los

generals i específics disponibles en el seu entorn no són suficients ni adequats. Amb aquest fi, han de disposar de persones professionals sanitàries especialitzades en salut mental i docents, aportades per les conselleries competents en matèria de sanitat i educació.

Article 51

Programes de prevenció, detecció i eradicació de les conductes agressives, la violència i l'assetjament en centres docents

1. Als centres docents s'han d'impulsar programes de mediació i resolució amistosa de conflictes. Aquests programes s'han de dissenyar sobre la base dels principis de prevenció, detecció, protecció i reparació, i capacitar l'alumnat per a resoldre'ls per si mateix.

2. La conselleria competent en matèria d'educació ha de promoure programes de prevenció, detecció i eradicació de les conductes inapropiades i de la violència en el centre docent, que han d'incloure protocols específics per a l'assetjament escolar. Aquests programes han de preveure protocols de resolució de conflictes, actuacions dirigides tant a la víctima com a la persona agresora i han d'incloure accions de sensibilització i formació per a tota la comunitat educativa. En el disseny i l'aplicació d'aquests programes s'ha de comptar amb la participació de l'alumnat i la conselleria competent en matèria d'educació els ha de dotar dels recursos necessaris.

Article 52

Inclusió social de l'alumnat

1. El sistema educatiu ha de garantir l'atenció inclusiva de l'alumnat que es puga veure discriminat en el gaudi del seu dret a l'educació a causa de circumstàncies socials, econòmiques, culturals, ètniques, personals, familiars o d'una altra índole, i ho ha de fer prioritant els suports humans i materials necessaris, especialment en els centres amb una presència més gran d'aquestes necessitats.

2. S'ha de prestar atenció, en particular, a les necessitats educatives de l'alumnat migrant i les seues famílies o pertanyent a minories ètniques. S'ha de possibilitar a l'alumnat immigrant el ràpid aprenentatge de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana. Aquesta atenció específica s'ha d'estendre als xiquets, a les xiquetes i als adolescents amb un possible desarrelament en matèria d'identitat cultural, a fi de prevenir les repercussions en el seu rendiment escolar i ajustament personal.

3. L'oferta de places ha de tendir a homogeneïtzar les poblacions escolars dels centres sostinguts amb fons públics, de manera que s'assegure una distribució harmònica i equilibrada dels diferents sectors socials en tots els centres escolars.

4. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió i ha d'assegurar la no-discriminació i la igualtat efectiva en l'accés i la permanència en el sistema educatiu.

apoyos generales y específicos disponibles en su entorno no son suficientes ni adecuados. Para ello, dispondrán de personas profesionales sanitarias especializadas en salud mental y docentes, aportadas por las consellerías competentes en materia de sanidad y educación.

Artículo 51

Programas de prevención, detección y erradicación de las conductas agresivas, la violencia y el acoso en centros docentes

1. En los centros docentes se impulsarán programas de mediación y resolución amistosa de conflictos. Dichos programas deberán diseñarse en base a los principios de prevención, detección, protección y reparación, y capacitar al alumnado para resolverlos por sí mismo.

2. Se promoverán por la conselleria competente en materia de educación, programas de prevención, detección y erradicación de las conductas inapropiadas y de la violencia en el centro docente, que incluirán protocolos específicos para el acoso escolar. Estos programas contemplarán protocolos de resolución de conflictos, actuaciones dirigidas tanto a la víctima como a la persona agresora e incluirán acciones de sensibilización y formación para toda la comunidad educativa. En el diseño y la aplicación de estos programas se contará con la participación del alumnado y se dotará de los recursos necesarios por parte de la conselleria competente en materia de educación.

Artículo 52

Inclusión social del alumnado

1. El sistema educativo garantizará la atención inclusiva del alumnado que pueda verse discriminado en el disfrute de su derecho a la educación debido a circunstancias sociales, económicas, culturales, étnicas, personales, familiares o de otra índole, y lo hará priorizando los apoyos humanos y materiales necesarios, especialmente en los centros con mayor presencia de estas necesidades.

2. Se prestará atención, en particular, a las necesidades educativas del alumnado migrante y sus familias o perteneciente a minorías étnicas. Se possibilitará al alumnado inmigrante el rápido aprendizaje de las lenguas oficiales de la Comunitat Valenciana. Esta atención específica se extenderá a los niños, niñas y adolescentes con posible desarraigo en materia de identidad cultural, para prevenir las repercusiones en su rendimiento escolar y ajuste personal.

3. La oferta de plazas tenderá a homogeneizar las poblaciones escolares de los centros sostenidos con fondos públicos, de manera que se asegure una distribución armónica y equilibrada de los distintos sectores sociales en todos los centros escolares.

4. La escolarización del alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo se regirá por los principios de normalización e inclusión y asegurará la no discriminación e igualdad efectiva en el acceso y permanencia del sistema educativo.

CAPÍTOL VII

Drets amb relació al medi ambient,
l'entorn urbà i la mobilitat

Article 53

Dret a un medi ambient saludable

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a desenvolupar-se en un medi ambient saludable i en un entorn que tinga en compte les seues característiques pròpies. Les entitats públiques han de promoure el desenvolupament sostenible que els garantísca aquest dret.

2. Les entitats públiques han de promoure que xiquets, xiquetes i adolescents conegeuen el medi ambient, el respecten i en gaudisquen, i s'ha de tenir en compte la seu participació activa en la protecció, la conservació i la millora de l'entorn, en el marc d'un desenvolupament sostenible, fomentant l'educació ambiental mitjançant programes formatius, divulgatius i de conscienciació per a l'ús responsable i sostenible del medi, l'aigua, l'energia i altres recursos naturals, com també l'adquisició d'uns bons hàbits per a la conservació del medi ambient.

Article 54

Dret a l'adequació de l'espai urbà

1. La planificació urbanística ha de tenir en compte la perspectiva, les necessitats específiques i l'interés superior de xiquets, xiquetes i adolescents en la concepció i la distribució de l'espai urbà, amb la finalitat d'aconseguir un entorn urbà amable amb la infància, i inclusiu, que evite la segregació.

2. Per a la configuració dels espais públics, la previsió d'equipaments i instal·lacions i la dotació de mobiliari urbà, s'ha d'escoltar l'opinió de xiquetes, xiquets i adolescents, almenys quan els hi estiguin destinats específicament, i s'ha de garantir que proporcionen a la infància i a l'adolescència un entorn amigable, que afavorisca la interacció autònoma entre iguals i reunisca les condicions de salubritat, seguretat i d'accésibilitat exigides per la legislació vigent.

S'ha de procurar, així mateix, l'existència d'espais compartits que faciliten el contacte intergeneracional. Amb aquest fi, les administracions locals han de disposar de la participació activa de la infància i l'adolescència, mitjançant les seues associacions i els seus òrgans locals de participació.

Article 55

Dret a conéixer l'entorn urbà

Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a conéixer la seu localitat i el seu barri per a gaudir de l'entorn urbà. Els documents divulgatius que les administracions públiques elaboren per a divulgar-los han de contenir informació amigable i accessible per a la infància.

CAPÍTULO VII

Derechos en relación con el medio ambiente, el entorno urbano y la movilidad

Artículo 53

Derecho a un medio ambiente saludable

1. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a desarrollarse en un medio ambiente saludable y en un entorno que tenga en cuenta sus características propias. Las entidades públicas deben promover el desarrollo sostenible que les garantice este derecho.

2. Las entidades públicas promoverán que niños, niñas y adolescentes conozcan, respeten y disfruten el medio ambiente, contando con su participación activa en la protección, conservación y mejora del entorno, en el marco de un desarrollo sostenible, fomentando la educación ambiental mediante programas formativos, divulgativos y de concienciación para el uso responsable y sostenible del medio, el agua, la energía y demás recursos naturales, así como la adquisición de unos buenos hábitos para la conservación del medio ambiente.

Artículo 54

Derecho a la adecuación del espacio urbano

1. La planificación urbanística tendrá en cuenta la perspectiva, las necesidades específicas, y el interés superior de niños, niñas y adolescentes en la concepción y distribución del espacio urbano, con el fin de conseguir un entorno urbano amable con la infancia, e inclusivo, que evite la segregación.

2. Para la configuración de los espacios públicos, la previsión de equipamientos e instalaciones y la dotación de mobiliario urbano, se escuchará la opinión de niñas, niños y adolescentes, al menos cuando les estén destinados específicamente, y se garantizará que proporcionan a la infancia y a la adolescencia un entorno amigable, que favorezca la interacción autónoma entre iguales y reúna las condiciones de salubridad, seguridad y de accesibilidad exigidas por la legislación vigente.

Se procurará, así mismo, la existencia de espacios compartidos que faciliten el contacto intergeneracional. Para ello, las administraciones locales deberán contar con la participación activa de la infancia y la adolescencia, a través de sus propias asociaciones y de sus órganos locales de participación.

Artículo 55

Derecho a conocer el entorno urbano

Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a conocer su localidad y su barrio para disfrutar del entorno urbano. Los documentos divulgativos que las administraciones públicas elaboren para darlos a conocer contendrán información amigable y accesible para la infancia.

Article 56*Espais i zones de joc, esportives i recreatives públiques*

1. Els plans urbanístics han de preveure espais i zones de joc, esportives i recreatives públiques accessibles, idònies, diversificades, i suficients, perquè els xiquets, les xiquetes i els adolescents puguen portar a la pràctica el seu dret al desenvolupament a través del joc i l'esport. Aquests espais i zones han d'adecuar-se a les diferents necessitats de xiquets, xiquetes o adolescents en funció de l'edat, la diversitat funcional o altres circumstàncies que en condicionen l'ús.

2. En el disseny i la configuració dels espais i zones de joc, esportives i recreatives, els ajuntaments han de tenir en compte la participació activa de la infància i l'adolescència, mitjançant les seues associacions i els consells locals infantils i juvenils.

3. L'administració local ha de garantir que els espais i les zones de joc, esportives i recreatives destinades a xiquetes, xiquets o adolescents al municipi tinguen les condicions de salubritat i es troben en un entorn segur, allunyades de construccions o elements nocius o perillosos per a la seua salut i integratitat física. El disseny d'aquests ha d'adoptar, a més, una perspectiva de gènere, de manera que promoga la igualtat entre homes i dones.

Article 57*Polítiques de mobilitat urbana i interurbana*

Les polítiques públiques de mobilitat urbana i interurbana han de tenir en compte la perspectiva, les necessitats específiques i l'interés superior de xiquets, xiquetes i adolescents, i facilitar-los l'ús dels transports públics i un desplaçament autònom i segur als centres d'ensenyament, com també a altres equipaments dirigits especialment a aquesta població.

CAPÍTOL VIII*Dret a la inclusió i a unes condicions de vida dignes***Article 58***Inclusió social*

1. La Generalitat, mitjançant els seus diferents recursos professionals i sistemes de protecció social, i, en particular, mitjançant l'accés al sistema públic de serveis socials, ha de vetlar per la inclusió social plena, activa i efectiva de xiquets, xiquets i adolescents, especialment de les persones amb baixa formació o precària situació econòmica, i dels qui, per qualsevol circumstància o condició, hi troben dificultats o poden ser objecte de tracte discriminatori.

2. S'ha de prestar especial atenció als col·lectius que cal compensar, com ara víctimes de violència masclista, persones amb diversitat funcional, persones amb malalties poc freqüents, minories culturals, persones transsexuals menors d'edat, persones amb comportament de gènere no normatiu i persones tutelades, especialment les estrangeres no陪伴ades.

Artículo 56*Espacios y zonas de juego, deportivas y recreativas públicas*

1. Los planes urbanísticos deben prever espacios y zonas de juego, deportivas y recreativas públicas accesibles, idóneas, diversificadas, y suficientes, para que los niños, niñas y adolescentes puedan llevar a la práctica su derecho al desarrollo a través del juego y el deporte. Dichos espacios y zonas deberán adecuarse a las distintas necesidades de niños, niñas o adolescentes en función de la edad, la diversidad funcional u otras circunstancias que condicione su uso.

2. En el diseño y la configuración de los espacios y zonas de juego, deportivas y recreativas, los ayuntamientos contarán con la participación activa de la infancia y la adolescencia, a través de sus propias asociaciones y de los consejos locales infantiles y juveniles.

3. La administración local debe garantizar que los espacios y las zonas de juego, deportivas, y recreativas, destinadas a niñas, niños o adolescentes en el municipio, gocen de condiciones de salubridad y se encuentren en un entorno seguro, alejadas de construcciones o elementos nocivos o peligrosos para su salud e integridad física. Su diseño adoptará, además una perspectiva de género, de manera que promueva la igualdad entre hombres y mujeres.

Artículo 57*Políticas de movilidad urbana e interurbana*

Las políticas públicas de movilidad urbana e interurbana tendrán en cuenta la perspectiva, las necesidades específicas y el interés superior de niños, niñas y adolescentes, facilitándoles el uso de los transportes públicos y un desplazamiento autónomo y seguro a los centros de enseñanza, así como a otros equipamientos dirigidos especialmente a esta población.

CAPÍTULO VIII*Derecho a la inclusión y a condiciones de vida dignas***Artículo 58***Inclusión social*

1. La Generalitat, a través de sus distintos recursos profesionales y sistemas de protección social, y en particular, mediante el acceso al sistema público de servicios sociales, velará por la inclusión social plena, activa y efectiva de niños, niñas y adolescentes, en especial de las personas con baja formación y/o precaria situación económica, y de quienes, por cualquier circunstancia o condición, encuentren dificultades para ello o puedan ser objeto de trato discriminatorio.

2. Se prestará especial atención a los colectivos a compensar, tales como víctimas de violencia machista, personas con diversidad funcional, personas con enfermedades poco frecuentes, minorías culturales, personas trans menores de edad, personas con comportamiento de género no normativo, y personas tuteladas, especialmente las extranjeras no acompañadas.

Article 59

Xiquets, xiquetes i adolescents amb problemes de salut o diversitat funcional

1. La Generalitat, mitjançant l'actuació coordinada de les conselleries competents en matèria d'educació, salut i inclusió social, ha de promoure el grau més gran possible d'autonomia personal i de desenvolupament de les capacitats de cada xiquet, xiqueta o adolescent que presente problemes de salut o diversitat funcional.

2. Les entitats públiques han de dur a terme les actuacions necessàries per a possibilitar la inclusió familiar, escolar, social i laboral d'aquesta població. En particular, s'han d'adoptar totes les mesures perquè puguen viure en un entorn familiar que els proporcione l'atenció integral que necessiten i evitar en la mesura que siga possible la institucionalització d'aquestes.

La protecció i l'assistència d'aquestes ha d'incloure els ajustaments i suports necessaris a fi de potenciar-ne el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social, com també la defensa i la promoció dels seus drets, i l'impuls de polítiques que afavorisquen la disponibilitat del temps necessari per a la seua atenció en el context familiar.

3. Els poders públics han de vetlar per a garantir que les persones sordes puguen exercir el seu dret a la participació mitjançant la llengua de signes.

4. La conselleria competent en matèria d'ocupació i formació professional ha de desenvolupar programes i recursos de formació i inclusió laboral, com també instruments i ajudes perquè adolescents en edat laboral amb diversitat funcional, o que patisquen algun problema de salut greu, puguen adquirir una formació laboral i accedir al mercat de treball ordinari o protegit.

Article 60

Empobriment infantil

1. La Generalitat ha de promoure accions d'abordatge de l'empobriment i l'exclusió social de la infància i l'adolescència mitjançant estratègies integrades que, a més de garantir-ne la seguretat material, incidisquen sobre els condicionants socioeconòmics de la seua vida familiar, de manera que aquesta puga cobrir-ne adequadament les necessitats materials, afectives i de tota índole.

2. Aquestes estratègies han de tenir com a objectiu donar solució a les causes estructurals que produeixen l'empobriment, amb una perspectiva a llarg termini, i s'han de centrar en la igualtat efectiva per a accedir i participar en la vida cultural, artística, esportiva i lúdica de la seua comunitat, i no solament en la millora de les seues condicions materials.

3. En les subvencions i ajudes convocades per la Generalitat les destinatàries finals de les quals siguin persones menors d'edat, les causes de les prohibicions de l'article 13 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, s'han de referir a les persones menors d'edat i no als seus representants legals.

Artículo 59

Niños, niñas y adolescentes con problemas de salud o diversidad funcional

1. La Generalitat, a través de la actuación coordinada de las consellerias competentes en materia de educación, salud e inclusión social, promoverá el mayor grado posible de autonomía personal y de desarrollo de las capacidades de cada niño, niña o adolescente que presente problemas de salud o diversidad funcional.

2. Las entidades públicas llevarán a cabo las actuaciones necesarias para possibilitar la inclusión familiar, escolar, social y laboral de esta población. En particular, se adoptarán todas las medidas para que puedan vivir en un entorno familiar que les proporcione la atención integral que precisan, evitando en lo posible su institucionalización.

Su protección y asistencia incluirá los ajustes y apoyos necesarios para potenciar el máximo desarrollo académico, personal y social, así como la defensa y promoción de sus derechos, y el impulso de políticas que favorezcan la disponibilidad del tiempo necesario para su atención en el contexto familiar.

3. Los poderes públicos velarán por garantizar que las personas sordas puedan ejercer su derecho a la participación a través de la lengua de signos.

4. Se desarrollarán, por la conselleria competente en materia de empleo y formación profesional, programas y recursos de formación e inclusión laboral, así como instrumentos y ayudas para que adolescentes en edad laboral con diversidad funcional, o que sufren algún problema de salud grave, puedan adquirir una formación laboral y acceder al mercado de trabajo ordinario o protegido.

Artículo 60

Empobrecimiento infantil

1. La Generalitat promoverá acciones de abordaje del empobrecimiento y la exclusión social de la infancia y la adolescencia mediante estrategias integradas que además de garantizar su seguridad material, incidan sobre los condicionantes socioeconómicos de su vida familiar, de manera que esta pueda cubrir adecuadamente sus necesidades materiales, afectivas y de toda índole.

2. Dichas estrategias tendrán como objetivo dar solución a las causas estructurales que producen el empobrecimiento, con una perspectiva a largo plazo, y se sustentarán en la igualdad efectiva para acceder y participar en la vida cultural, artística, deportiva y lúdica de su comunidad, y no sólo en la mejora de sus condiciones materiales.

3. En las subvenciones y ayudas convocadas por la Generalitat cuyas destinatarias finales sean personas menores de edad, las causas de las prohibiciones del artículo 13 de la Ley 38/2003, de 17 de noviembre, general de subvenciones, tendrán que referirse a ellas mismas y no a sus representantes legales.

Article 61*Minories culturals*

1. La Generalitat ha de fomentar el respecte i la inclusió de les minories culturals i vetlar per la sensibilització social sobre la riquesa de la diversitat i la consideració dels valors d'altres cultures, dins del marc de la convivència democràtica i el respecte dels drets humans.

S'ha de parar una atenció especial a la situació de la infància i l'adolescència que pertany al poble gitano i promoure'n la participació en associacions infantils i juvenils.

2. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents pertanyents a minories culturals que es troben a la Comunitat Valenciana han de tenir dret als recursos públics que faciliten la seua inclusió social, lingüística i cultural, i respectar tant la seua pròpia identitat personal com col·lectiva. De forma especial, s'ha de garantir el dret a l'educació, a l'assistència sanitària i a la protecció i inclusió social. Les autoritats educatives han de garantir-ne l'atenció escolar, d'acord amb la legislació en la matèria, i han de fomentar programes de compensació adaptats a les necessitats d'aquests.

Article 62*Xiquets, xiquetes i adolescents amb conductes disruptives*

1. Es consideren xiquets, xiquetes o adolescents amb conductes disruptives els qui tenen diagnosticat un problema de conducta o presenten conductes dissocials recurrents, transgressores de les normes socials i dels drets de tercera, que provoquen un risc evident per a si o per a tercera persones.

2. L'atenció dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents amb conductes disruptives s'ha d'adecuar als principis següents:

a) Actuació preventiva sobre els factors, tant de protecció com de risc, relacionats amb la conducta disruptiva o dissocial, mitjançant actuacions dirigides tant a la població general com a la de risc.

b) Atenció prioritària en l'entorn, mitjançant la utilització dels recursos comunitaris, de mesures de suport familiar i d'aquelles altres d'atenció especialitzada per a aquest tipus de conductes en els sistemes públics d'educació, sanitat i serveis socials.

c) Intervenció de caràcter educatiu, amb la finalitat que els xiquets, les xiquetes i els adolescents comprenen les conseqüències dels seus actes i assumisquen responsabilitats.

d) Participació en programes d'educació cívica, tolerància, empatia i solidaritat; de prevenció del consum de drogues i altres conductes addictives; d'intervenció familiar, fent partícip la família en la solució de les controvèrsies, formant en educació emocional les persones progenitors, com també en maneig conductual i en estratègies de prevenció de futurs comportaments antisocials, i d'educació de carrer a barris i a municipis, creant models de referència positius.

e) Oferta d'activitats que afavorisquen els processos d'inclusió social, en particular l'accés a programes de lleure educatiu i temps lliure saludable.

Artículo 61*Minorías culturales*

1. La Generalitat fomentará el respeto y la inclusión de las minorías culturales, velando por la sensibilización social acerca de la riqueza de la diversidad y la consideración de los valores de otras culturas, en el marco de la convivencia democrática y el respeto de los derechos humanos.

Se prestará especial atención a la situación de la infancia y la adolescencia perteneciente al pueblo gitano, promoviendo su participación en asociaciones infantiles y juveniles.

2. Los niños, niñas y adolescentes pertenecientes a minorías culturales que se encuentren en la Comunitat Valenciana tendrán derecho a los recursos públicos que faciliten su inclusión social, lingüística y cultural, respetando tanto su propia identidad personal como colectiva. De forma especial, se deberá garantizar el derecho a la educación, a la asistencia sanitaria y a la protección e inclusión social. Las autoridades educativas garantizarán su atención escolar, de acuerdo con la legislación en la materia, y fomentarán programas de compensación adaptados a sus necesidades.

Artículo 62*Niños, niñas y adolescentes con conductas disruptivas*

1. Se consideran niños, niñas o adolescentes con conductas disruptivas, quienes tenga diagnosticado un problema de conducta o presenten conductas disociales recurrentes, transgresoras de las normas sociales y de los derechos de tercero, provocando un riesgo evidente para sí o para terceras personas.

2. La atención de los niños, niñas y adolescentes con conductas disruptivas debe adecuarse a los siguientes principios:

a) Actuación preventiva sobre los factores, tanto de protección como de riesgo, relacionados con la conducta disruptiva o disocial, mediante actuaciones dirigidas tanto a la población general como a la de riesgo.

b) Atención prioritaria en el propio entorno, a través de la utilización de los recursos comunitarios, de medidas de apoyo familiar y de aquellas otras de atención especializada para este tipo de conductas en los sistemas públicos de educación, sanidad y servicios sociales.

c) Intervención de carácter educativo, con el fin de que los niños, niñas y adolescentes comprendan las consecuencias de sus actos y asuman responsabilidades.

d) Participación en programas de educación cívica, tolerancia, empatía y solidaridad; de prevención del consumo de drogas y otras conductas addictivas; de intervención familiar, haciendo partícipe a la familia en la solución de las controversias, formando en educación emocional a las personas progenitoras así como en manejo conductual y en estrategias de prevención de futuros comportamientos antisociales; y de educación de calle en barrios y en municipios, creando modelos de referencia positivos.

e) Oferta de actividades que favorezcan los procesos de inclusión social, en particular el acceso a programas de ocio educativo y tiempo libre saludable.

f) Impuls de les figures professionals per a l'atenció i l'educació social, psicopedagògica i assistencial en els serveis i centres escolars.

CAPÍTOL IX

Dret a un habitatge digne

Article 63

Dret a un habitatge digne

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a créixer i desenvolupar-se en un habitatge digne.

2. La Generalitat ha de promoure les condicions necessàries i ha d'establir les normes pertinents per a fer efectiu aquest dret i per a mitigar l'exposició als perills ambientals, la sobreocupació i la pobresa energètica.

Article 64

Protecció davant del risc de no tenir llar

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de garantir aquest dret a les famílies amb xiquetes, xiquets o adolescents que no puguen accedir a l'habitatge en condicions de mercat, mitjançant la posada a disposició seu de l'ocupació estable d'un allotjament asequible i adequat, mitjançant ajudes al lloguer, habitatges socials o altres mesures previstes en la normativa en matèria de funció social de l'habitatge.

2. S'han d'adoptar les mesures necessàries per a protegir dels desnonaments els xiquets, les xiquetes i els adolescents en situació d'emergència d'habitatge.

Article 65

Protecció en les polítiques públiques d'habitatge

Les polítiques públiques d'habitatge han de reduir l'exposició de la infància i l'adolescència a factors nocius i a la deterioració de l'entorn vital i social.

CAPÍTOL X

Dret al desenvolupament mitjançant l'oci educatiu, l'activitat física i l'esport

Article 66

Drets amb relació al temps lliure

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret, sense discriminació per raons socials, econòmiques, familiars, de gènere, edat, lloc de residència, país d'origen o de qualsevol altra índole, al descans, a l'oci i a l'esplai, i a participar en les activitats recreatives pròpies de la seua edat, com a elements essencials per a la seua educació i desenvolupament. Tienen, así mateix, dret a practicar esports i a participar en activitats físiques, lúdicas i d'oci educatiu en un entorn segur i saludable.

f) Impulso de las figuras profesionales para la atención y educación social, psicopedagógica y asistencial en los servicios y centros escolares.

CAPÍTULO IX

Derecho a una vivienda digna

Artículo 63

Derecho a una vivienda digna

1. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a crecer y desarrollarse en una vivienda digna.

2. La Generalitat promoverá las condiciones necesarias y establecerá las normas pertinentes para hacer efectivo este derecho y para mitigar la exposición a los peligros medioambientales, el hacinamiento y la pobreza energética.

Artículo 64

Protección frente al riesgo de no tener hogar

1. Las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana garantizarán este derecho a las familias con niñas, niños o adolescentes que no puedan acceder a la vivienda en condiciones de mercado, mediante la puesta a su disposición de la ocupación estable de una alojamiento asequible y adecuado, a través de ayudas al alquiler, viviendas sociales u otras medidas previstas en la normativa en materia de función social de la vivienda.

2. Se adoptarán las medidas necesarias para proteger de los desahucios a los niños, niñas y adolescentes en situación de emergencia habitacional.

Artículo 65

Protección en las políticas públicas de vivienda

Las políticas públicas de vivienda reducirán la exposición de la infancia y la adolescencia a factores nocivos y al deterioro del entorno vital y social.

CAPÍTULO X

Derecho al desarrollo a través del ocio educativa, la actividad física y el deporte

Artículo 66

Derechos en relación al tiempo libre

1. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho, sin discriminación por razones sociales, económicas, familiares, de género, edad, lugar de residencia, país de origen o de cualquier otra índole, al descanso, al ocio y al esparcimiento, y a participar en las actividades recreativas propias de su edad, como elementos esenciales para su educación y desarrollo. Tienen, así mismo, derecho a practicar deportes y a participar en actividades físicas, lúdicas y de ocio educativo en un entorno seguro y saludable.

2. Les administracions públiques valencianes han de promocionar, dins de les competències que tenen, serveis i equipaments lúdics i esportius dirigits a la població infantil i adolescent. Han de fomentar, així mateix, l'activitat física i esportiva com a hàbit de salut, tant dins de l'àmbit escolar com del comunitari.

3. Les polítiques públiques en matèria d'oci i esport han de comptar amb la participació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents. Aquestes polítiques ha d'ofrir aquestes oportunitats d'oci, temps lliure, de joc i d'esport a la totalitat de la població menor d'edat i, amb aquest fi, s'han d'arbitrar accions de caràcter inclusiu a favor dels qui presenten diversitat funcional o afectivo-sexual, o desavantatges econòmics, socials o culturals. Així mateix, han d'incloure accions dirigides a eliminar desigualtats i estereotips de gènere associats a l'oci, el temps lliure i l'esport.

Article 67

Dret al joc

1. Tots els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret que el joc forme part de la seua activitat quotidiana com a element essencial per al seu desenvolupament evolutiu i procés de socialització.

2. Els jocs, joguets i videojocs destinats a població infantil o adolescent han de complir les mesures de seguretat adequades, s'han d'adaptar a les necessitats de cada edat, han d'ajudar al desenvolupament físic, psíquic i social de cada etapa evolutiva i han d'evitar els elements, missatges o estereotips masclistes, violents, racistes, xenòfobs, LGTBI-fobs o que propicien qualsevol tipus de discriminació.

Article 68

Dret a l'oci educatiu

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a participar en activitats d'oci educatiu que s'efectuen fora de l'ensenyament reglat i de l'àmbit familiar. S'entén per oci educatiu el conjunt d'activitats de temps lliure que contribueixen al desenvolupament holístic, que eduquen en hàbits de participació, en el respecte al medi ambient, o en valors de compromís, solidaritat i inclusió social, i que afavoreixen les relacions entre iguals i l'adquisició d'habilitats de competència social.

2. Les administracions públiques, dins de les competències que tenen, han de promoure activitats d'oci educatiu i han de donar suport a aquelles que duguen a terme entitats sense ànim de lucre, de manera que xiquets, xiquetes i adolescents disposen d'una oferta estable, regular i variada. La promoció i el foment públic de l'oci educatiu n'ha de garantir l'accés en condicions d'equitat.

Article 69

Contribució dels centres educatius al dret al desenvolupament mitjançant l'oci i de l'esport

1. Els centres educatius han de disposar de les instal·lacions esportives i d'oci adequades al desenvolupament holístic de

2. Las administraciones públicas valencianas promocionarán, dentro de sus competencias, servicios y equipamientos lúdicos y deportivos dirigidos a la población infantil y adolescente. Fomentarán, así mismo, la actividad física y deportiva como hábito de salud, tanto en el ámbito escolar como en el comunitario.

3. Las políticas públicas en materia de ocio y deporte contarán la participación de los propios niños, niñas y adolescentes. Estas políticas, deberán ofrecer las mismas oportunidades de ocio, tiempo libre, de juego y de deporte a la totalidad de la población menor de edad, arbitrando para ello acciones de carácter inclusivo en favor de quienes presenten diversidad funcional o afectivo-sexual, o desventajas económicas, sociales o culturales. Asimismo, incluirán acciones dirigidas a eliminar desigualdades y estereotipos de género asociados al ocio, el tiempo libre y el deporte.

Artículo 67

Derecho al juego

1. Todos los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a que el juego forme parte de su actividad cotidiana como elemento esencial para su desarrollo evolutivo y proceso de socialización.

2. Los juegos, juguetes y videojuegos destinados a población infantil o adolescente reunirán las adecuadas medidas de seguridad, se adaptarán a las necesidades propias de cada edad, ayudarán al desarrollo físico, psíquico y social de cada etapa evolutiva y evitarán los elementos, mensajes o estereotipos machistas, violentos, racistas, xenófobos, LGTBIfobos o que propicien cualquier tipo de discriminación.

Artículo 68

Derecho al ocio educativo

1. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a participar en actividades de ocio educativo, que se desarrollen fuera de la enseñanza reglada y del ámbito familiar. Se entiende por ocio educativo el conjunto de actividades de tiempo libre que contribuyen al desarrollo holístico, que educan en hábitos de participación, en el respeto al medio ambiente, o en valores de compromiso, solidaridad e inclusión social, y que favorecen las relaciones entre iguales y la adquisición de habilidades de competencia social.

2. Las administraciones públicas, dentro de sus competencias, promoverán actividades de ocio educativo y apoyarán aquellas que se lleven a cabo por entidades sin ánimo de lucro, de manera que niños, niñas y adolescentes dispongan de una oferta estable, regular y variada. La promoción y fomento público del ocio educativo garantizará el acceso en condiciones de equidad.

Artículo 69

Contribución de los centros educativos al derecho al desarrollo a través del ocio y del deporte

1. Los centros educativos contarán con las instalaciones deportivas y de ocio adecuadas al desarrollo holístico de

la infància i l'adolescència, i han de desenvolupar activitats físicoesportives, recreatives i d'esplai de qualitat durant la jornada escolar.

2. S'ha de facilitar l'ús social de les instal·lacions escolars públiques per a la pràctica d'activitats esportives i la realització d'activitats d'oci i d'educació en el temps lliure fora de l'horari lectiu, sempre que hi haja garanties d'una utilització adequada i no interferisca en la seua funció principal com a equipament docent.

3. Durant l'educació primària s'ha de procurar que la major part de les activitats d'aprenentatge programades es puguen realitzar dins de la jornada lectiva, de manera que les que s'hagen de realitzar fora d'aquesta no menyscaben el dret de l'alumnat a l'oci, a l'esport i a la participació en la vida social i familiar.

Article 70

Protecció davant de pràctiques esportives nocives

Les persones menors d'edat no poden participar ni assistir a competicions esportives o espectacles el reglament dels quals preveja la producció de danys físics o psíquics sobre persones o animals.

CAPÍTOL XI

Dret a la cultura

Article 71

Dret a participar en la vida cultural

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a participar plenament en la vida cultural i artística de la comunitat.

2. Amb aquest fi, les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de fomentar les iniciatives socials que contribuïsquen a l'interés d'aquests per la cultura i els faciliten la participació activa en la vida cultural i artística.

3. Les administracions públiques valencianes han de promoure activitats culturals dirigides a la infància i a l'adolescència i han de facilitar l'accés, en condicions d'equitat, als serveis d'informació, documentació, biblioteques, museus i altres serveis culturals. Els museus del sistema valencià de museus han de desenvolupar programes adequats per a adaptar la informació a la capacitat de comprensió de diferents edats i facilitar a xiquets, xiquetes i adolescents el gaudi dels fons.

4. Les iniciatives culturals dirigides a la infància o a l'adolescència que promoguen les administracions valencianes, o a les quals donen suport, han d'afavorir de forma especial el coneixement de l'idioma, la història i les tradicions de la Comunitat Valenciana.

5. Els xiquets, les xiquetes o els adolescents que pertanyen a una cultura o ètnia no majoritària tenen dret a conéixer-la i que es respecte la seua identitat cultural.

la infancia y la adolescencia, y desarrollarán actividades físico-deportivas, recreativas y de esparcimiento de calidad durante la jornada escolar.

2. Se facilitará el uso social de las instalaciones escolares públicas para la práctica de actividades deportivas y la realización de actividades de ocio y de educación en el tiempo libre fuera del horario lectivo, siempre que existan garantías de una utilización adecuada y no interfiera en su función principal como equipamiento docente.

3. Durante la educación primaria se procurará que la mayor parte de las actividades de aprendizaje programadas puedan realizarse dentro de la jornada lectiva, de manera que las que tengan que realizarse fuera de ella no menoscaben el derecho del alumnado al ocio, al deporte y a la participación en la vida social y familiar.

Artículo 70

Protección frente a prácticas deportivas dañinas

Las personas menores de edad no podrán participar ni asistir a competiciones deportivas o espectáculos cuyo reglamento contemple la producción de daños físicos o psíquicos sobre personas o animales.

CAPÍTULO XI

Derecho a la cultura

Artículo 71

Derecho a participar en la vida cultural

1. Los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a participar plenamente en la vida cultural y artística de la comunidad.

2. A tal fin, las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana fomentarán las iniciativas sociales que contribuyan a su interés por la cultura y faciliten su participación activa en la vida cultural y artística.

3. Las administraciones públicas valencianas promoverán actividades culturales dirigidas a la infancia y a la adolescencia y facilitarán el acceso, en condiciones de equidad, a los servicios de información, documentación, bibliotecas, museos y demás servicios culturales. Los museos del sistema valenciano de museos deberán desarrollar programas adecuados para adaptar la información a la capacidad de comprensión de diferentes edades y facilitar a niños, niñas y adolescentes el disfrute de sus fondos.

4. Las iniciativas culturales dirigidas a la infancia o a la adolescencia, que promuevan o apoyen las administraciones valencianas, favorecerán de forma especial el conocimiento del idioma, la historia y las tradiciones de la Comunitat Valenciana.

5. Los niños, niñas o adolescentes que pertenezcan a una cultura o etnia no mayoritaria tienen derecho a conocerla y a que se respete su identidad cultural.

Article 72

Entrada i permanència de persones menors d'edat en espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics

A més de les restriccions o prohibicions previstes expressament en la normativa sobre espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics, s'estableixen les següents:

1. Les persones menors d'edat no poden accedir ni romandre en establiments o recintes on tinguen lloc activitats o espectacles violents, pornogràfics o de contingut perjudicial per al correcte desenvolupament de la seu personalitat.

2. Es prohíbeix l'entrada i la permanència de les persones menors de setze anys als establiments que, d'acord amb la normativa en matèria d'espectacles i activitats recreatives, tinguen la consideració de sales de festa, discoteques, sales de ball o *pubs*, excepte en aquelles condicions en què aquesta normativa els hi permeta l'accés. Les persones titulars o prestadores d'aquests establiments han d'adoptar les mesures necessàries per a garantir que en aquests establiments no es ven ni se suministra alcohol a persones menors de díhuit anys, ni se'ls hi permet consumir-lo.

CAPÍTOL XII

Dret en matèria laboral

Article 73

Dret a la formació i accés a l'ocupació

1. La Generalitat ha de promoure accions educatives afavoridores de la inserció sociolaboral, garantint la formació i la capacitat més adequades, que possibiliten l'accés al treball en les millors condicions de les persones en edat laboral menors de díhuit anys, dirigides especialment als col·lectius que cal compensar en nom de l'equitat, i potenciar la formació contínua i l'educació postobligatòria.

2. S'han d'afavorir programes de formació i inserció laboral per a adolescents i joves que es troben, o s'hagen trobat, en situació de guarda o tutela per la Generalitat, provinents d'institucions de protecció de la infància i de l'adolescència o del sistema d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

3. La Generalitat ha d'implementar polítiques públiques que faciliten l'accés de les persones en edat laboral menors de díhuit anys al mercat de treball. La conselleria amb competències en matèria d'ocupació, en col·laboració amb la conselleria amb competències en matèria d'infància i adolescència, ha d'elaborar un pla d'emancipació i accés al món laboral d'adolescents i joves, el qual ha de formar part de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència, i ha d'incloure mesures que en faciliten l'accés a una ocupació digna.

4. La Generalitat ha d'incorporar clàusules de responsabilitat social en la contractació, i en subvencions de la Generalitat i el seu sector públic, que fomenten la inserció sociolaboral de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei, com

Artículo 72

Entrada y permanencia de personas menores de edad en espectáculos públicos, actividades recreativas y establecimientos públicos

Además de las restricciones o prohibiciones previstas expresamente en la normativa sobre espectáculos públicos, actividades recreativas y establecimientos públicos, se establecen las siguientes:

1. Las personas menores de edad no podrán acceder ni permanecer en establecimientos o recintos en los que tengan lugar actividades o espectáculos violentos, pornográficos o de contenido perjudicial para el correcto desarrollo de su personalidad.

2. Se prohíbe la entrada y permanencia de las personas menores de dieciséis años en los establecimientos que, de acuerdo con la normativa en materia de espectáculos y actividades recreativas, tengan la consideración de salas de fiesta, discotecas, salas de baile o *pubs*, excepto en aquellas condiciones en las que dicha normativa les permita el acceso. Las personas titulares o prestadoras de estos establecimientos adoptarán las medidas necesarias para garantizar que en ellos no se vende ni se suministra alcohol a personas menores de dieciocho años, ni se les permite su consumo.

CAPÍTULO XII

Derechos en materia laboral

Artículo 73

Derecho a la formación y acceso al empleo

1. La Generalitat promoverá acciones educativas favorecedoras de la inserción sociolaboral, garantizando la formación y capacitación más adecuadas, que posibiliten el acceso al trabajo en las mejores condiciones de la personas en edad laboral menores de dieciocho años, dirigidas especialmente a los colectivos a compensar en aras de la equidad, potenciando la formación continua y la educación postobligatoria.

2. Se favorecerán programas de formación e inserción laboral para adolescentes y jóvenes que se encuentren, o se hayan encontrado, en situación de guarda o tutela por la Generalitat, provenientes de instituciones de protección de la infancia y la adolescencia o del sistema de atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley.

3. La Generalitat implementará políticas públicas que faciliten el acceso de las personas en edad laboral menores de dieciocho años al mercado de trabajo. La conselleria con competencias en materia de empleo, en colaboración con la conselleria con competencias en materia de infancia y adolescencia, elaborará un plan de emancipación y acceso al mundo laboral de adolescentes y jóvenes, que formará parte de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia, e incluirá medidas que faciliten su acceso a un empleo digno.

4. La Generalitat incorporará cláusulas de responsabilidad social en la contratación, y en subvenciones de la Generalitat, y su sector público, que fomenten la inserción sociolaboral de las personas menores de edad en conflicto con la ley, así

també dels qui participen en un programa de preparació per a la vida independent.

5. Les persones menors d'edat sota la tutela o guarda de l'entitat pública el pla de protecció de les quals incloga la participació en un programa de preparació per a la vida independent, han de tenir prioritat per a accedir als diferents programes i mesures d'inserció sociolaboral, i amb aquest fi s'ha de realitzar el desenvolupament normatiu necessari.

Article 74

Protecció contra l'explotació econòmica i laboral

1. D'acord amb les normes internacionals, especialment els convenis de l'OIT números 182, sobre les formes pitjors de treball infantil, i 138, sobre l'edat mínima d'admissió a l'ocupació, es prohibeix a tota la Comunitat Valenciana l'explotació econòmica i laboral infantil, i els organismes públics competents han d'adoptar les mesures inspectores i sancionadores que hi corresponguen.

2. La Generalitat, les entitats locals i els agents econòmics i socials han de promoure les accions necessàries per a evitar l'explotació econòmica de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana.

3. S'han de garantir els drets laborals específics de les persones en edat laboral menors de díhuit anys reconeguts en l'ordenament jurídic. Així mateix, s'ha d'assegurar la protecció d'aquests adolescents en l'exercici de la seua activitat i en la realització de qualsevol treball que puga resultar perillós, perjudicial a la seua salut, atemptatori contra la seua dignitat, o que entorpeix la seua educació i formació o el seu desenvolupament holístic, com també la prevenció de riscos laborals, segons la legislació en la matèria, i la participació dels agents econòmics i socials, per a assegurar la protecció de l'adolescència en l'àmbit laboral.

CAPÍTOL XIII

Drets com a persones consumidores i usuàries

Article 75

Dret a una protecció especial com a persones consumidores i usuàries

1. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret al fet que les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, protegin de forma especial el seu interès en el consum, tenint en compte les necessitats pròpies del procés de desenvolupament. Amb aquest fi, han de promoure l'educació i la informació per a un consum responsable i sostenible, han de supervisar l'estricte compliment de la normativa aplicable en matèria de seguretat i de publicitat, i els han de defensar de les pràctiques abusives.

2. Els productes i serveis comercialitzats per a ús o consum de xiquetes, xiquets i adolescents no han de contenir substàncies perjudicials i nocives per a la seua salut; han de facilitar, de forma visible, la suficient informació sobre la composició, les característiques i l'ús, com també la franja d'edat del col·lectiu a què van destinats.

como de quienes participen en un programa de preparación para la vida independiente.

5. Las personas menores de edad bajo la tutela o guarda de la entidad pública cuyo plan de protección incluya la participación en un programa de preparación para la vida independiente, tendrán prioridad para acceder a los diferentes programas y medidas de inserción sociolaboral, para lo cual se realizará el desarrollo normativo necesario.

Artículo 74

Protección contra la explotación económica y laboral

1. De conformidad con las normas internacionales, en especial los Convenios de la OIT números 182, sobre las peores formas de trabajo infantil, y 138, sobre la edad mínima de admisión al empleo, se prohíbe en toda la Comunitat Valenciana la explotación económica y laboral infantil, debiendo adoptar los organismos públicos competentes las medidas inspectoras y sancionadoras que correspondan.

2. La Generalitat, las entidades locales y los agentes económicos y sociales promoverán las acciones necesarias para evitar la explotación económica de la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana.

3. Se garantizarán los derechos laborales específicos de las personas en edad laboral menores de dieciocho años, reconocidos en el ordenamiento jurídico. Asimismo, se asegurará la protección de dichos adolescentes en el desempeño de su actividad y en la realización de cualquier trabajo que pueda resultar peligroso, perjudicial a su salud, atentatorio contra su dignidad, o que entorpezca su educación y formación o su desarrollo holístico, así como la prevención de riesgos laborales, según la legislación en la materia, y la participación de los agentes económicos y sociales, para asegurar la protección de la adolescencia en el ámbito laboral.

CAPÍTULO XIII

Derechos como personas consumidoras y usuarias

Artículo 75

Derecho a una protección especial como personas consumidoras y usuarias

1. Las niñas, niños y adolescentes tienen derecho a que las administraciones públicas, en el ámbito de sus competencias, protejan de forma especial su interés en el consumo, teniendo en cuenta las necesidades propias de su proceso de desarrollo. A tal fin, promocionarán la educación y la información para un consumo responsable y sostenible, supervisarán el estricto cumplimiento de la normativa aplicable en materia de seguridad y de publicidad, y les defenderán de las prácticas abusivas.

2. Los productos y servicios comercializados para uso o consumo de niñas, niñas y adolescentes no deberán contener sustancias perjudiciales y nocivas para su salud, deberán facilitar, de forma visible, la suficiente información sobre su composición, características y uso, así como la franja de edad del colectivo al que van destinados.

Article 76*Protecció davant de substàncies perjudicials per a la salut*

1. No és permesa la venda a persones menors de díhuit anys de qualsevol substància que els puga perjudicar la salut, cree dependència o produïsca efectes euforitzants, depressius o al·lucinògens. Les administracions públiques han de vetlar pel compliment d'aquesta prohibició, com també de les altres mesures de protecció davant de les substàncies addictives previstes en la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana.

2. No és permesa la venda i el subministrament a persones menors de díhuit anys de les substàncies a què tenen limitat l'accés, d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre drogues, productes farmacèutics, productes tòxics o productes explosius.

Article 77*Protecció davant de continguts perjudicials per al desenvolupament*

1. No és permesa la venda, l'exposició o l'ofertiment a persones menors de díhuit anys de publicacions, vídeos, videojocs o altre material de contingut pornogràfic, d'apologia de qualsevol forma de delinqüència, d'exaltació o incitació a la violència, al racisme, a la xenofòbia, a la LGTBI-fòbia, al machisme i a qualsevol tipus de discriminació, com tampoc el que resulte perjudicial per al desenvolupament de la seua personalitat o contrari als drets i llibertats reconeguts per l'ordenament jurídic.

2. No és permesa, així mateix, la projecció o la difusió, per qualsevol mitjà, d'aquests continguts de manera que resulten accessibles a persones menors de díhuit anys.

Article 78*Allotjament de xiquets, xiquetes o adolescents en establiments públics*

Les persones menors de setze anys han d'estar陪伴ades dels seus representants legals, o autoritzades per aquests, per a pernoctar en establiments d'allotjament. Quan no es complisca aquesta condició, el responsable de l'establiment ha d'informar-ne els representants legals o les forces i cossos de seguretat.

CAPÍTOL XIV*Garanties i defensa dels drets***Article 79***Garantia genèrica*

1. La Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana, dins de les competències que tenen, han de garantir el respecte i l'efectiu exercici dels drets civils, polítics, socials, econòmics i culturals de xiquets, xiquetes i adolescents previstos en aquesta llei i en la resta de l'ordenament, i fomentar-ne la participació real i efectiva en la societat.

Artículo 76*Protección frente a sustancias perjudiciales para la salud*

1. Queda prohibida la venta a personas menores de dieciocho años de cualquier sustancia que pueda perjudicar su salud, cree dependencia o produzca efectos euforizantes, depresivos o alucinógenos. Las administraciones públicas velarán por el cumplimiento de esta prohibición, así como de las restantes medidas de protección frente a las sustancias adictivas previstas en la ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana.

2. Se prohíbe la venta y el suministro a personas menores de dieciocho años de las sustancias a las que tengan limitado el acceso, de acuerdo con lo establecido en la legislación vigente sobre drogas, productos farmacéuticos, productos tóxicos o productos explosivos.

Artículo 77*Protección frente a contenidos perjudiciales para el desarrollo*

1. Se prohíbe la venta, exposición, ofrecimiento a personas menores de dieciocho años de publicaciones, vídeos, videojuegos u otro material de contenido pornográfico, de apología de cualquier forma de delincuencia, de exaltación o incitación a la violencia, al racismo, a la xenofobia, la LGTBIfobia, al machismo y a cualquier tipo de discriminación, así como el que resulte perjudicial para el desarrollo de su personalidad o contrario a los derechos y libertades reconocidos por el ordenamiento jurídico.

2. Se prohíbe, así mismo, la proyección o difusión, por cualquier medio, de estos contenidos de manera que resulten accesibles a personas menores de dieciocho años.

Artículo 78*Alojamiento de niños, niñas o adolescentes en establecimientos públicos*

Las personas menores de dieciséis años deberán de estar acompañadas de sus representantes legales, o autorizadas por éstos, para pernoctar en establecimientos de alojamiento. Cuando no se cumpla esta condición, el responsable del establecimiento informará a los representantes legales o a las fuerzas y cuerpos de seguridad.

CAPÍTULO XIV*Garantías y defensa de los derechos***Artículo 79***Garantía genérica*

1. La Generalitat y las administraciones locales de la Comunitat Valenciana, dentro de sus competencias, garantizarán el respeto y el efectivo ejercicio de los derechos civiles, políticos, sociales, económicos y culturales de niños, niñas y adolescentes previstos en la presente ley y en el resto del ordenamiento, fomentando su participación real y efectiva en la sociedad.

2. Per a la consecució d'aquesta finalitat, les administracions públiques valencianes han de destinar recursos suficients i han d'articular els mecanismos de coordinació necessaris entre aquestes administracions i entre els diferents departaments d'aquestes.

Article 80

Difusió, formació i informació

1. Les administracions públiques valencianes han d'efectuar actuacions d'informació i capacitat dirigides a xiquets, xiquetes i adolescents, a fi que conegeuen els seus drets i els mitjans per a reivindicar-los, defensar-los i exercir-los.

2. La Generalitat ha d'elaborar un document divulgatiu, en llenguatge accessible i format amigable, d'aquesta llei i de les normes autònòmiques amb una incidència més gran en els drets de la infància i l'adolescència, i n'ha de fer la difusió necessària perquè els titulars d'aquests drets puguen conéixer-los i exercir-los.

3. La Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana, amb la participació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, han de divulgar els drets de la infància i l'adolescència i sensibilitzar la ciutadania a fi d'afavorir-ne la implantació efectiva.

Article 81

Defensa dels seus drets

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents, per a la defensa dels seus drets, poden per si mateixos o a través dels seus representants legals:

- a) Dirigir-se a les administracions públiques en demanda de l'assistència necessària per a l'exercici efectiu dels seus drets.
- b) Sol·licitar la protecció dels òrgans competents per a fer-ho dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
- c) Presentar denúncies i queixes davant el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents poden dirigir-se, sense la necessitat de cap formalitat jurídica, als òrgans competents a la Comunitat Valenciana per a la protecció de la infància i l'adolescència, sense coneixement de les persones que són els seus progenitors, representants legals o guardadors de fet, quan calga per motius d'urgència o situació de conflicte, i en la mesura en què la comunicació amb aquelles pot frustrar la finalitat pretesa. L'administració ha de guardar la reserva deguda i ha de prendre-hi les mesures necessàries a fi de protegir i fer efectius els drets d'aquests.

Article 82

Qualitat en l'atenció a la infància i l'adolescència

Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret a rebre una atenció de qualitat en els serveis públics.

2. Para la consecución de este fin, las administraciones públicas valencianas destinarán recursos suficientes y articularán los mecanismos de coordinación necesarios entre ellas y entre sus distintos departamentos.

Artículo 80

Difusión, formación e información

1. Las administraciones públicas valencianas desarrollarán actuaciones de información y capacitación dirigidas a niños, niñas y adolescentes, con el objeto de que conozcan sus derechos y los medios para reivindicarlos, defenderlos y ejercerlos.

2. La Generalitat elaborará un documento divulgativo, en lenguaje accesible y formato amigable, de la presente ley y de las normas autonómicas con mayor incidencia en los derechos de la infancia y la adolescencia y les dará la difusión necesaria para que sus titulares puedan conocerlos y ejercerlos.

3. La Generalitat y las administraciones locales de la Comunitat Valenciana, con la participación de los niños, niñas y adolescentes, divulgarán los derechos de la infancia y la adolescencia y sensibilizarán a la ciudadanía para favorecer su implantación efectiva.

Artículo 81

Defensa de sus derechos

1. Los niños, niñas y adolescentes, para la defensa de sus derechos, podrán por sí mismos o a través de sus representantes legales:

- a) Dirigirse a las administraciones públicas en demanda de la asistencia necesaria para el efectivo ejercicio de sus derechos.
- b) Solicitar la protección de los órganos competentes para ello en el ámbito de la Comunitat Valenciana.
- c) Presentar denuncias y quejas ante el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2. Los niños, niñas y adolescentes podrán dirigirse, sin necesidad de formalidad jurídica alguna, a los órganos competentes en la Comunitat Valenciana para la protección de la infancia y la adolescencia, sin conocimiento de sus personas progenitoras, representantes legales o guardadores de hecho, cuando sea necesario por motivos de urgencia o situación de conflicto, y en la medida en que la comunicación con aquellos pudiese frustrar la finalidad pretendida. La administración guardará la debida reserva y tomará las medidas necesarias para proteger y hacer efectivos sus derechos.

Artículo 82

Calidad en la atención a la infancia y la adolescencia

1. Las niñas, niños, y adolescentes tienen derecho a recibir una atención de calidad en los servicios públicos.

2 Amb aquest fi, la Generalitat i les administracions locals, en els respectius àmbits de competència, han d'adoptar les mesures següents:

- a) Han de determinar els estàndards de qualitat a què s'han d'ajustar els serveis públics destinats a la infància i a l'adolescència i els han de dotar dels mitjans materials i humans necessaris per a fer-ho.
- b) Han de vetlar perquè el personal que presta aquests serveis siga idoni per a l'exercici de les funcions que s'han de desenvolupar i establir els requisits d'accés que calguen per a aquesta finalitat.
- c) Han d'impulsar la formació contínua i la millora de les competències de les persones professionals d'aquest àmbit, incloent-hi la sensibilització i la formació en els drets de la infància i l'adolescència.
- d) Han de promoure sistemes d'assessorament i supervisió professional i de control de qualitat als centres, serveis i programes destinats a la infància i a l'adolescència.
- e) Han de comprovar que totes les persones que, en l'àmbit d'actuació d'aquestes, exerceixen activitats que impliquen contacte habitual amb xiquets, xiquetes o adolescents acrediten, mitjançant un certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuais, que compleixen el requisit exigut per l'article 13.5 de la Llei orgànica 1/1996.
- f) Han de garantir una dotació de llocs dedicats als serveis a la infància i a l'adolescència suficient, amb una ràtio que permeta una atenció personalitzada, i han de donar prioritat a la cobertura d'aquests llocs en cas de vacant o necessitat de substitució.

TÍTOL III PROTECCIÓ SOCIAL I JURÍDICA DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

CAPÍTOL I Disposicions generals

Article 83 *Acció protectora*

La Generalitat i les administracions locals han de dur a terme totes les actuacions necessàries dins de les competències que tenen a fi de prevenir, detectar i corregir les situacions de risc i de desemparament en què es trobe qualsevol persona menor d'edat que es trobe dins del territori de la Comunitat Valenciana, de manera que es restituïsca o garantísca el ple exercici dels seus drets. Aquest conjunt d'actuacions constitueixen l'acció protectora.

Article 84 *Drets específics de xiquets, xiquetes i adolescents protegits*

A fi de fer efectius els drets de la infància i l'adolescència, l'administració pública competent ha de garantir a la persona menor d'edat protegida els drets següents:

2. A tal fin, la Generalitat y las administraciones locales, en sus respectivos ámbitos de competencia adoptarán las siguientes medidas:

- a) Determinarán los estándares de calidad a los que deben ajustarse los servicios públicos destinados a la infancia y a la adolescencia y los dotarán de los medios materiales y humanos necesarios para ello.
- b) Velarán por que el personal que presta estos servicios sea idóneo para el desempeño de las funciones a desarrollar, estableciendo los requisitos de acceso que sean necesarios a tal efecto.
- c) Impulsarán la formación continua y la mejora de las competencias de las personas profesionales de este ámbito, incluyendo la sensibilización y formación en derechos de la infancia y la adolescencia.
- d) Promoverán sistemas de asesoramiento y supervisión profesional y de control de calidad en los centros, servicios y programas destinados a la infancia y a la adolescencia.
- e) Comprobarán que todas las personas que, en su ámbito de actuación, desempeñan actividades que implican contacto habitual con niños, niñas o adolescentes acrediten, mediante certificación negativa del Registro Central de Delincuentes Sexuales, que cumple el requisito exigido por el artículo 13.5 de la Ley orgánica 1/1996.
- f) Garantizarán una dotación de puestos dedicados a los servicios a la infancia y a la adolescencia suficiente, con una ratio que permita una atención personalizada, y darán prioridad a su cobertura en caso de vacante o necesidad de sustitución.

TÍTULO III PROTECCIÓN SOCIAL Y JURÍDICA DE LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA

CAPÍTULO I Disposiciones generales

Artículo 83 *Acción protectora*

La Generalitat y las administraciones locales llevarán a cabo todas las actuaciones necesarias dentro de sus competencias para prevenir, detectar y corregir las situaciones de riesgo y de desamparo en que se encuentre cualquier persona menor de edad que se halle en el territorio de la Comunitat Valenciana, de manera que se restituya o garantice el pleno ejercicio de sus derechos. Este conjunto de actuaciones constituyen la acción protectora.

Artículo 84 *Derechos específicos de niños, niñas y adolescentes protegidos*

A fin de hacer efectivo los derechos de la infancia y la adolescencia, la administración pública competente garantizará a la persona menor de edad protegida los siguientes derechos:

1. Que el seu interès superior siga valorat i considerat com a prioritari en totes les actuacions i decisions que es deriven de l'acció protectora, aplicant-hi, amb aquest fi, els criteris d'interpretació i ponderació previstos en aquesta llei i en la resta de l'ordenament.
2. A rebre, de forma adaptada a les seues circumstàncies i grau de maduresa, informació de la seu situació, de les mesures de protecció que poden adoptar-se i les que efectivament s'adopten, de la durada d'aquestes i dels drets que li corresponen.
3. A ser oïda i escoltada en les decisions que l'affecten, especialment quan s'adopten o cesen les mesures de protecció, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996.
4. A participar activament, a través del canal que reglamentàriament es determine, en el funcionament i en l'avaluació del centre, programa o servei mitjançant el qual es duu a terme l'acció protectora.
5. A relacionar-se directament amb els qui tenen la responsabilitat de proposar, adoptar o executar les mesures de protecció.
6. A disposar d'una persona de referència dins del sistema de protecció, que tinga informació de conjunt de l'acció protectora, i a la qual pot accedir amb facilitat per a ser informada o escoltada.
7. A rebre assessorament jurídic en cas de conflicte amb el seu representant legal, especialment quan aquest siga l'entitat pública.
8. Al fet que se li respecte la identitat ètnica, cultural, lingüística, religiosa i de gènere, així com l'orientació sexual i l'expressió de gènere.
9. Que se li afavorisca la continuïtat biogràfica, i a conéixer els orígens i la història personal seus, en els termes establerts en la legislació específica en la matèria.
10. A tenir una tramitació preferent en les seues sol·licituds en aquells procediments administratius la resolució dels quals contribuïsca a corregir la situació de desprotecció o mitigar-ne les conseqüències negatives.
11. A ser consultades col·lectivament sobre el disseny i el funcionament del sistema de protecció mitjançant un consell de participació. La composició i funcions d'aquest consell s'han de determinar d'acord amb un reglament.

Article 85

Principis d'actuació

1. A més dels principis recollits en l'article 3 d'aquesta llei, les administracions públiques han d'observar els principis següents en el desenvolupament de l'acció protectora:
  - a) La sensibilització de la població davant les situacions de desprotecció i la promoció de la participació i la solidaritat social en la prevenció, identificació i correcció.

1. A que su interés superior sea valorado y considerado como prioritario en todas las actuaciones y decisiones que se deriven de la acción protectora, aplicando para ello los criterios de interpretación y ponderación previstos en esta ley y en el resto del ordenamiento.
2. A recibir, de forma adaptada a sus circunstancias y grado de madurez, información de su situación, de las medidas de protección que pueden adoptarse y de las que efectivamente se adopten, de su duración y de los derechos que le correspondan.
3. A ser oída y escuchada en las decisiones que les afecten, especialmente cuando se adopten o cesen las medidas de protección, en los términos previstos en la Ley orgánica 1/1996.
4. A participar activamente, a través del cauce que reglamentariamente se determine, en el funcionamiento y en la evaluación del centro, programa o servicio mediante el que se lleve a cabo la acción protectora.
5. A relacionarse directamente con quienes tengan la responsabilidad de proponer, adoptar o ejecutar las medidas de protección.
6. A contar con una persona de referencia dentro del sistema de protección, que disponga de información de conjunto de la acción protectora, y a la que pueda acceder con facilidad para ser informada o escuchada.
7. A recibir asesoramiento jurídico en caso de conflicto con su representante legal, especialmente cuando este sea la entidad pública.
8. A que se respete su identidad étnica, cultural, lingüística, religiosa y de género, así como su orientación sexual y expresión de género.
9. A que se favorezca su continuidad biográfica, y a conocer sus orígenes y su historia personal, en los términos establecidos en la legislación específica en la materia.
10. A que se dé una tramitación preferente a sus solicitudes en aquellos procedimientos administrativos cuya resolución contribuya a corregir la situación de desprotección o mitigar sus consecuencias negativas.
11. A ser consultadas colectivamente sobre el diseño y funcionamiento del sistema de protección a través de un consejo de participación. La composición y funciones de este consejo se determinarán por vía reglamentaria.

Artículo 85

Principios de actuación

1. Además de los principios recogidos en el artículo 3 de esta ley, las administraciones públicas observarán los siguientes principios en el desarrollo de la acción protectora:
  - a) La sensibilización de la población ante las situaciones de desprotección y la promoción de la participación y la solidaridad social en su prevención, identificación y corrección.

- b) La prevenció i la detecció precoç de les situacions de desprotecció, a fi d'evitar-les o reduir-ne els efectes negatius.
- c) L'objectivitat, la imparcialitat i la seguretat jurídica en l'acció protectora, garantint el caràcter col·legiat i interdisciplinari de la presa de decisions.
- d) L'equitat i la inclusió de qualsevol grup social de xiquets, xiques o adolescents, adoptant les mesures necessàries perquè no siguin discriminats i accedisquen en condicions d'igualtat a l'acció protectora.
- e) El contingut educatiu a les mesures adoptades, a fi de potenciar l'autonomia de la persona protegida i el lliure desenvolupament de la personalitat.
- f) La intervenció mínima i proporcionada, evitant qualsevol ingerència innecessària en la vida de la persona protegida i de la seua família, i modulant la intensitat de la intervenció en funció de la gravetat i cronicitat de la situació de desprotecció.
- g) La confidencialitat de la informació aconseguida i el caràcter reservat de les actuacions en l'acció protectora. Per a protegir el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge de les persones protegides s'ha de limitar el dret d'accés a la informació pública derivada de l'acció protectora. Aquesta limitació pot arribar, fins i tot, a qui té la condició de persona interessada quan resulte imprescindible per a garantir l'interés de la persona protegida.
- h) La continuïtat en l'entorn de la persona protegida, donant prioritat a les intervencions en el medi escolar, social i familiar, i procurant integrar-la en un entorn que li resulte proper i familiar i, quan calga, apartar-la d'aquell.
- i) El manteniment o la recuperació de la convivència amb la família d'origen, llevat que aquesta no puga, ni tan sols amb suports o intervencions tècniques, satisfacer adequadament i de forma estable les necessitats assistencials, educatives i afectives de la persona protegida.
- j) La preservació de les relacions interpersonals significatives que resulten beneficioses per al desenvolupament de la persona protegida, especialment amb els seus germans, germanes, pares, mares o altres persones que, en el seu lloc, hagen exercit les funcions parentals.
- k) La col·laboració de la persona protegida i de la seua família en l'acció protectora i el consens en la presa de decisions, llevat que l'interés de la persona protegida aconselle el contrari.
- l) La prioritat de les mesures que tinguen lloc en un entorn familiar davant d'altres formes de cura substitutiva.
- m) La cerca de solucions estables que garantisquen, a llarg termini, l'atenció integral de les necessitats de la persona protegida i el ple exercici dels seus drets.
- n) L'abordatge integral de la situació de desprotecció i l'actuació coordinada de tots els agents públics i privats que intervinguen directament o indirectament en l'acció

- b) La prevención y la detección temprana de las situaciones de desprotección, para evitarlas o reducir sus efectos negativos.
- c) La objetividad, imparcialidad y seguridad jurídica en la acción protectora, garantizando el carácter colegiado e interdisciplinario de la toma de decisiones.
- d) La equidad y la inclusión de cualquier grupo social de niños, niñas o adolescentes, adoptando las medidas necesarias para que no sean discriminados y accedan en condiciones de igualdad a la acción protectora.
- e) El contenido educativo a las medidas adoptadas, a fin de potenciar la autonomía de la persona protegida y el libre desarrollo de su personalidad.
- f) La intervención mínima y proporcionada, evitando cualquier injerencia innecesaria en la vida de la persona protegida y de su familia, y modulando la intensidad de la intervención en función de la gravedad y cronicidad de la situación de desprotección.
- g) La confidencialidad de la información recabada y el carácter reservado de las actuaciones en la acción protectora. Para proteger el derecho al honor, a la intimidad y a la propia imagen de las personas protegidas se limitará el derecho de acceso a la información pública derivada de la acción protectora. Dicha limitación podrá alcanzar, incluso, a quien tenga la condición de persona interesada cuando resulte imprescindible para garantizar el interés de la persona protegida.
- h) La continuidad en el entorno de la persona protegida, primando las intervenciones en su propio medio escolar, social y familiar, y procurando integrarla en un entorno que le resulte cercano y familiar cuando sea necesario apartarla de él.
- i) El mantenimiento o la recuperación de la convivencia con la familia de origen, salvo que esta no pueda, ni siquiera con apoyos o intervenciones técnicas, satisfacer adecuadamente y de forma estable las necesidades asistenciales, educativas y afectivas de la persona protegida.
- j) La preservación de las relaciones interpersonales significativas que resulten beneficiosas para el desarrollo de la persona protegida, especialmente con sus hermanos, hermanas, padres, madres u otras personas que, en su lugar hayan desempeñado las funciones parentales.
- k) La colaboración de la persona protegida y de su familia en la acción protectora y el consenso en la toma de decisiones, salvo que el interés de la persona protegida aconseje lo contrario.
- l) La prioridad de las medidas que tengan lugar en un entorno familiar frente a otras formas de cuidado sustitutivo.
- m) La búsqueda de soluciones estables, que garanticen a largo plazo la atención integral de las necesidades de la persona protegida y el pleno ejercicio de sus derechos.
- n) El abordaje integral de la situación de desprotección y la actuación coordinada de todos los agentes públicos y privados, que intervengan directa o indirectamente en la

protectora, de manera que es garantísca una actuació coherent i s'evite la duplicitat d'actuacions que puga produir una victimització secundària.

o) La formació permanent de les persones professionals que intervenguen en l'acció protectora per a fer efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents a rebre una atenció de qualitat.

p) L'enfortiment de les capacitats de la persona protegida per a superar les conseqüències adverses de les situacions de desprotecció.

q) L'actuació coordinada dels diferents agents intervinguts.

2. En el cas que aquests principis resulten incompatibles entre si, ha de prevaldre aquell que en cada cas responga millor a l'interés de la persona protegida.

Article 86

Deure de notificació

1. Tota persona o autoritat i, especialment, qui per raó de la seua professió o funció té notícia o indicis fundats d'una situació de risc o desemparament, ho ha de fer saber a l'entitat pública competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència, sense perjudici de l'obligació de prestar l'auxili immediat que necessite i de les comunicacions procedents a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal.

2. L'entitat pública ha de garantir la confidencialitat de la informació i de la identitat de la persona informant en el compliment d'aquest deure de notificació.

3. A fi de complir amb aquest deure, la Generalitat ha de posar a la disposició de la ciutadania un telèfon gratuït. Així mateix, ha de disposar de protocols de detecció i notificació de situacions de desprotecció per al personal dels sistemes sanitari, educatiu, policial, judicial i d'acció social, la utilització dels quals ha de ser obligatòria, i als quals ha de proporcionar la formació necessària per a fer-ne ús.

acción protectora, de manera que garantice una actuación coherente y se evite la duplicidad de actuaciones que pueda producir una victimización secundaria.

o) La formación permanente de las personas profesionales que intervengan en la acción protectora para hacer efectivo el derecho de niños, niñas y adolescentes a recibir una atención de calidad.

p) El fortalecimiento de las capacidades de la persona protegida para superar las consecuencias adversas de las situaciones de desprotección.

q) La actuación coordinada de los distintos agentes intervinientes.

2. En el supuesto de que estos principios resultaran incompatibles entre sí, prevalecerá aquel que en cada caso responda mejor al interés de la persona protegida.

Artículo 86

Deber de notificación

1. Toda persona o autoridad y, en especial, quien por razón de su profesión o función tenga noticia o indicios fundados de una situación de riesgo o desamparo, lo pondrá en conocimiento de la entidad pública competente en materia de protección de la infancia y la adolescencia, sin perjuicio de la obligación de prestar el auxilio inmediato que precise y de las comunicaciones procedentes a la autoridad judicial o al ministerio fiscal.

2. La entidad pública garantizará la confidencialidad de la información y de la identidad de la persona informante en el cumplimiento de este deber de notificación.

3. A fin de cumplir con este deber, la Generalitat pondrá a disposición de la ciudadanía un teléfono gratuito. Asimismo dispondrá de protocolos de detección y notificación de situaciones de desprotección para el personal de los sistemas sanitario, educativo, policial, judicial y de acción social, cuya utilización será obligatoria, a quienes proporcionará la formación necesaria para su uso.

Article 87

Deure de reserva

1. Les autoritats i les persones que, per raó de la professió o funció, coneguen la situació de desprotecció o de l'acció protectora, han de guardar secret respecte de la informació de la persona protegida i de la família d'aquesta.

2. Les administracions públiques i les entitats privades que intervenguen en l'acció protectora, han d'adoptar les mesures necessàries per a garantir la confidencialitat de la informació personal de què disposen amb motiu d'aquesta acció, així com el compliment de la normativa reguladora de la protecció de dades de caràcter personal.

Artículo 87

Deber de reserva

1. Las autoridades y las personas que, en razón de su profesión o función, tengan conocimiento de la situación de desprotección o de la acción protectora, guardarán secreto respecto de la información de la persona protegida y de su familia.

2. Las administraciones públicas y las entidades privadas que intervengan en la acción protectora, adoptarán las medidas necesarias para garantizar la confidencialidad de la información personal de que dispongan con motivo de esta acción, así como el cumplimiento de la normativa reguladora de la protección de datos de carácter personal.

Article 88*Deure de col·laboració*

1. Les persones professionals, les entitats públiques i privades i, de manera general, qualsevol persona, han de facilitar a l'entitat pública competent els informes i antecedents sobre les persones protegides o sobre les seues persones progenitors, tutores, guardadores o accolidores que aquesta entitat els requerisca per ser necessària per a valorar la situació de desprotecció o exercir l'acció protectora. D'acord amb el que hi ha disposat en l'article 22 *quater* de la Llei orgànica 1/1996, la cessió d'aquestes dades no requereix el consentiment de la persona afectada. El tractament de les dades de caràcter personal contingudes en aquesta informació s'ha d'ajustar a les disposicions d'aquest precepte.

2. Qualsevol persona que tinga responsabilitats personals o professionals respecte de la persona protegida té l'obligació d'executar les previsiones del pla a què fa referència l'article següent, que corresponen a l'àmbit d'actuació d'aquest.

Article 89*Avaluació i planificació*

1. Les administracions públiques competents han d'efectuar les actuacions necessàries per a detectar i valorar les situacions de desprotecció infantil i adolescent.

2. Les situacions de desprotecció notificades o detectades s'han de valorar considerant en el seu conjunt la situació personal, social i familiar de la persona que cal protegir, a fi d'identificar els factors de risc i de protecció que hi incideixen, i de determinar l'acció protectora necessària, prenent en consideració, entre altres aspectes, les possibles conseqüències per a la seua integritat, benestar i desenvolupament, la cronicitat de la situació i les possibilitats d'intervenció.

3. L'acció protectora s'ha de dur a terme d'acord amb un pla que ha d'establir els objectius, la previsió del cas, el termini de vigència, les mesures que s'han d'adoptar i la durada, els agents que han d'aplicar-les, les estratègies de coordinació i l'avaluació.

4. El pla ha de ser impulsat i dissenyat per l'administració competent per a dur a terme l'acció protectora, una vegada oïda la persona protegida, i amb la seua participació activa i la dels qui hagen d'executar-lo, i s'ha de revisar periòdicament amb la freqüència que determine la normativa correspondent al tipus de situació de desprotecció o, si no n'hi ha, que estableix el pla.

5. La Generalitat ha d'avaluar periòdicament, amb la participació de les persones protegides i dels diferents agents del sistema de protecció, la situació del sistema de protecció i, d'acord amb els resultats, ha d'introduir les millores necessàries per al correcte funcionament. Les persones protegides i els agents del sistema de protecció han de participar en aquesta evaluació i planificació, que pot incardinarse dins de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència.

Artículo 88*Deber de colaboración*

1. Las personas profesionales, las entidades públicas y privadas y, en general, cualquier persona, deberán facilitar a la entidad pública competente los informes y antecedentes sobre las personas protegidas o sobre sus personas progenitoras, tutoras, guardadoras o acogedoras que esta entidad les requiera por ser necesaria para valorar la situación de desprotección o ejercer la acción protectora. De acuerdo con lo dispuesto en el artículo 22 *quater* de la Ley orgánica 1/1996, la cesión de estos datos no requerirá del consentimiento de la persona afectada. El tratamiento de los datos de carácter personal contenidos en esta información se ajustará a las disposiciones de dicho precepto.

2. Cualquier persona que tenga responsabilidades personales o profesionales respecto de la persona protegida tendrá la obligación de ejecutar las previsiones del plan al que se refiere el artículo siguiente, que correspondan a su ámbito de actuación.

Artículo 89*Evaluación y planificación*

1. Las administraciones públicas competentes deberán desarrollar las actuaciones necesarias para detectar y valorar las situaciones de desprotección infantil y adolescente.

2. Las situaciones de desprotección notificadas o detectadas se valorarán considerando en su conjunto la situación personal, social y familiar de la persona a proteger, a fin de identificar los factores de riesgo y de protección que indicen en ella, y de determinar la acción protectora necesaria, tomando en consideración, entre otros aspectos, las posibles consecuencias para su integridad, bienestar y desarrollo, la cronicidad de la situación y las posibilidades de intervención.

3. La acción protectora se llevará a cabo de acuerdo con un plan que establecerá los objetivos, la previsión del caso, su plazo de vigencia, las medidas a adoptar y su duración, los agentes que han de aplicarlas, las estrategias de coordinación y su evaluación.

4. El plan será impulsado y diseñado por la administración competente para llevar a cabo la acción protectora, escuchada la persona protegida, y con su participación activa y la de quienes hayan de ejecutarlo, y se revisará periódicamente con la frecuencia que se determine en la normativa correspondiente al tipo de situación de desprotección o, en su defecto, con la que se establezca en el propio plan.

5. La Generalitat, evaluará periódicamente, con la participación de las personas protegidas y de los distintos agentes del sistema de protección, la situación del sistema de protección y, de acuerdo con sus resultados, introducirá las mejoras necesarias para su correcto funcionamiento. Las personas protegidas y los agentes del sistema de protección participarán en esta evaluación y planificación, que podrá incardinarse dentro de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia.

Article 90*Consell Infantil i Adolescent del Sistema de Protecció*

1. El Consell Infantil i Adolescent del Sistema de Protecció, que estarà adscrit a la conselleria amb competència en protecció de la infància i l'adolescència, és l'òrgan mitjançant el qual la Generalitat fa efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents sota la guarda o la tutela de la Generalitat, a fi de ser escoltats col·lectivament respecte de l'acció protectora.

2. Aquest consell ha d'exercir les funcions següents:

a) Proposar als òrgans de la Generalitat iniciatives per a millorar el sistema de protecció.

b) Participar en l'avaluació periòdica del sistema de protecció.

c) Qualsevol altra funció que li atribuïsquen aquesta llei o altres normes.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquest òrgan s'ha d'establir d'acord amb un reglament, si bé ha de respectar els principis següents pel que fa a la composició:

a) Representativitat: els integrants d'aquest òrgan els han d'escollar, directament o indirectament, les persones protegides.

b) Pluralitat: ha de donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos rangs d'edat del col·lectiu a què representa, i ha d'haver-hi tant persones que es troben en acolliment familiar com en residencial.

c) Paritat de gènere: en la composició d'aquest òrgan s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

4. Per a complir les funcions que té ha de disposar d'informació sobre la situació del sistema de protecció i sobre la resta de qüestions objecte de consulta, en un format i contingut adaptat a la infància.

CAPÍTOL II*Prevenció de les situacions de desprotecció***Article 91***Prioritat i desenvolupament de l'actuació preventiva*

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de donar prioritat a les actuacions sobre les quals tenen competència que contribuïsquen a prevenir i evitar les situacions de risc i desemparament de les persones menors d'edat, incitant en els factors que les propicien.

2. Les actuacions preventives han de tenir com a eixos principals: l'avaluació del benestar de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana i la identificació dels factors que hi incideixen; la sensibilització de la població respecte dels drets de la infància i les conseqüències de la vulneració d'aquests drets; la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar; les polítiques d'inclusió de les famílies en risc d'empobriment o en situació d'exclusió social amb persones

Artículo 90*Consejo infantil y Adolescent del Sistema de Protección*

1. El Consejo infantil y Adolescent del Sistema de Protección, que estará adscrito a la conselleria con competencia en protección de la infancia y la adolescencia, es el órgano mediante el cual la Generalitat hace efectivo el derecho de niños, niñas y adolescentes bajo la guarda o la tutela de Generalitat, a ser escuchados colectivamente respecto de la acción protectora.

2. Este consejo desempeñará las siguientes funciones:

a) Proponer a los órganos de la Generalitat iniciativas para mejorar el sistema de protección.

b) Participar en la evaluación periódica del sistema de protección.

c) Cualquier otra función que se le atribuya en esta ley o en otras normas.

3. El régimen de funcionamiento y la composición de este órgano se establecerá reglamentariamente, si bien deberá respetar los siguientes principios en cuanto a su composición:

a) Representatividad: sus integrantes serán elegidos, directa o indirectamente, por las propias personas protegidas.

b) Pluralidad: dará cabida, de forma equilibrada, a los diversos rangos de edad del colectivo al que representa, y contará tanto con personas que se encuentren en acogimiento familiar como residencial.

c) Paridad de género: en su composición se deberá garantizar la paridad entre varones y mujeres.

4. Para cumplir con sus funciones habrá de disponer de información sobre la situación del sistema de protección, y sobre las restantes cuestiones objeto de consulta, en un formato y contenido adaptado a la infancia.

CAPÍTULO II*Prevención de las situaciones de desprotección***Artículo 91***Prioridad y desarrollo de la actuación preventiva*

1. Las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana darán prioridad a las actuaciones de su competencia que contribuyan a prevenir y evitar las situaciones de riesgo y desamparo de las personas menores de edad, incidiendo en los factores que las propician.

2. Las actuaciones preventivas tendrán como ejes principales: la evaluación del bienestar de la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana y la identificación de los factores que inciden en él; la sensibilización de la población respecto de los derechos de la infancia y las consecuencias de su vulneración; la promoción del buen trato en el ámbito familiar; las políticas de inclusión de las familias en riesgo de empobrecimiento o en situación exclusión social con

menors d'edat; i el caràcter voluntari, comunitari i basat en l'evidència de les intervencions que les integren.

3. L'acció preventiva de la Generalitat s'ha de dur a terme d'acord amb la planificació prevista en l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència.

4. Les administracions locals han de col·laborar en el desenvolupament d'aquestes polítiques preventives dins del marc de les competències que tenen.

5. Per al desenvolupament de les polítiques preventives, les autoritats públiques han de propiciar la implicació activa dels seus destinataris i han d'estimular la creació de xarxes de suport mutu.

Article 92

Actuacions preventives de la Generalitat basades en la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar

1. La conselleria amb competència en matèria de salut ha d'impulsar programes que fomenten l'establiment de vincles afectius paternofilials i maternofilials segurs i saludables, des de l'etapa prenatal, com també programes de suport familiar per a la promoció de la salut mental infantil i adolescent.

2. La conselleria amb competència en matèria d'infància i famílies ha de promoure programes d'orientació familiar a fi de fomentar una criança positiva, en els termes previstos en l'article 28.3 d'aquesta llei.

3. Les conselleries amb competència en matèria de justícia, de famílies i d'infància han d'impulsar la implantació de recursos de mediació familiar i intergeneracional, perquè les famílies amb descendents menors d'edat puguen resoldre de forma consensuada els conflictes, i han de garantir l'equitat en l'accés a aquests recursos.

4. La conselleria amb competència en matèria d'ocupació ha de promoure horaris i condicions laborals que permeten atendre adequadament les responsabilitats derivades de la criança.

5. La conselleria amb competència en matèria d'educació ha d'impulsar, a través dels centres i serveis educatius, programes que fomenten l'adquisició de competències parentals en les famílies i el coneixement de les característiques diferencials i les necessitats de cada etapa evolutiva, i ha d'implantar les mesures necessàries per a facilitar el diàleg i la cooperació entre docents i famílies, prenent atenció especial als xiquets, a les xiquetes o als adolescents amb necessitats especials o en famílies que travessin situacions difícils.

6. La conselleria amb competència en matèria d'igualtat ha de promoure l'exercici igualitari de pares i mares en les responsabilitats respecte de fills i filles menors d'edat.

7. Les prestacions socials i la política fiscal de la Generalitat, com també les subvencions que incidiscen en les condicions de vida de les famílies, han de contribuir al fet que els qui tenen responsabilitats familiars respecte de xiquets i xiquetes accedisquen, en condicions d'equitat, als recursos

personas menores de edad; y el carácter voluntario, comunitario y basado en la evidencia de las intervenciones que las integren.

3. La acción preventiva de la Generalitat se llevará a cabo de acuerdo con la planificación prevista en la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia.

4. Las administraciones locales colaborarán en el desarrollo de estas políticas preventivas dentro del marco de sus competencias.

5. Para el desarrollo de las políticas preventivas las autoridades públicas propiciarán la implicación activa de sus destinatarios y estimularán la creación de redes de apoyo mutuo.

Artículo 92

Actuaciones preventivas de la Generalitat basadas en la promoción del buen trato en el ámbito familiar

1. La conselleria con competencia en materia de salud impulsará programas que fomenten el establecimiento de vínculos afectivos paternofiliales y maternofiliales seguros y saludables, desde la etapa prenatal, así como programas de apoyo familiar para la promoción de la salud mental infantil y adolescente.

2. La conselleria con competencia en materia de infancia y familias promoverá programas de orientación familiar con el objeto de fomenten una parentalidad positiva, en los términos previstos en el artículo 28.3 de esta ley.

3. Las consellerías con competencia en materia de justicia, de familias y de infancia impulsarán la implantación de recursos de mediación familiar e intergeneracional, para que las familias con descendientes menores de edad puedan resolver de forma consensuada sus conflictos, y garantizarán la equidad en el acceso a estos recursos.

4. La conselleria con competencia en materia de empleo promoverá horarios y condiciones laborales que permitan atender adecuadamente las responsabilidades derivadas de la crianza.

5. La conselleria con competencia en materia de educación impulsará, a través de los centros y servicios educativos, programas que fomenten la adquisición de competencias parentales en las familias y el conocimiento de las características diferenciales y las necesidades de cada etapa evolutiva, e implantará las medidas necesarias para facilitar el diálogo y la cooperación entre docentes y familias, prestando atención especial a los niños, niñas o adolescentes con necesidades especiales o en familias que atraviesen situaciones difíciles.

6. La conselleria con competencia en materia de igualdad promoverá el ejercicio igualitario de padres y madres en las responsabilidades respecto de hijos e hijas menores de edad.

7. Las prestaciones sociales y la política fiscal de la Generalitat, así como las subvenciones que incidan en las condiciones de vida de las familias, contribuirán a que quienes tienen responsabilidades familiares respecto de niños y niñas accedan, en condiciones de equidad, a los recursos

adequats per a fer-ho, tant materials com psicològics, socials i culturals.

8. L'administració de la Generalitat en el seu conjunt ha de fomentar actituds i patrons socials que faciliten la criança i s'adapten a les necessitats de les famílies amb xiquets, xiquetes o adolescents a càrrec seu.

Article 93

Accions de prevenció secundària

Entre les actuacions preventives de l'article anterior s'han d'incloure accions destinades a donar suport als qui exerceixen les responsabilitats de criança en situacions més difícils, com ara pares o mares noveçans, adolescents, famílies nombroses, monoparentals o amb necessitats especials, i famílies amb dificultat econòmica o falta de suport social, entre altres.

CAPÍTOL III

Protecció en les situacions de risc

Article 94

Acció protectora en situació de risc

1. Es consideren situacions de risc les definides com a tals en la Llei orgànica 1/1996.

2. L'acció protectora en les situacions de risc ha de tenir com a objecte salvaguardar i restituir els drets de la persona protegida, mitjançant una actuació en el mateix medi que permeta disminuir els factors de risc i potenciar els de protecció, de manera que puga continuar en el seu entorn familiar sense detriment del seu benestar ni del seu desenvolupament.

3. La competència per a detectar, valorar, intervenir, declarar i determinar el cessament de la situació de risc correspon a l'entitat local on resideix de fet la persona protegida. Quan no residisca a la Comunitat Valenciana o la seua residència no puga determinar-se, aquestes competències les ha d'exercir l'entitat local on es trobe la persona menor d'edat. En les situacions de risc prenatal, té la competència l'entitat local de residència de la dona embarassada.

4. Els serveis socials de les diferents localitats amb les quals la persona protegida mantinga vincles han de cooperar entre si i han d'intercanviar la informació necessària per a l'adequat exercici d'aquestes competències, especialment en cas de trasllat, en què caldrà ajustar-se al que disposa la Llei orgànica 1/1996.

5. La Generalitat ha de posar a la disposició de les entitats locals un protocol de detecció, valoració i intervenció en situacions de risc que garantísca la unitat de criteri en l'exercici de l'acció protectora a tot el territori.

6. Les autoritats sanitàries han de fer saber immediatament a l'autoritat judicial, directament o a través del ministeri fiscal, les situacions de risc per negativa als tractaments mèdics a què es refereix l'apartat 10 de l'article 17 de la Llei orgànica 1/1996, i les han de notificar simultàniament

adequados para ello, tanto materiales, como psicológicos, sociales y culturales.

8. La administración de la Generalitat en su conjunto fomentará actitudes y patrones sociales que faciliten la crianza y se adapten a las necesidades de las familias con niños, niñas o adolescentes a su cargo.

Artículo 93

Acciones de prevención secundaria

Entre las actuaciones preventivas del artículo anterior, se incluirán acciones destinadas a apoyar a quienes ejercen las responsabilidades de crianza en situaciones más difíciles, tales como padres o madres primerizos, adolescentes, familias numerosas, monoparentales o con necesidades especiales, y familias con dificultad económica o faltas de apoyo social, entre otras.

CAPÍTULO III

Protección en las situaciones de riesgo

Artículo 94

Acción protectora en situación de riesgo

1. Se consideran situaciones de riesgo las definidas como tales en la Ley orgánica 1/1996.

2. La acción protectora en las situaciones de riesgo tendrá por objeto salvaguardar y restituir los derechos de la persona protegida, mediante una actuación en su propio medio que permita disminuir los factores de riesgo y potenciar los de protección, de manera que pueda continuar en su entorno familiar sin menoscabo de su bienestar ni de su desarrollo.

3. La competencia para detectar, valorar, intervenir, declarar y determinar el cese de la situación de riesgo corresponde a la entidad local donde resida de hecho la persona protegida. Cuando no resida en la Comunitat Valenciana o su residencia no pueda determinarse, ejercerá estas competencias la entidad local donde la persona menor de edad se encuentre. En las situaciones de riesgo prenatal será competente la entidad local de residencia de la mujer embarazada.

4. Los servicios sociales de las distintas localidades con las que la persona protegida mantenga vínculos cooperarán entre sí e intercambiarán la información necesaria para el adecuado ejercicio de estas competencias, especialmente en caso de traslado, en el que se estará a lo dispuesto en la Ley orgánica 1/1996.

5. La Generalitat pondrá a disposición de las entidades locales un protocolo de detección, valoración e intervención en situaciones de riesgo que garantice la unidad de criterio en el ejercicio de la acción protectora en todo el territorio.

6. Las autoridades sanitarias pondrán inmediatamente en conocimiento de la autoridad judicial, directamente o a través del ministerio fiscal, las situaciones de riesgo por negativa a los tratamientos médicos a las que se refiere el apartado 10 del artículo 17 de la Ley orgánica 1/1996, y las

o posteriorment a l'entitat pública competent, la qual ha de valorar si és necessària cap intervenció addicional a les mesures que s'adopten judicialment.

7. Els serveis de salut i el personal sanitari ha de notificar les situacions de risc prenatal, definides com a tals en l'apartat 9 de l'article 17 de la Llei orgànica 1/1996, a l'entitat local competent per a intervenir en la situació de risc, i han de cooperar amb aquesta en la prevenció, la intervenció i el seguiment. No obstant això, si el personal sanitari, o l'entitat pública que valore el risc estima que la protecció després del naixement requereix la separació del xiquet o la xiqueta del seu medi familiar, ho ha de fer saber a l'òrgan de la Generalitat amb competència per a la seu protecció, el qual ha d'acordar, si això és necessari, que els serveis de maternitat li comuniquen el naixement i retenguen la persona nounada fins que se'n declare el desemparament urgent o es determine que no s'adoptarà aquesta mesura.

Article 95

Intervenció en la situació de risc

1. Quan els serveis socials de l'entitat local tinguen coneixement, per si mateixos o a través de tercers, que un xiquet, una xiqueta o un adolescent pot trobar-se en una situació de risc, han d'avaluar-ne la situació i, si aquesta ho requereix, han d'elaborar un projecte d'intervenció personal, social i educatiu familiar, d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 89 d'aquesta llei, i han de designar una persona professional de referència.

2. El projecte d'intervenció ha d'incloure totes les mesures necessàries per a revertir la situació de risc, tant les prestacions i els recursos de serveis socials que siguen pertinents com els que haja de dur a terme el centre escolar, els serveis sanitaris o altres recursos comunitaris.

3. El projecte ha d'incloure mesures destinades a millorar les condicions personals, familiars i socials de la persona protegida i, si cal, a complementar l'atenció que rep a la llar. En particular, pot preveure l'assistència a un centre de dia, amb la finalitat de potenciar-ne la inclusió social, familiar i laboral i de pal·liar les mancances de suport familiar.

4. El projecte ha de preveure, quan escaiga, intervencions tècniques a fi de modificar les pautes relacionals en la família, de capacitar per a l'exercici adequat de les funcions d'educació i criança, de mitigar les seqüèlies de la situació de desprotecció o de dotar la persona protegida de recursos personals d'afrontament. Un equip específic d'intervenció en infància i adolescència, la composició, la qualificació i les funcions del qual s'han de determinar reglamentàriament, ha de dur a terme aquestes intervencions o ha de participar en el seu disseny i planificació.

Article 96

Participació i col·laboració familiar

1. S'ha de procurar disposar de la participació de la persona protegida, si té maduresa suficient, i de la seua família, en

notificarán simultànea o posteriormente a la entidad pública competente, que valorará si es necesaria alguna intervención adicional a las medidas que se adopten judicialmente.

7. Los servicios de salud y el personal sanitario deberá notificar las situaciones de riesgo prenatal, definidas como tales en el apartado 9 del artículo 17 de la Ley orgánica 1/1996, a la entidad local competente para intervenir en la situación de riesgo, y cooperarán con ella en su prevención, intervención y seguimiento. No obstante, si el propio personal sanitario, o la entidad pública que valore el riesgo, estimase que la protección tras el nacimiento va a requerir la separación del niño o la niña de su medio familiar, lo pondrá en conocimiento del órgano de la Generalitat con competencia para su protección, que acordará, si fuera necesario, que los servicios de maternidad le comuniquen el nacimiento y retengan a la persona recién nacida hasta que se declare su desamparo urgente o se determine que no se va a adoptar esta medida.

Artículo 95

Intervención en la situación de riesgo

1. Cuando los servicios sociales de la entidad local tengan conocimiento, por sí mismos o a través de terceros, de que un niño, niña o adolescente puede encontrarse en una situación de riesgo, evaluarán su situación y si esta lo requiere, elaborarán un proyecto de intervención personal, social y educativo familiar, de acuerdo con lo dispuesto en el artículo 89 de esta ley, designando a una persona profesional de referencia.

2. El proyecto de intervención incluirá todas las medidas necesarias para revertir la situación de riesgo, tanto las prestaciones y recursos de servicios sociales que sean pertinentes, como las que hayan de llevarse a cabo por el centro escolar, los servicios sanitarios u otros recursos comunitarios.

3. El proyecto incluirá medidas destinadas a mejorar las condiciones personales, familiares y sociales de la persona protegida y, si fuera necesario, a complementar la atención que recibe en el hogar. En particular, podrá prever la asistencia a un centro de día, con la finalidad de potenciar su inclusión social, familiar y laboral y de paliar las carencias de apoyo familiar.

4. El proyecto contemplará, cuando proceda, intervenciones técnicas con el objeto de modificar las pautas relacionales en la familia, de capacitar para el ejercicio adecuado de las funciones de educación y crianza, de mitigar las secuelas de la situación de desprotección o de dotar a la persona protegida de recursos personales de afrontamiento. Un equipo específico de intervención en infancia y adolescencia, cuya composición, cualificación y funciones se determinará reglamentariamente, llevará a cabo estas intervenciones o participará en su diseño y planificación.

Artículo 96

Participación y colaboración familiar

1. Se procurará contar con la participación de la propia persona protegida, si tuviera madurez suficiente, y de su

la planificació i l'execució del projecte d'intervenció. Amb aquest fi, s'ha d'escutar la persona protegida i les persones progenitors o els qui les substituïsque en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat. S'ha de procurar consensuar amb la família el projecte d'intervenció social i educatiu familiar, i aconseguir formalment l'acceptació d'aquesta, per a la qual cosa se'ls ha d'oferir la informació necessària de manera comprensible i en format accessible.

2. Presten o no el consentiment al projecte, les persones progenitors o les que exercisquen la tutela o la guarda de fet o de dret de la persona protegida, han de col·laborar activament en el desenvolupament d'aquest. El projecte ha de prendre en consideració, en qualsevol cas, la disposició de la família i ha d'incloure entre els seus objectius, quan escaiga, la motivació al canvi.

Article 97

Declaració de risc

1. La falta de col·laboració efectiva de les persones obligades d'acord amb l'article anterior, malgrat la intervenció per a propiciar un canvi en la seu disposició, determinarà la declaració de risc de la persona protegida quan impedisca o no permeta la consecució dels objectius del projecte d'intervenció.

2. La situació de risc s'ha de declarar mitjançant una resolució motivada de l'òrgan que tinga atribuïda la competència per les disposicions d'organització local, a proposta d'un òrgan col·legiat interdisciplinari, i amb l'audiència prèvia a la persona protegida, practicada d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 1/1996, i de les persones progenitors o dels qui les substituïsque en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat. Atés que manquen regles que permeten determinar-ne la competència, correspon a la persona titular de l'alcaldia.

3. La declaració de risc ha d'especificar les accions o omissons a les quals estan obligats el pare, la mare o les persones que exerceixen la tutela o la guarda, de fet o de dret, de la persona protegida, per a fer efectives les mesures previstes en el projecte d'intervenció social i educatiu familiar, i en quin termini, i ha d'avertir expressament que l'incompliment d'aquest pot determinar la declaració de desemparament. La declaració de risc pot recollir mesures de suport o atenció directa a la persona protegida, previstes en el projecte, que poden portar-se a terme fins i tot sense el consentiment dels seus representants legals.

4. L'òrgan competent per a dictar la declaració de risc pot, a proposta de l'òrgan col·legiat, prorrogar-la o, si ja no es donen els pressupòsits per a considerar que la persona protegida està en aquesta situació, revocar-la. La resolució revocatòria pot estableir pautes de seguiment o acompanyament professional a la persona protegida i a la seua família per a prevenir riscos futurs.

5. Una vegada conclòs el termini previst en la declaració de risc i en les pròrroges d'aquesta i exhaustos tots els recursos i, en tot cas, quan haja transcorregut un any des de la declaració inicial, sense que s'hagen aconseguit canvis en l'acompliment dels deures de guarda que garantisquen que el xiquet, la xiqueta o l'adolescent disposa de la necessària

familia, en la planificación y ejecución del proyecto de intervención. A tal fin, se escuchará a la persona protegida y a sus personas progenitoras o a quienes les sustituyan en el ejercicio de las funciones propias de la patria potestad. Se procurará consensuar con la familia el proyecto de intervención social y educativo familiar, y recabar formalmente su aceptación, para lo que se les ofrecerá la información necesaria de manera comprensible y en formato accesible.

2. Presten o no su consentimiento al proyecto, las personas progenitoras o las que ejerzan la tutela o la guarda de hecho o de derecho de la persona protegida, deberán colaborar activamente en su desarrollo. El proyecto tomará en consideración, en cualquier caso, la disposición de la familia e incluirá entre sus objetivos, cuando proceda, la motivación al cambio.

Artículo 97

Declaración de riesgo

1. La falta de colaboración efectiva de las personas obligadas conforme al artículo anterior, a pesar de la intervención para propiciar un cambio en su disposición, determinará la declaración de riesgo de la persona protegida cuando impida o no permita la consecución de los objetivos del proyecto de intervención.

2. La situación de riesgo será declarada por resolución motivada del órgano que tenga atribuida la competencia por las disposiciones de organización local, a propuesta de un órgano colegiado interdisciplinar, y previa audiencia a la persona protegida, practicada conforme a lo dispuesto en la Ley orgánica 1/1996, y de sus personas progenitoras o quienes les sustituyan en el ejercicio de las funciones propias de la patria potestad. A falta de reglas que permitan determinar la competencia, corresponderá a la persona titular de la alcaldía.

3. La declaración de riesgo especificará las acciones u omisiones a las que vienen obligados el padre, la madre, o las personas que ejerzan la tutela o la guarda, de hecho o de derecho, de la persona protegida, para hacer efectivas las medidas previstas en el proyecto de intervención social y educativo familiar, y en qué plazo, y advertirá expresamente que su incumplimiento puede determinar la declaración de desamparo. La declaración de riesgo podrá recoger medidas de apoyo o atención directa a la persona protegida, previstas en el proyecto, que pueden llevarse cabo aun sin contar con el consentimiento de sus representantes legales.

4. El órgano competente para dictar la declaración de riesgo podrá, a propuesta del órgano colegiado, prorrogarla o, si ya no se dieran los presupuestos para considerar que la persona protegida está en tal situación, revocarla. La resolución revocatoria podrá establecer pautas de seguimiento o acompañamiento profesional a la persona protegida y a su familia para prevenir riesgos futuros.

5. Concluido el plazo previsto en la declaración de riesgo y en sus prórroga y agotados todos los recursos y, en todo caso, cuando haya transcurrido un año desde la declaración inicial, sin que se hayan conseguido cambios en el desempeño de los deberes de guarda que garanticen que el niño, niña o adolescente cuenta con la necesaria asistencia moral o

assistència moral o material, l'entitat local ha d'instar l'òrgan competent de la Generalitat a declarar el desemparament.

CAPÍTOL IV

Desamparament i tutela

Article 98

Concepte de desemparament

1. De conformitat amb el que disposa el Codi civil, s'ha de considerar situació de desemparament aquella que es produsca de fet a causa de l'incompliment, o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establerts per les lleis per a la guarda de les persones menors d'edat, quan aquestes queden privades de la necessària assistència moral o material. Per a determinar l'existència o no d'una situació de desemparament s'han de tenir en compte les especificacions recollides en l'apartat segon de l'article 18 de la Llei orgànica 1/1996.

2. En aplicació del que hi ha disposat en l'article 303 del Codi civil, la situació de guarda de fet d'una persona menor d'edat no s'ha de considerar desemparament, si aquesta no es veu privada de la necessària assistència moral i material. En aquest cas, l'entitat pública ha de posar la situació en coneixement de l'autoritat judicial i no ha d'exercir l'acció protectora ni realitzar cap actuació destinada a atorgar un títol jurídic que legitime per a exercir la guarda la persona guardadora de fet.

Article 99

Declaració de desemparament

1. El desemparament s'ha de declarar, amb un acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència, mitjançant una resolució motivada de l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència.

2. L'entitat local competent per a intervenir en la situació de risc ha d'instar la declaració de desemparament en el supòsit previst en l'article 97.5 d'aquesta llei, o en qualsevol altre moment, si valora que la situació de desprotecció requereix la separació de la persona que cal protegir del seu medi familiar. Dins del termini màxim de sis mesos, l'òrgan competent de la Generalitat ha de resoldre de forma motivada si escau o no aquesta declaració. La resolució que l'estime improcedent s'ha de comunicar a l'entitat proponent i al ministeri fiscal. No cal aquesta proposta per a declarar el desemparament quan l'òrgan competent tinga notícia directa de l'existència d'una situació de desprotecció que ho requerisca, ni quan la declaració es produsca en concloure la guarda a petició del pare, mare o persona tutora, pel fet que no es donen les circumstàncies adequades per a la reunificació familiar.

3. En el procediment per a dictar la declaració de desemparament s'ha d'oïr la persona protegida, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996, i les persones progenitors d'aquesta o els qui les substituïsquen en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat, i s'han de sol·licitar

material, la entidad local instará al órgano competente de la Generalitat a declarar el desamparo.

CAPÍTULO IV

Desamparo y tutela

Artículo 98

Concepto de desamparo

1. Conforme a lo dispuesto en el Código civil, se considerará situación de desamparo la que se produzca de hecho a causa del incumplimiento, o del imposible o inadecuado ejercicio de los deberes de protección establecidos por las leyes para la guarda de las personas menores de edad, cuando estas queden privadas de la necesaria asistencia moral o material. Para determinar la existencia o no de una situación de desamparo se tendrán en cuenta las especificaciones recogidas en el apartado segundo del artículo 18 de la Ley orgánica 1/1996.

2. En aplicación de lo dispuesto en el artículo 303 del Código civil, la situación de guarda de hecho de una persona menor de edad, no se considerará desamparo, si esta no se ve privada de la necesaria asistencia moral y material. En este caso, la entidad pública pondrá la situación en conocimiento de la autoridad judicial y no desarrollará la acción protectora ni realizará actuación alguna destinada a otorgar un título jurídico que legitime para desempeñar la guarda a la persona guardadora de hecho.

Artículo 99

Declaración de desamparo

1. El desamparo se declarará, previo acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia, por resolución motivada del órgano de la Generalitat competente para adoptar medidas de protección de la infancia y la adolescencia.

2. La entidad local competente para intervenir en la situación de riesgo instará la declaración de desamparo en el supuesto previsto en el artículo 97.5 de esta ley, o en cualquier otro momento, si valora que la situación de desprotección requiere la separación de la persona a proteger de su medio familiar. En el plazo máximo de seis meses el órgano competente de la Generalitat resolverá de forma motivada si procede o no tal declaración. La resolución que la estime improcedente se comunicará a la entidad proponente y al ministerio fiscal. No será necesaria esta propuesta para declarar el desamparo cuando el órgano competente tenga noticia directa de la existencia de una situación de desprotección que lo requiera, ni cuando la declaración se produzca al concluir la guarda a petición del padre, madre o persona tutora, por no darse las circunstancias adecuadas para la reunificación familiar.

3. En el procedimiento para dictar la declaración de desamparo se escuchará a la persona protegida, en los términos previstos en la Ley orgánica 1/1996, y a sus personas progenitoras o a quienes les sustituyan en el ejercicio de las funciones propias de la patria potestad y se recabarán

els informes necessaris per a determinar l'existència de la situació de desprotecció i la conveniència de separar la persona protegida de la seua unitat de convivència. No obstant això, aquests informes no són preceptius, si aquestes circumstàncies estan suficientment acreditades en la proposta derivada de la situació prèvia de risc.

4. Quan hi haja antecedents de situacions greus de desprotecció en la família, o altres indicis de perill imminent i greu per a la integritat física o psíquica de la persona protegida, s'ha de declarar el desemparament mitjançant procediment d'urgència, sense necessitat d'acord de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència ni de practicar cap tràmit, ni tan sols els recollits en l'apartat anterior.

5. La resolució que declare el desemparament s'ha de fer saber i notificar de conformitat amb el que estableix l'article 172 del Codi civil.

Article 100

Exercici de la tutela

1. La Generalitat ha d'exercir, a través de l'òrgan que es determine reglamentàriament i amb subjecció al que disposa el Codi civil, la tutela de la persona menor d'edat de la qual haja declarat el desemparament, llevat que aquesta deixe de residir a la Comunitat Valenciana i no siga previsible el seu retorn per reunificació familiar, a curt termini o a mitjà termini. En aquest supòsit, l'òrgan de la Generalitat que exerceix la tutela ha d'informar del trasllat l'entitat pública competent del nou lloc de residència i l'ha de continuar exercint fins que aquesta haja dictat una resolució assumint-ne la tutela o que haja determinat que ja no cal adoptar mesures de protecció.

2. La Generalitat ha d'exercir, així mateix, la tutela de les persones menors d'edat declarades en desemparament per una altra entitat pública que hagen traslladat la residència a la Comunitat Valenciana, sempre que no es preveja que, a curt termini o a mitjà termini, deixen de residir al seu territori. En aquest cas, l'exercici de la tutela requereix una resolució administrativa en què es declare que subsisteixen les circumstàncies que van motivar la declaració de desemparament i que la Generalitat n'assumeix la tutela.

Article 101

Assistència lletrada

1. Les persones menors d'edat que es troben sota la tutela de la Generalitat les ha de representar i defensar en un judici, sense perjudici de les competències que li puguen corresponder al ministeri fiscal, l'Advocacia General de la Generalitat.

2. L'òrgan que exerceix la tutela pot, no obstant això, encomanar aquesta representació i defensa en un judici a altres persones que tinguin l'experiència i la competència necessària, quan l'interés de la persona tutelada així ho aconselle.

los informes necesarios para determinar la existencia de la situación de desprotección y la conveniencia de separar a la persona protegida de su unidad de convivencia. No obstante, dichos informes no serán preceptivos, si estas circunstancias están suficientemente acreditadas en la propuesta derivada de la previa situación de riesgo.

4. Cuando existan antecedentes de situaciones graves de desprotección en la familia, u otros indicios de peligro inminente y grave para la integridad física o psíquica de la persona protegida, se declarará el desamparo por procedimiento de urgencia, sin necesidad de acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia ni de practicar trámite alguno, ni siquiera los recogidos en el apartado anterior.

5. La resolución que declare el desamparo se pondrá en conocimiento y se notificará conforme a lo establecido en el artículo 172 del Código civil.

Artículo 100

Ejercicio de la tutela

1. La Generalitat ejercerá, a través del órgano que se determine reglamentariamente y con sujeción a lo dispuesto en el Código civil, la tutela de la persona menor de edad cuyo desamparo haya declarado, salvo que esta deje de residir en la Comunitat Valenciana y no sea previsible su retorno por reunificación familiar, a corto o medio plazo. En este supuesto, el órgano de la Generalitat que ejerza la tutela informará del traslado a la entidad pública competente del nuevo lugar de residencia y continuará ejerciéndola hasta que esta haya dictado resolución asumiendo la tutela o haya determinado que ya no es necesario adoptar medidas de protección.

2. La Generalitat ejercerá, así mismo, la tutela de las personas menores de edad declaradas en desamparo por otra entidad pública que hayan trasladado su residencia a la Comunitat Valenciana, siempre que no se prevea que, a corto o medio plazo, vayan a dejar de residir en su territorio. En este caso, el ejercicio de la tutela requerirá de una resolución administrativa en la que se declare que subsisten las circunstancias que motivaron la declaración de desamparo y que la Generalitat asume la tutela.

Artículo 101

Asistencia letrada

1. Las personas menores de edad que se encuentren bajo la tutela de la Generalitat serán representadas y defendidas en juicio, sin perjuicio de las competencias que le puedan corresponder al ministerio fiscal, por la Abogacía General de la Generalitat.

2. El órgano que ejerza la tutela podrá, no obstante, encomendar dicha representación y defensa en juicio a otras personas que cuenten con la experiencia y la competencia necesaria, cuando el interés de la persona tutelada así lo aconseje.

Article 102*Promoció de la tutela ordinària*

Quan hi haja persones que, per les seues relacions amb la persona tutelada o per altres circumstàncies, es troben en millors condicions que l'entitat pública per a exercir les funcions tutelars en interès d'aquella, l'òrgan competent de la Generalitat ha de promoure el nomenament d'aquestes com a persones tutores i, si hi ha causa per a fer-ho, la privació de la pàtria potestat.

Article 103*Cessament i revocació de la tutela*

1. La tutela ha de cessar en els supòsits i les condicions previstos en el Codi civil. El cessament per revocació administrativa del desemparament, o per alguna de les circumstàncies recollides en les lletres *a*, *b* i *c* de l'article 172.5 del Codi civil s'ha de declarar mitjançant una resolució de l'òrgan de la Generalitat que exerceix la tutela, amb l'accord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència.

2. El desemparament es pot revocar, a instàncies dels qui tinguen suspés l'exercici de la pàtria potestat o de la tutela ordinària, quan ho sol·liciten dins dels dos anys següents a la notificació de la resolució per la qual es va declarar; o d'ofici, en qualsevol moment. Amb aquest fi, cal que es constate que han desaparegut les causes que la van motivar i que es donen les restants condicions per a la reunificació familiar exigides en l'article 115 d'aquesta llei.

3. Si les persones titulars de la pàtria potestat o la tutela ordinària viuen separades i només una compleix les condicions adequades per a assumir la cura de la persona protegida, es pot revocar parcialment la declaració de desemparament exclusivament respecte d'aquesta.

4. Les resolucions de cessament de tutela s'han de notificar al ministeri fiscal, a la persona protegida i a les qui estiguin legitimades per a oposar-s'hi.

CAPÍTOL V**Guarda****Article 104***Assumpció de la guarda*

1. La Generalitat ha d'assumir temporalment la guarda d'una persona protegida menor d'edat en els casos següents:

a) Si està sota la seu tutela.

b) A sol·licitud de les persones titulars de la seu tutela o pàtria potestat, quan es donen les circumstàncies previstes en l'article 172 bis del Codi civil.

c) Quan així ho acorde l'autoritat judicial, en els casos que siga procedent legalment.

d) Amb caràcter provisional, en compliment de l'obligació de prestar-li atenció immediata, mentre és identificada,

Artículo 102*Promoción de la tutela ordinaria*

Cuando existan personas que, por su relaciones con la persona tutelada o por otras circunstancias, se hallen en mejores condiciones que la propia entidad pública para ejercer la funciones tutelares en interés de aquella, el órgano competente de la Generalitat promoverá su nombramiento como persona tutora y, si hubiera causa para ello, la privación de la patria potestad.

Artículo 103*Cese y revocación de la tutela*

1. La tutela cesará en los supuestos y condiciones previstos en el Código civil. El cese por revocación administrativa del desamparo, o por alguna de las circunstancias recogidas en las letras *a*, *b* y *c* del artículo 172.5 del Código civil se declarará por resolución del órgano de la Generalitat que ejerza la tutela, previo acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia.

2. El desamparo podrá revocarse, a instancia de quienes tengan suspendido el ejercicio la patria potestad o de la tutela ordinaria, cuando lo soliciten dentro los dos años siguientes a la notificación de la resolución por la que se declaró; o de oficio, en cualquier momento. Para ello será necesario que se constate que han desaparecido las causas que la motivaron y que se dan las restantes condiciones para la reunificación familiar exigidas en el artículo 115 de esta Ley.

3. Si las personas titulares de la patria potestad o la tutela ordinaria vivieran separadas y solo una reuniera las condiciones adecuadas para asumir el cuidado de la persona protegida, podrá revocarse parcialmente la declaración de desamparo exclusivamente respecto de ella.

4. Las resoluciones de cese de tutela se notificarán al ministerio fiscal, a la persona protegida, y a quienes estuvieran legitimadas para oponerse a ellas.

CAPÍTULO V**Guarda****Artículo 104***Asunción de la guarda*

1. La Generalitat asumirá temporalmente la guarda de una persona protegida menor de edad en los siguientes casos:

a) Si está bajo su tutela.

b) A solicitud las personas titulares de su tutela o patria potestad, cuando se den las circunstancias previstas en el artículo 172 bis del Código civil.

c) Cuando así lo acuerde la autoridad judicial, en los casos que legalmente proceda.

d) Con carácter provisional, en cumplimiento de la obligación de prestarle atención inmediata, en tanto se les identifica, se

s'investiguen les seues circumstàncies i es constata si es troba en situació de desemparament.

2. La guarda s'ha de realitzar mitjançant l'acolliment familiar i, si aquest no és possible o convenient per a l'interés de la persona protegida, mitjançant l'acolliment residencial. S'ha d'atorgar una especial prioritat a l'acolliment familiar en el cas de xiquets o xiquetes menors de sis anys. No s'ha d'acordar l'acolliment residencial de xiquets o xiquetes de menys de tres anys, llevat que aquesta mesura no convinga al seu interès o siga impossible el seu acolliment familiar en aquest moment, circumstància que ha de quedar reflectida i fonamentada en la resolució per la qual es formalitza l'acolliment residencial. L'acolliment residencial de xiquets o xiquetes de menys de sis anys no pot acordar-se per un període de més de tres mesos, sense perjudici de les possibles pròrrogues excepcionals, que també han de tenir aquesta durada màxima.

3. La forma d'exercici de la guarda i les variacions d'aquesta s'han de determinar mitjançant una resolució de l'òrgan que exercisca la tutela o assumisca la guarda, amb un acord previ d'aquell dels òrgans col·legiats, als quals fa referència el capítol IV del títol VI d'aquesta llei, que resulte competent en funció de la mesura, i s'ha de notificar al pare i la mare, o a la persona tutora, i al ministeri fiscal.

Article 105

Guarda voluntària

1. La Generalitat ha d'assumir la guarda de xiquets, xiquetes o adolescents, a sol·licitud de les persones titulars de la pàtria potestat o la tutela, per un període màxim de dos anys. Aquest període es pot prorrogar excepcionalment, com a màxim per un altre any, si l'interés de la persona protegida així ho aconsella i si és previsible la reunificació familiar durant aquest termini.

2. Per a estimar aquesta sol·licitud ha de restar acreditat que hi ha circumstàncies greus que els impedeixen tenir cura de manera adequada de la persona protegida, i que aquestes són transitòries, de manera que, en concloure la guarda, puga dur-se a terme la reunificació familiar. Per a aquesta finalitat, s'han de sol·licitar d'ofici els informes que resulten pertinents, quan aquests no els hagen aportat les persones sol·licitants.

3. Si hi ha diverses persones titulars de la pàtria potestat o de la tutela i només una d'elles sol·licita la guarda voluntària, s'ha de requerir el consentiment de l'altra. Únicament s'ha d'assumir la guarda si aquesta el presta o si, després d'haver-li notificat en forma el requeriment, no manifesta la seua oposició dins del termini concedit a aquest efecte, que no pot ser inferior a 10 dies.

4. L'assumpció de la guarda s'ha de formalitzar mitjançant una resolució administrativa de l'òrgan competent de la Generalitat per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència, amb un acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència, en la qual s'ha de fer constar la durada de la mesura, la forma en què s'ha d'exercir la guarda i els altres continguts previstos en l'apartat segon de l'article 172 bis del Codi civil. A aquesta resolució s'ha d'unir l'acord de lliurament voluntari signat amb la família, en què aquesta assumeix el compromís de sotmetre's a les intervencions professionals que calguen per a superar les circumstàncies que li impedeixen fer-se càrrec de la persona protegida.

investigan sus circunstancias y se constata si se encuentra en situación de desamparo.

2. La guarda se realizará mediante el acogimiento familiar y, no siendo este posible o conveniente para el interés de la persona protegida, mediante el acogimiento residencial. Se otorgará especial prioridad al acogimiento familiar en el caso de niños o niñas menores de seis años. No se acordará el acogimiento residencial de niños o niñas de menos de tres años, salvo que esta medida no convenga a su interés o sea imposible su acogimiento familiar en ese momento, circunstancia que habrá de quedar reflejada y fundamentada en la resolución por la que se formalice el acogimiento residencial. El acogimiento residencial de niños o niñas de menos de seis años no podrá acordarse por un periodo de más de tres meses, sin perjuicio de las posibles prórrogas excepcionales, que también tendrán esta duración máxima.

3. La forma de ejercicio de la guarda y sus variaciones se determinará mediante resolución del órgano que ejerza la tutela o asuma la guarda, previo acuerdo de aquel de los órganos colegiados, a los que se refiere el capítulo IV del título VI de esta ley, que resulte competente en función de la medida, y se notificará al padre y la madre, o la persona tutora, y al ministerio fiscal.

Artículo 105

Guarda voluntaria

1. La Generalitat asumirá la guarda de niños, niñas o adolescentes, a solicitud de las personas titulares de la patria potestad o la tutela, por un periodo máximo de dos años. Este periodo podrá prorrogarse excepcionalmente, a lo sumo por, otro año, si el interés de la persona protegida así lo aconseja y si es previsible la reunificación familiar en ese plazo.

2. Para estimar esta solicitud habrá de quedar acreditado que existen circunstancias graves que les impiden cuidar adecuadamente de la persona protegida, y que estas son transitorias, de manera que, al concluir la guarda, pueda llevarse a cabo la reunificación familiar. A tal fin se recabarán de oficio los informes que resulten pertinentes, cuando estos no hayan sido aportados por las personas solicitantes.

3. Si hay varias personas titulares de la patria potestad o de la tutela y solo una de ellas solicita la guarda voluntaria, se requerirá el consentimiento de la otra. Únicamente se asumirá la guarda si esta lo presta o si, habiéndole notificado en forma el requerimiento, no manifiesta su oposición en el plazo concedido al efecto, que no podrá ser inferior a diez días.

4. La asunción de la guarda se formalizará mediante resolución administrativa del órgano competente de la Generalitat para adoptar medidas de protección de la infancia y la adolescencia, previo acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia, en la que se hará constar la duración de la medida, la forma en que se va a ejercer la guarda y los restantes contenidos previstos en el apartado segundo del artículo 172 bis del Código civil. A esta resolución se unirá el acuerdo de entrega voluntaria firmado con la familia, en la que esta asumirá el compromiso de someterse a las intervenciones profesionales que resulten necesarias para superar las circunstancias que le impiden hacerse cargo de la persona protegida.

5. La resolució administrativa sobre l'assumpció de la guarda, com també sobre qualsevol variació posterior de la forma d'exercici d'aquesta, ha de ser fonamentada i s'ha de comunicar a la persona progenitora o persona tutora i al ministeri fiscal.

6. La guarda voluntària cessa per majoria d'edat, emancipació o defunció de la persona protegida; per una resolució administrativa de reunificació familiar, dictada d'ofici o a instància de part; pel venciment del període de durada; per la declaració del desemparament; o per una resolució administrativa que declare alguna de les circumstàncies recollides en les lletres *a, b i c* de l'article 172.5 del Codi civil. Quan el cessament de la guarda implique la reunificació familiar, han de donar-se les condicions exigides en l'article 115 d'aquesta llei. En cas contrari, en expirar el període de durada de la guarda s'ha de considerar que la persona protegida es troba en desemparament.

Article 106

Guarda per resolució judicial

En compliment de la resolució judicial que li atribuïsca la guarda, l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència, ha d'establir, mitjançant una resolució administrativa, la forma d'exercici, i ha d'ordenar les actuacions necessàries per a determinar la mesura de protecció més adequada.

Article 107

Atenció immediata i guarda provisional

1. Latenció immediata de la Generalitat a xiquets, xiquetes i adolescents s'ha de prestar inicialment a través de les residències o llars de recepció.

2. Quan es requerisca aquesta atenció immediata, el director o la directora de la residència o llar de recepció, oïda la persona protegida, ha de dictar una resolució de guarda provisional en aquells casos en què no siga possible restituir la guarda als seus representants legals o hi haja indicis que aquesta restitució pot ser contrària al seu interès. Aquesta resolució s'ha de comunicar al ministeri fiscal, a la persona protegida i a l'òrgan competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència. Aquest òrgan ha d'iniciar immediatament les diligències que calga per a identificar la persona protegida, investigar-ne les circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desemparament, i pot, en qualsevol moment, cessar la guarda provisional, substituir-la per una altra mesura o variar-ne la forma d'exercici. Sempre que l'interés de la persona protegida així ho aconselle, i especialment quan tinga menys de sis anys, ha d'acordar variar la forma d'exercici perquè es duga a terme mitjançant un acolliment familiar d'urgència.

3. En el termini màxim de quaranta-cinc dies des de l'assumpció provisional de la guarda, prorrogables, quan les circumstàncies ho requerisquen, per quaranta-cinc més, s'ha de procedir a la reunificació familiar, a la declaració de la situació de desemparament o a promoure la tutela ordinària o una altra mesura de protecció que siga procedent.

5. La resolución administrativa sobre la asunción de la guarda, así como sobre cualquier variación posterior de su forma de ejercicio, será fundamentada y se comunicará a la personas progenitora o persona tutora y al ministerio fiscal.

6. La guarda voluntaria cesará por mayoría de edad, emancipación o fallecimiento de la persona protegida; por resolución administrativa de reunificación familiar, dictada de oficio o a instancia de parte; por el vencimiento de su periodo de duración; por la declaración del desamparo; o por resolución administrativa que declare alguna de las circunstancias recogidas en las letras *a, b y c* del artículo 172.5 del Código civil. Cuando el cese de la guarda implique la reunificación familiar, habrán de darse las condiciones exigidas en el artículo 115 de esta ley. En caso contrario, al expirar el periodo de duración de la guarda se considerará que la persona protegida se encuentra en desamparo.

Artículo 106

Guarda por resolución judicial

En cumplimiento de la resolución judicial que le atribuya la guarda, el órgano de la Generalitat competente para adoptar medidas de protección de la infancia y la adolescencia, establecerá, mediante resolución administrativa, su forma de ejercicio, y ordenará las actuaciones necesarias para determinar la medida de protección más adecuada.

Artículo 107

Atención inmediata y guarda provisional

1. La atención inmediata de la Generalitat a niños, niñas y adolescentes se prestará inicialmente a través de las residencias u hogares de recepción.

2. Cuando se requiera tal atención inmediata, el director o la directora de la residencia u hogar de recepción, escuchada la persona protegida, dictará resolución de guarda provisional en aquellos casos en los que no sea posible restituir la guarda a sus representantes legales o existan indicios de que esta restitución puede ser contraria a su interés. Esta resolución se comunicará al ministerio fiscal, a la persona protegida y al órgano competente para adoptar medidas de protección de la infancia y la adolescencia. Dicho órgano iniciará de inmediato las diligencias precisas para identificar a la persona protegida, investigar sus circunstancias y constatar, en su caso, la situación real de desamparo, y podrá, en cualquier momento, cesar la guarda provisional, sustituirla por otra medida o variar su forma de ejercicio. Siempre que el interés de la persona protegida así lo aconseje, y en especial cuando tenga menos de seis años, acordará variar la forma de ejercicio para que se lleve a cabo mediante un acogimiento familiar de urgencia.

3. En el plazo máximo de cuarenta y cinco días desde la asunción provisional de la guarda, prorrogables, cuando las circunstancias lo requieran, por otros cuarenta y cinco, deberá procederse a la reunificación familiar, a la declaración de la situación de desamparo o a promover la tutela ordinaria u otra medida de protección que resulte procedente.

4. La guarda provisional ha de cessar per les mateixes causes que la tutela o per l'adopció d'una altra mesura de protecció. El cessament pel fet d'haver desaparegut les causes que la van motivar, o per alguna de les circumstàncies recollides en les lletres *a, b i c* de l'article 172.5 del Codi civil, ha de ser determinat per una resolució de l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència, amb un acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència.

CAPÍTOL VI

Disposicions comunes a la guarda i a la tutela

Article 108

Pla de protecció

1. Quan la Generalitat assumisca la tutela o la guarda d'una persona menor d'edat, l'òrgan que es determine reglamentàriament ha d'elaborar un pla individualitzat, denominat pla de protecció, que ha d'establir l'objectiu de la intervenció, les mesures que cal dur a terme, la previsió o no de reunificació familiar i el termini de l'execució d'aquest. Les condicions i les característiques tècniques d'aquest pla, com també la participació dels diferents agents intervenents en l'elaboració i la revisió, s'han de regular reglamentàriament.

2. Si la persona protegida presenta necessitats especials o alguna diversitat funcional, la Generalitat ha de garantir la continuïtat dels suports que reba o l'adopció d'uns altres més adequats per a les seues necessitats.

3. L'objectiu del pla de protecció ha de ser la reunificació familiar, sempre que siga previsible que, dins d'un termini màxim de dos anys, la família d'origen pot trobar-se en condicions d'exercir adequadament les funcions pròpies de la tutela o la pàtria potestat. Quan no s'estime possible la reunificació familiar o quan aquesta requerisca una intervenció tan prolongada que comprometa el desenvolupament evolutiu adequat de la persona protegida, l'objectiu ha de ser la integració estable en una família alternativa, llevat que, atenent la voluntat, la maduresa, la identitat familiar i altres circumstàncies de la persona protegida, resulte més favorable al seu interès que siga la preparació per a la vida independent.

4. Quan l'objectiu siga la reunificació familiar, la Generalitat ha d'elaborar, juntament amb l'entitat local del domicili de residència de la família d'origen, un programa de reunificació familiar que ha de formar part del pla de protecció.

Article 109

Grups de germans i germanes

1. Llevat que l'interés particular d'alguna persona protegida aconselle una altra cosa, i així es reculla, de forma motivada, en la resolució que es dicte sobre aquest tema, s'han de mantenir units els germans i les germanes, siguin d'únic o de doble vincle, en les mesures de protecció que s'adopten, tant durant el temps que n'assumisca la guarda la Generalitat com a la finalització, per reunificació familiar o per delegació de la guarda per a adopció.

4. La guarda provisional cesará por las mismas causas que la tutela o por la adopción de otra medida de protección. El cese por haber desaparecido las causas que la motivaron, o por alguna de las circunstancias recogidas en las letras *a, b y c* del artículo 172.5 del Código civil, se determinará por resolución del órgano de la Generalitat competente para adoptar medidas de protección de la infancia y la adolescencia, previo acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia.

CAPÍTULO VI

Disposiciones comunes a la guarda y la tutela

Artículo 108

Plan de protección

1. Cuando la Generalitat asuma la tutela o la guarda de una persona menor de edad, el órgano que se determine reglamentariamente elaborará un plan individualizado, denominado plan de protección, que establecerá el objetivo de la intervención, las medidas a llevar a cabo, la previsión o no de reunificación familiar, y el plazo de su ejecución. Las condiciones y las características técnicas de este plan, así como la participación de los distintos agentes intervinientes en su elaboración y revisión, se regularán reglamentariamente.

2. Si la persona protegida presenta necesidades especiales o alguna diversidad funcional, la Generalitat garantizará la continuidad de los apoyos que viniera recibiendo o la adopción de otros más adecuados para sus necesidades.

3. El objetivo del plan de protección será la reunificación familiar, siempre que sea previsible que, en un plazo máximo de dos años, la familia de origen puede encontrarse en condiciones de desempeñar adecuadamente las funciones propias de la tutela o la patria potestad. Cuando no se estime posible la reunificación familiar o cuando esta requiera de una intervención tan prolongada que comprometa el adecuado desarrollo evolutivo de la persona protegida, el objetivo será la integración estable en una familia alternativa, salvo que, atendiendo a la voluntad, la madurez, la identidad familiar y demás circunstancias de la persona protegida, resulte más favorable a su interés que sea la preparación para la vida independiente.

4. Cuando el objetivo sea la reunificación familiar, la Generalitat elaborará, junto con la entidad local del domicilio de residencia de la familia de origen, un programa de reunificación familiar que formará parte del plan de protección.

Artículo 109

Grupos de hermanos y hermanas

1. Salvo que el interés particular de alguna persona protegida aconseje otra cosa, y así se recoja, de forma motivada, en la resolución que se dicte al respecto, se mantendrá unidos a los hermanos y hermanas, ya sean de único o de doble vínculo, en las medidas de protección que se adopten, tanto durante el tiempo que asuma su guarda la Generalitat, como a su finalización, por reunificación familiar o por delegación de su guarda para adopción.

2. En les decisions sobre els grups de germans i germanes, a més dels criteris generals d'interpretació i ponderació de l'interès superior de la persona menor d'edat, s'han de tenir en compte les necessitats derivades del seu diferent moment evolutiu, la naturalesa de la seua relació, la vinculació preexistente i que la mesura que s'adopte no limite les possibilitats de desenvolupament futur de cap d'ells.

Article 110

Revisió del pla de protecció

1. El pla de protecció l'ha d'avaluar i revisar, almenys cada sis mesos, lòrgan competent per a elaborar-lo, de manera que es puga valorar el progrés respecte del seu objectiu i la conveniència de mantenir-lo o modificar-lo, com també l'adequació de les mesures adoptades a l'interès de la persona protegida. No obstant això, quan s'haja adoptat la mesura d'acolliment familiar permanent, el termini entre revisions pot ser d'un any a partir de la segona revisió, si així ho determina lòrgan revisor.

2. Els plans de protecció de xiquets o xiquetes de menys de tres anys s'han de revisar almenys cada tres mesos, llevat que s'haja adoptat la mesura d'acolliment familiar permanent o se n'haja delegat la guarda amb finalitats d'adopció. En aquest cas s'han d'aplicar els terminis de revisió previstos en l'apartat anterior. També s'han de revisar trimestralment els plans de protecció de les persones acollides en residències o llars específiques per a problemes greus de conducta.

Article 111

Garantia de drets

Les xiquetes, els xiquets i els adolescents sota la tutela o guarda de la Generalitat han de ser informats dels drets que tenen, de conformitat amb la legislació estatal, per la seua situació d'acolliment familiar o residencial, com també d'aquells altres que aquesta llei els reconeix com a persones protegides. Aquesta informació s'ha de facilitar de forma accessible i adequada a les seues circumstàncies i moment evolutiu.

Article 112

Delegació de guarda per a estades, eixides i vacances

1. Amb la finalitat d'afavorir la inclusió social i el desenvolupament de la persona protegida, de donar suport en la seua tasca a la família que l'acull, o quan siga convenient al seu interès per altres raons, lòrgan que exerceix la tutela o ha assumit la guarda pot acordar la delegació de guarda per a estades, eixides de caps de setmana o vacances prevista en el Codi civil. Aquesta competència es pot delegar en la persona que exerceix la direcció de la residència o llar d'acolliment, sempre que no es tracte d'eixides periòdiques amb una mateixa família.

2. Les eixides que no suposen la pernocta fora de la residència o de la llar familiar no es consideren estades i poden ser autoritzades, sense subjecció a requisits formals, per qui exerceix la guarda.

2. En las decisiones acerca de los grupos de hermanos y hermanas, además de los criterios generales de interpretación y ponderación del interés superior de la persona menor de edad, se tendrá en cuenta las necesidades derivadas de su distinto momento evolutivo, la naturaleza de su relación, la vinculación preexistente y que la medida que se adopte no limite las posibilidades de desarrollo futuro de ninguno de ellos.

Artículo 110

Revisión del plan de protección

1. El plan de protección será evaluado y revisado, al menos, cada seis meses por el órgano competente para elaborarlo, de manera que pueda valorarse el progreso respecto de su objetivo y la conveniencia de mantenerlo o modificarlo, así como la adecuación de las medidas adoptadas al interés de la persona protegida. No obstante, cuando se haya adoptado la medida de acogimiento familiar permanente, el plazo entre revisiones podrá ser de un año a partir de la segunda revisión, si así lo determina el órgano revisor.

2. Los planes de protección de niños o niñas de menos de tres años se revisarán al menos cada tres meses, salvo que se haya adoptado la medida de acogimiento familiar permanente o se haya delegado su guarda con fines de adopción, en cuyo caso se aplicarán los plazos de revisión previstos en el apartado anterior. También se revisarán trimestralmente los planes de protección de las personas acogidas en residencias u hogares específicos para problemas graves de conducta.

Artículo 111

Garantía de derechos

Las niñas, niños y adolescentes bajo la tutela o guarda de la Generalitat serán informados de los derechos que les asisten, conforme a la legislación estatal, por su situación de acogimiento familiar o residencial, así como de los que la presente ley les reconoce como personas protegidas. Esta información se facilitará de forma accesible y adecuada a sus circunstancias y momento evolutivo.

Artículo 112

Delegación de guarda para estancias, salidas y vacaciones

1. Con el fin de favorecer la inclusión social y el desarrollo de la persona protegida, de apoyar en su labor a la familia que le acoge, o cuando sea conveniente a su interés por otras razones, el órgano que ejerza la tutela o haya asumido la guarda podrá acordar la delegación de guarda para estancias, salidas de fines de semana o vacaciones prevista en el Código civil. Esta competencia podrá delegarse en la persona que ejerza la dirección de la residencia u hogar de acogimiento, siempre que no se trate de salidas periódicas con una misma familia.

2. Las salidas que no supongan la pernocta fuera de la residencia o del hogar familiar no se considerarán estancias y podrán ser autorizadas, sin sujeción a requisitos formales, por quien ejerza la guarda.

3. Reglamentàriament s'ha d'establir la forma de selecció de les famílies, persones o institucions per a aquesta delegació de guarda, com també les condicions que han de complir per a garantir que són adequades a les necessitats de la persona protegida.

Article 113

Relacions amb familiars i persones acostades

1. Per a preservar el dret de la persona declarada en desemparament a relacionar-se amb les seues personnes progenitors o tutores i altres parents, com també amb altres personnes acostades, l'òrgan de la Generalitat que n'exerceix la tutela ha de regular, per sol·licitud seu, les visites i comunicacions mitjançant una resolució administrativa, amb l'acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència. Amb aquesta finalitat, s'ha d'oïr la persona protegida i s'han de tenir en compte, a més dels criteris generals d'interpretació i ponderació del seu interès superior, les característiques de la relació i les conseqüències emocionals i afectives que poden tenir per a ella els contactes o l'absència d'aquests.

2. Quan la Generalitat exerceix la guarda d'una persona menor d'edat, però no la tutela, les visites i comunicacions amb les persones progenitors o tutores es poden dur a terme sense subjecció a un règim predeterminat. No obstant això, l'òrgan que ha assumit la guarda les ha de regular quan interferisquen en el desenvolupament de la vida quotidiana de la persona protegida, o puguen derivar-se'n perjudicis per a ella, especialment en un context de conflicte. La relació amb altres persones acostades i parents s'ha de regular de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 d'aquest article.

3. A més de les conseqüències directes de les visites i contactes per a la persona protegida, en la regulació s'ha de tenir en compte l'objectiu del pla de protecció, de manera que la relació s'intensifique a mesura que es progrés cap a la reunificació familiar i es limite o suspenga quan interfevisa en la integració estable en una família alternativa.

4. En aquells casos en què no s'haja mantingut unit a un grup de germans i germanes, però la continuïtat de la seua relació no siga perjudicial, la Generalitat ha d'adoptar les mesures necessàries perquè mantinguin un contacte suficient per a preservar i potenciar el vincle preeexistent.

Article 114

Transicions d'entorn de convivència

1. Les variacions de mesures o de la forma d'exercici de la guarda que impliquen un canvi d'entorn de convivència de la persona protegida s'han de dur a terme d'acord amb un pla individualitzat de transició d'entorn, adaptat a la seua edat, llevat que l'interés d'aquesta requerisca una actuació urgent justificada degudament.

2. En la planificació de la transició s'ha d'oïr i preparar la persona protegida i les famílies o institucions implicades. Tant les persones que cedeixen la guarda com les qui la reben estan obligades a col·laborar en el desenvolupament del pla de transició.

3. Reglamentariamente se establecerá la forma de selección de las familias, personas o instituciones para esta delegación de guarda, así como las condiciones que han de reunir para garantizar que son adecuadas a las necesidades de la persona protegida.

Artículo 113

Relaciones con familiares y personas allegadas

1. Para preservar el derecho de la persona declarada en desamparo a relacionarse con sus personas progenitoras o tutoras y demás parientes, así como con otras personas allegadas, el órgano de la Generalitat que ejerza la tutela regulará, a su solicitud, las visitas y comunicaciones mediante resolución administrativa, previo acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia. A tal fin, se escuchará a la persona protegida y se tendrá en cuenta además de los criterios generales de interpretación y ponderación de su interés superior, las características de la relación y las consecuencias emocionales y afectivas que pueda tener para ella los contactos o su ausencia.

2. Cuando la Generalitat ejerza la guarda de una persona menor de edad, pero no su tutela, las visitas y comunicaciones con sus personas progenitoras o tutoras podrán llevarse a cabo sin sujeción a un régimen predeterminado. No obstante, el órgano que haya asumido la guarda las regulará cuando interfieran en el desarrollo de la vida cotidiana de la persona protegida, o puedan derivarse perjuicios para ella, en especial en un contexto de conflicto. La relación con otras personas allegadas y parientes se regulará conforme a lo dispuesto en el apartado 1 de este artículo.

3. Además de las consecuencias directas de las visitas y contactos para la persona protegida, en la regulación se tendrá en cuenta el objetivo del plan de protección, de manera que la relación se intensifique a medida que se progrese hacia la reunificación familiar y se limite o suspenda cuando interfiera en la integración estable en una familia alternativa.

4. En aquellos casos en los que no se haya mantenido unido a un grupo de hermanos y hermanas, pero la continuidad de su relación no sea perjudicial, la Generalitat adoptará las medidas necesarias para que mantengan un contacto suficiente para preservar y potenciar el vínculo preexistente.

Artículo 114

Transiciones de entorno de convivencia

1. Las variaciones de medidas o de la forma de ejercicio de la guarda que impliquen un cambio de entorno de convivencia de la persona protegida se llevarán a cabo de acuerdo con un plan individualizado de transición de entorno, adaptado a su edad, salvo que el interés de ésta requiera de una actuación urgente debidamente justificada.

2. En la planificación de la transición se escuchará y preparará a la persona protegida y a las familias o instituciones implicadas. Tanto las personas que cedan la guarda como quienes la reciban vendrán obligadas a colaborar en el desarrollo del plan de transición.

3. La transició s'ha de dur a terme mitjançant contactes graduals o amb l'acompanyament d'alguna persona que li aporte seguretat emocional.

4. A fi de preservar el sentit de continuïtat biogràfica i afavorir-ne el desenvolupament de la identitat, les persones protegides tenen dret a emportar-se fotografies, records, pertinences i objectes personals. Reglamentàriament s'ha de regular el lliurament d'un llibre de vida, en què s'ha de recollir la informació i els documents i imatges essencials de la seua història personal, en aquelles transicions que puguen suposar una fita biogràfica important.

Article 115

Reunificació familiar

1. Per al retorn de la persona protegida a la seua família d'origen s'ha de comprovar que es donen les condicions requerides en l'article 19 bis de la Llei orgànica 1/1996, mitjançant els informes que es determinen reglamentàriament. Aquesta comprovació no és preceptiva, no obstant això, quan la reunificació es produïsca a causa del cessament de la guarda provisional, pel fet de no haver-se constatat motius per a adoptar una mesura de protecció.

2. Amb aquesta finalitat s'ha de sol·licitar un informe de l'entitat pública competent a la localitat de residència de la família d'origen per a valorar la situació de risc, a la qual s'ha de comunicar la resolució per la qual es procedeix a la reunificació. La Generalitat, en col·laboració amb aquesta entitat pública, ha de realitzar el seguiment de la reunificació familiar i ha de prestar a la família el suport necessari.

Article 116

Preparació per a la vida independent

1. El pla de protecció per a adolescents sota la guarda o la tutela de la Generalitat ha de tenir entre les seues prioritats la consecució de l'autonomia personal, la plena inclusió social, la inserció laboral i la preparació per a la vida independent.

2. A partir dels setze anys, els qui es troben sota la tutela de la Generalitat, o els qui estiguem sota la guarda de la Generalitat i es troben en risc d'exclusió social, per la manca de suports familiars adequats, tenen dret a participar en un programa de preparació per a la vida independent. També tenen dret a participar en aquests programes els qui, una vegada assolida la majoria d'edat, estiguem en aquesta situació, fins que estiguem en condicions de portar una vida autònoma o, com a màxim, fins als vint-i-cinc anys.

3. La participació en aquests programes ha de ser voluntària i ha d'estar condicionada a un compromís de participació i aprofitament. Per a establir-ne els objectius i continguts s'ha de disposar de la intervenció activa de la persona interessada.

4. Aquests programes han de constituir una intervenció integral comunitària que continga, almenys:

3. La transición se llevará a cabo mediante contactos graduales y/o con el acompañamiento de alguna persona que le aporte seguridad emocional.

4. A fin de preservar el sentido de continuidad biográfica y favorecer el desarrollo de su identidad, las personas protegidas tendrán derecho a llevar consigo fotografías, recuerdos, pertenencias y objetos personales. Reglamentariamente se regulará la entrega de un libro de vida, en el que se recogerá la información y los documentos e imágenes esenciales de su historia personal, en aquellas transiciones que puedan suponer un hito biográfico importante.

Artículo 115

Reunificación familiar

1. Para el retorno de la persona protegida a su familia de origen se habrá de comprobar que se dan las condiciones requeridas en el artículo 19 bis de la Ley orgánica 1/1996, mediante los informes que se determinen reglamentariamente. Dicha comprobación no será preceptiva, sin embargo, cuando la reunificación se produzca por el cese de la guarda provisional, al no haberse constatado motivos para adoptar una medida de protección.

2. A tal fin se recabará informe de la entidad pública competente en la localidad de residencia de la familia de origen para valorar la situación de riesgo, a la que se comunicará la resolución por la que se procede a la reunificación. La Generalitat, en colaboración con dicha entidad pública, realizará el seguimiento de la reunificación familiar y prestará a la familia el apoyo necesario.

Artículo 116

Preparación para la vida independiente

1. El plan de protección para adolescentes bajo la guarda o la tutela de la Generalitat tendrá entre sus prioridades la consecución de la autonomía personal, la plena inclusión social, la inserción laboral y la preparación para la vida independiente.

2. A partir de los dieciséis años, quienes se encuentren bajo la tutela de la Generalitat, o quienes estén bajo la guarda de la Generalitat y se hallen en riesgo de exclusión social, por carecer de apoyos familiares adecuados, tendrán derecho a participar en un programa de preparación para la vida independiente. También tendrán derecho a participar en estos programas quienes al alcanzar la mayoría de edad estuvieran en esa situación, hasta que estén en condiciones de llevar una vida autónoma o, a lo sumo, hasta los veinticinco años de edad.

3. La participación en estos programas será voluntaria y estará condicionada a un compromiso de participación y aprovechamiento. Para establecer sus objetivos y contenidos se contará con la intervención activa de la persona interesada.

4. Estos programas constituirán una intervención integral comunitaria que abarque, al menos:

- a) El seguiment socioeducatiu dirigit a potenciar l'autonomia personal i social.
- b) La inserció sociolaboral mitjançant l'orientació i l'acompanyament laboral i el foment de l'ocupació.
- c) L'alternativa d'allotjament, que es pot oferir, en els termes en què es determine reglamentàriament, mitjançant la prolongació de l'estada en residències o llars d'acolliment, mitjançant la posada a disposició de llars d'emancipació, o mitjançant mesures destinades a facilitar l'accés a habitatges de lloguer o a una llar alternativa.

El programa pot contenir altres accions destinades a atendre necessitats particulars dels participants en l'accés a la vida adulta, com orientació jurídica.

5. Les polítiques que duga a terme la Generalitat en matèria de joventut i inclusió social han de tenir en compte les necessitats particulars d'aquest col·lectiu i han d'atorgar prioritat a les persones participants en aquests programes per a l'accés a l'educació secundària postobligatòria i a l'educació superior, als programes de foment de l'ocupació i d'inserció sociolaboral, a les ajudes per al lloguer d'habitatges i a qualsevol altra prestació o ajuda pública que puga contribuir al desenvolupament de la independència personal. Per a facilitar l'accés als estudis superiors, l'administració de la Generalitat ha d'establir vies de col·laboració amb les universitats valencianes.

6. Les actuacions previstes en els programes de preparació per a la vida independent han d'utilitzar, sempre que siga possible, els recursos de caràcter general destinats al conjunt de la població, a la joventut, o a les persones en risc d'exclusió, tot complementant-les amb suports o prestacions de l'entitat pública de protecció. Han d'incloure, així mateix, la col·laboració de persones i famílies voluntàries que陪伴en i actuen com a mentors, a fi de potenciar la xarxa de suport social de les persones participants.

7. Les actuacions d'aquests programes s'han de realitzar des d'una perspectiva de gènere.

8. Quan els qui participen en aquests programes tinguen alguna diversitat funcional, s'han de preveure els ajustaments necessaris per a afavorir-ne l'autonomia personal.

Article 117

Persones estrangeres menors d'edat no acompañadas

1. De conformitat amb la legislació vigente sobre drets i llibertats de les persones estrangeres a Espanya, la Generalitat ha de garantir a xiquetes, xiquets i adolescents estrangers no acompañats una protecció adequada a les necessitats específiques d'aquests, i la conselleria competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència n'ha d'assumir l'atenció integral i comunitària, durant el temps de permanència a la Comunitat Valenciana i dotar-los de les mesures de protecció i assistència necessàries per a garantir els drets d'aquests. En aquests casos, l'accés als recursos propis de l'entitat autonòmica ha de ser prioritari, si així es preveu en el pla de protecció, i l'ingrés d'aquests s'ha de justificar mitjançant la resolució de tutela o guarda.

- a) El seguimiento socioeducativo dirigido a potenciar la autonomía personal y social.
- b) La inserción sociolaboral mediante la orientación y el acompañamiento laboral y el fomento del empleo.
- c) La alternativa de alojamiento, que podrá ofrecerse, en los términos en que se determine reglamentariamente, mediante la prolongación de la estancia en residencias u hogares de acogimiento, mediante la puesta a disposición de hogares de emancipación, o mediante medidas destinadas a facilitar el acceso a viviendas de alquiler o a un hogar alternativo.

El programa podrá contener otras acciones destinadas a atender necesidades particulares de los participantes en el acceso a la vida adulta, como orientación jurídica.

5. Las políticas que lleve a cabo la Generalitat en materia de juventud e inclusión social tendrán en cuenta las necesidades particulares de este colectivo y otorgarán prioridad a las personas participantes en estos programas para el acceso a las educación secundaria postobligatoria y a la educación superior, a los programas de fomento del empleo y de inserción sociolaboral, a las ayudas para el alquiler de viviendas y a cualquier otra prestación o ayuda pública que pueda contribuir al desarrollo de la independencia personal. Para facilitar el acceso a los estudios superiores, la administración de la Generalitat establecerá vías de colaboración con las universidades valencianas.

6. Las actuaciones previstas en los programas de preparación para la vida independiente utilizarán, siempre que sea posible, los recursos de carácter general destinados al conjunto de la población, a la juventud, o a las personas en riesgo de exclusión, complementándolas con apoyos o prestaciones de la entidad pública de protección. Incluirán, así mismo, la colaboración de personas y familias voluntarias que acompañen y actúen como mentoras, a fin de potenciar la red de apoyo social de las personas participantes.

7. Las actuaciones de estos programas se realizarán desde una perspectiva de género.

8. Cuando quienes participen en estos programas tengan alguna diversidad funcional, se contemplarán los ajustes necesarios para favorecer su autonomía personal.

Artículo 117

Personas extranjeras menores de edad no acompañadas

1. De conformidad con la legislación vigente sobre derechos y libertades de las personas extranjeras en España, la Generalitat garantizará a niñas, niños y adolescentes extranjeros no acompañados una protección adecuada a sus necesidades específicas, asumiendo la conselleria competente en materia de protección de la infancia y la adolescencia su atención integral y comunitaria, durante el tiempo de permanencia en la Comunitat Valenciana, y dotándoles de las medidas de protección y asistencia necesarias para garantizar sus derechos. En estos casos el acceso a los recursos propios de la entidad autonómica será prioritario, si así se prevé en el plan de protección, y su ingreso se justificara mediante la resolución de tutela o guarda del mismo.

2. Els procediments d'identificació i inscripció en el registre corresponent per part de les forces i cossos de seguretat, que s'han de practicar en aquests casos, s'han de realitzar en dependències diferenciades de les persones adultes, amb les condicions adequades a la seu edat i circumstàncies i amb la màxima celeritat possible. Els ha d'assistir personal dependent de l'entitat pública de protecció i, si cal, una persona que faça d'intèrpret.

Article 118

Menors d'edat embarassades o amb descendents a càrrec seu

1. La Generalitat ha de prestar l'assessorament i el suport adequats a la seu situació a les menors d'edat sota guarda o tutela que estiguin embarassades. En el pla de protecció s'ha de preveure aquesta circumstància.

2. Reglamentàriament s'han d'establir les mesures necessàries per a garantir que, en aquests casos, l'interés superior de la mare menor d'edat i el del fill o de la filla es valoren i ponderen de forma independent, i que en les mesures que s'adopten respecte a cada persona preval el seu interès particular.

CAPÍTOL VII

Acoliment familiar

Article 119

Concepte de l'acolliment familiar

L'acolliment familiar és la mesura de protecció per la qual es produeix la plena participació d'una persona menor d'edat en la vida d'una família substitutiva o complementària de la pròpia, de manera que puga disposar de les oportunitats de relació i vinculació necessàries per a un adequat desenvolupament afectiu. A través de l'acolliment la família assumeix les obligacions de vetlar per ella, tenir-la en la seu companyia, alimentar-la, educar-la i procurar-li una formació integral i comunitària en un entorn afectiu durant el temps que dure la mesura, i per a fer-ho té dret a disposar del suport de l'entitat pública.

Article 120

Formalització de l'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar s'ha de formalitzar per resolució de l'òrgan de la Generalitat que exercisca la tutela o assumisca la guarda, després de l'accord previ d'aquell dels òrgans col·legiats previstos en el capítol IV del títol VI d'aquesta llei al qual corresponga en funció de l'estabilitat de la mesura, en els termes i amb les condicions previstes en el Codi civil.

2. A la resolució de formalització s'ha d'adjuntar un document annex que ha d'incloure els aspectes recollits en l'article 20.3 de la Llei orgànica 1/1996.

2. Los procedimientos de identificación e inscripción en el registro correspondiente por parte de las fuerzas y cuerpos de seguridad, que han de practicarse en estos casos, se realizarán en dependencias diferenciadas de las de las personas adultas, con las condiciones adecuadas a su edad y circunstancias y con la mayor celeridad posible. Les asistirá personal dependiente de la entidad pública de protección y si fuera necesario, una persona intérprete.

Artículo 118

Menores de edad embarazadas o con descendientes a su cargo

1. La Generalitat prestará el asesoramiento y el apoyo adecuados a su situación a las menores de edad bajo su guarda o tutela que estén embarazadas. En el plan de protección se contemplará esta circunstancia.

2. Reglamentariamente se establecerán las medidas necesarias para garantizar que, en estos casos, el interés superior de la madre menor de edad y el del hijo o de la hija son valorados y ponderados de forma independiente, y que en las medidas que se adopten respecto a cada persona prima su interés particular.

CAPÍTULO VII

Acogimiento familiar

Artículo 119

Concepto del acogimiento familiar

El acogimiento familiar es la medida de protección por la que se produce la plena participación de una persona menor de edad en la vida de una familia sustitutiva o complementaria de la propia, de manera que pueda disponer de las oportunidades de relación y vinculación necesarias para un adecuado desarrollo afectivo. A través del acogimiento la familia asume las obligaciones de velar por ella, tenerla en su compañía, alimentarla, educarla y procurarle una formación integral y comunitaria en un entorno afectivo durante el tiempo que dure la medida, para lo cual tiene derecho a contar con el apoyo de la entidad pública.

Artículo 120

Formalización del acogimiento familiar

1. El acogimiento familiar se formalizará por resolución del órgano de la Generalitat que ejerza la tutela o asuma la guarda, previo acuerdo de aquel de los órganos colegiado previstos en el capítulo IV del título VI de esta ley al que corresponda en función de la estabilidad de la medida, en los términos y con las condiciones previstas en el Código civil.

2. A la resolución de formalización se acompañará un documento anexo que incluirá los extremos recogido en el artículo 20.3 de la Ley orgánica 1/1996.

Article 121*Modalitats d'acolliment familiar*

1. L'acolliment familiar ha d'adoptar alguna de les modalitats previstes en el Codi civil, les quals, atenent la durada i els objectius, són: acolliment familiar d'urgència, acolliment familiar temporal i acolliment familiar permanent.
2. Per raó de la vinculació, es distingeix l'acolliment en família extensa, entenent per tal tota persona amb la qual la persona protegida manté un vincle de parentiu o una relació afectiva prèvia rellevant, i l'acolliment en una família aliena, a la qual es denomina família educadora.
3. L'acolliment familiar d'urgència l'ha de dur a terme una família educadora que haja sigut declarada apta per a aquesta modalitat. La declaració d'aptitud requereix estar disponible per a acollir a qualsevol hora del dia i durant tot l'any, i trobar-se en les condicions necessàries per a obtenir i aportar, a partir de la relació amb la persona acollida, informació rellevant per a les decisions sobre les mesures de protecció.
4. El caràcter especialitzat de l'acolliment el determina l'òrgan competent per a formalitzar-lo quan, a més d'haver constatat que la família reuneix les condicions exigides en l'article 20.1 de Llei orgànica 1/1996, estima que la persona acollida presenta alguna necessitat o circumstància especial. Els acolliments d'aquesta modalitat poden ser professionalitzats.

Article 122*Determinació de la modalitat d'acolliment*

L'acolliment familiar s'ha de dur a terme en aquella modalitat que millor responga a l'interés de la persona protegida, tenint en compte les seues especials necessitats o circumstàncies i l'objectiu del pla de protecció. Quan encara no s'haja pogut establir aquest objectiu, s'ha d'optar preferentment per l'acolliment familiar d'urgència.

Article 123*Selecció de la família acollidora*

1. Una vegada determinada la modalitat, si aquesta és de les que poden tenir lloc en família extensa, s'han de valorar les condicions i la relació amb la persona protegida d'aquells familiars o persones acostades que s'hagen oferit per a l'acolliment. Sense perjudici que l'entitat pública puga acordar en qualsevol moment la forma d'exercici de la guarda més adequada per a l'interés de les persones protegides, s'estableix un termini màxim de sis mesos des de la data de la resolució de desemparament perquè la família extensa presente el seu oferiment. Transcorregut aquest termini, els oferiments per a l'acolliment de la família extensa únicament pot tramitar-los d'ofici l'entitat pública.

2. Per a l'acolliment familiar s'ha de seleccionar una família que puga satisfacer l'interés i les necessitats particulars de la persona acollida, promovent el seu desenvolupament

Artículo 121*Modalidades de acogimiento familiar*

1. El acogimiento familiar adoptará alguna de las modalidades previstas en el Código civil, que atendiendo a su duración y objetivos son: acogimiento familiar de urgencia, acogimiento familiar temporal y acogimiento familiar permanente.
2. En razón de la vinculación, se distingue el acogimiento en familia extensa, entendiendo por tal toda persona con la que la persona protegida mantenga un vínculo de parentesco o una relación afectiva previa relevante, y el acogimiento en una familia ajena, a la que se denominará familia educadora.
3. El acogimiento familiar de urgencia se llevará a cabo por una familia educadora que haya sido declarada apta para esta modalidad. La declaración de aptitud requerirá estar disponible para acoger a cualquier hora del día y durante todo el año, y contar con las condiciones necesarias para obtener y aportar, a partir de la relación con la persona acogida, información relevante para las decisiones sobre las medidas de protección.
4. El carácter especializado del acogimiento se determinará por el órgano competente para formalizarlo cuando, además de haber constatado que la familia reúne las condiciones exigidas en el artículo 20.1 de Ley orgánica 1/1996, estime que la persona acogida presenta alguna necesidad o circunstancia especial. Los acogimientos de esta modalidad podrán ser profesionalizados.

Artículo 122*Determinación de la modalidad de acogimiento*

El acogimiento familiar se llevará a cabo en aquella modalidad que mejor responda al interés de la persona protegida, teniendo en cuenta sus especiales necesidades o circunstancias y el objetivo del plan de protección. Cuando aún no se haya podido establecer dicho objetivo, se optará preferentemente por el acogimiento familiar de urgencia.

Artículo 123*Selección de la familia acogedora*

1. Una vez determinada la modalidad, si esta fuera de las que pueden tener lugar en familia extensa, se valorarán las condiciones y la relación con la persona protegida, de aquellos familiares o personas allegadas que se hayan ofrecido para su acogimiento. Sin perjuicio de que la entidad pública pueda acordar en cualquier momento la forma de ejercicio de la guarda más adecuada para el interés de las personas protegidas, se establece un plazo máximo de seis meses desde la fecha de la resolución de desamparo, para que la familia extensa presente su ofrecimiento. Transcurrido dicho plazo los ofrecimientos para el acogimiento de la familia extensa únicamente podrán tramitarse de oficio por la entidad pública.

2. Para el acogimiento familiar se seleccionará a una familia que pueda satisfacer el interés y las necesidades particulares de la persona acogida, promoviendo su desarrollo integral y

integral i la seua participació plena en la vida familiar i social, respectant la seua identitat familiar, proporcionant un entorn estimulant i oferint-li una base segura d'aferrament mitjançant la cura responsable i afectiva. En el cas de l'acolliment permanent, s'ha de valorar, a més, si aquestes condicions poden complir-se també a llarg termini, fins que la persona protegida assolisca la majoria d'edat.

3. Llevat que l'interés del xiquet, xiqueta o adolescent aconselle una altra mesura, s'ha de donar prioritat per a l'acolliment a les persones que, tenint la consideració de família extensa, reunisquen les condicions de l'apartat anterior. Si no hi ha oferiments en la família extensa de persones que complisquen aquestes condicions, s'ha de seleccionar una família educadora que s'hi ajuste, i escollir, de les que hagen sigut declarades aptes per a la modalitat que es tracte, aquella que millor responga a l'interés de la persona protegida.

Article 124

Requisits d'aptitud per a l'acolliment

Per a ser considerades adequades a l'acolliment, les persones candidates han de reunir, almenys, les condicions següents:

1. No veure's afectades per cap dels impediments previstos en el Codi civil per a la tutela.
2. Acreditar, mitjançant un certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuels, que compleixen el requisit exigit per l'article 13.5 de la Llei orgànica 1/1996.
3. Tenir, considerant les característiques psicològiques, la situació familiar i social i l'aptitud educadora, la capacitat d'atendre les necessitats de tota índole de la persona que s'ha d'acollir.
4. Que la seua motivació per a l'acolliment siga congruent amb la naturalesa i la finalitat d'aquest, segons la modalitat de què es tracte.
5. Estar en disposició de respectar els drets de la persona protegida, la seua identitat i expressió de gènere i la seua orientació sexual, de contribuir al compliment de l'objectiu que puga tenir el pla de protecció, de propiciar la relació de la persona acollida amb la seua família de procedència, i de col·laborar amb els diferents agents del sistema de protecció.

Article 125

Valoració de l'aptitud per a l'acolliment

1. La valoració de l'adequació per a l'acolliment de la família extensa es duu a terme amb motiu de l'ofertiment per a un acolliment en particular, i ha de tenir en compte la situació específica i l'objectiu del pla de protecció de la persona concreta que s'ha d'acollir. La declaració d'aptitud, que pot fer-se en la mateixa resolució de formalització, ha d'estar circumscrita a aquest acolliment.

su participación plena en la vida familiar y social, respetando su identidad familiar, proporcionando un entorno estimulante y ofreciéndole una base segura de apego a través del cuidado responsable y afectivo. En el caso del acogimiento permanente, se valorará, además, si estas condiciones pueden cumplirse también a largo plazo, hasta que la persona protegida alcance la mayoría de edad.

3. Salvo que el interés del niño, niña o adolescente aconseje otra medida, se dará prioridad para el acogimiento a las personas que, teniendo la consideración de familia extensa, reúnan las condiciones del apartado anterior. Si no hubiera ofrecimientos en la familia extensa de personas que cumplan dichas condiciones, se seleccionará una familia educadora que se ajuste a ellas, escogiendo, de entre las que hubieran sido declaradas aptas para la modalidad de que se trate, aquella que mejor responda al interés de la persona protegida.

Artículo 124

Requisitos de aptitud para el acogimiento

Para ser consideradas adecuadas al acogimiento, las personas candidatas habrán de reunir, al menos, las siguientes condiciones:

1. No verse afectadas por ninguno de los impedimentos previstos en el Código civil para la tutela.
2. Acreditar, mediante certificación negativa del Registro Central de Delincuentes Sexuales, que cumple el requisito exigido por el artículo 13.5 de la Ley orgánica 1/1996.
3. Contar, considerando sus características psicológicas, su situación familiar y social y su aptitud educadora, con capacidad para atender las necesidades de toda índole de la persona a acoger.
4. Que su motivación para el acogimiento sea congruente con la naturaleza y finalidad de éste, según la modalidad de que se trate.
5. Estar en disposición de respetar los derechos de la persona protegida, su identidad y expresión de género y su orientación sexual, de contribuir al cumplimiento del objetivo que pueda tener el plan de protección, de propiciar la relación de la persona acogida con su familia de procedencia, y de colaborar con los distintos agentes del sistema de protección.

Artículo 125

Valoración de la aptitud para el acogimiento

1. La valoración de la adecuación para el acogimiento de la familia extensa se llevará a cabo con motivo del ofrecimiento para un acogimiento en particular, y tendrá en cuenta la situación específica y el objetivo del plan de protección de la persona concreta que se vaya a acoger. La declaración de aptitud, que podrá hacerse en la propia resolución de formalización, estará circunscrita a dicho acogimiento.

2. En el cas de les famílies educadores, les persones interessades han de remetre el seu oferiment a la Generalitat, que iniciarà d'ofici el procediment de valoració de l'aptitud quan necessite famílies candidates. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest procediment és de sis mesos. Si transcorregut aquest termini no s'ha dictat i notificat cap resolució expressa, la persona interessada pot entendre desestimada la seua pretensió per silenci administratiu.

Cal donar prioritat en la tramitació a aquells oferiments que suposen una alternativa familiar per a les persones menors d'edat amb menys possibilitats de ser acollides.

La declaració d'aptitud ha d'indicar les modalitats d'acolliment que la família pot dur a terme i ha de contenir totes les especificacions que resulten útils per a determinar les necessitats i les circumstàncies de la persona acollida que està en condicions d'atendre. Aquesta declaració ha de permetre dur a terme acolliments successius mentre no siga revocada.

3. Reglamentàriament s'ha de regular el procediment i la metodologia d'aquesta valoració, que ha d'incloure l'obligació de participar en accions formatives. La valoració de l'aptitud s'ha de revisar amb la periodicitat que s'estipule en el reglament.

Article 126

Compensació econòmica

1. Els qui acullen persones menors d'edat sota la guarda o la tutela de la Generalitat tenen dret a percebre d'aquesta una prestació econòmica per a la seua sustentació i en compensació d'altres despeses derivades de l'acolliment o de la disponibilitat per a dur-lo a terme.

2. L'import de la prestació es fixa, per a cada exercici, en la llei de pressupostos de la Generalitat. Se n'estableixen diferents imports en funció de la qualificació i la disponibilitat requerida per la modalitat d'acolliment, de les necessitats de la persona acollida, o d'altres circumstàncies que afecten notablement la incidència de l'acolliment en la situació econòmica familiar, com la condició de monoparentalitat de la família acollidora.

3. Atés el seu objecte, aquesta compensació econòmica no té naturalesa d'ingrés de la unitat familiar, per la qual cosa no computa a l'efecte de l'obtenció de qualsevol ajuda o subvenció pública i és inembargable en els termes establerts per l'article 4 del Reial decret llei 9/2015, de 10 de juliol, de mesures urgents per a reduir la càrrega tributària suportada pels contribuents de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres mesures de caràcter econòmic.

Article 127

Suport i acompañamiento en l'acolliment

Les persones acollides tenen dret que la formació, l'acompanyament, la supervisió i l'orientació tècnica de què dispose la seua família acollidora li permeten exercir adequadament les funcions derivades de l'acolliment d'acord amb les seues particulars necessitats.

2. En el caso de las familias educadoras, las personas interesadas remitirán su ofrecimiento a la Generalitat, que iniciará de oficio el procedimiento de valoración de la aptitud cuando precise de familias candidatas. El plazo máximo para resolver y notificar este procedimiento será de seis meses. Si transcurrido el mencionado plazo no se hubiera dictado y notificado resolución expresa, la persona interesada podrá entender desestimada su pretensión por silencio administrativo.

Se dará prioridad en la tramitación a aquellos ofrecimientos que supongan una alternativa familiar para las personas menores de edad con menos posibilidades de ser acogidas.

La declaración de aptitud indicará las modalidades de acogimiento que la familia puede llevar a cabo y contendrá cuantas especificaciones resulten útiles para determinar las necesidades y circunstancias de la persona acogida que está en condiciones de atender. Esta declaración permitirá llevar a cabo acogimientos sucesivos en tanto no sea revocada.

3. Reglamentariamente se regulará el procedimiento y la metodología de esta valoración, que incluirá la obligación de participar en acciones formativas. La valoración de la aptitud se revisará con la periodicidad que se estipule en el reglamento.

Artículo 126

Compensación económica

1. Quienes acojan a personas menores de edad bajo la guarda o la tutela de la Generalitat tienen derecho a percibir de ésta una prestación económica para su sostén y en compensación de otros gastos derivados del acogimiento o de la disponibilidad para llevarlo a cabo.

2. El importe de la prestación se fijará, para cada ejercicio, en la ley de presupuestos de la Generalitat. Se establecerán diferentes importes en función de cualificación y disponibilidad requerida por la modalidad de acogimiento, de las necesidades de la persona acogida, o de otras circunstancias que afecten notablemente a la incidencia del acogimiento en la situación económica familiar, como la condición de monoparentalidad de la familia acogedora.

3. Dado su objeto, esta compensación económica no tendrá naturaleza de ingreso de la unidad familiar, por lo que no computará a los efectos de la obtención de cualquier ayuda o subvención pública y será inembargable en los términos establecidos por el artículo 4 del Real decreto ley 9/2015, de 10 de julio, de medidas urgentes para reducir la carga tributaria soportada por los contribuyentes del impuesto sobre la renta de las personas físicas y otras medidas de carácter económico.

Artículo 127

Apoyo y acompañamiento en el acogimiento

Las personas acogidas tendrán derecho a que la formación, el acompañamiento, la supervisión y la orientación técnica con que cuente su familia acogedora le permita desempeñar adecuadamente las funciones derivadas el acogimiento de acuerdo con sus particulares necesidades.

Article 128*Atribució de funcions tutelars a les persones acollidores*

Per a sol·licitar de l'òrgan judicial l'atribució de funcions tutelars a les persones acollidores cal, a més de tenir el seu consentiment i el de la persona protegida, si té maduresa suficient per a prestar-lo, que aquesta es trobe declarada en desemparament, que l'acolliment siga permanent i que la família acollidora es trobe, per alguna circumstància objetiva, en millor situació que l'entitat pública per a exercir-les en interès de la persona acollida.

Article 129*Relació entre les persones acollidores i acollides al cessament de l'acolliment*

1. El dret al manteniment de la relació al cessament de l'acolliment, que tenen tant la persona acollidora com l'acollida, s'ha d'exercir, si es donen els pressupòsits legals per a fer-ho, mitjançant un règim de visites i comunicacions regulat d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 113 d'aquesta llei, mentre la persona menor d'edat es trobe sota la guarda o la tutela de la Generalitat.
2. Quan s'estime que l'interés de la persona protegida aconsella el manteniment de la relació amb la família acollidora i l'adopció per una altra família siga la mesura més adequada per a la seua protecció, la Generalitat ha de promoure, sempre que siga possible, una adopció oberta amb contactes amb qui la va acollir.
3. En els supòsits de reunificació familiar, si la continuïtat de la relació és favorable per a la persona protegida i aquesta, o la persona acollidora, sol·licita fer efectiu aquest dret, la Generalitat ha de mitjançar per a facilitar un acord que ho propicie.

Article 130*Foment de l'acolliment familiar*

1. La política de la Generalitat en matèria d'infància i adolescència ha d'incloure mesures de difusió de l'acolliment, amb la finalitat de sensibilitzar la població sobre la important funció social que té.
2. La Generalitat ha de donar prioritat a la promoció de l'acolliment de les xiquetes, dels xiquets o dels adolescents amb menys possibilitats de ser acollits per la seua edat, característiques o altres circumstàncies.
3. La Generalitat ha de donar suport a aquelles actuacions de foment de l'acolliment que duguen a terme les entitats locals o les organitzacions socials sense ànim de lucre dedicades a la promoció de l'acolliment que contribuïsquen als objectius que sobre aquest tema preveja l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.
4. A fi de fomentar l'acolliment, la Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana han d'atorgar a les famílies acollidores, mitjançant la normativa que resulte aplicable, aquests drets de preferència, com també exencions i bonificacions en taxes i preus públics que, en matèries de la seua competència, tinguen reconegudes les famílies nombroses.

Artículo 128*Atribución de funciones tutelares a las personas acogedoras*

Para solicitar del órgano judicial la atribución de funciones tutelares a las personas acogedoras será necesario, además de contar con su consentimiento y el de la persona protegida, si tuviera madurez suficiente para prestarlo, que esta se encuentre declarada en desamparo, que el acogimiento sea permanente y que la familia acogedora se halle, por alguna circunstancia objetiva, en mejor situación que la entidad pública para desempeñarlas en interés de la persona acogida.

Artículo 129*Relación entre las personas acogedoras y acogidas al cese del acogimiento*

1. El derecho al mantenimiento de la relación al cese al acogimiento, que asiste tanto a la persona acogedora como a la acogida, se ejercerá, si se dan los presupuestos legales para ello, mediante un régimen de visitas y comunicaciones regulado conforme a lo dispuesto en el artículo 113 de esta ley, mientras la persona menor de edad se encuentre bajo la guarda o la tutela de la Generalitat.
2. Cuando se estime que el interés de la persona protegida aconseja el mantenimiento de la relación con su familia acogedora y la adopción por otra familia sea la medida más adecuada para su protección, la Generalitat promoverá, siempre que sea posible, una adopción abierta con contactos con quien la acogió.
3. En los supuestos de reunificación familiar, si la continuidad de la relación es favorable para la persona protegida y ésta, o la persona acogedora, solicita hacer efectivo este derecho, la Generalitat intermediará para facilitar un acuerdo que lo propicie.

Artículo 130*Fomento del acogimiento familiar*

1. La política de la Generalitat en materia de infancia y adolescencia incluirá medidas de difusión del acogimiento, con el fin de sensibilizar a la población sobre su importante función social.
2. La Generalitat dará prioridad a la promoción del acogimiento de las niñas, niños o adolescentes con menos posibilidades de ser acogidos por su edad, características u otras circunstancias.
3. La Generalitat apoyará aquellas actuaciones de fomento del acogimiento que lleven a cabo las entidades locales o las organizaciones sociales sin ánimo de lucro dedicadas a su promoción, que contribuyan a los objetivos que al respecto prevea la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia.
4. A fin de fomentar el acogimiento, la Generalitat y las administraciones locales de la Comunitat Valenciana otorgarán a las familias acogedoras, a través de la normativa que resulte aplicable, los mismos derechos de preferencia, así como exenciones y bonificaciones en tasas y precios públicos que, en materias de su competencia, tengan reconocidas las familias numerosas.

5. La Generalitat, en la política tributària i d'habitatge ha de tenir en compte la situació de les famílies acollidores, de manera que es compensen les majors necessitats derivades d'haver integrat en la família un xiquet, una xiqueta o un adolescent sota protecció pública.

CAPÍTOL VIII

Acolliment residencial

Article 131

Mesura d'acolliment residencial

1. L'acolliment residencial és una mesura de protecció mitjançant la qual es proporciona a una persona protegida un lloc de residència i convivència i una atenció orientada al seu desenvolupament holístic i comunitari.

2. Lòrgan que exercisa la tutela, o assumisca la guarda, de la persona protegida ha de formalitzar aquesta mesura mitjançant una resolució administrativa, després de l'accord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència, quan l'acolliment familiar resulte impossible o contrari al seu interès.

3. La conselleria amb competència en matèria d'infància i adolescència ha de dissenyar diversos programes d'acolliment residencial en funció dels diferents objectius als quals pot respondre aquesta mesura en el marc del pla de protecció, com també programes especialitzats per a atendre les necessitats singulars que, per les seues característiques i circumstàncies psicosocials, presenten determinades persones acollides.

4. La guarda en acolliment residencial l'exerceix el director o la directora del recurs en el qual es duu a terme, sota la supervisió de lòrgan que posseeix la guarda o la tutela i la superior vigilància del ministeri fiscal.

5. La Generalitat, en l'exercici de les seues competències en matèria d'acolliment residencial, ha d'observar els principis següents, a més dels recollits en els articles 4 i 89 d'aquesta llei:

a) Formació integral, potenciant al màxim les fortaleses de la persona acollida i el seu desenvolupament intel·lectual, social, afectiu i de salut i compensant la privació ambiental a la qual haja pogut estar exposada. Amb aquest fi, han de proporcionar un ambient segur, enriquidor i amb oportunitats de relació per a l'establiment de vincles positius.

b) Proximitat, procurant que l'acolliment es produïsca en la residència o llar més propera a l'entorn social i familiar de la persona protegida, llevat que resulte contrari al seu interès.

c) Desinstitucionalització, que permeta reduir els períodes d'estada en la residència o llar, i promoga models de funcionament en nuclis reduïts, on la convivència es desenvolupa en condicions similars a les familiars.

d) Participació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en les decisions que els afecten. Totes les residències i llars han de disposar d'òrgans interns de participació que

5. La Generalitat, en su política tributaria y de vivienda tendrá en cuenta la situación de las familias acogedoras, de manera que se compensen las mayores necesidades derivadas de haber integrado en la familia un niño, niña o adolescente bajo protección pública.

CAPÍTULO VIII

Acogimiento residencial

Artículo 131

Medida de acogimiento residencial

1. El acogimiento residencial es una medida de protección mediante la que se proporciona a una persona protegida un lugar de residencia y convivencia y una atención orientada a su desarrollo holístico y comunitario.

2. El órgano que ejerza la tutela, o asuma la guarda, de la persona protegida formalizará esta medida mediante resolución administrativa, previo acuerdo de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia, cuando el acogimiento familiar resulte imposible o contrario a su interés.

3. La conselleria con competencia en materia de infancia y adolescencia diseñará diversos programas de acogimiento residencial en función de los diferentes objetivos a los que puede responder esta medida en el marco del plan de protección, así como programas especializados para atender las necesidades singulares que, por sus características y circunstancias psicosociales, presenten determinadas personas acogidas.

4. La guarda en acogimiento residencial se ejercerá por el director o la directora del recurso en el que se lleve a cabo, bajo la supervisión del órgano que detenta la guarda o la tutela y la superior vigilancia del ministerio fiscal.

5. La Generalitat, en el ejercicio de sus competencias en materia de acogimiento residencial, observará los siguientes principios, además de los recogidos en los artículos 4 y 89 de esta ley:

a) Formación integral, potenciando al máximo las fortalezas de la persona acogida y su desarrollo intelectual, social, afectivo y de salud y compensando la privación ambiental a la que haya podido estar expuesta. A tal efecto, proporcionarán un ambiente seguro, enriquecedor y con oportunidades de relación para el establecimiento de vínculos positivos.

b) Proximidad, procurando que el acogimiento se produzca en la residencia u hogar más cercano al entorno social y familiar de la persona protegida, salvo que resulte contrario a su interés

c) Desinstitucionalización, que permita reducir los períodos de estancia en la residencia u hogar, y promueva modelos de funcionamiento en núcleos reducidos, donde la convivencia se desarrolle en condiciones similares a las familiares.

d) Participación de los niños, niñas y adolescentes en las decisiones que les afecten. Todas las residencias y hogares deberán disponer de órganos internos de participación que

permeten prendre part en la seu gestió a tota la comunitat educativa.

e) Oci educatiu, mitjançant la realització d'una sèrie d'activitats socials, culturals, esportives, ambientals i de temps lliure que permeten el desenvolupament holístic i comunitari del xiquet, de la xiqueta i de l'adolescent, i que eduquen en hàbits de participació i en valors de compromís i inclusió social.

f) Emancipació, promovent l'autonomia personal, la formació, la inserció laboral i els suports socials que les persones protegides necessiten per a la seu vida adulta.

g) Coordinació. En el desenvolupament de les seues funcions, les residències i llars han d'actuar coordinadament amb els agents socials i del sistema de protecció que tinguen relació amb la persona protegida o, quan així ho requerisca el pla de protecció, amb la seu família d'origen.

h) Inclusió, adaptant el seu funcionament, equipament i espais a la diversitat funcional o d'identitat o expressió de gènere de les persones residents.

i) Obertura a la comunitat, afavorint la participació de les persones acollides en les escoles i altres contextos de socialització de l'entorn.

Article 132

Tipus de recurs d'acolliment residencial

1. Atenent el nombre de persones que poden ser acollides, els centres d'acolliment residencial es denominen:

a) Llar, quan no superen les huit places.

b) Residència, en la resta de casos.

2. Atenent les seues característiques funcionals, les llars o residències poden ser:

a) De recepció, destinades a l'atenció immediata o al primer acolliment.

b) Específiques per a problemes greus de conducta, denominació amb la qual s'identifiquen els centres regulats en el capítol IV del títol II de la Llei orgànica 1/1996.

c) D'acolliment general, en la resta de casos.

Article 133

Règim de les residències i llars

1. L'acolliment residencial de les persones protegides per la Generalitat s'ha de realitzar en residències o llars de la seu titularitat o en aquelles altres amb les quals aquesta haja signat un conveni o concertat o contractat la provisió de serveis, que integren en el seu conjunt la xarxa pública d'acolliment residencial per a la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana.

permitan tomar parte en su gestión a toda la comunidad educativa.

e) Ocio educativo, mediante la realización de una serie de actividades sociales, culturales, deportivas, medioambientales y de tiempo libre que permiten el desarrollo holístico y comunitario del niño, niña y adolescente, y que eduquen en hábitos de participación y en valores de compromiso e inclusión social.

f) Emancipación, promoviendo la autonomía personal, la formación, la inserción laboral y los apoyos sociales que las personas protegidas precisen para su vida adulta.

g) Coordinación. En el desarrollo de sus funciones, las residencias y hogares, actuarán coordinadamente con los agentes sociales y del sistema de protección que tengan relación con la persona protegida o, cuando así lo requiera el plan de protección, con su familia de origen.

h) Inclusión, adaptando su funcionamiento, equipamiento y espacios a la diversidad funcional o de identidad o expresión de género de las personas residentes.

i) Apertura a la comunidad, favoreciendo la participación de las personas acogidas en las escuelas y otros contextos de socialización del entorno.

Artículo 132

Tipos de recurso de acogimiento residencial

1. Atendiendo al número de personas que pueden ser acogidas, los centros de acogimiento residencial se denominarán:

a) Hogar, cuando no superen las ocho plazas.

b) Residencia, en los restantes casos.

2. Atendiendo a sus características funcionales, los hogares o residencias pueden ser

a) De recepción, destinados a la atención inmediata o a la primera acogida.

b) Específicos para problemas graves de conducta, denominación con la que se identificará a los centros regulados en el en el capítulo IV del título II de la Ley orgánica 1/1996.

c) De acogimiento general, en los restantes casos.

Artículo 133

Régimen de las residencias y hogares

1. El acogimiento residencial de las personas protegidas por la Generalitat se realizará en residencias u hogares de su titularidad o en aquellos otros con los que esta haya convenido, concertado o contratado la provisión de servicios, que integrarán en su conjunto la red pública de acogimiento residencial para la infancia y la adolescencia de la Comunitat Valenciana.

2. Totes les residències i llars situades a la Comunitat Valenciana han d'estar habilitades específicament per a exercir aquesta funció per la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència i disposar d'acreditació, sense perjudici d'altres autoritzacions exigides per la legislació vigent.

3. Les residències i llars són de caràcter obert quan el seu règim específic no estableix el contrari.

4. Les residències i llars han d'executar els programes als quals es refereix l'article 131.3 d'aquesta llei, d'acord amb les necessitats de les persones acollides. Si aquestes necessitats ho requereixen, un mateix recurs pot dur a terme, de manera simultània o successiva, diversos programes.

5. Les residències i llars d'acolliment han de tenir un projecte global, que recull la projecte educatiu i les normes de funcionament i convivència.

6. La resta d'aspectes del règim de funcionament de les residències i llars d'acolliment s'han de regular reglamentàriament. En el desenvolupament reglamentari s'han d'especificar, així mateix, les condicions de seguretat, sanitat, accessibilitat i adequació a la identitat o expressió de gènere que han de reunir; com també el nombre, la ràtio i la qualificació professional del seu personal, el contingut del projecte global, els requisits per a l'execució dels diferents programes, i els procediments de participació de les persones acollides en el seu funcionament intern i altres condicions que contribuïsquen a assegurar els seus drets.

7. A fi de garantir que el funcionament de les residències i llars d'acolliment promou el ple gaudi dels drets de les persones protegides, l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció les ha de supervisar, almenys semestralment, i sempre que així ho exigeixin les circumstàncies, sense perjudici de la superior vigilància del ministeri fiscal i de les funcions que corresponen a la inspecció de serveis socials.

Article 134

Participació de les persones acollides

1. Després de l'ingrés en la residència o llar, s'ha d'elaborar un projecte socioeducatiu individual, en el marc del pla de protecció, amb la participació de la persona protegida, d'acord a la seua edat i etapa madurativa, a la qual s'ha d'escoltar i informar del contingut, i especialment dels objectius i de la finalitat del pla de protecció.

2. S'ha de promoure la participació col·lectiva de les persones acollides en les decisions que les afecten, incloses la gestió i l'organització de la residència o llar i la programació d'activitats.

Article 135

Residències i llars de recepció

1. Les residències i llars de recepció són establiments de caràcter obert que, a més de prestar atenció immediata, duen a terme l'estudi de la situació personal, social i familiar de les

2. Todas las residencias y hogares ubicados en la Comunitat Valenciana habrán de estar habilitados específicamente para desempeñar esta función por la consellería competente en materia de infancia y adolescencia y disponer de acreditación, sin perjuicio de otras autorizaciones exigidas por la legislación vigente.

3. Las residencias y hogares serán de carácter abierto cuando su régimen específico no establezca lo contrario.

4. Las residencias y hogares ejecutarán los programas a los que se refiere el artículo 131.3 de esta ley, de acuerdo con las necesidades de las personas acogidas. Si estas necesidades lo requieren, un mismo recurso podrá llevar a cabo, simultánea o sucesivamente, diversos programas.

5. Las residencias y hogares de acogimiento contarán con un proyecto global, que recoja el proyecto educativo y las normas de funcionamiento y convivencia.

6. Los restantes aspectos del régimen de funcionamiento de las residencias y hogares de acogimiento se regularán reglamentariamente. En el desarrollo reglamentario se especificará, así mismo, las condiciones de seguridad, sanidad, accesibilidad y adecuación a la identidad o expresión de género que han de reunir; así como el número, ratio y cualificación profesional de su personal, el contenido del proyecto global, los requisitos para la ejecución de los distintos programas, y los procedimientos de participación de las personas acogidas en su funcionamiento interno y demás condiciones que contribuyan a asegurar sus derechos,

7. A fin de garantizar que el funcionamiento de las residencias y hogares de acogimiento promueve el pleno disfrute de los derechos de las personas protegidas, el órgano de la Generalitat competente para adoptar medidas de protección los supervisará, al menos semestralmente, y siempre que así lo exijan las circunstancias, sin perjuicio de la superior vigilancia del ministerio fiscal y de las funciones que corresponden a la inspección de servicios sociales.

Artículo 134

Participación de las personas acogidas

1. Tras el ingreso en la residencia u hogar, se elaborará un proyecto socioeducativo individual, en el marco del plan de protección, con la participación de la propia persona protegida, de acuerdo a su edad y etapa madurativa, a la que se escuchará e informará de su contenido y especialmente de sus objetivos y de la finalidad del plan de protección.

2. Se promoverá la participación colectiva de las personas acogidas en las decisiones que les afecten, incluida la propia gestión y organización de la residencia u hogar y la programación de actividades.

Artículo 135

Residencias y hogares de recepción

1. Las residencias y hogares de recepción son establecimientos de carácter abierto que, además de prestar atención inmediata, llevan a cabo el estudio de la situación personal,

persones acollides i del seu entorn, a fi de proposar la mesura de protecció que resulte més adequada al seu interès.

2. L'estada en una residència o llar de recepció s'ha de limitar al temps estrictament necessari per a realitzar aquestes funcions, i en el cas de la guarda provisional, no ha de superar el límit temporal establert en l'article 99.3 d'aquesta llei.

3. Les residències o llars de recepció han de disposar, durant les vint-i-quatre hores del dia, de personal públic facultat per a adoptar mesures de protecció que no admeten demora.

4. S'ha de garantir l'existència de diverses residències o llars de recepció a cada província, diferenciades per a atendre persones que, per la seua edat o altres circumstàncies, tinguen necessitats homogènies.

Article 136

Residències i llars específiques per a problemes greus de conducta

1. La Generalitat ha de disposar, almenys, d'una residència o llar d'aquest tipus a cada província, el funcionament de la qual s'ha d'ajustar al que disposa el capítol IV del títol II de la Llei orgànica 1/1996.

2. No poden ser ingressats en aquestes residències i llars les xiquetes, xiquets o adolescents que presenten malalties o trastorns mentals que requereixen un tractament específic per part dels serveis competents en matèria de salut mental o d'atenció a persones amb diversitat funcional. No es considera tractament específic aquell que es duu a terme de forma ambulatòria i que, d'acord amb el servei de salut mental, resulta compatible amb l'estada en aquest tipus de residències o llars.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir la prestació de l'ensenyament obligatori dins del mateix establiment residencial quan responga a l'interés superior de la persona protegida. Amb aquest fi, s'han d'arbitrar els mitjans necessaris perquè puga rebre l'ensenyament corresponent en les instal·lacions de la residència. Els certificats i diplomes d'estudi, l'expedient acadèmic i els llibres d'escolaritat no han d'indicar, en cap cas, que s'han tramitado o aconseguit en aquest tipus de residències o llars.

CAPÍTOL IX Adopció

Article 137

Actuació de la Generalitat en matèria d'adopció

1. La Generalitat exerceix les funcions que el Codi civil, la Llei d'adopció internacional i la resta de normes en matèria d'adopció atribueixen a l'entitat pública, tant respecte de l'adopció amb manteniment de vincles afectius previs com sense.

social y familiar de las personas acogidas y de su entorno, a fin de proponer la medida de protección que resulte más adecuada a su interés.

2. La estancia en una residencia u hogar de recepción se limitará al tiempo estrictamente necesario para realizar estas funciones, y en el caso de la guarda provisional, no superará el límite temporal establecido en el artículo 99.3 de esta ley.

3. Las residencias u hogares de recepción dispondrán, durante las veinticuatro horas del día, de personal público facultado para adoptar medidas de protección que no admitan demora.

4. Se garantizará la existencia de varias residencias u hogares de recepción en cada provincia, diferenciados para atender a personas que, por su edad u otras circunstancias, tengan necesidades homogéneas.

Artículo 136

Residencias y hogares específicos para problemas graves de conducta

1. La Generalitat dispondrá, al menos, de una residencia u hogar de este tipo en cada provincia, cuyo funcionamiento se ajustará a lo dispuesto en el capítulo IV del título II de la Ley orgánica 1/1996.

2. No podrán ser ingresados en estas residencias y hogares las niñas, niños o adolescentes que presenten enfermedades o trastornos mentales que requieran de un tratamiento específico por parte de los servicios competentes en materia de salud mental o de atención a personas con diversidad funcional. No se considerará tratamiento específico aquel que se lleve a cabo de forma ambulatoria y que, de acuerdo con el servicio de salud mental, resulte compatible con la estancia en este tipo de residencias u hogares.

3. La conselleria competente en materia de educación garantizará la prestación de la enseñanza obligatoria dentro del propio establecimiento residencial, cuando responda al interés superior de la persona protegida. A tal efecto, se arbitrarán los medios necesarios para que pueda recibir la enseñanza correspondiente en las instalaciones de la propia residencia. Los certificados y diplomas de estudio, expediente académico y libros de escolaridad no han de indicar, en ningún caso, que se han tramitado o conseguido en este tipo de residencias u hogares.

CAPÍTULO IX Adopción

Artículo 137

Actuación de la Generalitat en materia de adopción

1. La Generalitat ejercerá las funciones que el Código civil, la Ley de adopción internacional y las restantes normas en materia de adopción atribuyen a la entidad pública, tanto respecto de la adopción con mantenimiento como sin mantenimiento de vínculos afectivos previos.

2. A més dels recollits en l'article 3 i en l'article 85 d'aquesta Llei, la Generalitat, en l'exercici de les seues competències en matèria d'adopció, ha d'observar els principis següents:

- a) La transparència dels procediments de tramitació d'ofertiments d'adopció, dins dels límits previstos en la normativa reguladora d'aquesta matèria.
- b) L'objectivitat del procediment de valoració i declaració de la idoneïtat.
- c) L'exclusió de marges de discrecionalitat en la selecció de les persones adoptants.
- d) La igualtat en la presa de decisions, sense cap discriminació per raó de raça, sexe, religió, nucli familiar, orientació sexual ni identitat o expressió de gènere.
- e) L'impuls dels tràmits per a promoure l'adopció de les persones protegides que requerisquen aquesta mesura.
- f) La promoció activa de l'èxit de l'adopció, a través de la formació contínua, anterior i posterior a l'adopció, i del suport postadoptiu.

Article 138

Proposta d'adopció

1. La Generalitat ha de promoure l'adopció sempre que responga a l'interés de la persona protegida, després de l'acord previ de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars, que ha de seleccionar la família que resulte més adequada al seu interès.

2. Per a determinar si l'adopció respon al principi d'interés superior de la persona susceptible de ser adoptada, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars ha de tenir en compte, a més dels criteris generals per a la seu interpretació i ponderació, els següents:

- a) Que la reincorporació a la seu família d'origen resulte contrària al seu interès i no siga previsible que aquesta situació es modifique, considerant els factors de risc existents i les actuacions dutes a terme per a revertir-la.
- b) Que, escoltada la persona protegida, es constate la seu voluntat o disposició favorable a integrar-se en una família alternativa, i si té maduresa suficient per a fer-ho, que atorgue expressament el seu consentiment.
- c) Que l'adopció resulte més favorable als seus interessos que altres mesures de protecció. Amb aquest efecte s'han de considerar, entre altres criteris, l'estabilitat de les diferents mesures i les possibilitats que ofereixen per a satisfer a llarg termini les necessitats de la persona protegida, com també l'arrelament i els vincles que manté amb el seu entorn, tenint en compte les possibilitats de preservar-los mitjançant l'adopció oberta.

3. La selecció de famílies per a la proposta d'adopció s'ha de fer entre aquelles declarades idònia per a un projecte adoptiu que es corresponga amb les característiques i necessitats de la persona protegida. S'ha de considerar, en primer lloc, si l'interés de la persona que s'ha d'adoptar requereix alguna

2. Además de los recogidos en el artículo 3 y en el artículo 85 de esta ley, la Generalitat, en el ejercicio de sus competencias en materia de adopción, observará los siguientes principios:

- a) La transparencia de los procedimientos de tramitación de ofrecimientos de adopción, dentro de los límites previstos en la normativa reguladora de esta materia.
- b) La objetividad del procedimiento de valoración y declaración de la idoneidad.
- c) La exclusión de márgenes de discrecionalidad en la selección de las personas adoptantes.
- d) La igualdad en la toma de decisiones, sin discriminación alguna por razón de raza, sexo, religión, núcleo familiar, orientación sexual ni identidad o expresión de género.
- e) El impulso de los trámites para promover la adopción de las personas protegidas que requieran de esta medida.
- f) La promoción activa del éxito de la adopción, a través de la formación continua, anterior y posterior a la adopción, y del apoyo postadoptivo.

Artículo 138

Propuesta de adopción

1. La Generalitat promoverá la adopción siempre que responda al interés de la persona protegida, previo acuerdo de la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares, que seleccionará a la familia que resulte más adecuada a su interés.

2. Para determinar si la adopción responde al principio de interés superior de la persona susceptible de ser adoptada, la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares tendrá en cuenta además de los criterios generales para su interpretación y ponderación, los siguientes:

- a) Que la reincorporación a su familia de origen resulte contraria a su interés y no sea previsible que esta situación se modifique, considerando los factores de riesgo existentes y las actuaciones llevadas a cabo para revertirla.
- b) Que, escuchada la persona protegida, se constate su voluntad o disposición favorable a integrarse en una familia alternativa, y si tuviera madurez suficiente para ello, que atorgue expresamente su consentimiento.
- c) Que la adopción resulte más favorable a sus intereses que otras medidas de protección. A tal efecto se considerarán, entre otros criterios, la estabilidad de las distintas medidas y las posibilidades que ofrecen para satisfacer a largo plazo las necesidades de la persona protegida, así como el arraigo y los vínculos que mantiene con su entorno, teniendo en cuenta las posibilidades de preservarlos a través de la adopción abierta.

3. La selección de familias para la propuesta de adopción se hará entre aquellas declaradas idóneas para un proyecto adoptivo que se corresponda con las características y necesidades de la persona protegida. Se considerará, en primer lugar, si el interés de la persona a adoptar requiere

condició particular de la família que la faça singularment adequada per a la seua adopció. Si aquest criteri resulta inaplicable o insuficient, s'ha de seleccionar per altres criteris objectius predeterminats que es presuminen més favorables a l'interés de la persona que s'ha d'adoptar, i, en últim terme, s'ha d'atendre l'antiguitat de l'ofertiment d'adopció.

4. Quan l'adopció resulte la mesura més adequada per a una persona tutelada per la Generalitat, però no es dispose de cap família declarada idònia per a adoptar-la, atenent les seues característiques i necessitats, s'ha de buscar activament una família candidata, mitjançant la cooperació amb altres entitats públiques, o informant i valorant altres famílies el projecte adoptiu de les quals s'aproxime a les seues necessitats.

Article 139

Delegació de guarda amb finalitats d'adopció

1. Mitjançant una resolució motivada, l'òrgan que exerceix la tutela delega la guarda de les persones tutelades a les persones seleccionades per a la seua adopció, en els termes i amb les condicions previstos en el Codi civil, article 176 bis, apartat 1.

2. La guarda s'ha de delegar amb anterioritat a la proposta d'adopció, que ha de presentar-se en el termini de tres mesos. No obstant això, en la resolució administrativa de delegació de guarda pot prorrogar-se aquest termini, fins a un màxim d'un any, quan calga establir el període d'adaptació que preveu el Codi civil.

3. Amb la finalitat d'avaluar el procés d'acoblament de la persona tutelada amb les persones seleccionades per a la seua adopció i prestar l'assistència necessària perquè la incorporació a la família es faça adequadament, l'entitat pública ha d'efectuar durant el temps de vigència de la delegació de la guarda amb finalitats d'adopció, un seguiment semestral, o amb una periodicitat inferior, si així ho acorda la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars atenent l'interés de la persona tutelada.

Article 140

Adopció oberta

1. S'entén per adopció oberta aquella en la qual, després de constituir-la, es mantenen els contactes previstos en l'article 178.4 del Codi civil.

2. L'adopció oberta és la forma d'adopció preferent sempre que responga a l'interés de la persona protegida, especialment, quan siga possible afavorir mitjançant aquesta mesura la relació entre germanes i germans biològics d'un o doble vincle. Per a determinar si l'adopció oberta respon a l'interés de la persona protegida, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars ha de tenir en compte, a més dels criteris generals per a la seua interpretació i ponderació, la rellevància afectiva que les relacions que s'han de preservar tenen per a ella, la seguretat emocional que li proporcionen i les conseqüències a llarg termini que el seu manteniment pot tenir en el desenvolupament de la seua identitat i en el procés de vinculació i integració en la família adoptiva.

de alguna condición particular de la familia que la haga singularmente adecuada para su adopción. Si este criterio resulta inaplicable o insuficiente, se la seleccionará por otros criterios objetivos predeterminados que se presuman más favorables al interés de la persona a adoptar, y, en último término, se atenderá a la antigüedad del ofrecimiento de adopción.

4. Cuando la adopción resulte la medida más adecuada para una persona tutelada por la Generalitat, pero no se cuente con ninguna familia declarada idónea para adoptarla, atendiendo a sus características y necesidades, se buscará activamente una familia candidata, a través de la cooperación con otras entidades públicas, o informando y valorando a otras familias cuyo proyecto adoptivo se aproxime a sus necesidades.

Artículo 139

Delegación de guarda con fines de adopción

1. Mediante resolución motivada, el órgano que ejerza la tutela delegará la guarda de las personas tuteladas a las personas seleccionadas para su adopción, en los términos y con las condiciones previstos en el Código civil, artículo 176 bis, apartado 1.

2. La guarda se delegará con anterioridad a la propuesta de adopción, que habrá de presentarse en el plazo de tres meses. No obstante, en la resolución administrativa de delegación de guarda podrá prorrogarse este plazo, hasta un máximo de un año, cuando sea necesario establecer el periodo de adaptación que prevé el Código civil.

3. Con el fin de evaluar el proceso de acoplamiento de la persona tutelada con las personas seleccionadas para su adopción y prestar la asistencia necesaria para que la incorporación a la familia se desarrolle adecuadamente, la entidad pública realizará durante el tiempo de vigencia de la delegación de la guarda con fines de adopción, un seguimiento semestral, o, con una periodicidad inferior, si así lo acuerda la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares atendiendo al interés de la persona tutelada.

Artículo 140

Adopción abierta

1. Se entenderá por adopción abierta aquella en la que, tras su constitución, se mantienen los contactos previstos en el artículo 178.4 del Código civil.

2. La adopción abierta será la forma de adopción preferente siempre que responda al interés de la persona protegida, especialmente, cuando sea posible favorecer mediante esta medida la relación entre hermanas y hermanos biológicos de uno o doble vínculo. Para determinar si la adopción abierta responde al interés de la persona protegida, la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares tendrá en cuenta, además de los criterios generales para su interpretación y ponderación, la relevancia afectiva que las relaciones a preservar tienen para ella, la seguridad emocional que le proporcionan y las consecuencias a largo plazo que su mantenimiento puede tener en el desarrollo de su identidad y en el proceso de vinculación e integración en la familia adoptiva.

3. Per a l'adopció oberta s'han de seleccionar exclusivament famílies que la prevegen expressament en el seu projecte adoptiu i hagen sigut declarades idònies per a aquesta.
4. En la proposta d'adopció oberta que s'eleva davant l'autoritat judicial s'han d'especificar les pautes generals quant a la periodicitat, durada i condicions del contacte que s'estimen favorables a l'interés de la persona que s'ha d'adoptar.
5. La Generalitat ha de portar a terme el seguiment de les adopcions obertes que promoga, i intervenir per a propiciar el normal desenvolupament de les relacions i l'èxit del procés d'integració familiar, prestant a les persones implicades el suport i l'assessorament que necessiten. Reglamentàriament s'han de determinar les actuacions que calga dur a terme amb aquest fi, les condicions i el procediment per a mitjançar en els contactes quan calga i la metodologia i el contingut dels informes requerits en el Codi civil.

Article 141

Proposta d'adopció sense oferiment previ

1. Atenent les singulars relacions d'una persona tutelada per la Generalitat, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars pot determinar que aquesta respon al seu interès, però només si és duta a terme per una persona o parella determinada. La proposta d'adopció s'ha de posposar, en aquest cas, fins que es dispose del consentiment, a aquest efecte, de les persones interessades i s'haja declarat la seua idoneïtat per a l'adopció.
2. La preparació i valoració d'idoneïtat té per objecte, en aquest supòsit, promoure i comprovar que la família reuneix les condicions adequades per a aquesta adopció en particular, a la qual ha de quedar circumscrita la declaració d'idoneïtat. Amb aquest fi, s'han de fer les adaptacions necessàries en el procediment.
3. En aquests casos, si l'adopció és alguna de les que requereixen suport específic d'acord amb l'article 143.2 d'aquesta llei i es proposa amb la família que està acollint la persona protegida, aquesta té dret a percebre, des del moment en què se cedisca la guarda amb finalitats d'adopció fins a la majoria d'edat de la persona adoptada, una prestació econòmica equivalent a la que hauria rebut, per aplicació del que hi ha disposat en l'article 126 d'aquesta llei, si continua l'acolliment.

Article 142

Tramitació d'oferiments d'adopció nacional

1. Les persones residents a la Comunitat Valenciana interessades a adoptar xiquets, xiquetes o adolescents sota la tutela de Generalitat, han de remetre el seu oferiment a la conselleria amb competència en matèria d'infància, la qual iniciarà d'ofici el procediment de declaració d'idoneïtat quan necessite famílies candidates per a adoptar persones protegides sota la seua tutela o quan l'ofert puga respondre a la petició de cerca de família d'una altra entitat pública.
2. Quan el nombre d'ofertaments presentats siga notablement superior al nombre d'adopcions que és previsible promoure,

3. Para la adopción abierta se seleccionarán exclusivamente familias que la contemplen expresamente en su proyecto adoptivo y hayan sido declaradas idóneas para ella.

4. En la propuesta de adopción abierta que se eleve ante la autoridad judicial se especificarán las pautas generales en cuanto a la periodicidad, duración y condiciones del contacto que se estiman favorables al interés de la persona a adoptar.

5. La Generalitat llevará cabo el seguimiento de las adopciones abiertas que promueva, e intervendrá para propiciar el normal desarrollo de las relaciones y el éxito del proceso de integración familiar, prestando a las personas implicadas el apoyo y el asesoramiento que precisen. Reglamentariamente se determinarán las actuaciones a llevar a cabo a tal fin, las condiciones y el procedimiento para intermediar en los contactos cuando sea necesario y la metodología y el contenido de los informe requeridos en el Código civil.

Artículo 141

Propuesta de adopción sin ofrecimiento previo

1. Atendiendo a las singulares relaciones de una persona tutelada por la Generalitat, la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares podrá determinar que ésta responde a su interés, pero solo si se lleva a cabo por una persona o pareja determinada. La propuesta de adopción se pospondrá, en este caso, hasta que se cuente con el consentimiento, a tal efecto, de las personas interesadas y se haya declarado su idoneidad para la adopción
2. La preparación y valoración de idoneidad tendrá por objeto, en este supuesto, promover y comprobar que la familia reúne las condiciones adecuadas para esa adopción en particular, a la que quedará circunscrita la declaración de idoneidad. Para ello, se harán las adaptaciones necesarias en el procedimiento.
3. En estos casos, si la adopción es alguna de las que requieren apoyo específico de acuerdo con el artículo 143.2 de esta ley y se propone con la familia que está acogiendo a la persona protegida, esta tendrá derecho a percibir, desde el momento en que se ceda la guarda con fines de adopción y hasta la mayoría de edad de la persona adoptada, una prestación económica equivalente a la que habría recibido, por aplicación de lo dispuesto en el artículo 126 de esta ley, de continuar el acogimiento.

Artículo 142

Tramitación de ofrecimientos de adopción nacional

1. Las personas residentes en la Comunitat Valenciana interesadas en adoptar a niños, niñas o adolescentes bajo la tutela de Generalitat, remitirán su ofrecimiento a la conselleria con competencia en materia de infancia, que iniciará de oficio el procedimiento de declaración de idoneidad cuando precise familias candidatas para adoptar a personas protegidas bajo su tutela o cuando el ofrecimiento pueda responder a la petición de búsqueda de familia de otra entidad pública.
2. Cuando el número de ofrecimientos presentados sea notablemente superior al número de adopciones que es

l'òrgan directiu amb competència en matèria d'adopció pot suspendre la recepció de nous oferiments per un període de temps determinat. D'aquesta decisió pot exceptuar els oferiments d'adopció oberta i els dirigits a l'adopció de xiquetes, xiquets o adolescent que, per la seua edat, característiques o circumstàncies, tinguen menys possibilitats de ser adoptats.

3. L'inici de la tramitació s'ha d'ordenar atenent el projecte adoptiu previst en l'ofertiment, donant prioritat als oferiments per a l'adopció oberta i a aquells altres que suposen una alternativa familiar per a les xiquetes, xiquets, o adolescents amb menys possibilitats de ser adoptats.

4. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest procediment és de sis mesos. Si transcorregut aquest termini no s'ha dictat i notificat resolució expressa, la persona interessada pot entendre desestimada la seu pretensió per silenci administratiu, sense perjudici de l'obligació de l'administració de dictar resolució expressa.

Article 143

Tramitació d'ofertiments d'adopció internacional

1. La tramitació de la declaració d'idoneïtat per a l'adopció internacional s'inicia a sol·licitud de la persona interessada. Les persones residents a la Comunitat Valenciana interessades a constituir una adopció internacional han de remetre el seu ofertiment a la conselleria amb competència en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.

2. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest procediment és de nou mesos. Si, transcorregut aquest termini, no s'ha dictat i notificat cap resolució expressa, la persona interessada pot entendre desestimada la seu pretensió per silenci administratiu, sense perjudici de l'obligació de l'administració de dictar resolució expressa.

Article 144

Declaració d'idoneïtat

1. La idoneïtat per a l'adopció nacional i internacional ha de ser declarada per resolució de l'òrgan directiu amb competència en matèria de protecció de la infància i l'adolescència, després de l'acord previ de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars.

2. La declaració d'idoneïtat requereix la participació en sessions informatives i de preparació, amb l'objectiu de conéixer i assumir les característiques diferencials de la filiació adoptiva, com també una valoració psicosocial sobre la situació personal, familiar i relacional de les persones que s'ofereixen per a l'adopció, que permeta constatar que aquestes reuneixen les condicions i les aptituds requerides pels articles 175, 176 i concordants del Codi civil i, quan l'ofertiment siga per a una adopció internacional, per l'article 10 de la Llei d'adopció internacional.

3. La idoneïtat s'ha de determinar amb relació al projecte adoptiu de la família,avaluant les seues condicions per a

previsible promover, el órgano directivo con competencia en materia de adopción podrá suspender la recepción de nuevos ofrecimientos por un periodo de tiempo determinado. De esta decisión podrá exceptuar los ofrecimientos de adopción abierta y los dirigidos a la adopción de niñas, niños o adolescentes que, por su edad, características o circunstancias, tengan menos posibilidades de ser adoptados.

3. El inicio de la tramitación se ordenará atendiendo al proyecto adoptivo contemplado en el ofrecimiento, dando prioridad a los ofrecimientos para la adopción abierta y a aquellos otros que supongan una alternativa familiar para las niñas, niños, o adolescentes con menos posibilidades de ser adoptados.

4. El plazo máximo para resolver y notificar este procedimiento será de seis meses. Si transcurrido el mencionado plazo no se hubiera dictado y notificado resolución expresa, la persona interesada podrá entender desestimada su pretensión por silencio administrativo, sin perjuicio de la obligación de la administración de dictar resolución expresa.

Artículo 143

Tramitación de ofrecimientos de adopción internacional

1. La tramitación de la declaración de idoneidad para la adopción internacional se iniciará a solicitud de la persona interesada. Las personas residentes en la Comunitat Valenciana interesadas en constituir una adopción internacional remitirán su ofrecimiento a la conselleria con competencia en materia de protección de la infancia y la adolescencia.

2. El plazo máximo para resolver y notificar este procedimiento será de nueve meses. Si, transcurrido el mencionado plazo, no se hubiera dictado y notificado ninguna resolución expresa, la persona interesada podrá entender desestimada su pretensión por silencio administrativo, sin perjuicio de la obligación de la administración de dictar resolución expresa.

Artículo 144

Declaración de idoneidad

1. La idoneidad para la adopción nacional e internacional será declarada por resolución del órgano directivo con competencia en materia de protección de la infancia y la adolescencia, previo acuerdo de la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares.

2. La declaración de idoneidad requerirá la participación en sesiones informativas y de preparación, con el objetivo de conocer y asumir las características diferenciales de la filiación adoptiva, así como una valoración psicosocial sobre la situación personal, familiar y relacional de las personas que se ofrecen para la adopción, que permita constatar que estas reúnen las condiciones y aptitudes requeridas por los artículos 175, 176 y concordantes del Código civil y, cuando el ofrecimiento sea para una adopción internacional, por el artículo 10 de la Ley de adopción internacional.

3. La idoneidad se determinará en relación con el proyecto adoptivo de la familia, evaluando sus condiciones para

satisfacer les previsibles necessitats d'una persona, o d'un grup de germans o germanes, amb les característiques i les circumstàncies que preveu el seu oferiment. Quan l'ofertiment siga per a una adopció oberta, s'ha de valorar, a més, la disposició i capacitat de la família per a preservar les relacions amb la família d'origen.

4. La declaració d'idoneïtat per a l'adopció té una vigència de tres anys.

Article 145

Suspensió de la tramitació de l'ofertiment d'adopció

La tramitació d'un ofertiment d'adopció pot suspendre's d'ofici o a instància de les persones interessades, pel temps i amb les condicions establides reglamentàriament, quan alguna circumstància transitòria rellevant impedisca valorar-ne la idoneïtat o promoure constituir una adopció.

satisfacer las previsibles necesidades de una persona, o de un grupo hermanos o hermanas, con las características y circunstancias que contempla en su ofrecimiento. Cuando el ofrecimiento sea para una adopción abierta, se valorará, además, la disposición y capacidad de la familia para preservar las relaciones con la familia de origen.

4. La declaración de idoneidad para la adopción tendrá una vigencia de tres años.

Artículo 145

Suspensión de la tramitación del ofrecimiento de adopción

La tramitación de un ofrecimiento de adopción podrá suspenderse de oficio o a instancia de las persona interesadas, por el tiempo y con las condiciones establecidas reglamentariamente, cuando alguna circunstancia transitoria relevante impida valorar la idoneidad o promover constituir una adopción.

Article 146

Actuacions en l'adopció internacional

1. A més de la declaració d'idoneïtat, la Generalitat exerceix, en matèria d'adopció internacional, totes les funcions que els tractats internacionals i la resta de legislació vigent atribueixen a l'autoritat central i a les entitats públiques.

2. La conformitat a les assignacions realitzades per les autoritats del país d'origen únicament s'ha d'atorgar si s'hi adjunta tota la informació prevista en la Llei d'adopció internacional i si les característiques i les necessitats de la persona que s'ha d'adoptar es corresponen amb el projecte adoptiu per al qual la família ha sigut declarada idònica.

3. La Generalitat ha de realitzar o supervisar els informes de seguiment per a garantir que aquests s'ajusten als terminis i els continguts requerits pel país d'origen, i ha de prendre les mesures necessàries perquè aquests es duguen a terme sense menyscàpte del dret a la intimitat i a la pròpia imatge que té la persona adoptada.

Artículo 146

Actuaciones en la adopción internacional

1. Además de la declaración de idoneidad, la Generalitat ejercerá, en materia de adopción internacional, todas las funciones que los tratados internacionales y la restante legislación vigente atribuyen a la autoridad central y a las entidades públicas.

2. La conformidad a las asignaciones realizadas por las autoridades del país de origen únicamente se otorgará si se acompaña toda la información prevista en la Ley de adopción internacional y si las características y necesidades de la persona a adoptar se corresponden con el proyecto adoptivo para el que la familia ha sido declarada idónea.

3. La Generalitat realizará o supervisará los informes de seguimiento para garantizar que estos se ajustan a los plazos y contenidos requeridos por el país de origen, y tomará las medidas necesarias para que estos se lleven a cabo sin menoscabo del derecho a la intimidad y a la propia imagen que asiste a la persona adoptada.

Article 147

Suport després de l'adopció

1. La Generalitat ha d'ofertir a les persones adoptades i a les seues famílies, mitjançant un recurs professional especialitzat, assessorament i orientació per a afrontar les necessitats específiques que es deriven de les situacions de desprotecció viscudes i de les particularitats d'aquest tipus de filiació. Ha de fomentar, així mateix, les actuacions de formació i suport mutu que amb aquesta finalitat duguen a terme les organitzacions de persones adoptades o de famílies adoptives. Ha de dur a terme, així mateix, actuacions destinades a difondre entre les persones que atenen professionalment les persones adoptades o les seues famílies, en l'àmbit de l'educació, la sanitat o l'acció social, un coneixement adequat de la realitat de l'adopció.

Artículo 147

Apoyo tras la adopción

1. La Generalitat ofrecerá a las personas adoptadas y a sus familias, a través de un recurso profesional especializado, asesoramiento y orientación para afrontar las necesidades específicas que se derivan de las situaciones de desprotección vividas y de las particularidades de este tipo de filiación. Fomentará, así mismo, las actuaciones de formación y apoyo mutuo que con esta finalidad lleven a cabo las organizaciones de personas adoptadas o de familias adoptivas. Llevará a cabo, asimismo, actuaciones destinadas a difundir entre las personas que atienden profesionalmente a las personas adoptadas o a sus familias, en el ámbito de la educación, la sanidad o la acción social, un conocimiento adecuado de la realidad de la adopción.

2. La Generalitat ha d'ofrir un suport psicosocial específic després de l'adopció als qui adopten persones majors de sis anys, que hagen patit maltractament greu o altres experiències traumàtiques, o que presenten problemes greus de salut o altres circumstàncies que dificulten la seua integració familiar.

Article 148

Dret a conéixer els orígens biològics

1. La Generalitat, com també la resta de titulars d'arxius públics valencians que continguen informació relativa a adopcions, ha de prendre les mesures necessàries per a garantir la conservació durant almenys cinquanta anys de tots els documents que continguen informació sobre els orígens de la persona adoptada i, en particular, sobre la seua història mèdica o la de la seu família i la identitat de les personnes que són els seus progenitors biològics.

2. La Generalitat ha de prestar assessorament i ajuda per a fer efectiu el dret a conéixer els orígens biològics a les personnes adoptades que residisquen a la Comunitat Valenciana i a aquelles no residents l'adopció de les quals haja promogut.

3. L'assessorament i l'ajuda prestada per la Generalitat pot consistir en orientació sobre el procés de cerca, en la localització i l'obtenció de la informació, o en assessorament i el suport per a la seua compressió, processament emocional i integració com a part de la pròpia identitat. També pot incloure la intermediació i la preparació per al contacte amb membres de la família d'origen, si les personnes implicades presten el seu consentiment a aquest efecte. Aquestes actuacions les ha de dur a terme un equip tècnic especialitzat, la composició del qual, qualificació i funcions s'han de determinar d'acord amb un reglament.

4. En compliment d'aquestes funcions, la Generalitat ha de sol·licitar tots els informes i antecedents de la persona adoptada, o de la seua família d'origen, que resulten necessaris, i advertir a l'entitat requerida l'obligació de facilitar-los d'acord amb el que disposa el Codi civil.

5. El tractament i la cessió de dades de caràcter personal per al compliment d'aquestes funcions no requereix l'autorització del titular, si bé la Generalitat ha de tractar d'obtenir-la sempre que siga possible, i quan hi haja l'oposició expressa a la cessió d'aquestes, únicament les ha de comunicar a la persona adoptada o a tercers després d'un procediment de dissociació, d'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

6. L'equip tècnic especialitzat a què es refereix l'apartat tercer d'aquest article ha de col·laborar amb l'Institut Valencià de la Memòria Democràtica, els Drets Humans i les Llibertats Pùbliques en l'assistència i l'ajuda a les víctimes previstes en la Llei 14/2017, de 10 de novembre, de la Generalitat, de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana, quan es tracte de xiquets i xiquetes nounats sostenuts o personnes donades en adopció sense autorització de les personnes progenitors. Aquesta col·laboració ha de tenir per objecte facilitar el processament emocional de la informació obtinguda per l'institut i mitigar les seqüèlies psicològiques dels fets que determinen la seu condició de víctima.

2. La Generalitat ofrecerá un apoyo psicosocial específico tras la adopción a quienes adopten a personas mayores de seis años, que hayan sufrido maltrato grave u otras experiencias traumáticas, o que presenten problemas graves de salud u otras circunstancias que dificulten su integración familiar.

Artículo 148

Derecho a conocer los orígenes biológicos

1. La Generalitat, así como los restantes titulares de archivos públicos valencianos que contengan información relativa a adopciones, tomarán las medidas necesarias para garantizar la conservación durante al menos cincuenta años de cuantos documentos contengan información sobre los orígenes de la persona adoptada y, en particular, sobre su historia médica o la de su familia y la identidad de sus personas progenitoras biológicas.

2. La Generalitat prestará asesoramiento y ayuda para hacer efectivo el derecho a conocer los orígenes biológicos a las personas adoptadas que residan en la Comunitat Valenciana y a aquellas no residentes cuya adopción hubiera promovido.

3. El asesoramiento y la ayuda prestada por la Generalitat podrá consistir en orientación sobre el proceso de búsqueda, en la localización y obtención de la información, o en asesoramiento y apoyo para su compresión, procesamiento emocional e integración como parte de la propia identidad. También podrá incluir la intermediación y preparación para el contacto con miembros de la familia de origen, si las personas implicadas prestan su consentimiento a tal efecto. Estas actuaciones se llevarán a cabo por un equipo técnico especializado, cuya composición, cualificación y funciones se determinarán reglamentariamente.

4. En cumplimiento de estas funciones, la Generalitat recabará cuantos informes y antecedentes de la persona adoptada, o de su familia origen, resulten necesarios, apercibiendo a la entidad requerida de la obligación de facilitarlos de acuerdo con lo dispuesto en el Código civil.

5. El tratamiento y la cesión de datos de carácter personal para el cumplimiento de estas funciones no precisará de la autorización de su titular, si bien la Generalitat tratará de recabarla siempre que sea posible, y cuando medie la oposición expresa a su cesión, únicamente los comunicará a la persona adoptada o a terceros tras un procedimiento de dissociación, de acuerdo con la Ley orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal.

6. El equipo técnico especializado al que se refiere el apartado tercero de este artículo colaborará con el Instituto Valenciano de la Memoria Democrática, los Derechos Humanos y las Libertades Pùbliques en la asistencia y ayuda a las víctimas contempladas en la Ley 14/2017, de 10 de noviembre, de la Generalitat, de memoria democrática y para la convivencia de la Comunitat Valenciana, cuando se trate de niños y niñas recién nacidos sustraídos o personas dadas en adopción sin autorización de sus personas progenitoras. Esta colaboración tendrá por objeto facilitar el procesamiento emocional de la información obtenida por el instituto y mitigar las secuelas psicológicas de los hechos que determinan su condición de víctima.

TÍTOL IV**ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA DE PERSONES MENORS D'EDAT EN CONFLICTE AMB LA LLEI****CAPÍTOL I****Disposicions generals****Article 149****Atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei**

1. L'atenció socioeducativa en el context del sistema de justícia juvenil és el conjunt d'actuacions i programes que es duen a terme en interès de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei, amb la finalitat de procurar la seua inclusió social i familiar.
2. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per persones menors d'edat en conflicte amb la llei aquelles respecte de les qui s'ha adoptat una mesura judicial com a conseqüència d'haver comés un fet constitutiu d'infracció penal, d'acord amb la Llei orgànica 5/2000, encara que en el moment d'execució de la mesura hagen assolit la majoria d'edat.

Article 150**Principis d'actuació**

En matèria d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei, a més dels principis recollits en l'article 3 d'aquesta llei s'han d'observar els següents:

1. El respecte al lliure desenvolupament de la personalitat de la persona en conflicte amb la llei.
2. La garantia del dret a ser informada dels drets que li corresponen, en particular en la Llei orgànica 5/2000 i en els tractats internacionals dels quals Espanya siga part, especialment la Convenció dels drets de l'infant, amb l'assistència necessària per a exercir-los durant l'execució de les mesures judiciales.
3. La garantia del dret de la persona menor d'edat a ser oïda i escoltada en les decisions relatives a l'execució de la medida que incida en la seua esfera personal, familiar o social.
4. L'aplicació de programes fonamentalment educatius i formativolaborals que fomenten el respecte pels drets i llibertats de les altres persones i que afavorisquen la seu inclusió social i la inserció laboral.
5. El caràcter socialitzador i la prevalença de la funció social i psicopedagògica en l'execució i el contingut de les mesures.
6. L'atenció individualitzada i integral, tenint en compte l'edat i la personalitat, com també les seues necessitats i circumstàncies.
7. La prioritat de les actuacions en l'entorn familiar i social propi de la persona en conflicte amb la llei, sempre que no

TÍTULO IV**ATENCIÓN SOCIOEDUCATIVA DE PERSONAS MENORES DE EDAD EN CONFLICTO CON LA LEY****CAPÍTULO I****Disposiciones generales****Artículo 149****Atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley**

1. La atención socioeducativa en el contexto del sistema de justicia juvenil es el conjunto de actuaciones y programas que se llevan a cabo en interés de las personas menores de edad en conflicto con la ley, con la finalidad de procurar su inclusión social y familiar.
2. A los efectos de esta ley, se entiende por personas menores de edad en conflicto con la ley, aquellas respecto de quienes se haya adoptado una medida judicial como consecuencia de haber cometido un hecho constitutivo de infracción penal, de acuerdo con la Ley orgánica 5/2000, aun cuando en el momento de ejecución de la medida hubieran alcanzado la mayoría de edad.

Artículo 150**Principios de actuación**

En materia de atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley, además de los principios recogidos en el artículo 3 de esta ley se observarán los siguientes:

1. El respeto al libre desarrollo de la personalidad de la persona en conflicto con la ley.
2. La garantía del derecho a ser informada de los derechos que les corresponden, en particular en la Ley orgánica 5/2000 y en los tratados internacionales de los que España sea parte, especialmente la Convención de derechos del niño, con la asistencia necesaria para ejercerlos durante la ejecución de las medidas judiciales.
3. La garantía del derecho de la persona menor de edad a ser oída y escuchada en las decisiones relativas a la ejecución de la medida que incida en su esfera personal, familiar o social.
4. La aplicación de programas fundamentalmente educativos y formativo-laborales que fomenten el respeto por los derechos y libertades de las demás personas y que favorezcan su inclusión social e inserción laboral.
5. El carácter socializador y la prevalencia de la función social y psicopedagógica en la ejecución y contenido de las medidas.
6. La atención individualizada e integral, teniendo en cuenta la edad y personalidad, así como sus necesidades y circunstancias.
7. La prioridad de las actuaciones en el propio entorno familiar y social de la persona en conflicto con la ley, siempre

sigui perjudicial per al seu interès. Així mateix, en l'execució de les mesures s'han d'utilitzar preferentment els recursos normalitzats de l'àmbit comunitari.

8. El foment de la col·laboració i la responsabilitat de les persones progenitors, o els qui els substituïsquen en l'exercici de les funcions parentals, en tot el procés d'intervenció, desenvolupant i oferint-los programes i ajudes orientats a promoure el bon tracte, a millorar les relacions intrafamilials i la seua capacitat per a promoure actituds prosocials en els qui es troben a càrrec seu.

9. El caràcter preferentment interdisciplinari en la presa de decisions que afecten o puguen afectar la persona menor d'edat.

10. La intervenció mínima, la confidencialitat, la reserva oportuna i l'absència d'ingerències innecessàries en la vida privada de les persones menors d'edat i de les seues famílies, en les actuacions que es realitzen.

11. La col·laboració, coordinació i cooperació de tots els organismes i institucions públiques que intervenguen en l'àmbit de la infància i l'adolescència, desenvolupant protocols específics que tinguen en compte la realitat i les necessitats de les persones subjectes a les actuacions previstes en aquest títol.

12. La immediatesa, a fi de garantir l'eficàcia educativa de les mesures aplicades, evitant demores indegudes i arbitrant els mitjans que faciliten aquesta fi.

13. La participació i la implicació de la comunitat i d'altres sistemes públics d'atenció, com l'educatiu i el de protecció.

que no sea perjudicial para su interés. Asimismo, en la ejecución de las medidas se utilizarán preferentemente los recursos normalizados del ámbito comunitario.

8. El fomento de la colaboración y responsabilidad de las personas progenitoras, o quienes les sustituyan en el ejercicio de las funciones parentales, en todo el proceso de intervención, desarrollando y ofreciéndoles programas y ayudas orientados a promover el buen trato, a mejorar las relaciones intrafamiliares y su capacidad para promover actitudes prosociales en quienes se encuentran a su cargo.

9. El carácter preferentemente interdisciplinario en la toma de decisiones que afecten o puedan afectar a la persona menor de edad.

10. La intervención mínima, la confidencialidad, la reserva oportuna y la ausencia de injerencias innecesarias en la vida privada de las personas menores de edad y de sus familias, en las actuaciones que se realicen.

11. La colaboración, coordinación y cooperación de todos los organismos e instituciones públicas que intervengan en el ámbito de la infancia y la adolescencia, desarrollando protocolos específicos que contemplen la realidad y las necesidades de las personas sujetas a las actuaciones contempladas en este título.

12. La inmediatez, a fin de garantizar la eficacia educativa de las medidas aplicadas, evitando demoras indebidas y arbitrando los medios que faciliten este fin.

13. La participación y la implicación de la comunidad y de otros sistemas públicos de atención, como el educativo y el de protección.

CAPÍTOL II Acció preventiva

Article 151 Prevenció

1. La Generalitat ha de donar prioritat a les actuacions preventives, incindint en els factors de risc que originen l'exclusió i els conflictes amb la llei, les dificultats d'adaptació i els problemes de conducta de les persones menors d'edat. Amb aquest fi, ha de promocionar serveis i programes de caràcter social, afectiu i educatiu en el seu entorn, que donen suport a l'atenció de la població infantil i adolescent en situació de risc, mitjançant actuacions específiques d'oci educatiu, esport i activitat física, formació, promoció ocupacional, ocupació, convivència familiar, educació emocional i altres que contribuïsquen a la seua adequada socialització, que facen innecessària l'adopció de mesures jurídiques de protecció o la intervenció del sistema de justícia juvenil.

2. Quan el ministeri fiscal remeta testimoniatge de particulars de fets delictius cometidos per una persona menor de catorze anys al departament de la Generalitat competent per a la protecció de la infància i l'adolescència, aquest ha de valorar-ne la situació a fi de determinar si hi ha una situació de desprotecció, o altres manques educatives, socials,

CAPÍTULO II Acción preventiva

Artículo 151 Prevención

1. La Generalitat dará prioridad a las actuaciones preventivas, incidiendo en los factores de riesgo que originan la exclusión y los conflictos con la ley, las dificultades de adaptación y los problemas de conducta de las personas menores de edad. Para ello, promocionará servicios y programas de carácter social, afectivo y educativo en su entorno, que apoyen la atención de la población infantil y adolescente en situación de riesgo, mediante actuaciones específicas de ocio educativo, deporte y actividad física, formación, promoción ocupacional, empleo, convivencia familiar, educación emocional y otras que contribuyan a su adecuada socialización, que hagan innecesaria la adopción de medidas jurídicas de protección o la intervención del sistema de justicia juvenil.

2. Cuando el ministerio fiscal remita testimonio de particulares de hechos delictivos cometidos por una persona menor de catorce años al departamento de la Generalitat competente para la protección de la infancia y la adolescencia, éste valorará su situación a fin de determinar si existe una situación de desprotección, u otras carencias educativas,

de vincle afectiu o familiars, i ha de proposar, traslladar a l'entitat competent, executar o desestimar razonadament les accions pertinentes, i ha de deixar constància de les actuacions que s'hagen portat a terme.

CAPÍTOL III

Organització i gestió dels programes, els serveis i els centres destinats a l'execució de mesures judicials

Article 152

Programes de medi obert

1. Es denominen programes de medi obert aquells destinats a l'execució d'alguna de les mesures següents previstes en la Llei orgànica 5/2000: tractament ambulatori, assistència a un centre de dia, llibertat vigilada, convivència amb una altra persona, família o grup educatiu, prestacions en benefici de la comunitat i realització de tasques socioeducatives.

2. Els programes de medi obert els han de dur a terme equips educatius propis de l'administració la Generalitat, o d'altres administracions que, d'acord amb el que es preveu al respecte en la Llei orgànica 5/2000 i en la normativa sobre sector públic i règim local, col·laboren en l'execució d'aquests programes. També poden desenvolupar aquests programes les entitats col·laboradores previstes en l'article 170 d'aquesta llei.

3. Sempre que siga possible, i la naturalesa de la mesura i les condicions establides per l'òrgan judicial per a la seua execució ho permeten, els programes han de preveure que aquests es duguen a terme en recursos socials o sanitaris destinats al conjunt de la població i no específics per al seu compliment. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de prestar, amb aquest fi, la col·laboració necessària, posant a la disposició del programa els recursos del seu àmbit de competència. En aquests recursos s'ha de procurar que les persones menors d'edat siguin ateses per separat de les persones adultes.

4. Per al compliment de les mesures que impliquen tractament ambulatori, el personal sanitari del sistema sanitari valencià, ha d'elaborar i assumir un programa de tractament, i n'ha de donar compte i col·laborar amb la persona designada com a responsable de l'execució de la mesura.

Article 153

Residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei

1. Es denominen residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei aquells centres destinats a l'execució de les mesures privatives de llibertat.

2. Aquestes residències han de ser de titularitat i gestió de la Generalitat. Excepcionalment, poden concertar-se amb altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre.

sociales, de vínculo afectivo o familiares, y propondrá, trasladará a la entidad competente, ejecutará o desestimará razonadamente las acciones pertinentes, dejando constancia de lo actuado.

CAPÍTULO III

Organización y gestión de los programas, servicios y centros destinados a la ejecución de medidas judiciales

Artículo 152

Programas de medio abierto

1. Se denominan programas de medio abierto aquellos destinados a la ejecución de alguna de las siguientes medidas previstas la Ley orgánica 5/2000: tratamiento ambulatorio, asistencia a un centro de día, libertad vigilada, convivencia con otra persona, familia o grupo educativo, prestaciones en beneficio de la comunidad, y realización de tareas socioeducativas.

2. Los programas de medio abierto se llevarán a cabo por equipos educativos propios de la administración la Generalitat, o de otras administraciones que, de acuerdo con lo previsto a este respecto en la Ley orgánica 5/2000 y en la normativa sobre sector público y régimen local, colaboren en su ejecución. También podrán desarrollar estos programas las entidades colaboradoras previstas en el artículo 170 de esta ley.

3. Siempre que sea posible y la naturaleza de la medida y las condiciones establecidas por el órgano judicial para su ejecución lo permitan, los programas contemplarán que éstas se lleven a cabo en recursos sociales o sanitarios destinados al conjunto de la población y no específicos para su cumplimiento. Las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana prestarán, a tal fin, la colaboración necesaria, poniendo a disposición del programa los recursos de su ámbito de competencia. En estos recursos se procurará que las personas menores de edad se atiendan por separado de las personas adultas.

4. Para el cumplimiento de las medidas que impliquen tratamiento ambulatorio, el personal sanitario del sistema sanitario valenciano, elaborará y asumirá un programa de tratamiento, dando cuenta del mismo, y colaborando con la persona designada como responsable de la ejecución de la medida.

Artículo 153

Residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley

1. Se denominan residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley aquellos centros destinados a la ejecución de las medidas privativas de libertad.

2. Estas residencias serán de titularidad y gestión de la Generalitat. Excepcionalmente podrán concertarse con otras entidades públicas o privadas sin ánimo de lucro.

3. Per al compliment d'aquestes mesures poden també ser utilitzats centres d'aquesta naturalesa situats en altres comunitats autònombes. Amb aquest fi, s'han de formalitzar els corresponents acords de col·laboració.

4. Quan la mesura d'internament tinga caràcter terapèutic, derivat d'un trastorn psíquic, malaltia, o toxicomania, pot dur-se a terme en els recursos especialitzats de la xarxa assistencial sanitària.

5. Totes les residències socioeducatives han de disposar d'un projecte global que reculla la identitat de la residència, el projecte tècnic d'actuació i les normes de funcionament i convivència.

6. Correspon a la directora o al director de la residència exercir la guarda de les persones menors d'edat internades en aquesta, d'acord amb la legislació vigent.

Article 154

Supervisió de les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei

La conselleria competent en matèria de l'execució de les mesures de responsabilitat penal de persones menors d'edat ha de supervisar les residències socioeducatives almenys una vegada al semestre i sempre que així ho exisisquen les circumstàncies, sense perjudici de les funcions d'inspecció que corresponguen a la inspecció de serveis socials, als jutges de menors, al ministeri fiscal, al Defensor del Poble i al Síndic de Greuges. Aquest procediment de supervisió ha de ser objecte de regulació reglamentària.

CAPÍTOL IV

Actuacions complementàries a l'execució de les mesures

Article 155

Actuacions complementàries d'inclusió social

Les residències o programes que executen les mesures poden promoure o dur a terme altres actuacions que contribuïsquen a la inclusió social de la persona menor d'edat, sempre que redunden en el seu interès i tinguen el seu consentiment i el dels qui n'exerceixen la representació legal.

Article 156

Concurrència amb l'acció protectora

Quan la persona que es trobe complint una mesura judicial estiga sota la tutela o guarda de la Generalitat, s'han d'establir les vies de coordinació necessàries perquè el programa d'execució de la mesura i el pla de protecció s'efectuen sense mútues interferències i aprovechando les possibles sinergies.

3. Para el cumplimiento de estas medidas podrán también ser utilizados centros de la misma naturaleza, ubicados en otras comunidades autónomas. A tal efecto, se formalizarán los correspondientes acuerdos de colaboración.

4. Cuando la medida de internamiento tenga carácter terapéutico, derivado de un trastorno psíquico, enfermedad, o toxicomanía, podrá llevarse a cabo en los recursos especializados de la red asistencial sanitaria.

5. Todas las residencias socioeducativas deberán disponer de un proyecto global, que recoja la identidad de la residencia, el proyecto técnico de actuación y las normas de funcionamiento y convivencia.

6. Corresponde a la directora o al director de la residencia ejercer la guarda de las personas menores de edad internadas en él, de acuerdo con la legislación vigente.

Artículo 154

Supervisión de las residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley

La conselleria competente en materia de la ejecución de las medidas de responsabilidad penal de personas menores de edad supervisará las residencias socioeducativas al menos una vez al semestre y siempre que así lo exijan las circunstancias, sin perjuicio de las funciones de inspección que correspondan a la inspección de servicios sociales, a los jueces de menores, al ministerio fiscal, al Defensor del Pueblo y al Síndic de Greuges. Este procedimiento de supervisión será objeto de regulación reglamentaria.

CAPÍTULO IV

Actuaciones complementarias a la ejecución de las medidas

Artículo 155

Actuaciones complementarias de inclusión social

Las residencias o programas que ejecuten las medidas podrán promover o llevar a cabo otras actuaciones que contribuyan a la inclusión social de la persona menor de edad, siempre que redunden en su interés y cuenten con su consentimiento y el de quienes ejerzan su representación legal.

Artículo 156

Concurrencia con la acción protectora

Cuando la persona que se encuentre cumpliendo una medida judicial esté bajo la tutela o guarda de la Generalitat, se establecerán los cauces de coordinación necesarios para que el programa de ejecución de la medida y el plan de protección se desarrollen sin mutuas interferencias y aprovechando las posibles sinergias.

Article 157

Actuacions posteriors a l'execució de les mesures.

1. Finalitzada l'execució d'una mesura, s'ha d'efectuar una evaluació per a determinar les actuacions socials i educatives que la persona menor d'edat necessita per a culminar la seu inclusió social, oferint-li l'orientació i el suport necessari i orientant-la cap a aquells serveis i programes en els quals puga obtenir ajuda o participar en accions facilitadores de la seu inclusió social.

2. La Generalitat, en col·laboració amb altres administracions públiques, ha d'impulsar programes i ajudes per a la inclusió social i la inserció laboral de les persones menors d'edat que hagen estat subjectes a una mesura judicial. Com a mínim, aquests han de preveure ajudes a l'emancipació i programes per a la inserció laboral de la joventut.

3. L'avaluació i la preparació de les actuacions posteriors a l'execució de la mesura dels qui en finalitzar aquesta siguin encara menors d'edat i es troben sota la tutela o guarda de l'entitat pública, ha de realitzar-se amb almenys tres mesos d'antelació a la data de finalització de la mesura, en coordinació amb l'òrgan competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència. En tot cas, se n'ha de valorar la possible participació en un programa de preparació per a la vida independent, d'acord amb l'objectiu establiti en el seu pla de protecció.

Artículo 157

Actuaciones posteriores a la ejecución de las medidas

1. Finalizada la ejecución de una medida, se llevará a cabo una evaluación para determinar las actuaciones sociales y educativas que la persona menor de edad precisa para culminar su inclusión social, ofreciéndole la orientación y apoyo necesario y orientándola hacia aquellos servicios y programas en los que pueda obtener ayuda o participar en acciones facilitadoras de su inclusión social.

2. La Generalitat, en colaboración con otras administraciones públicas, impulsará programas y ayudas para la inclusión social y la inserción laboral de las personas menores de edad que hayan estado sujetas a una medida judicial. Como mínimo, estos contemplarán ayudas a la emancipación y programas para la inserción laboral de la juventud.

3. La evaluación y la preparación de las actuaciones posteriores a la ejecución de la medida de quienes al finalizar esta sean todavía menores de edad y se encuentren bajo la tutela o guarda de la entidad pública, debe realizarse con al menos tres meses de antelación a la fecha de finalización de la medida, en coordinación con el órgano competente en materia de protección de la infancia y la adolescencia. En todo caso, se valorará su posible participación en un programa de preparación para la vida independiente, de acuerdo con el objetivo establecido en su plan de protección.

TÍTOL V

COMPETÈNCIES PÚBLIQUES I COOPERACIÓ
PER A LA PROMOCIÓ I LA PROTECCIÓ
DELS DRETS DE LA INFÀNCIA

CAPÍTOL I

Distribució de competències en matèria de drets
de la infància i l'adolescència
a la Comunitat Valenciana

Article 158

Competències de la Generalitat

1. Corresponen al Consell les competències següents en matèria dels drets de la infància i l'adolescència:

a) La iniciativa legislativa, en aquelles matèries de competència exclusiva de la Generalitat, o de les quals tinga atribuït el desenvolupament legislatiu, que incidisquen en aquests drets, com també el desenvolupament reglamentari de la legislació autonòmica.

b) Fixar les directrius que s'han de seguir en aquesta matèria i aprovar l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

c) Aprovar el protocol integral davant de la violència contra la infància i l'adolescència.

2. Correspon a les diferents conselleries executar les actuacions públiques de promoció, protecció, defensa i restitució dels drets de la infància i l'adolescència que es troben compreses en el seu àmbit material de competència i, en particular, les següents:

TÍTULO V

COMPETENCIAS PÚBLICAS Y COOPERACIÓN
PARA LA PROMOCIÓN Y PROTECCIÓN
DE LOS DERECHOS DE LA INFANCIA

CAPÍTULO I

Distribución de competencias en materia de
derechos de la infancia y adolescencia
en la Comunitat Valenciana

Artículo 158

Competencias de la Generalitat

1. Corresponden al Consell las siguientes competencias en materia de derechos de la infancia y la adolescencia:

a) La iniciativa legislativa, en aquellas materias de competencia exclusiva de la Generalitat, o de las que tenga atribuido el desarrollo legislativo, que incidan en estos derechos, así como el desarrollo reglamentario de la legislación autonómica.

b) Fijar las directrices a seguir en esta materia y aprobar la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia.

c) Aprobar el protocolo integral frente a la violencia contra la infancia y la adolescencia.

2. Corresponde a las distintas consellerías ejecutar las actuaciones públicas de promoción, protección, defensa y restitución de los derechos de la infancia y la adolescencia que se encuentren comprendidas en su ámbito material de competencia y, en particular, las siguientes:

- a) L'atenció holística i comunitària a xiquets, xiquetes i adolescents víctimes de violència o discriminació.
- b) La promoció de la participació infantil en l'àmbit autonòmic.
- c) La promoció i la defensa dels drets de la infància i l'adolescència amb relació als mitjans de comunicació social, la publicitat i les tecnologies de la informació.
- d) L'adopció de les mesures d'administració de l'ensenyament que calguen per a fer efectius aquests drets en l'àmbit educatiu.
- e) La determinació i la gestió de les polítiques públiques per a fer efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents al gaudi del més alt nivell possible de salut.
- f) La garantia dels drets de la infància i l'adolescència amb relació al medi ambient i l'espai urbà, a través de les intervencions administratives i dels instruments d'ordenació i planificació que siguen competència de la Generalitat.
- g) La defensa dels drets de xiquets, xiquetes i adolescents en matèria d'ús i consum, mitjançant la inspecció i el control i de l'exercici de la potestat sancionadora.
- h) L'avaluació, la planificació i la millora del sistema valencià de protecció de la infància i de l'adolescència.
- i) La valoració, l'adopció i l'execució de les mesures de protecció de les persones menors d'edat en situació de desemparament o necessitades d'atenció immediata.
- j) L'assumpció i l'exercici de la guarda de xiquets, xiquetes o adolescents, a petició dels seus representants legals o per resolució judicial, en els supòsits previstos en la llei.
- k) La preparació per a la vida independent de joves que estiguen, o hagen estat, sota la seu guarda o la seu tutela.
- l) La declaració d'idoneïtat de les persones que s'ofereixen a l'adopció i la resta de competències que les lleis i els tractats atribueixen a les entitats públiques i a l'autoritat central en matèria d'adopció.
- m) L'execució de les mesures judiciales imposades pels jutjats de menors, com també l'assessorament tècnic als òrgans judicials en aquesta matèria i les actuacions de mediació en l'àmbit de justícia juvenil.
- n) La titularitat i l'exercici de les funcions respecte de la infància i l'adolescència que siguen de la seu competència d'acord amb la normativa en matèria de serveis socials.
- o) La prevenció i l'eradicació de la transmissió intergeneracional de la pobresa, la promoció de l'equitat en l'exercici dels drets i de la igualtat d'oportunitats de xiquets, xiquetes i adolescents.
- p) Facilitar el dret dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents a relacionar-se amb els seus progenitors i familiars durant els processos i situacions de separació, divorci o altres supòsits d'interrupció de la convivència familiar.

- a) La atención holística y comunitaria a niños, niñas y adolescentes víctimas de violencia o discriminación.
- b) La promoción de la participación infantil en el ámbito autonómico.
- c) La promoción y defensa de los derechos de la infancia y la adolescencia en relación a los medios de comunicación social, la publicidad y las tecnologías de la información.
- d) La adopción de las medidas de administración de la enseñanza que sean necesarias para hacer efectivos estos derechos en el ámbito educativo.
- e) La determinación y gestión de las políticas públicas para hacer efectivo el derecho de niños, niñas y adolescentes al disfrute del más alto nivel posible de salud.
- f) La garantía de los derechos de la infancia y la adolescencia en relación al medio ambiente y al espacio urbano, a través de las intervenciones administrativas y de los instrumentos de ordenación y planificación que sean competencia de la Generalitat.
- g) La defensa de los derechos de niños, niñas y adolescentes en materia de uso y consumo, a través de la inspección y control y del ejercicio de la potestad sancionadora.
- h) La evaluación, planificación y mejora del sistema valenciano de protección de la infancia y de la adolescencia.
- i) La valoración, adopción y ejecución de las medidas de protección de las personas menores de edad en situación de desamparo o necesitadas de atención inmediata.
- j) La asunción y el ejercicio de la guarda de niños, niñas o adolescentes, a petición de sus representantes legales o por resolución judicial, en los supuestos previstos en la ley.
- k) La preparación para la vida independiente de jóvenes que estén, o hayan estado, bajo su guarda o su tutela.
- l) La declaración de idoneidad de las personas que se ofrecen a la adopción y las restantes competencias que las leyes y tratados atribuyen a las entidades públicas y a la autoridad central en materia de adopción.
- m) La ejecución de las medidas judiciales impuestas por los juzgados de menores, así como el asesoramiento técnico a los órganos judiciales en esta materia y las actuaciones de mediación en el ámbito de justicia juvenil.
- n) La titularidad y el ejercicio de las funciones respecto de la infancia y la adolescencia que sean de su competencia de acuerdo con la normativa en materia de servicios sociales.
- o) La prevención y erradicación de la transmisión intergeneracional de la pobreza, la promoción de la equidad en el ejercicio de los derechos y de la igualdad de oportunidades de niños, niñas y adolescentes.
- p) Facilitar el derecho de los niños, niñas y adolescentes a relacionarse con sus personas progenitoras y familiares durante los procesos y situaciones de separación, divorcio u otros supuestos de interrupción de la convivencia familiar.

q) Aquelles altres que aquesta llei o la resta de l'ordenament jurídic els atribueix.

Article 159

Competències de les entitats locals

1. Les entitats locals han d'exercir, d'acord amb la normativa de règim local, les competències següents en matèria de drets de la infància i la adolescència:

- a) Elaborar i aprovar el corresponent instrument de planificació de la política transversal en aquesta matèria.
- b) La difusió, promoció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència, com també la capacitat de xiquets, xiquetes i adolescents per a exercir-los.
- c) La promoció de la participació infantil en l'àmbit local.
- d) La prevenció i la protecció de la salut de xiquets, xiquetes i adolescents mitjançant les competències que tinguen atribuïdes en matèria de drogodependències.
- e) La garantia dels drets de les persones menors d'edat amb relació al medi ambient i l'espai urbà, mitjançant les intervencions administratives i els instruments de planificació que siguen de competència local.
- f) La planificació i execució de les polítiques locals de desenvolupament infantil i adolescent mitjançant l'esport i l'oci educatiu.
- g) La protecció i la promoció dels drets de xiquets, xiquetes i adolescents en matèria d'ús i consum dins del seu àmbit material i territorial de competència.
- h) La prevenció de les situacions de desprotecció infantil i adolescent.
- i) L'estudi i la detecció de necessitats socials de la infància i l'adolescència de la seua demarcació.
- j) La detecció, apreciació i declaració de les situacions de risc, com també la intervenció per a revertir-les.
- k) La detecció i el diagnòstic de situacions de desemparrament, comunicació i proposta informada de mesures de protecció a l'òrgan competent autonòmic.
- l) La intervenció amb la família d'origen d'aquells xiquets, xiquetes o adolescents sota la tutela o la guarda de la Generalitat el pla de protecció dels quals tinga per objectiu la reunificació familiar.
- m) La participació en els programes d'acolliment familiar en les fases de foment i captació de famílies, com també la valoració d'aptitud, la intervenció, l'acompanyament i el seguiment d'acolliments en família extensa.
- n) La col·laboració en l'execució de les mesures judiciales imposades a persones menors d'edat en conflicte amb la llei, mitjançant la utilització dels recursos comunitaris, com també l'execució material de les mesures quan siga procedent per delegació de la competència.

q) Aquellas otras que esta ley o el resto del ordenamiento jurídico les atribuya.

Artículo 159

Competencias de las entidades locales

1. Las entidades locales ejercerán, de acuerdo con la normativa de régimen local, las siguientes competencias en materia de derechos de la infancia y adolescencia:

- a) Elaborar y aprobar el correspondiente instrumento de planificación de la política transversal en esta materia.
- b) La difusión, promoción y defensa de los derechos de la infancia y la adolescencia, así como la capacitación de niños, niñas y adolescentes para ejercerlos.
- c) La promoción de la participación infantil en el ámbito local.
- d) La prevención y protección de la salud de niños, niñas y adolescentes mediante las competencias que tengan atribuidas en materia de drogodependencias.
- e) La garantía de los derechos de las personas menores de edad en relación al medio ambiente y al espacio urbano, a través de las intervenciones administrativas y de los instrumentos de planificación que sean de competencia local.
- f) La planificación y ejecución de las políticas locales de desarrollo infantil y adolescente a través del deporte y el ocio educativo.
- g) La protección y promoción de los derechos de niños, niñas y adolescentes en materia de uso y consumo dentro de su ámbito material y territorial de competencia.
- h) La prevención de las situaciones de desprotección infantil y adolescente.
- i) El estudio y detección de necesidades sociales de la infancia y la adolescencia de su demarcación.
- j) La detección, apreciación y declaración de las situaciones de riesgo, así como la intervención para revertirlas.
- k) La detección y diagnóstico de situaciones de desamparo, comunicación y propuesta informada de medidas de protección al órgano competente autonómico.
- l) La intervención con la familia de origen de aquellos niños, niñas o adolescentes bajo la tutela o la guarda de la Generalitat cuyo plan de protección tenga por objetivo la reunificación familiar.
- m) La participación en los programas de acogimiento familiar en las fases de fomento y captación de familias, así como la valoración de aptitud, la intervención, el acompañamiento y el seguimiento de acogimientos en familia extensa.
- n) La colaboración en la ejecución de las medidas judiciales impuestas a personas menores de edad en conflicto con la ley, mediante la utilización de los recursos comunitarios, así como la ejecución material de las medidas cuando proceda por delegación de la competencia.

o) La titularitat i l'exercici de les funcions respecte de la infància i l'adolescència que siguin de la seu competència, o que tinguen delegada, d'acord amb la normativa en matèria de serveis socials.

p) Altres intervencions en la matèria que els atribuïsquen aquesta o altres normes.

2. Les entitats locals també poden assumir la guarda voluntària dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents residents al seu municipi, sempre que, amb caràcter previ, la Generalitat delegue aquesta competència a petició de l'entitat local. Amb aquest fi, s'ha de subscriure un conveni de col·laboració on s'especifiquen les condicions i les característiques d'aquesta delegació.

3. Les diputacions provincials han de prestar a les entitats locals assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica per a exercir les competències recollides en aquest article, en els termes previstos en la normativa de règim local.

Article 160

Exercici de les competències de les entitats locals en matèria de protecció de la infància i l'adolescència

Les competències de les entitats locals en matèria de protecció de la infància i l'adolescència s'han d'exercir mitjançant els serveis d'atenció primària de serveis socials.

CAPÍTOL II

Cooperació, col·laboració i coordinació administrativa

Article 161

Col·laboració interadministrativa

La Generalitat i les entitats locals poden establir instruments jurídics de col·laboració entre si i amb altres administracions per a l'exercici de les competències que els atribueix aquesta llei.

Article 162

Cooperació i coordinació interadministrativa

1. Les diferents administracions públiques amb competència en les matèries que regula aquesta llei han d'establir les vies necessàries per a una acció coordinada i conjunta.

2. En particular, en les actuacions de prevenció, protecció i atenció socioeducativa totes les administracions estan obligades a:

a) Cooperar en la detecció, la notificació i la intervenció en les situacions de desprotecció infantil i adolescent, i col·laborar per a fer efectives les mesures jurídiques de protecció que s'adopten.

b) Cooperar, amb els recursos disponibles, en l'execució de les mesures judicials que hagen de complir les persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

o) La titularidad y el ejercicio de las funciones respecto de la infancia y la adolescencia que sean de su competencia, o que tengan delegada, de acuerdo con la normativa en materia de servicios sociales.

p) Otras intervenciones en la materia que les atribuya esta u otras normas.

2. Las entidades locales también podrán asumir la guarda voluntaria de los niños, niñas y adolescentes residentes en su municipio, siempre que, con carácter previo, se delegue esta competencia por la Generalitat a petición de la propia entidad local. A tal fin, se deberá suscribir un convenio de colaboración donde se especifiquen las condiciones y características de esta delegación.

3. Las diputaciones provinciales prestarán a las entidades locales asistencia y cooperación jurídica, económica y técnica para ejercer las competencias recogidas en este artículo, en los términos previstos en la normativa de régimen local.

Artículo 160

Ejercicio de las competencias de las entidades locales en materia de protección de la infancia y la adolescencia

Las competencias de las entidades locales en materia de protección de la infancia y la adolescencia se ejercerán a través de los servicios de atención primaria de servicios sociales.

CAPÍTULO II

Cooperación, colaboración y coordinación administrativa

Artículo 161

Colaboración interadministrativa

La Generalitat y las entidades locales podrán establecer instrumentos jurídicos de colaboración entre sí y con otras administraciones, para el ejercicio de las competencias que les atribuye la presente ley.

Artículo 162

Cooperación y coordinación interadministrativa

1. Las distintas administraciones públicas con competencia en las materias que regula esta ley establecerán los cauces necesarios para una acción coordinada y conjunta.

2. En particular, en las actuaciones de prevención, protección y atención socioeducativa todas las administraciones están obligadas a:

a) Cooperar en la detección, notificación e intervención en las situaciones de desprotección infantil y adolescente, y colaborar para hacer efectivas las medidas jurídicas de protección que se adopten.

b) Cooperar, con los recursos disponibles, en la ejecución de las medidas judiciales que hagan de cumplir las personas menores de edad en conflicto con la ley.

c) Facilitar l'exercici de les competències d'altres administracions i entitats públiques, i prestar-los l'assistència i l'auxili que necessiten, especialment en aquells supòsits en els quals la persona protegida o atesa, o la seua família, mantinga víncles en diferents demarcacions territorials de competència o es trasllade d'una d'aquestes a una altra.

Article 163

Col·laboració i coordinació entre la Generalitat i les entitats locals

1. La Generalitat ha de prestar a les entitats locals la necessària cooperació tècnica i finançera per a l'efectiu compliment de les funcions que li competeixen, especialment en la protecció social i jurídica de xiquets, xiquetes i adolescents, en la promoció dels seus drets i en la participació infantil.

2. La Generalitat ha d'exercir funcions de coordinació sobre la gestió de les entitats locals que realitzen actuacions en matèria d'atenció, protecció, i inclusió de xiquets, xiquetes i adolescents i en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutjats de menors.

Article 164

Tècniques de coordinació interadministrativa per a la promoció dels drets i la protecció de la infància i l'adolescència

1. En les diferents demarcacions territorials en les quals s'estructura el sistema valencià de serveis socials s'han de constituir comissions de coordinació per a la promoció dels drets i la protecció de la infància i l'adolescència, la composició i les funcions de les quals s'han d'establir d'acord amb un reglament, en les quals han de participar, almenys, representants dels departaments amb competències en educació, sanitat, serveis socials i seguretat pública.

2. Els protocols previstos en aquesta llei per a la detecció, la notificació, la valoració o la intervenció en situacions de desprotecció, com també aquells altres que s'implanten per a garantir la coherència de les actuacions públiques de promoció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència, han de preveure expressament mecanismes i procediments de coordinació interadministrativa.

Article 165

Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència

1. La Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència és l'òrgan col·legiat adscrit a la conselleria amb competències en matèria de promoció i protecció dels drets d'aquest sector de població l'objecte de la qual és coordinar les accions dels diferents departaments del Consell que desenvolupen actuacions que incidisquen en aquests drets.

2. Competeix a la Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència, a més de les funcions que específicament se li atribuïsquin, avaluar i coordinar les actuacions de l'administració de la Generalitat en aquesta matèria.

c) Facilitar el ejercicio de las competencias de otras administraciones y entidades públicas, y prestarles la asistencia y el auxilio que precisen para ello, en especial en aquellos supuestos en los que la persona protegida o atendida, o su familia, mantenga vínculos en distintas demarcaciones territoriales de competencia o se traslade de una de ellas a otra.

Artículo 163

Colaboración y coordinación entre la Generalitat y las entidades locales

1. La Generalitat prestará a las entidades locales la necesaria cooperación técnica y financiera para el efectivo cumplimiento de las funciones que le competen, en especial en la protección social y jurídica de niños, niñas y adolescentes, en la promoción de sus derechos y en la participación infantil.

2. La Generalitat ejercerá funciones de coordinación sobre la gestión de las entidades locales que realicen actuaciones en materia de atención, protección, e inclusión de niños, niñas y adolescentes y en materia de ejecución de las medidas adoptadas por los juzgados de menores.

Artículo 164

Técnicas de coordinación interadministrativa para la promoción de los derechos y la protección de la infancia y la adolescencia

1. En las diferentes demarcaciones territoriales en las que se estructura el sistema valenciano de servicios sociales se constituirán comisiones de coordinación para la promoción de los derechos y la protección de la infancia y la adolescencia, cuya composición y funciones se establecerán reglamentariamente, en las que participarán, al menos, representantes de los departamentos con competencias en educación, sanidad, servicios sociales y seguridad pública.

2. Los protocolos previstos en esta ley para la detección, notificación, valoración o intervención en situaciones de desprotección, así como aquellos otros que se implante para garantizar la coherencia de las actuaciones públicas de promoción y defensa de los derechos de la infancia y la adolescencia, preverán expresamente mecanismos y procedimientos de coordinación interadministrativa.

Artículo 165

Comisión Interdepartamental de Infancia y Adolescencia

1. La Comisión Interdepartamental de Infancia y Adolescencia es el órgano colegiado adscrito a la conselleria con competencias en materia de promoción y protección de los derechos de este sector de población cuyo objeto es coordinar las acciones de los distintos departamentos del Consell que desarrollen actuaciones que incidan en dichos derechos.

2. Compete a la Comisión Interdepartamental de Infancia y Adolescencia, además de las funciones que específicamente se le atribuyan, evaluar y coordinar las actuaciones de la administración de la Generalitat en esta materia.

3. La Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència ha d'impulsar l'ús coordinat per al desenvolupament de les polítiques integrals del seu àmbit competència, de les tecnologies de la informació i la comunicació de l'administració de la Generalitat.

Article 166

Col·laboració amb els òrgans judicials

Les administracions públiques han de col·laborar amb els òrgans judicials per a garantir la millor eficàcia en l'observança i el compliment d'aquesta llei i de les normes de protecció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència.

3. La Comisión Interdepartamental de Infancia y Adolescencia impulsará el uso coordinado para el desarrollo de las políticas integrales de su ámbito competencia, de las tecnologías de la información y la comunicación de la administración de la Generalitat

Artículo 166

Colaboración con los órganos judiciales

Las administraciones públicas colaborarán con los órganos judiciales para garantizar la mejor eficacia en la observancia y cumplimiento de la presente ley y de las normas de protección y defensa de los derechos de la infancia y la adolescencia.

Article 167

Col·laboració amb el ministeri fiscal

1. Les administracions públiques han de col·laborar amb el ministeri fiscal en la tasca de defensa dels drets i llibertats dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents.

2. A fi de facilitar al ministeri fiscal la superior vigilància de la tutela, l'acolliment o la guarda de les xiquetes, dels xiquets i dels adolescents, els òrgans competents de la Generalitat en matèria de protecció de la infància i l'adolescència han de complir, almenys, les obligacions següents:

a) Comunicar-li la resolució per la qual estime improcedent la declaració de desemparament proposada per una entitat local.

b) Remetre-li una còpia de totes les resolucions administratives relatives a la constitució, variació i cessament de tuteles, guardes i acolliments.

c) Remetre-li informes justificatius de la situació de les persones protegides que romanguen en acolliment residencial o acolliment familiar temporal durant un període superior a dos anys.

d) Donar-li compte de qualsevol novetat d'interés en les circumstàncies d'una persona protegida.

e) Facilitar-li l'accés a les residències o llars i a qualsevol de les seues dependències, com també la consulta dels arxius, i atendre els requeriments i escrits relatius a l'exercici de les seues funcions.

3. En matèria d'execució de les mesures judicials imposades pels jutjats de menors, l'òrgan competent de la Generalitat ha de comunicar al ministeri fiscal de forma immediata els nous ingressos en residències o llars.

Artículo 167

Colaboración con el ministerio fiscal

1. Las administraciones públicas colaborarán con el ministerio fiscal en su labor de defensa de los derechos y libertades de los niños, niñas y adolescentes.

2. A fin de facilitar al ministerio fiscal la superior vigilancia de la tutela, acogimiento o guarda de las niñas, niños y adolescentes, los órganos competentes de la Generalitat en materia de protección de la infancia y la adolescencia cumplirán, al menos, las siguientes obligaciones:

a) Comunicarle la resolución por la que estime improcedente la declaración de desamparo propuesta por una entidad local.

b) Remitirle copia de todas las resoluciones administrativas relativas a la constitución, variación y cese de tutelas, guardas y acogimientos.

c) Remitirle informes justificativos de la situación de las personas protegidas que permanezcan en acogimiento residencial o acogimiento familiar temporal durante un periodo superior a dos años.

d) Darle cuenta de cualquier novedad de interés en las circunstancias de una persona protegida.

e) Facilitarle el acceso a las residencias u hogares y a cualquiera de sus dependencias, así como la consulta de los archivos, y atender los requerimientos y escritos relativos al ejercicio de sus funciones.

3. En materia de ejecución de las medidas judiciales impuestas por los juzgados de menores, el órgano competente de la Generalitat deberá comunicar al ministerio fiscal de forma inmediata los nuevos ingresos en residencias u hogares.

Article 168

Col·laboració dels cossos policials

1. La Unitat del Cos Nacional de Policia Adscrita a la Comunitat Valenciana ha de prestar la cooperació i l'assistència necessària en l'acció protectora i, de forma especial, en l'execució de les mesures administratives

Artículo 168

Colaboración de los cuerpos policiales

1. La Unidad del Cuerpo Nacional de Policía Adscrita a la Comunitat Valenciana prestará la cooperación y asistencia necesaria en la acción protectora y de forma especial, en la ejecución de las medidas administrativas acordadas. Así

acordades. Així mateix, han de donar suport i ajudar en les tasques de vigilància i seguretat a les residències o llars d'acolliment i han d'efectuar l'acompanyament i el trasllat de xiquets, xiquetes i adolescents amb mesures judicials o amb mesures jurídiques de protecció en els casos en què siga requerida la seua col·laboració.

2. Els cossos de policia local han de col·laborar en l'acció protectora dins de l'exercici de les funcions que tenen atribuïdes legalment.

CAPÍTOL III Iniciativa social

Article 169

Foment de la iniciativa social

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de fomentar la participació de la iniciativa social en la promoció i la protecció dels drets de la infància i l'adolescència.

2. Amb aquest fi, la Generalitat pot realitzar, entre altres, les funcions següents:

a) Difondre, reconéixer o subvencionar les iniciatives que contribuïsquen a fer efectius aquests drets.

b) Establir vies per a la participació social en el disseny de les polítiques públiques en la matèria.

Article 170

Entitats col·laboradores en l'execució de mesures de justícia juvenil i la protecció de la infància i l'adolescència

1. Són entitats col·laboradores en l'execució de mesures de justícia juvenil i la protecció de la infància i l'adolescència, les associacions, fundacions, cooperatives i altres entitats sense ànim de lucre que realitzen alguna de les activitats següents:

a) Activitats de suport i prevenció, encaminades a prevenir possibles situacions de desprotecció social de xiquets, xiquetes o adolescents; a prestar l'atenció i la intervenció social, educativa, sanitària, psicopedagògica o jurídica que puguen requerir; i a afavorir la inclusió social, l'autonomia personal i la inserció laboral de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

b) Activitats de guarda de xiquets, xiquetes i adolescents en acolliment residencial.

c) Activitats d'intervenció, que consisteixen en la formació, la valoració, l'acompanyament o la supervisió tècnica de famílies acollidores, adoptives o preadoptives, o en el desenvolupament d'actuacions tècniques per a millorar les condicions familiars i socials de les persones protegides.

d) Activitats de promoció de l'autonomia, mitjançant els programes de preparació per a la vida independent als quals es refereix l'article 116 d'aquesta llei.

misma, respaldarán y apoyarán, en las labores de vigilancia y seguridad, a las residencias u hogares de acogimiento y realizarán el acompañamiento y traslado de niños, niñas y adolescentes con medidas judiciales o con medidas jurídicas de protección, en los casos en que sea requerida su colaboración.

2. Los cuerpos de policía local colaborarán en la acción protectora dentro del ejercicio de las funciones que tienen atribuidas legalmente.

CAPÍTULO III Iniciativa social

Artículo 169

Fomento de la iniciativa social

1. Las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana fomentarán la participación de la iniciativa social en la promoción y protección de los derechos de la infancia y la adolescencia.

2. A tal fin, la Generalitat podrá realizar, entre otras las siguientes funciones:

a) Difundir, reconocer o subvencionar las iniciativas que contribuyan a hacer efectivos estos derechos.

b) Establecer cauces para la participación social en el diseño de las políticas públicas en la materia.

Artículo 170

Entidades colaboradoras en la ejecución de medidas de justicia juvenil y la protección de la infancia y la adolescencia

1. Son entidades colaboradoras en la ejecución de medidas de justicia juvenil y la protección de la infancia y la adolescencia, las asociaciones, fundaciones, cooperativas y demás entidades sin ánimo de lucro que realicen alguna de las siguientes actividades:

a) Actividades de apoyo y prevención, encaminadas a prevenir posibles situaciones de desprotección social de niños, niñas o adolescentes; a prestar la atención e intervención social, educativa, sanitaria, psicopedagógica o jurídica que puedan requerir; y a favorecer la inclusión social, autonomía personal, e inserción laboral de las personas menores de edad en conflicto con la ley.

b) Actividades de guarda de niños, niñas y adolescentes en acogimiento residencial.

c) Actividades de intervención, que consistirán en la formación, la valoración, el acompañamiento o la supervisión técnica de familias acogedoras, adoptivas o preadoptivas, o en el desarrollo de actuaciones técnicas para mejorar las condiciones familiares y sociales de las personas protegidas.

d) Actividades de promoción de la autonomía, a través de programas de preparación para la vida independiente a los que se refiere el artículo 116 de esta ley.

e) Activitats socioeducatives, consistentes en l'internament o en la intervenció tècnica per a l'execució de les mesures imposades pels jutjats de menors.

f) Activitats per a facilitar el dret de xiquetes, xiquets i adolescents a relacionar-se amb els seus familiars en situacions d'interrupció de la convivència.

2. Les entitats col·laboradores han de reunir, a més dels requisits que, amb caràcter general exigeix la normativa de serveis socials, els següents:

a) Tenir entre les seues finalitats estatutàries, o previstes en els documents constitutius, l'atenció o la protecció de la infància o adolescència, o la promoció i la defensa dels seus drets.

b) Dispor dels mitjans materials i personals necessaris per al desenvolupament de l'activitat i de l'habilitació administrativa que, si escau, es requerisca per a exercir-la.

3. Les entitats regulades en aquest article poden participar en la provisió de prestacions públiques de serveis socials dirigides a la infància i a l'adolescència mitjançant acords d'accio concertada o a través de les fórmules establides en la normativa sobre contractes del sector públic.

4. Les entitats col·laboradores han d'efectuar les seues actuacions sota la coordinació de l'administració competent en cadascuna d'aquestes matèries i d'acord amb el que es preveu en els instruments de planificació recollits en aquesta llei i en les normes que la desenvolupen.

e) Actividades socioeductivas, consistentes en el internamiento o en la intervención técnica para la ejecución de las medidas impuestas por los Juzgados de Menores.

f) Actividades para facilitar el derecho de niñas, niños y adolescentes a relacionarse con sus familiares en situaciones de interrupción de la convivencia.

2. Las entidades colaboradoras habrán de reunir, además de los requisitos que, con carácter general exige la normativa de servicios sociales, los siguientes:

a) Tener entre sus fines estatutarios, o contemplados en los documentos constitutivos, la atención o la protección de la infancia o adolescencia, o la promoción y defensa de sus derechos.

b) Disponer de los medios materiales y personales necesarios para el desarrollo de la actividad y de la habilitación administrativa que, en su caso, se requiera para ejercerla.

3. Las entidades reguladas en este artículo podrán participar en la provisión de prestaciones públicas de servicios sociales dirigidas a la infancia y a la adolescencia mediante acuerdos de acción concertada o a través de las fórmulas establecidas en la normativa sobre contratos del sector público.

4. Las entidades colaboradoras desarrollarán sus actuaciones bajo la coordinación de la administración competente en cada una de estas materias y de acuerdo con lo previsto en los instrumentos de planificación recogidos en esta ley y en sus normas de desarrollo.

TÍTOL VI ÒRGANS DE GARANTIA DELS DRETS I DE PARTICIPACIÓ

CAPÍTOL I Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència

Article 171

Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència

1. L'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència és l'òrgan col·legiat superior de participació en matèria d'infància i adolescència, adscrit a l'òrgan directiu de la Generalitat amb competències en matèria d'infància i adolescència.

2. Les funcions d'aquest òrgan són:

a) L'estudi i la detecció del grau de compliment i vulneració dels drets de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana i de les demandes socials d'aquest sector de població.

b) Recollir i recopilar, de forma sistemàtica i desagregada, les dades de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, i desenvolupar indicadors que permeten estudiar i analitzar-ne la situació i les condicions de vida de manera diacrònica, en col·laboració amb l'Institut Valencià d'Estadística i qualssevol altres entitats susceptibles d'aportar aquests indicadors.

TÍTULO VI ÓRGANOS DE GARANTÍA DE LOS DERECHOS Y DE PARTICIPACIÓN

CAPÍTULO I Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia

Artículo 171

Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia

1. El Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia es el órgano colegiado superior de participación en materia de infancia y adolescencia, adscrito al órgano directivo de la Generalitat con competencias en materia de infancia y adolescencia.

2. Las funciones de este órgano son:

a) El estudio y la detección del grado de cumplimiento y vulneración de los derechos de la infancia y la adolescencia de la Comunitat Valenciana y de las demandas sociales de este sector de población.

b) Recoger y recopilar, de forma sistemática y desagregada, los datos de la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana, desarrollando indicadores que permitan estudiar y analizar su situación y condiciones de vida de manera diacrónica, en colaboración con el Instituto Valenciano de Estadística y cualesquiera otras entidades susceptibles de aportar dichos indicadores.

- c) La promoció, sensibilització i difusió dels drets de la infància i l'adolescència en el conjunt de la societat, incloses la infància i l'adolescència.
- d) El seguiment i l'avaluació de l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència i altres polítiques socials que afecten la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana.
- e) Assessorar, informar i formular propostes i recomanacions sobre línies estratègiques i prioritats d'actuació en aquesta matèria als òrgans de l'administració de la Generalitat.
- f) Realitzar estudis, investigacions, informes tècnics i publicacions sobre la situació del compliment i la vulneració dels drets de la infància i l'adolescència i el seu benestar social, com també de l'impacte social i personal de les polítiques i les mesures dirigides a la infància i l'adolescència.
- g) Mantenir relacions de cooperació i informació amb altres institucions i òrgans anàlegs d'àmbit estatal, autonòmic, local o, si escau, internacional.
- h) Recollir i recopilar, de forma sistemàtica i desagregada per sexe, les dades de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, i desenvolupar indicadors que permeten estudiar-ne i analitzar-ne la situació i les condicions de vida.
- j) Elaborar informes anuals sobre la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana.
- k) Valorar i proposar millores del sistema autonòmic de protecció i del sistema de justícia juvenil.
- l) Les funcions que normativament s'establisquen per a la participació social en la planificació, la programació i l'ordenació del sector de la infància i adolescència en l'àmbit dels serveis socials.
- m) Aquelles altres funcions que expressament li siguen atribuïdes pels òrgans de l'administració de la Generalitat.

3. La seua composició, recursos i règim de funcionament s'han de desplegar mitjançant un reglament.

4. L'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència ha de fer públics les dades, els informes i els estudis que reflectisquen la situació dels drets de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana. Aquestes dades han de ser accessibles i han de tenir amb una versió adaptada i amigable per a la infància i servir de base per al disseny i l'avaluació de polítiques públiques en la matèria, com també per a l'articulació i la dotació pressupostària d'ajudes i prestacions socials autonòmiques i municipals.

5. La composició d'aquest òrgan s'ha d'ajustar als principis següents:

a) Representativitat: han de formar-ne part les entitats i associacions manifestament representatives de la ciutadania i les de l'àmbit d'infància i adolescència, com també els agents econòmics i socials més representatius de la Comunitat Valenciana. La composició ha de respectar la diversitat de la societat.

- c) La promoción, sensibilización y difusión de los derechos de la infancia y la adolescencia en el conjunto de la sociedad, incluida la propia infancia y adolescencia.
- d) El seguimiento y evaluación de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia y demás políticas sociales que afecten a la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana.
- e) Asesorar, informar y formular propuestas y recomendaciones sobre líneas estratégicas y prioridades de actuación en esta materia a los órganos de la administración de la Generalitat.
- f) Realizar estudios, investigaciones, informes técnicos y publicaciones sobre la situación del cumplimiento y vulneración de los derechos de la infancia y la adolescencia y su bienestar social, así como del impacto social y personal de las políticas y medidas dirigidas a la infancia y la adolescencia.
- g) Mantener relaciones de cooperación e información con otras instituciones y órganos análogos de ámbito estatal, autonómico, local o, en su caso, internacional.
- h) Recoger y recopilar, de forma sistemática y desagregada por sexo, los datos de la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana, desarrollando indicadores que permitan estudiar y analizar su situación y condiciones de vida.
- j) Elaborar informes anuales sobre la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana.
- k) Valorar y proponer mejoras del sistema autonómico de protección y del sistema de justicia juvenil.
- l) Las funciones que normativamente se establezcan para la participación social en la planificación, programación y ordenación del sector de la infancia y adolescencia en el ámbito de los servicios sociales.
- m) Aquellas otras funciones que expresamente le sean atribuidas por los órganos de la administración de la Generalitat.
3. Su composición, recursos y régimen de funcionamiento se desarrollarán por medio de un reglamento.
4. El Observatorio Valenciano de la Infancia y la Adolescencia hará públicos los datos, informes y estudios que reflejen la situación de los derechos de la infancia y la adolescencia en la Comunitat Valenciana. Estos datos deberán de ser accesibles y contar con una versión adaptada y amigable para la infancia y servir de base para el diseño y evaluación de políticas públicas en la materia, así como para la articulación y dotación presupuestaria de ayudas y prestaciones sociales autonómicas y municipales.
5. La composición de este órgano se ajustará a los siguientes principios:
- a) Representatividad: han de formar parte del mismo las entidades y asociaciones manifestamente representativas de la ciudadanía y las del ámbito de infancia y adolescencia, así como los agentes económicos y sociales más representativos de la Comunitat Valenciana. La composición debe respetar la diversidad de la sociedad.

b) Pluralitat: ha de donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos valors o interessos territorials, socials o sectorials existents en el seu àmbit d'actuació.

c) Accessibilitat: el seu reglament ha d'establir mecanismes que garantisquen l'accés puntual de grups o persones, encara que no hi estiguin formalment associats, si és objectivament necessari a causa de la matèria que es debat.

d) Participació infantil i adolescent: ha de tenir representació de xiquetes, xiquets i adolescents i donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos rangs d'edat.

e) Paritat de gènere: en la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

CAPÍTOL II Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana

Article 172 *Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana*

1. El Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana, que està adscrit a la conselleria amb competència en matèria de drets de la infància i l'adolescència, és l'òrgan mitjançant el qual la Generalitat fa efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents a ser escoltats col·lectivament en els assumptes que els afecten.

2. Aquest consell ha d'exercir les funcions següents:

a) Proposar als òrgans de la Generalitat iniciatives per a promoure els drets de la infància i l'adolescència o atendre altres necessitats d'aquest sector de població.

b) Col·laborar amb els òrgans de l'administració del Consell i amb l'Observatori Valencià d'Infància i l'Adolescència en l'exercici de les seues funcions i actuar com a via de comunicació de les opinions de xiquets, xiquetes i adolescents, sense perjudici dels procediments de consulta directa que aquests puguen dur a terme.

c) Participar en l'elaboració, el seguiment i l'avaluació de l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

d) Ser consultat respecte dels projectes normatius, plans i programes de la Generalitat que afecten la infància i l'adolescència i, en particular, respecte de l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

e) Qualsevol altra funció que li atribuïsquen aquesta llei o altres normes.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquest òrgan s'ha d'establir d'acord amb un reglament, si bé han de respectar els principis següents quant a la composició:

a) Representativitat: els seus integrants han de procedir d'òrgans locals o sectorials de participació infantil i adolescent, dels quals actuen com a portaveus.

b) Pluralidad: dará cabida, de forma equilibrada, a los diversos valores o intereses territoriales, sociales o sectoriales existentes en su ámbito de actuación.

c) Accesibilidad: su reglamento debe establecer mecanismos que garanticen el acceso puntual de grupos o personas, aunque no estén formalmente asociados al mismo, si es objetivamente necesario debido a la materia que se debate.

d) Participación infantil y adolescente: deberá contar con representación de niñas, niños y adolescentes y dar cabida, de forma equilibrada, a los diversos rangos de edad.

e) Paridad de género: en su composición se deberá garantizar la paridad entre hombres y mujeres.

CAPÍTULO II Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana

Artículo 172 *Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana*

1. El Consejo de Infancia y Adolescencia de la Comunitat Valenciana, que estará adscrito a la conselleria con competencia en materia de derechos de la infancia y la adolescencia, es el órgano mediante el cual la Generalitat hace efectivo el derecho de niños, niñas y adolescentes a ser escuchados colectivamente en los asuntos que les conciernen.

2. Este consejo desempeñará las siguientes funciones:

a) Proponer a los órganos de la Generalitat iniciativas para promover los derechos de la infancia y la adolescencia o atender otras necesidades de este sector de población.

b) Colaborar con los órganos de la administración del Consejo y con el Observatorio Valenciano de Infancia y la Adolescencia en el ejercicio de sus funciones, actuando como cauce de comunicación de las opiniones de niños, niñas y adolescentes, sin perjuicio de los procedimientos de consulta directa que estos puedan llevar a cabo.

c) Participar en la elaboración, seguimiento y evaluación de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia.

d) Ser consultado respecto de los proyectos normativos, planes y programas de la Generalitat que afecten a la infancia y la adolescencia y, en particular, respecto de la Estrategia valenciana de infancia y adolescencia.

e) Cualquier otra función que se le atribuya en esta ley o en otras normas.

3. El régimen de funcionamiento y la composición de este órgano se establecerá reglamentariamente, si bien deberá respetar los siguientes principios en cuanto a su composición:

a) Representatividad: sus integrantes procederán de órganos locales o sectoriales de participación infantil y adolescente, de los que actuarán como portavoces.

b) Pluralitat: ha de donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos rangs d'edat, valors i interessos territorials, socials o sectorials de la població a la qual representa.

c) Paritat de gènere: en la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

4. Per a complir amb les seues funcions ha de disposar d'informació sobre les qüestions objecte de consulta en un format i contingut adaptat a la infància.

CAPÍTOL III Òrgans col·legiats per a la protecció de la infància i l'adolescència

Article 173

Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència

1. La Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència és l'òrgan adscrit als serveis territorials de la conselleria competent per a la protecció de la infància i l'adolescència mitjançant el qual es garanteix el caràcter col·legiat i interdisciplinari de les decisions en aquesta matèria.

2. Aquest òrgan exerceix les funcions següents:

a) Formular les propostes de resolució que li atribueix aquesta llei i la normativa que la desplega.

b) Informar prèviament sobre els actes de disposició que s'adopten respecte del patrimoni de les persones menors d'edat tutelades per la Generalitat i assessorar els òrgans que n'exerceixen la tutela sobre la resta de qüestions relatives a les funcions tutelars que aquests els consulten.

c) Qualsevol altra funció que li atribuïsca l'ordenament en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquesta comissió s'ha de determinar mitjançant un reglament, d'acord amb els criteris següents:

a) Hi han d'estar representades les diferents administracions que, en l'àmbit territorial de la comissió, tinguin competència per a l'exercici de l'acció protectora.

b) Únicament poden formar part d'aquest òrgan les persones que siguen empleades públiques d'aquestes administracions o persones expertes en infància i adolescència.

c) Entre els seus membres, determinats d'acord amb la regla anterior, ha d'haver-hi professionals de diferents disciplines, de manera que puga valorar-se adequadament l'interés de les persones protegides.

d) En la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

e) S'ha de limitar la durada del mandat i s'han d'excloure les designacions successives dels qui no formen part d'aquest òrgan per raó del seu càrrec.

b) Pluralidad: dará cabida, de forma equilibrada, a los diversos rangos de edad, valores e intereses territoriales, sociales o sectoriales de la población a la que representa.

c) Paridad de género: en su composición se deberá garantizar la paridad entre varones y mujeres.

4. Para cumplir con sus funciones habrá de disponer de información sobre las cuestiones objeto de consulta en un formato y contenido adaptado a la infancia.

CAPÍTULO III Órganos colegiados para la protección de la infancia y la adolescencia

Artículo 173

Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia

1. La Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia es el órgano adscrito a los servicios territoriales de la conselleria competente para la protección de la infancia y la adolescencia mediante el que se garantiza el carácter colegiado e interdisciplinar de las decisiones en esta materia.

2. Este órgano desempeñará las siguientes funciones:

a) Formular las propuestas de resolución que le atribuye la presente ley y su normativa de desarrollo.

b) Informar previamente los actos de disposición que se adopten respecto del patrimonio de las personas menores de edad tuteladas por la Generalitat y asesorar a los órganos que ejercen su tutela sobre las restantes cuestiones relativas a las funciones tutelares que estos les consulten.

c) Cualquier otra función que le atribuya el ordenamiento en materia de protección de la infancia y la adolescencia.

3. El régimen de funcionamiento y la composición de esta comisión se determinará reglamentariamente, de acuerdo con los siguientes criterios:

a) Estarán representadas las distintas administraciones que, en el ámbito territorial de la Comisión, tengan competencia para el ejercicio de la acción protectora.

b) Únicamente podrán formar parte de este órgano personas empleadas públicas de dichas administraciones o personas expertas en infancia y adolescencia.

c) Entre sus miembros, determinados conforme a la regla anterior, habrá profesionales de distintas disciplinas, de manera que pueda valorarse adecuadamente el interés de las personas protegidas.

d) En su composición se garantizará la paridad entre hombres y mujeres.

e) Se limitará la duración del mandato y se excluirán las designaciones sucesivas de quienes no formen parte de este órgano en razón de su cargo.

Article 174*Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars*

1. La Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars és l'òrgan, adscrit a la conselleria amb competència en matèria de la infància i l'adolescència, mitjançant el qual es garanteix el caràcter col·legiat i interdisciplinari de les decisions relatives a l'adopció o a altres mesures estables d'integració familiar.

2. Aquest òrgan exerceix les funcions següents:

- a) Acordar les mesures i declaracions que li atribueixen aquesta llei i la normativa que la desplega.
  - b) Asessorar els òrgans directius de la Generalitat en aquelles qüestions relatives a l'adopció i a la resta de mesures d'integració familiar de les persones menors d'edat sobre les quals aquests els consulten.
  - c) Qualsevol altra funció que li atribuïsca l'ordenament.
3. El règim de funcionament i la composició d'aquesta comissió s'han de determinar mitjançant un reglament, d'acord amb els criteris següents:
- a) Únicament poden formar part d'aquest òrgan alts càrrecs, les persones que siguen empleades públiques o persones expertes en infància i adolescència.
  - b) Entre els seus membres, determinats d'acord amb la regla anterior, ha d'haver-hi professionals de diferents disciplines, de manera que puga valorar-se adequadament l'interés de les persones protegides.
  - c) En la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.
  - d) S'ha de limitar la durada del mandat i s'han d'excloure les designacions successives dels qui no formen part d'aquest òrgan per raó del seu càrrec.

Artículo 174*Comisión de Adopción y Alternativas Familiares*

1. La Comisión de Adopción y Alternativas Familiares es el órgano, adscrito a la conselleria con competencia en materia de la infancia y la adolescencia, mediante el que se garantiza el carácter colegiado e interdisciplinario de las decisiones relativas a la adopción o a otras medidas estables de integración familiar.

2. Este órgano desempeñará las siguientes funciones:

- a) Acordar las medidas y declaraciones que le atribuye la presente ley y su normativa de desarrollo.
  - b) Asesorar a los órganos directivos de la Generalitat en aquellas cuestiones relativas a la adopción y a las restantes medidas de integración familiar de las personas menores de edad sobre las que estos les consulten.
  - c) Cualquier otra función que le atribuya el ordenamiento.
3. El régimen de funcionamiento y la composición de esta comisión se determinará reglamentariamente, de acuerdo con los siguientes criterios:
- a) Únicamente podrán forma parte de este órgano altos cargos, personas empleadas públicas o personas expertas en infancia y adolescencia.
  - b) Entre sus miembros, determinados conforme a la regla anterior, habrá profesionales de distintas disciplinas, de manera que pueda valorarse adecuadamente el interés de las personas protegidas.
  - c) En su composición se garantizará la paridad entre hombres y mujeres.
  - d) Se limitará la duración del mandato y se excluirán las designaciones sucesivas de quienes no formen parte de este órgano en razón de su cargo.

TÍTOL VII RÈGIM SANCIÓNADOR

CAPÍTOL I Subjectes responsables

Article 175 *Subjectes responsables*

Són responsables les persones físiques o jurídiques que, de manera dolosa o culposa, cometan les accions o omissions constitutives d'infraccions tipificades en aquesta llei, com també aquelles que induïsquen o cooperen en la comissió d'aquestes.

TÍTULO VII RÉGIMEN SANCIONADOR

CAPÍTULO I Sujetos responsables

Artículo 175 *Sujetos responsables*

Serán responsables las personas físicas o jurídicas que, de manera dolosa o culposa, cometan las acciones u omisiones constitutivas de infracciones tipificadas en esta ley, así como aquellas que induzcan o cooperen en su comisión.

CAPÍTOL II Infraccions i sancions

Article 176 *Infraccions administratives*

Són infraccions administratives en matèria de protecció dels drets de la infància i l'adolescència les accions o omissions tipificades en aquesta llei.

Les infraccions administratives tipificades en aquesta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 177 *Infraccions lleus*

Constitueix una infracció lleu qualsevol de les tipificades com a infraccions greus o molt greus en aquesta llei, quan d'aquesta no es deriven perjudicis físics o psicològics per a persones menors d'edat.

Article 178 *Infraccions greus*

Constitueixen infraccions greus:

1. No escoltar, les autoritats o el personal de l'administració, a una persona menor d'edat abans de dictar una resolució, quan l'audiència d'aquesta estiga prevista expressament en un procediment administratiu que l'afecte.
2. No observar, el centre o personal sanitari, els procediments establerts mitjançant un protocol o reglament per a complir l'obligació legal d'identificar una persona nounada.
3. Difondre a través dels mitjans de comunicació social, o de qualsevol altre mitjà que permeta l'accés públic, la imatge, la identitat o dades personals de xiquets, xiquetes o adolescents, quan supose una intromissió il·legítima en el seu honor, imatge i intimitat, encara que es tinga el seu consentiment o el dels seus representants legals.
4. Incomplir, les persones progenitors o els qui les substituïsquin en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat, el deure de vetllar perquè un xiquet, una xiqueta o un adolescent a càrrec seu curse de manera real i efectiva l'ensenyament obligatori, quan aquest incompliment motive una inassistència reiterada que, d'acord amb la normativa reglamentària, constituisca absentisme escolar.
5. Permetre que els xiquets, les xiquetes i els adolescents assistisquen o participen en espectacles que tenen prohibit o restringits per aquesta llei.
6. Permetre que els xiquets, les xiquetes i els adolescents realitzin aquelles activitats que aquesta llei els prohibeix o restringeix o incomplir les obligacions que aquesta imposa per a garantir que no accedeixin a continguts o serveis perjudicials.

CAPÍTULO II Infracciones y sanciones

Artículo 176 *Infracciones administrativas*

Son infracciones administrativas en materia de protección de los derechos de la infancia y adolescencia, las acciones u omisiones tipificadas en la presente ley.

Las infracciones administrativas tipificadas en esta Ley se clasifican en leves, graves y muy graves.

Artículo 177 *Infracciones leves*

Constituye infracción leve cualquiera de las tipificadas como infracciones graves o muy graves en la presente ley, cuando de ella no se deriven perjuicios físicos o psicológicos para personas menores de edad.

Artículo 178 *Infracciones graves*

Constituyen infracciones graves:

1. No escuchar, las autoridades o el personal de la administración, a una persona menor de edad antes de dictar una resolución, cuando su audiencia esté prevista expresamente en un procedimiento administrativo que le afecte.
2. No observar, el centro o personal sanitario, los procedimientos establecidos mediante protocolo o reglamento para cumplir la obligación legal de identificar a una persona recién nacida.
3. Difundir a través de los medios de comunicación social, o de cualquier otro medio que permita el acceso público, la imagen, identidad o datos personales de niños, niñas o adolescentes, cuando suponga una intromisión ilegítima en su honor, imagen e intimidad, aunque se cuente con su consentimiento o el de sus representantes legales.
4. Incumplir, las personas progenitoras o quienes les sustituyan en el ejercicio de las funciones propias de la patria potestad, el deber de velar para que un niño, niña o adolescente a su cargo curse de manera real y efectiva la enseñanza obligatoria, cuando dicho incumplimiento motive una inasistencia reiterada que, de acuerdo con la normativa reglamentaria, constituya absentismo escolar.
5. Permitir que los niños, niñas y adolescentes asistan o participen en espectáculos que tienen prohibidas o restringidas por la presente ley.
6. Permitir que los niños, niñas y adolescentes realicen aquellas actividades que tiene prohibidas o restringidas por la presente ley o incumplir las obligaciones que esta impone para garantizar que no accedan a contenidos o servicios perjudiciales.

7. Incomplir alguna de les prohibicions o restriccions de venda, dispensació o subministrament de productes o substàncies a persones menors d'edat contingudes en aquesta llei.
8. No observar les regles contingudes en aquesta llei en matèria de programació infantil i en matèria de publicitat dirigida a xiquets, xiquetes i adolescents.
9. Incomplir algun dels deures de notificació, reserva i col·laboració establits en el capítol I del títol III d'aquesta llei i en la Llei orgànica 1/1996.
10. Incomplir les resolucions administratives que es dicten en matèria de protecció de la infància i l'adolescència o impedir-ne l'execució.
11. Impedir l'accés als punts de trobada familiar, als centres de protecció de la infància i l'adolescència, o als centres d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei a les persones funcionàries que en tinguen encomanada la supervisió i el control.
12. No atendre els requeriments que efectuen les persones funcionàries en l'exercici de les seues funcions de supervisió i control dels punts de trobada familiar, dels centres de protecció de la infància i l'adolescència o dels centres atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei.
13. Aplicar, la direcció o el personal de les residències d'acolliment o socioeducatives, les mesures correctores o disciplinàries o de limitació dels seus drets, als xiquets, xiquetes o adolescents, sense subjecció al que disposa sobre aquest tema la normativa reguladora.
14. Exercir la guarda de persones menors d'edat en residències o llars d'acolliment o en residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei sense l'habilitació administrativa requerida.
15. Realitzar activitats de mediació en l'adopció internacional sense estar acreditat per a fer-ho.
16. Incomplir, els organismes acreditats per a l'adopció internacional, les funcions que han de realitzar d'acord amb la normativa en matèria d'adopció internacional i el que estipula el contracte amb les persones que s'ofereixen per a l'adopció.
17. No facilitar, les persones adoptants, a l'entitat pública de protecció de la infància i l'adolescència espanyola, o a l'organisme acreditat, la informació, documentació i entrevistes necessàries per a l'emissió dels informes de seguiment postadoptiu exigits per l'autoritat competent del país d'origen de la persona adoptada, o incomplir altres obligacions, econòmiques o materials, necessàries perquè aquests informes puguen ser rebuts per aquesta autoritat estrangera en el temps i la forma requerits.
18. No realitzar, en el temps previst, els tràmits postadoptius a què estan obligades les persones adoptants per la legislació del país d'origen dels seus fills o filles adoptius.

7. Incumplir alguna de las prohibiciones o restricciones de venta, dispensación o suministro de productos o sustancias a personas menores de edad contenidas en esta ley.
8. No observar las reglas contenidas en esta ley en materia de programación infantil y en materia de publicidad dirigida a niños, niñas y adolescentes.
9. Incumplir alguno de los deberes de notificación, reserva y colaboración establecidos en el capítulo I del título III de esta ley y en la Ley orgánica 1/1996.
10. Incumplir las resoluciones administrativas que se dicten en materia de protección de la infancia y la adolescencia o impedir su ejecución.
11. Impedir el acceso a los puntos de encuentro familiar, a los centros de protección de la infancia y la adolescencia, o a los centros atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley, a las personas funcionarias que a tengan encomendada su supervisión y control.
12. No atender los requerimientos que efectúen las personas funcionarias en el ejercicio de sus funciones de supervisión y control de los puntos de encuentro familiar, de los centros de protección de la infancia y la adolescencia, o de los centros atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley.
13. Aplicar, la dirección o el personal de las residencias de acogimiento o socioeducativos, las medidas correctoras o disciplinarias o de limitación de sus derechos, a los niños, niñas o adolescentes, sin sujeción a lo dispuesto al respecto por su normativa reguladora.
14. Ejercer la guarda de personas menores de edad en residencias u hogares de acogimiento o en residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley sin la habilitación administrativa requerida.
15. Realizar actividades de mediación en la adopción internacional sin estar acreditado para ello.
16. Incumplir, los organismos acreditados para la adopción internacional, las funciones que deben realizar de acuerdo con la normativa en materia de adopción internacional y lo estipulado en el contrato con las personas que se ofrecen para la adopción.
17. No facilitar, las personas adoptantes, a la entidad pública de protección de la infancia y la adolescencia española, o al organismo acreditado, la información, documentación y entrevistas necesarias para la emisión de los informes de seguimiento postadoptivo exigidos por la autoridad competente del país de origen de la persona adoptada, o incumplir otras obligaciones, económicas o materiales, necesarias para que dichos informes puedan ser recibidos por tal autoridad extranjera en el tiempo y la forma requeridos.
18. No realizar, en el tiempo previsto, los trámites postadoptivos a que vengan obligados las personas adoptantes por la legislación del país de origen de sus hijos o hijas adoptivos.

Article 179*Infraccions molt greus*

Són infraccions molt greus:

1. La reincidència en infraccions greus, per comissió, en el terme de tres anys, de més d'una infracció d'aquesta naturalesa, quan així haja sigut declarat per resolució ferma en via administrativa.
2. Les accions i omissions consistentes en infraccions greus, quan d'aquestes se'n deriven danys o perjudicis de caràcter irreversible per als drets de la persona menor d'edat.
3. Lliurar o rebre una persona menor d'edat, eludint els procediments legals de l'adopció, sense que hi haja compensació econòmica, amb la finalitat d'establir una relació anàloga a la de filiació, o mitjançar en aquest lliurament.
4. Proporcionar, els qui tinguen atribuït l'exercici de la guarda d'una persona menor d'edat protegida, un tracte degradant que afecte la seu dignitat, com també vulnerar, causant-li un perjudici, els drets que té reconeguts en el capítol I del títol III d'aquesta llei i en la Llei orgànica 1/1996.

Article 180*Prescripció*

1. Les infraccions tipificades en aquesta llei prescriuen:

- a) Les lleus, a l'any.
- b) Les greus, al cap de tres anys.
- c) Les molt greus, al cap de cinc anys.

2. Les sancions imposades per infraccions tipificades en aquesta llei prescriuen:

- a) Les lleus, a l'any.
- b) Les greus, al cap de tres anys.
- c) Les molt greus, al cap de cinc anys.

Article 181*Sancions administratives*

Les infraccions administratives tipificades en aquesta llei han de ser sancionades de la forma següent:

1. Les infraccions lleus, amb amonestació per escrit o multa de 300 euros a 6.000 euros.
2. Les infraccions greus, amb multa de 6.000,01 euros a 60.000 euros. Amb caràcter accessori a la sanció pecuniària, pot imposar-se'n alguna de les següents:

Artículo 179*Infracciones muy graves*

Son infracciones muy graves:

1. La reincidencia en infracciones graves, por comisión, en el término de tres años, de más de una infracción de la misma naturaleza, cuando así haya sido declarado por resolución firme en vía administrativa.
2. Las acciones y omisiones consistentes en infracciones graves, cuando de ellas se deriven daños o perjuicios, de carácter irreversible para los derechos de la persona menor de edad.
3. Entregar o recibir a una persona menor de edad, eludiendo los procedimientos legales de la adopción, sin que medie compensación económica, con la finalidad de establecer una relación análoga a la de filiación, o intermediar en esta entrega.
4. Proporcionar quienes tengan atribuido el ejercicio de la guarda de una persona menor de edad protegida, un trato degradante que afecte a su dignidad, así como vulnerar, causándole un perjuicio, los derechos que tiene reconocidos en el capítulo I, del título III de esta ley y en la Ley orgánica 1/1996.

Artículo 180*Prescripción*

1. Las infracciones tipificadas en esta ley prescribirán:

- a) Las leves, al año.
- b) Las graves, a los tres años.
- c) Las muy graves, a los cinco años.

2. Las sanciones impuestas por infracciones tipificadas en esta ley prescribirán:

- a) Las leves, al año.
- b) Las graves, a los tres años.
- c) Las muy graves, a los cinco años.

Artículo 181*Sanciones administrativas*

Las infracciones administrativas tipificadas en esta ley serán sancionadas de la forma siguiente:

1. Las infracciones leves, con amonestación por escrito o multa de 300 euros a 6.000 euros.
2. Las infracciones graves, con multa de 6.000,01 euros a 60.000 euros. Con carácter accesorio a la sanción pecuniaria, podrá imponerse alguna de las siguientes:

- a) El tancament total o parcial de la residència o llar d'acolliment o socioeducativa, fins a un any.
- b) Prohibició d'accendir al finançament públic durant un període de fins a un any.
- c) Difusió pública de la sanció imposada en les condicions fixades per l'autoritat sancionadora, quan el responsable de la infracció siga algun mitjà de comunicació social.
- d) Prohibició de fins a un any, per a l'exercici d'activitats en l'exercici de les quals s'haja comés la infracció.
3. Les infraccions molt greus, amb multa de 60.000,01 a 600.000 euros. Amb caràcter accessori a la sanció pecuniària, pot imposar-se'n alguna de les següents:
- a) Prohibició d'accendir al finançament públic durant un període de fins a tres anys.
- b) Difusió pública de la sanció imposada en les condicions fixades per l'autoritat sancionadora, quan el responsable de la infracció siga algun mitjà de comunicació social.
- c) Tancament temporal total o parcial del centre o servei per un període màxim de tres anys, o tancament definitiu total o parcial del centre o servei. Quan es tracte de tancament definitiu, aquest implicarà la revocació de l'autorització administrativa corresponent.
- d) Prohibició de fins a cinc anys per a l'exercici d'activitats o l'acompliment de càrrec en l'exercici dels quals s'haja comés la infracció.
4. Les quanties de les sancions previstes en aquest article poden ser revisades mitjançant un decret del Consell, per a mantenir-ne la proporcionalitat.
5. Els ingressos derivats de les sancions establides en aquesta llei s'han de destinar a programes de despeses amb impacte directe en els drets de la infància i l'adolescència.

Article 182

Graduació de les sancions administratives

La graduació de les sancions establides en aquest article ha d'atendre especialment els criteris següents:

1. El grau de culpabilitat o l'existència d'intencionalitat.
2. La continuïtat o la persistència en la conducta infractora.
3. La naturalesa dels perjudicis causats, atenent les condicions de maduresa, edat i vulnerabilitat de les persones afectades i el nombre.
4. La reincidència, per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció d'aquesta naturalesa quan així haja sigut declarat per resolució ferma en via administrativa.
5. El benefici obtingut per la persona infractora.

- a) El cierre total o parcial de la residencia u hogar de acogimiento o socioeducativo, hasta un año.
- b) Prohibición de acceder a la financiación pública durante un período de hasta un año.
- c) Difusión pública de la sanción impuesta en las condiciones fijadas por la autoridad sancionadora, cuando el responsable de la infracción sea algún medio de comunicación social
- d) Prohibición de hasta un año, para el ejercicio de actividades en el ejercicio de las cuales se haya cometido la infracción.
3. Las infracciones muy graves, con multa de 60.000,01 a 600.000 euros. Con carácter accesorio a la sanción pecuniaria, podrá imponerse alguna de las siguientes:
- a) Prohibición de acceder a la financiación pública durante un período de hasta tres años.
- b) Difusión pública de la sanción impuesta en las condiciones fijadas por la autoridad sancionadora, cuando el responsable de la infracción sea algún medio de comunicación social.
- c) Cierre temporal total o parcial de centro o servicio por un período máximo de tres años, o cierre definitivo total o parcial del centro o servicio. Cuando se trate de cierre definitivo, implicará la revocación de la autorización administrativa correspondiente.
- d) Prohibición de hasta cinco años para el ejercicio de actividades o el desempeño de cargo, en el ejercicio de los cuales se haya cometido la infracción.
4. Las cuantías de las sanciones previstas en este artículo podrán ser revisadas por decreto del Consell, para mantener su proporcionalidad.
5. Los ingresos derivados de las sanciones establecidas en la presente ley se destinarán a programas de gastos con impacto directo en los derechos de la infancia y la adolescencia.
- Artículo 182**
- Graduación de las sanciones administrativas*
- La graduación de las sanciones establecidas en este artículo, atenderá especialmente a los siguientes criterios:
1. El grado de culpabilidad o la existencia de intencionalidad.
  2. La continuidad o persistencia en la conducta infractora.
  3. La naturaleza de los perjuicios causados, atendiendo a las condiciones de madurez, edad y vulnerabilidad de las personas afectadas y a su número.
  4. La reincidencia, por comisión en el término de un año de más de una infracción de la misma naturaleza cuando así haya sido declarado por resolución firme en vía administrativa.
  5. El beneficio obtenido por la persona infractora.

6. L'incompliment d'advertisments o requeriments previs realitzats per l'administració.
7. La reparació espontània dels danys causats, el compliment voluntari de la legalitat o l'esmena de les deficiències per la persona infractora a iniciativa pròpia, abans de la resolució de l'expedient sancionador.

CAPÍTOL III Procediment sancionador

Article 183 Òrgans competents

Correspon resoldre el procediment sancionador i imposar les sancions previstes en aquest títol als òrgans administratius següents:

1. A l'òrgan que tinga atribuïda la potestat disciplinària respecte de la persona infractora, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 178.1.
2. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria d'ordenació i assistència sanitària, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en els números 2 i 5 de l'article 178.
3. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria audiovisual, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en els números 3 i 9 de l'article 178.
4. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria d'educació, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 178.4.
5. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria d'espectacles, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 178.6.
6. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria de consum, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 178.8.
7. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria de protecció infància i adolescència, en la resta d'infraccions previstes en aquesta llei.

Article 184 Termini màxim per a resoldre i caducitat

El termini màxim per a dictar i notificar la resolució expressa en els procediments sancionadors seguits per les infraccions previstes en aquesta llei és d'un any des que es dicte la resolució d'inici.

6. El incumplimiento de advertencias o requerimientos previos realizados por la administración.

7. La reparación espontánea de los daños causados, el cumplimiento voluntario de la legalidad o la subsanación de las deficiencias por la persona infractora a iniciativa propia, antes de la resolución del expediente sancionador.

CAPÍTULO III Procedimiento sancionador

Artículo 183 Órganos competentes

Corresponderá resolver el procedimiento sancionador e imponer las sanciones previstas en este título a los siguientes órganos administrativos:

1. Al órgano que tenga atribuida la potestad disciplinaria respecto de la persona infractora, en el caso de las infracciones leves, graves y muy graves que se deriven de la conducta tipificada en el artículo 178.1.
2. Al órgano de la Generalitat que tenga atribuida la potestad sancionadora en materia de ordenación y asistencia sanitaria, en el caso de las infracciones leves, graves y muy graves que se deriven de la conducta tipificada en los número 2 y 5 del artículo 178.
3. Al órgano de la Generalitat que tenga atribuida la potestad sancionadora en materia audiovisual, en el caso de las infracciones leves, graves y muy graves que se deriven de la conducta tipificada en los números 3 y 9 del artículo 178.
4. Al órgano de la Generalitat que tenga atribuida la potestad sancionadora en materia de educación, en el caso de las infracciones leves, graves y muy graves que se deriven de la conducta tipificada en el artículo 178.4.
5. Al órgano de la Generalitat que tenga atribuida la potestad sancionadora en materia de espectáculos, en el caso de las infracciones leves, graves y muy graves que se deriven de la conducta tipificada en el artículo 178.6.
6. Al órgano de la Generalitat que tenga atribuida la potestad sancionadora en materia de consumo, en el caso de las infracciones leves, graves y muy graves que se deriven de la conducta tipificada en el artículo 178.8.
7. Al órgano de la Generalitat que tenga atribuida la potestad sancionadora en materia de protección infancia y adolescencia, en las restantes infracciones contempladas en esta ley.

Artículo 184 Plazo máximo para resolver y caducidad

El plazo máximo para dictar y notificar la resolución expresa en los procedimientos sancionadores seguidos por las infracciones previstas en esta ley será de un año desde que se dicte la resolución de inicio.

Si, transcorregut aquest termini, no s'ha dictat i notificat cap resolució expressa, es produirà la caducitat del procediment, amb l'efecte previst en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Article 185

Mesures cautelars

L'òrgan que resulte competent d'acord amb l'article 56 de Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, pot adoptar, abans o després de l'inici de la instrucció, de forma motivada i amb caràcter cautelar, qualsevol mesura provisional prevista en la legislació de procediment administratiu comú que calga per a assegurar l'eficàcia de la resolució que hi puga recaure, i la bona fi del procediment, com també per a evitar la persistència dels efectes de la infracció.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera

Prioritat en els pressupostos de la Generalitat

En compliment del principi de prioritat pressupostària establert en l'article 3 d'aquesta llei, els programes pressupostaris de despesa de la Generalitat amb impacte directe en els drets de la infància i l'adolescència s'han d'incrementar en cada exercici, com a mínim, en un percentatge igual a l'increment mitjà del pressupost de despesa en conjunt.

Disposició addicional segona

Dia dels Drets de la Infància i l'Adolescència

La Generalitat i les entitats locals, en els àmbits respectius, han de promoure la celebració anual del Dia dels Drets de la Infància i l'Adolescència en la data determinada per l'Assemblea General de Nacions Unides.

Disposició addicional tercera

Cobertura de llocs de treball d'atenció a la infància i a l'adolescència en la Generalitat

Per a fer efectiva la garantia d'una atenció de qualitat a la infància i l'adolescència, i d'acord amb el que preveu l'article 82 d'aquesta llei respecte de la cobertura de llocs de treball, en l'àmbit de la Generalitat es consideren d'atenció directa a la infància i l'adolescència tots els llocs de treball relacionats amb la protecció de persones menors d'edat o amb l'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei, adscrits tant a serveis centrals com territorials.

Si transcurrido dicho plazo, no se hubiese dictado y notificado resolución expresa, se producirá la caducidad del procedimiento, con los efectos previstos en la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas.

Artículo 185

Medidas cautelares

El órgano que resulte competente de acuerdo con el artículo 56 de Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas, podrá adoptar, antes o después del inicio de la instrucción, de forma motivada y con carácter cautelar, cualquier medida provisional previstas en la legislación de procedimiento administrativo común que sea necesaria para asegurar la eficacia de la resolución que pudiera recaer, y el buen fin del procedimiento, así como para evitar la persistencia de los efectos de la infracción.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Disposición adicional primera

Prioridad en los presupuestos de la Generalitat

En cumplimiento del principio de prioridad presupuestaria establecido en el artículo 3 de esta ley, los programas presupuestarios de gasto de la Generalitat con impacto directo en los derechos de la infancia y la adolescencia se incrementarán en cada ejercicio, como mínimo, en un porcentaje igual al incremento medio del presupuesto de gasto en su conjunto.

Disposición adicional segunda

Día de los Derechos de la Infancia y la Adolescencia

La Generalitat y las entidades locales, en sus respectivos ámbitos, promoverán la celebración anual del Día de los Derechos de la Infancia y la Adolescencia, en la fecha determinada por la Asamblea General de Naciones Unidas

Disposición adicional tercera

Cobertura de puestos de trabajo de atención a la infancia y a la adolescencia en la Generalitat

Para hacer efectiva la garantía de una atención de calidad a la infancia y la adolescencia, y de acuerdo con lo previsto en el artículo 82 de esta ley respecto de la cobertura de puestos de trabajo, en el ámbito de la Generalitat se considerarán de atención directa a la infancia y la adolescencia todos los puestos de trabajo relacionados con la protección de personas menores de edad o con la atención socioeducativa de personas menores de edad en conflicto con la ley, adscritos tanto a servicios centrales como territoriales.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera

Exigibilitat del requisit d'acreditació

El requisit d'acreditació de les residències o llars, establít en l'article 133.2 d'aquesta llei, no és exigible fins al moment que ho determine la normativa que en regule el procediment de concessió.

Disposició transitòria segona

Residències socioeducatives la titularitat o gestió de les quals no correspon a la Generalitat

Els serveis de les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei la gestió de les quals no correspon, a l'entrada en vigor d'aquesta llei, a la Generalitat, continuaran prestant-se per aquest mitjà fins que s'extingisca el contracte o l'instrument jurídic que els servisca de cobertura jurídica. La gestió pública d'aquestes residències s'ha d'implantar progressivament en un termini de cinc anys des de l'entrada en vigor, període en el qual poden contractar-se o concertar-se amb altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre.

Disposició transitòria tercera

Exercici de les competències de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència i de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars

Mentre no entren en vigor les disposicions reglamentàries que en determinen la composició i el règim de funcionament, les competències atribuïdes en aquesta llei a la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència han de ser exercides per la Comissió Tècnica de Mesures de Protecció Jurídica del Menor, i les que s'atribueixen a la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars les ha d'exercir el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Disposició derogatòria única

Clàusula derogatòria

1. Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que contradiquen el que disposa aquesta llei, i, de forma especial, la Llei 12/2008, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana; la Llei 13/2008, de 8 d'octubre, de la Generalitat, reguladora dels punts de trobada familiar de la Comunitat Valenciana, i el Decret 23/2010, de 22 de gener, del Consell, pel qual es desenvolupa l'Observatori Permanent de la Família i la Infància de la Comunitat Valenciana.

2. Continuen vigents en tot allò que no s'opose al que preveu aquesta llei: el Decret 93/2001, de 22 de maig, del Consell,

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Disposición transitoria primera

Exigibilidad del requisito de acreditación

El requisito de acreditación de las residencias u hogares, establecido en el artículo 133.2 de esta ley, no será exigible hasta el momento que se determine en la normativa que regule su procedimiento de concesión.

Disposición transitoria segunda

Residencias socioeducativas cuya titularidad o gestión no corresponde a la Generalitat

Los servicios de las residencias socioeducativos para personas menores de edad en conflicto con la ley cuya gestión no corresponda, a la entrada en vigor de esta ley, a la Generalitat, continuarán prestándose por el mismo medio hasta que se extinga el contrato o el instrumento jurídico que les sirva de cobertura jurídica. La gestión pública de estas residencias se implantará progresivamente en un plazo de cinco años desde su entrada en vigor, periodo en el que podrán contratarse o concertarse con otras entidades públicas o privadas sin ánimo de lucro.

Disposición transitoria tercera

Ejercicio de las competencias de la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia y de la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares

En tanto no entre en vigor las disposiciones reglamentarias que determinen su composición y régimen de funcionamiento, las competencias atribuidas en esta ley a la Comisión de Protección de la Infancia y la Adolescencia serán ejercidas por la Comisión Técnica de Medidas de Protección Jurídica del Menor, y las que se atribuyen a la Comisión de Adopción y Alternativas Familiares las ejercerá el Consejo de Adopción de Menores de la Generalitat.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Disposición derogatoria única

Cláusula derogatoria

1. Quedan derogadas todas las disposiciones de igual o inferior rango que contradigan lo dispuesto en la presente ley, y, de forma especial, la Ley 12/2008, de 3 de julio de 2008, de la Generalitat, de Protección integral de la Infancia y la Adolescencia de la Comunitat Valenciana, la Ley 13/2008, de 8 de octubre, de la Generalitat, reguladora de los Puntos de Encuentro Familiar de la Comunitat Valenciana, y el Decreto 23/2010, de 22 de enero, del Consell, por el que se desarrolla el Observatorio Permanente de la Familia e Infancia de la Comunitat Valenciana.

2. Continuarán vigentes en todo aquello que no se oponga a lo previsto en la presente ley: el Decreto 93/2001, de 22

pel qual es va aprovar el Reglament de mesures de protecció jurídica del menor a la Comunitat Valenciana; el Decret 62/2012, de 13 d'abril, del Consell, pel qual es regulen els òrgans territorials de coordinació en l'àmbit de la protecció de menors de la Comunitat Valenciana; el Decret 65/2011, de 27 de maig, del Consell, pel qual es regula el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat; i l'Ordre de 19 de juny de 2003, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es regula la tipologia i les condicions materials i de funcionament dels centres de protecció de menors a la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

Modificació de la Llei 14/2008, de 18 de novembre de 2008, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana

L'article 55 de la Llei 14/2008, de 18 de novembre de 2008, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 55. Associacions infantils i juvenils

1. Són associacions infantils i juvenils aquelles la finalitat de les quals siga la promoció, la inclusió, la participació activa, l'oci educatiu o la defensa dels drets de la infància, l'adolescència o la joventut.

2. Les associacions infantils i juvenils es regeixen per aquesta llei i per les regles següents:

a) La condició d'associat o associada es perd en complir els trenta anys. Els estatuts poden establir que les persones que, en el moment de complir trenta anys, tinguen càrrecs en l'òrgan de representació no perden aquesta condició fins que finalitzen el seu mandat.

b) En l'acte de constitució ha de participar necessàriament, almenys, una persona amb plena capacitat d'obrar.

c) Les funcions de representació han de ser exercides per una persona major d'edat o menor emancipada. Les associacions que no tinguen, com a mínim, dues persones majors d'edat o menors emancipades en l'òrgan de representació han de disposar del suport d'un òrgan adjunt, triat per l'assemblea general i integrat per un mínim de dues persones majors d'edat o menors emancipades, que no han de ser necessàriament associades, a fi de suprir, qualsevol d'elles, la falta de capacitat d'obrar de les persones que formen part dels òrgans de l'associació en tots els casos que calga. La constitució inicial i les renovacions següents totals o parcials de l'òrgan adjunt ha de comunicar-se al registre per a la deguda constància.

d) No obstant el que disposa la lletra c, les persones menors d'edat que pertanguen als òrgans directius, de conformitat amb el que s'estableix en els estatuts, poden actuar davant les administracions públiques per a l'exercici dels drets que confereix a aquestes associacions l'ordenament administratiu.

de mayo, del Consell, por el que se aprobó el Reglamento de medidas de protección jurídica del menor en la Comunitat Valenciana, el Decreto 62/2012, de 13 de abril, del Consell, por el que se regulan los órganos territoriales de coordinación en el ámbito de la protección de menores de la Comunitat Valenciana, el Decreto 65/2011, de 27 de mayo, del Consell, por el que se regula el Consejo de Adopción de Menores de la Generalitat; y la Orden de 19 de junio de 2003, de la Conselleria de Bienestar Social, por la que se regula la tipología y condiciones materiales y de funcionamiento de los centros de protección de menores en la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIONES FINALES

Disposición final primera

Modificación de la Ley 14/2008, de 18 de noviembre de 2008, de la Generalitat, de asociaciones de la Comunitat Valenciana

El artículo 55 de la Ley 14/2008, de 18 de noviembre de 2008, de la Generalitat, de asociaciones de la Comunitat Valenciana, queda redactado como sigue:

Artículo 55. Asociaciones infantiles y juveniles

1. Son asociaciones infantiles y juveniles aquellas cuya finalidad sea la promoción, inclusión participación activa, ocio educativo o defensa de los derechos de la infancia, la adolescencia o la juventud.

2. Las asociaciones infantiles y juveniles se rigen por la presente ley y por las siguientes reglas:

a) La condición de asociado o asociada se pierde al cumplir los treinta años. Los estatutos pueden establecer que las personas que, en el momento de cumplir treinta años, ostenten cargos en el órgano de representación no pierdan dicha condición hasta finalizar su mandato.

b) En el acto de constitución deberá participar necesariamente, al menos, una persona con plena capacidad de obrar.

c) Las funciones de representación han de ser ejercidas por una persona mayor de edad o menor emancipada. Las asociaciones que no tengan, como mínimo, dos personas mayores de edad o menores emancipadas en el órgano de representación deben disponer del apoyo de un órgano adjunto, elegido por la asamblea general e integrado por un mínimo de dos personas mayores de edad o menores emancipadas, que no han de ser necesariamente asociadas, a fin de suprir, cualquiera de ellas, la falta de capacidad de obrar de las personas que forman parte de los órganos de la asociación en todos los casos que sea necesario. La constitución inicial y las siguientes renovaciones totales o parciales del órgano adjunto deben ser comunicadas al registro para su debida constancia.

d) No obstante lo dispuesto en la letra c, las personas menores de edad que pertenezcan a los órganos directivos, de conformidad con lo establecido en los estatutos, pueden actuar ante las administraciones públicas para el ejercicio de los derechos que confiere a tales asociaciones el ordenamiento administrativo.

e) En la denominació d'aquestes associacions han de constar les expressions «infantil», «de xiquets i xiquetes», «juvenil» o «de joves», o qualsevol altra similar.

Disposició final segona

Modificació de l'article 20 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'apartat 1 de l'article 20 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

1. La Generalitat ha d'ajustar l'exercici de les seues competències en matèria sanitària a criteris de participació democràtica de la ciutadania, mitjançant la participació dels diferents col·lectius amb interessos en la matèria, com ara les organitzacions sindicals i empresarials, les organitzacions de consumidors, usuaris i veïns, els col·legis professionals o les associacions de pacients i persones usuàries, de familiars, de persones amb discapacitat i de voluntariat, de defensa dels drets de la infància i l'adolescència i les societats científiques.

Disposició final tercera

Modificació de l'article 43 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 43 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 43. Dret al consentiment informat

1. Tota actuació en l'àmbit de la salut d'un patient necessita el consentiment lliure i voluntari de la persona afectada una vegada que, rebuda la informació assistencial, haja valorat les opciones propias del cas.

2. El consentiment ha de ser verbal, per regla general. No obstant això, s'ha de prestar per escrit en els casos d'intervenció quirúrgica, procediments diagnòstics i terapèutics invasors i, en general, davant l'aplicació de procediments que impliquen riscos o inconvenients de notòria i previsible repercuSSIó negativa sobre la salut del patient.

3. El consentiment l'ha de demanar el professional sanitari responsable de la intervenció quirúrgica, diagnòstica o terapèutica. La persona afectada pot lliurement retirar per escrit el seu consentiment en qualsevol moment.

4. El consentiment s'atorga per representació o substitució en els supòsits i condicions previstos en la legislació bàsica estatal i pot ser retirat en qualsevol moment en interès de la persona afectada:

a) Quan el pacient no siga capaç de prendre decisions, a criteri del metge responsable de la seua assistència, o el seu estat físic o psíquic no li permeta fer-se càrec de la seua situació i no tinga representant legal, l'ordre de prelació de les persones vinculades a aquest per a prestar el consentiment informat per substitució o representació és el següent: el cònjuge no separat legalment o el membre de la unió de fet

e) En la denominación de estas asociaciones deben constar las expresiones «infantil», «de niños y niñas», «juvenil» o «de jóvenes», o cualquier otra similar.

Disposición final segunda

Modificación del artículo 20 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana

El apartado 1 del artículo 20 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana, queda redactado como sigue:

1. La Generalitat ajustará el ejercicio de sus competencias en materia sanitaria a criterios de participación democrática de la ciudadanía, a través de la participación de los diferentes colectivos con intereses en la materia, tales como las organizaciones sindicales y empresariales, las organizaciones de consumidores, usuarios y vecinos, los colegios profesionales o las asociaciones de pacientes y personas usuarias, de familiares, de personas con discapacidad y de voluntariado, de defensa de los derechos de la infancia y adolescencia y sociedades científicas.

Disposición final tercera

Modificación del artículo 43 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana

El artículo 43 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana, queda redactado como sigue:

Artículo 43. Derecho al consentimiento informado

1. Toda actuación en el ámbito de la salud de un paciente necesita el consentimiento libre y voluntario de la persona afectada una vez que, recibida la información asistencial, haya valorado las opciones propias del caso.

2. El consentimiento será verbal, por regla general. Sin embargo, se prestará por escrito en los casos de intervención quirúrgica, procedimientos diagnósticos y terapéuticos invasores y, en general, ante la aplicación de procedimientos que supongan riesgos o inconvenientes de notoria y previsible repercusión negativa sobre la salud del paciente.

3. El consentimiento deberá recabarse por el profesional sanitario responsable de la intervención quirúrgica, diagnóstica o terapéutica. La persona afectada podrá libremente retirar por escrito su consentimiento en cualquier momento

4. El consentimiento se otorgará por representación o sustitución en los supuestos y condiciones previstos en la legislación básica estatal y podrá ser retirado en cualquier momento en interés de la persona afectada:

a) Cuando el paciente no sea capaz de tomar decisiones, a criterio del médico responsable de su asistencia, o su estado físico o psíquico no le permita hacerse cargo de su situación y carezca de representante legal, el orden de prelación de las personas vinculadas al mismo para prestar el consentimiento informado por sustitución o representación será el siguiente: el cónyuge no separado legalmente o el miembro de la unión

formalitzada de conformitat amb el que estableix la legislació vigent o, si hi manca, el familiar de grau més pròxim i, dins del mateix grau, el de més edat. No obstant això, si el pacient ha designat prèviament per escrit o de forma indubitable una persona a l'efecte de l'emissió en el seu nom del consentiment informat, correspon a aquesta la preferència.

b) Quan el pacient estiga incapacitat legalment, el dret correspon al seu representant legal, que ha d'acreditar de forma clara i inequívoca la seua condició, per raó de la corresponent sentència d'incapacitat.

c) Quan el pacient menor d'edat no siga capaç intel·lectualment ni emocionalment de comprendre l'abast de la intervenció. En aquest cas, el consentiment l'ha de donar el seu representant legal, després d'haver escoltat la seua opinió segons el que disposa l'article 9 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor.

Quan es tracte de persones menors d'edat no incapaces ni incapacitades, però emancipades o amb setze anys complits, no cal prestar el consentiment per representació. No obstant això, en cas d'actuació de greu risc, segons el criteri del facultatiu, els pares i les mares i els seus representants legals n'han de ser informats i la seua opinió ha de ser tinguda en compte per a la presa de la decisió corresponent.

5. Si les persones progenitors estan separades o divorciades i, per raó d'una sentència judicial o d'un acte de mesures provisionals, la pàtria potestat correspon a tots dos, el consentiment informat ha de prestar-se conjuntament. En els casos d'urgència vital o decisions diàries poc transcedents o rutinàries en la vida de la persona menor d'edat, n'hi ha prou amb el consentiment de la que estiga present. Quan falte consens entre ambdues persones, i sempre que es pose en risc la salut de la persona menor d'edat, s'han de posar els fets en coneixement del ministeri fiscal.

6. En cas de conflicte entre la voluntat del pacient menor d'edat, però amb capacitat natural de judici i de discerniment, i la de les persones que són els progenitors o representants legals, el metge s'ha d'acollir al que disposa la legislació civil en la matèria. Així mateix, quan les decisions, accions o omissions dels pares o representants legals poden presumir-se contràries als interessos de la persona menor d'edat o incapacitada, els fets han de posar-se en coneixement de l'autoritat competent per raó del que disposa la legislació civil, llevat que, per raons d'urgència, no siga possible recaptar l'autorització judicial. En aquest cas, el personal sanitari ha d'adoptar les mesures necessàries en salvaguarda de la vida o la salut del pacient emparat per les causes de justificació de compliment d'un deure i d'estat de necessitat.

7. En els supòsits d'interrupció voluntària de l'embaràs, d'assajos clínics i de pràctiques de reproducció assistida, s'ha d'actuar segons el que s'estableixen la normativa específica aplicable i la legislació civil.

8. Constitueixen excepcions a l'exigència de consentiment informat les previstes en la legislació bàsica estatal, com també aquelles situacions en què no siga possible el consentiment per representació o substitució pel fet de no haver-hi representant legal o persones vinculades al pacient o bé perquè aquestes es negaven injustificadament a prestar-lo,

de hecho formalizada de conformidad con lo establecido en la legislación vigente o, en su defecto, el familiar de grado más próximo y, dentro del mismo grado, el de mayor edad. No obstante, si el paciente hubiera designado previamente por escrito o de forma indubitable a una persona a efectos de la emisión en su nombre del consentimiento informado, corresponderá a ella la preferencia.

b) Cuando el paciente esté incapacitado legalmente, el derecho corresponde a su representante legal, que deberá acreditar de forma clara e inequívoca su condición, en virtud de la correspondiente sentencia de incapacitación.

c) Cuando el paciente menor de edad no sea capaz intelectual ni emocionalmente de comprender el alcance de la intervención. En este caso, el consentimiento lo dará su representante legal, después de haber escuchado su opinión conforme a lo dispuesto en el artículo 9 de la Ley orgánica 1/1996, de 15 de enero, de protección jurídica del menor.

Cuando se trate de personas menores de edad no incapaces ni incapacitadas, pero emancipadas o con dieciséis años cumplidos, no cabe prestar el consentimiento por representación. Sin embargo, en caso de actuación de grave riesgo, según el criterio del facultativo, los padres y madres y sus representantes legales serán informados y su opinión será tenida en cuenta para la toma de la decisión correspondiente.

5. Si las personas progenitoras están separadas o divorciadas y, en virtud de sentencia judicial o auto de medidas provisionales, la patria potestad corresponde a ambos, el consentimiento informado deberá prestarse conjuntamente. En los casos de urgencia vital o decisiones diarias poco trascendentes o rutinarias en la vida de la persona menor de edad, bastará con el consentimiento del que esté presente. Cuando falte consenso entre ambas personas, y siempre que se ponga en riesgo la salud de la persona menor de edad, se pondrán los hechos en conocimiento del ministerio fiscal.

6. En caso de conflicto entre la voluntad del paciente menor de edad, pero con capacidad natural de juicio y de discernimiento, y la de sus personas progenitoras o representantes legales, el médico se acogerá a lo dispuesto en la legislación civil en la materia. Asimismo, cuando las decisiones, acciones u omisiones de los padres o representantes legales puedan presumirse contrarias a los intereses de la persona menor de edad o incapacitada, deberán ponerse los hechos en conocimiento de la autoridad competente en virtud de lo dispuesto en la legislación civil, salvo que, por razones de urgencia, no fuere posible recabar la autorización judicial, en cuyo caso el personal sanitario adoptará las medidas necesarias en salvaguarda de la vida o salud del paciente amparado por las causas de justificación de cumplimiento de un deber y de estado de necesidad.

7. En los supuestos de interrupción voluntaria del embarazo, de ensayos clínicos y de prácticas de reproducción asistida, se actuará según lo establecido en la normativa específica que le sea de aplicación y en la legislación civil.

8. Constituyen excepciones a la exigencia de consentimiento informado las previstas en la legislación básica estatal, así como aquellas situaciones en que no fuera posible el consentimiento por representación o sustitución por no existir representante legal o personas vinculadas al paciente o bien porque estos se negasen injustificadamente

de manera que ocasionen un risc greu per a la salut del pacient i sempre que se'n deixa constància per escrit. Una vegada superades aquestes circumstàncies, s'ha d'informar el pacient.

9. La informació prèvia al consentiment s'ha de facilitar amb l'antelació suficient i, en tot cas, almenys vint-i-quatre hores abans del procediment corresponent, sempre que no es tracte d'activitats urgents. En cap cas s'ha de donar informació al pacient quan estiga adormit ni amb les facultats mentals alterades, ni tampoc quan es trobe ja dins del quiròfan o la sala on s'ha de practicar l'acte mèdic o el diagnòstic.

Disposició final quarta

Modificació de l'article 58 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 58 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 58. Drets en situació de vulnerabilitat

1. La Generalitat ha de desenvolupar activitats per a garantir la promoció, la prevenció, l'atenció holística i precoç, la rehabilitació i la integració mitjançant recursos ambulatoris, de dia, hospitalaris, residencials i unitats especialitzades per a atendre les necessitats de les persones amb discapacitat, malalties cròniques o mentals. Amb aquest fi, s'han d'elaborar plans individualitzats d'atenció i programes dissenyats i executats per equips interdisciplinaris.

2. La conselleria competent en matèria de sanitat ha de garantir a les persones menors d'edat amb malalties cròniques, que necessiten una atenció de diferents especialitats clíniques, i sempre que organitzativament siga possible, l'atenció el mateix dia de les diferents consultes programades.

3. En relació amb l'atenció sanitària de les persones menors d'edat sobre les quals s'han adoptat mesures jurídiques de protecció, cal tenir en compte el següent:

a) La família acollidora pot triar que l'atenció sanitària de la persona menor d'edat es realitze en el mateix centre de salut a què estiga adscrita la família. Amb aquest fi, es reconeix la família acollidora com a interlocutor vàlid en el procés assistencial de la persona acollida.

b) S'ha d'establir un protocol d'atenció específic per a menors estrangers no acompañados, amb la finalitat de realitzar-los una exploració mèdica bàsica que permeta conéixer el seu estat de salut. La conselleria competent en matèria de sanitat ha d'efectuar amb caràcter prioritari les proves necessàries per a la determinació de l'edat, d'acord amb la normativa vigent.

c) Atesa la mobilitat geogràfica d'aquest col·lectiu, i perquè no quede al marge de les campanyes de prevenció, la conselleria competent en matèria de sanitat ha d'incloure les residències o llars d'acolliment de persones menors d'edat en aquestes campanyes.

a prestarlo, de forma que ocasionen un riesgo grave para la salud del paciente y siempre que se deje constancia de ello por escrito. Una vez superadas dichas circunstancias se procederá a informar al paciente.

9. La información previa al consentimiento se facilitará con la antelación suficiente y, en todo caso, al menos veinticuatro horas antes del procedimiento correspondiente, siempre que no se trate de actividades urgentes. En ningún caso se dará información al paciente cuando esté adormecido ni con sus facultades mentales alteradas, ni tampoco cuando se encuentre ya dentro del quirófano o la sala donde se practicará el acto médico o el diagnóstico.

Disposición final cuarta

Modificación del artículo 58 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana

El artículo 58 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana, queda redactado como sigue:

Artículo 58. Derechos en situación de vulnerabilidad

1. La Generalitat desarrollará actividades para garantizar la promoción, prevención, atención holística y temprana, rehabilitación e integración mediante recursos ambulatorios, de día, hospitalarios, residenciales y unidades especializadas para atender las necesidades de las personas con discapacidad, enfermedades crónicas o mentales. Para ello, se elaborarán planes individualizados de atención y programas diseñados y ejecutados por equipos interdisciplinares.

2. La conselleria competente en materia de sanidad garantizará a las personas menores de edad con enfermedades crónicas, que precisan de una atención de diferentes especialidades clínicas, y siempre que organizativamente sea posible, la atención en el mismo día de las diferentes consultas programadas.

3. En relación con la atención sanitaria de las personas menores de edad sobre las que se han adoptado medidas jurídicas de protección, se tendrá en cuenta lo siguiente:

a) La familia acogedora podrá elegir que la atención sanitaria de la persona menor de edad se realice en el mismo centro de salud al que esté adscrita la familia. A estos efectos, se reconoce a la familia acogedora como interlocutor válido en el proceso asistencial de la persona acogida.

b) Se establecerá un protocolo de atención específico para menores extranjeros no acompañados, con el fin de realizarles una exploración médica básica que permita conocer su estado de salud. La conselleria competente en materia de sanidad efectuará con carácter prioritario las pruebas necesarias para la determinación de la edad, conforme a la normativa vigente.

c) Dada la movilidad geográfica de este colectivo, y para que no quede al margen de las campañas de prevención, la conselleria competente en materia de sanidad incluirá a las residencias u hogares de acogimiento de personas menores de edad en dichas campañas.

d) S'ha d'establir un hospital i un centre de salut de referència, especificant un pediatre o metge de família, per a cada residència o llar d'acolliment de persones menors d'edat de la xarxa pública.

e) Fins que es resolga la forma en què s'ha d'exercir la guarda, s'ha de garantir la permanència en l'hospital de la persona menor d'edat hospitalitzada en situació de desemparament, quan la Generalitat haja assumit la tutela.

f) A les persones menors d'edat, la guarda o tutela de les quals assumisca la Generalitat, que no hagen seguit el programa de supervisió de la salut infantil o la participació de les quals en el programa no es puga comprovar, se'ls ha d'efectuar una avaluació de la salut en el termini més breu possible des de l'adopció de la mesura jurídica de protecció, a fi de garantir una atenció sanitària precoç. Així mateix, s'ha de realitzar aquesta avaluació en els casos que es presumisca risc sanitari.

4. La Generalitat ha de garantir el dret d'accés i ha d'assumir la despesa dels productes inclosos en la prestació farmacèutica, el catàleg ortoprotètic i les ajudes tècniques a les persones menors d'edat residents a la Comunitat Valenciana que es troben sota la tutela de les administracions públiques.

5. En l'atenció de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei:

a) Els centres sanitaris han de proporcionar una atenció àgil i prioritària a les persones que es troben complint una mesura judicial, d'acord amb el que preveu la legislació estatal en matèria de responsabilitat penal dels menors.

b) Les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei han de quedar adscrites al centre de salut més proper a la seua ubicació, i coordinar-se a l'efecte de l'atenció sanitària.

Disposició final cinquena

Modificació de l'article 109 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 109 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 109. Infraccions greus

Són infraccions greus les previstes amb aquesta qualificació en la legislació bàsica estatal, com també les següents:

1. Les accions i omissions que vulneren el que disposen el títol VI o les normes que el despleguen, quan es realitzen de forma conscient o deliberada.

2. Les accions i omissions que vulneren el que disposen, amb relació a persones menors d'edat, el títol VI o les normes que el despleguen, encara que es produïsquen per simple negligència.

3. Dificultar o impedir qualsevol dels drets de les persones drogodependents o amb trastorns addictius davant els sistemes sanitaris i de serveis socials.

d) Se establecerá un hospital y un centro de salud de referencia, especificando pediatra o médico de familia, para cada residencia u hogar de acogimiento de personas menores de edad de la red pública.

e) Hasta que se resuelva la forma en que se vaya a ejercer la guarda, se garantizará la permanencia en el hospital de la persona menor de edad hospitalizada en situación de desamparo, cuando la Generalitat haya asumido la tutela.

f) A las personas menores de edad, cuya guarda o tutela asuma la Generalitat, que no hayan seguido el programa de supervisión de la salud infantil o cuya participación en el programa no se pueda comprobar, se les realizará una evaluación de su salud en el plazo más breve posible desde la adopción de la medida jurídica de protección, a fin de garantizar una atención sanitaria temprana. Asimismo se realizará dicha evaluación en los casos que se presume riesgo sanitario.

4. La Generalitat garantizará el derecho de acceso y asumirá el gasto de los productos incluidos en la prestación farmacéutica, el catálogo ortoprotésico y ayudas técnicas a las personas menores de edad residentes en la Comunitat Valenciana que se encuentren bajo la tutela de las administraciones públicas.

5. En la atención de las personas menores de edad en conflicto con la ley:

a) Los centros sanitarios proporcionarán una atención ágil y prioritaria a las personas que se encuentren cumpliendo una medida judicial, de acuerdo con lo previsto en la legislación estatal en materia de responsabilidad penal de los menores

b) Las residencias socioeducativas para personas menores de edad en conflicto con la ley quedarán adscritas al centro de salud más cercano a su ubicación, coordinándose a los efectos de la atención sanitaria.

Disposición final quinta

Modificación del artículo 109 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana

El artículo 109 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana, queda redactado como sigue:

Artículo 109. Infracciones graves

Son infracciones graves las previstas con tal calificación en la legislación básica estatal, así como las siguientes:

1. Las acciones y omisiones que vulneren lo dispuesto en el título VI o en las normas que lo desarrollen, cuando se realicen de forma consciente o deliberada.

2. Las acciones y omisiones que vulneren lo dispuesto, en relación a personas menores de edad, en el título VI o en las normas que lo desarrollen, aunque se produzcan por simple negligencia.

3. Dificultar o impedir cualquiera de los derechos de las personas drogodependientes o con trastornos addictivos ante los sistemas sanitarios y de servicios sociales.

4. El funcionament de centres i serveis d'atenció i prevenció de trastorns addictius sense la preceptiva autorització administrativa.
5. La resistència a subministrar dades, a facilitar informació o a prestar col·laboració a les autoritats o el personal funcionari en l'exercici de les seues funcions i, en general, qualsevol acció o omissió que pertorbe, retrade o impedisca la seu tasca, tot això, referit a les drogodependències i altres trastorns addictius.
6. El fet de no corregir les deficiències observades en el termini establiti per l'autoritat pública sanitària i que hagen donat lloc a una sanció prèvia de les considerades lleus de l'article anterior.
7. L'incompliment dels requeriments específics o de les mesures provisionals que acorden les autoritats competents en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, sempre que es produïsquen per primera vegada.
8. La reiteració o reincidència, per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció lleu, en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, quan així haja sigut declarat per resolució ferma.
9. Les que, per raó dels elements previstos en aquest article, meresquen la qualificació de greus o no escaiga qualificar-les com a faltes lleus o molt greus.

Disposició final sisena

Modificació de l'article 110 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 110 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 110. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus les previstes amb aquesta qualificació en la legislació bàsica estatal, com també les següents:

1. La resistència, coacció, amenaça, represàlia o qualsevol altra forma de pressió o obstrucció a les autoritats o personal funcionari en l'exercici de les seues funcions en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.
2. Les accions i omissions que vulneren el que disposen, amb relació a persones menors d'edat, el títol VI o les normes que el despleguen, quan es realitzen de forma conscient i deliberada.
3. L'incompliment conscient i deliberat dels requisits, les obligacions o prohibicions establits en la normativa sobre drogues i trastorns addictius, o qualsevol altre comportament dolós en aquest àmbit que comporte un risc o alteració greu per a la salut, i que no meresca la qualificació de greu.
4. La negativa a facilitar informació, a subministrar dades o a prestar col·laboració a les autoritats o al personal funcionari en l'exercici de les seues funcions en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

4. El funcionamiento de centros y servicios de atención y prevención de trastornos adictivos sin la preceptiva autorización administrativa.

5. La resistencia a suministrar datos, a facilitar información o a prestar colaboración a las autoridades o a las personas funcionarias en el ejercicio de sus funciones y, en general, cualquier acción u omisión que perturbe, retrase o impida su labor, todo ello, referido a las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

6. El no corregir las deficiencias observadas en el plazo establecido por la autoridad pública sanitaria y que hayan dado lugar a sanción previa de las consideradas leves del artículo anterior.

7. El incumplimiento de los requerimientos específicos o de las medidas provisionales que acuerden las autoridades competentes en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, siempre que se produzcan por primera vez.

8. La reiteración o reincidencia, por comisión en el término de un año de más de una infracción leve, en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, cuando así haya sido declarado por resolución firme.

9. Las que, en razón de los elementos contemplados en este artículo, merezcan la calificación de graves o no proceda su calificación como faltas leves o muy graves.

Disposición final sexta

Modificación del artículo 110 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana

El artículo 110 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de salud de la Comunitat Valenciana, queda redactado como sigue:

Artículo 110. Infracciones muy graves.

Son infracciones muy graves las previstas con tal calificación en la legislación básica estatal, así como las siguientes:

1. La resistencia, coacción, amenaza, represalia o cualquier otra forma de presión u obstrucción a las autoridades o personas funcionarias en el ejercicio de sus funciones en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos.
2. Las acciones y omisiones que vulneren lo dispuesto, en relación a personas menores de edad, en el título VI o en las normas que lo desarrollen, cuando se realicen de forma consciente y deliberada.
3. El incumplimiento consciente y deliberado de los requisitos, obligaciones o prohibiciones establecidos en la normativa sobre drogas y trastornos adictivos, o cualquier otro comportamiento doloso en este ámbito que suponga un riesgo o alteración grave para la salud, y que no merezca la calificación de grave.
4. La negativa a facilitar información, a suministrar datos o a prestar colaboración a las autoridades o a los funcionarios en el ejercicio de sus funciones en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos.

5. L'incompliment reiterat dels requeriments específics que formulen les autoritats o el personal funcionari, com també l'incompliment de les mesures especials cautelars o definitives adoptades, quan es produïsquen de manera reiterada, tot això, referit a les drogodependències i altres trastorns addictius.

6. La infracció continuada dels preceptes del títol VI. S'entén per infracció continuada la realització d'una pluralitat d'accions o omissions que infringisquen aquest precepte o algun de semblant, en execució d'un pla preconcebido o aproveitant idèntica ocasió.

7. La reiteració i reincidència per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció greu en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, quan així haja sigut declarat per resolució ferma.

8. Les que, per raó dels elements previstos en aquest article, merequen la qualificació de molt greus o no escaiga qualificar-les com a faltes lleus o greus.

Disposició final setena

Modificació de l'article 3 bis de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica a la Generalitat

L'article 3 bis de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica de la Generalitat, queda redactat com segueix:

Article 3 bis. Personal lletrat habilitat

1. En els termes que reglamentàriament s'establisquen, quan les necessitats del servei ho requerisquen, la persona titular de l'Advocacia General de la Generalitat pot habilitar personal funcionari de l'administració de la Generalitat, del grup A1 de titulació, que posseïsca la titulació exigida per a ingressar en el cos de l'advocacia de la Generalitat, a l'efecte que puguen realitzar determinades actuacions en substitució d'aquests tant en l'exercici de la funció consultiva com en la contenciosa que els correspon. En qualsevol cas, el personal lletrat habilitat ha d'actuar sota la direcció i la coordinació de l'advocat o de l'advocada general de la Generalitat.

L'habilitació prevista en el paràgraf anterior ho és tan sols per a actuacions, o classes d'aquestes concretes i determinades, relacionades amb les funcions ordinàries del personal habilitat, i ha de tenir caràcter temporal. No és possible l'habilitació per a l'exercici de la funció contenciosa en els procediments judiciais en matèria de protecció de persones menors d'edat.

Aquest personal ha de continuar percebent les retribucions corresponents al lloc de treball que ocupa. No obstant això, quan l'habilitació exigeixi la dedicació exclusiva durant tota la jornada laboral per a la realització de les funcions esmentades i les retribucions del seu lloc de treball siguin de nivell inferior, el personal habilitat té dret a percebre les retribucions assignades als llocs de treball de nivell mínim reservats al cos de l'advocacia de la Generalitat, per mitjà del pagament de les corresponents diferències retributives.

5. El incumplimiento reiterado de los requerimientos específicos que formulen las autoridades o personas funcionarias, así como el incumplimiento de las medidas especiales cautelares o definitivas adoptadas, cuando se produzcan de modo reiterado, todo ello, referido a las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

6. La infracción continuada de los preceptos del título VI. Se entiende por infracción continuada la realización de una pluralidad de acciones u omisiones que infrinjan el mismo o semejante precepto, en ejecución de un plan preconcebido o aprovechando idéntica ocasión.

7. La reiteración y reincidencia por comisión en el término de un año de más de una infracción grave en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, cuando así haya sido declarado por resolución firme.

8. Las que, en razón de los elementos contemplados en este artículo, merezcan la calificación de muy graves o no proceda su calificación como faltas leves o graves.

Disposición final séptima

Modificación del artículo 3 bis de la Ley 10/2005, de 9 de diciembre, de la Generalitat, de asistencia jurídica a la Generalitat

El artículo 3 bis de la Ley 10/2005, de 9 de diciembre, de la Generalitat, de asistencia jurídica de la Generalitat, queda redactado como sigue:

Artículo 3 bis. Personas letradas habilitadas

1. En los términos que reglamentariamente se establezcan, cuando las necesidades del servicio lo requieran, la persona titular de la Abogacía General de la Generalitat podrá habilitar a personal funcionario de la administración de la Generalitat, del grupo A1 de titulación, que posea la titulación exigida para ingresar en el cuerpo de la abogacía de la Generalitat, a efectos de que puedan realizar determinadas actuaciones en sustitución de éstos tanto en el ejercicio de la función consultiva como en la contenciosa que les corresponde. En cualquier caso, las personas letradas habilitadas actuarán bajo la dirección y coordinación del abogado o de la abogada general de la Generalitat.

La habilitación prevista en el párrafo anterior lo será tan solo para actuaciones o clases de las mismas concretas y determinadas, relacionadas con las funciones ordinarias de las personas habilitadas, y tendrá carácter temporal. No será posible la habilitación para el ejercicio de la función contenciosa en los procedimientos judiciales en materia de protección de personas menores de edad.

Este personal continuará percibiendo las retribuciones correspondientes al puesto de trabajo que ocupa. No obstante, cuando la habilitación exija la dedicación exclusiva durante toda su jornada laboral para la realización de las mencionadas funciones y las retribuciones de su puesto de trabajo fueran de nivel inferior, el personal habilitado tendrá derecho a percibir las retribuciones asignadas a los puestos de trabajo de nivel mínimo reservados al cuerpo de la abogacía de la Generalitat, por medio del abono de las correspondientes diferencias retributivas.

2. L'habilitació pot ser revocada en qualsevol moment per la persona titular de l'Advocacia General de la Generalitat.

3. En tot cas, les persones lletrades habilitades han de gaudir del règim de representació i defensa en judici que, per llei, correspon a l'Advocacia General de la Generalitat, i han d'actuar en judici sota l'expressa denominació de «lletrats habilitats de l'Advocacia General de la Generalitat».

Disposició final huitena

Autorització de desenvolupament

S'habilita el Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i l'aplicació d'aquesta llei.

Disposició final novena

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Projecte de llei, de la Generalitat, d'infància i adolescència (RE número 108.077). Tramesa a la comissió i obertura del termini perquè les persones interessades puguen presentar propostes de compareixença i esmenes en compliment de la Resolució de caràcter general 5/IX

MESA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 3 de juliol de 2018, ha acordat tramitar el Projecte de llei, de la Generalitat, d'infància i adolescència (RE número 108.077). Vista la sol·licitud presentada pel Consell, la Mesa de les Corts ha acordat, de conformitat amb l'article 92 del Reglament de les Corts, la tramitació pel procediment d'urgència d'aquesta iniciativa parlamentària. Aquest procediment d'urgència tindrà efectes una vegada s'haurà donat per conclòs el tràmit de participació ciutadana en el procediment legislatiu, i s'aplicarà a tots els tràmits posteriors, començant pel de presentació d'esmenes, el qual quedarà reduït a la meitat.

En aquest sentit, la Mesa de les Corts, sense perjudici del coneixement posterior de la Junta de Síndics, ha adoptat l'acord següent:

1. Trametre aquest projecte de llei a la Comissió de Política Social i Ocupació, d'acord els articles 111 i 112 del Reglament de les Corts.

2. Obrir un termini de cinc dies, a partir de la publicació del projecte de llei en el *Butlletí Oficial de les Corts* el dia 18 de juliol de 2018, el qual començarà el primer dia hàbil del pròxim període de sessions –3 de setembre de 2018– i finalitzarà el dia 7 del mateix mes, perquè els interessats puguen presentar propostes de compareixença en compliment de

2. La habilitación podrá ser revocada en cualquier momento por la persona titular de la Abogacía General de la Generalitat.

3. En todo caso, las personas letradas habilitadas disfrutarán del régimen de representación y defensa en juicio que, por ley, corresponde a la Abogacía General de la Generalitat, y actuarán en juicio bajo la expresa denominación de «letrados habilitados de la Abogacía General de la Generalitat».

Disposición final octava

Autorización de desarrollo

Se habilita al Consell para dictar las disposiciones necesarias para el desarrollo y aplicación de la presente ley.

Disposición final novena

Entrada en vigor

Esta ley entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Proyecto de ley, de la Generalitat, de infancia y adolescencia (RE número 108.077). Remisión a la comisión y apertura del plazo para que las personas interesadas puedan presentar propuestas de comparecencia y enmiendas en cumplimiento de la Resolución de carácter general 5/IX

MESA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunión del 3 de julio de 2018, ha acordado tramitar el Proyecto de ley, de la Generalitat, de infancia y adolescencia (RE número 108.077). Vista la solicitud presentada por el Consell, la Mesa de Les Corts ha acordado, de conformidad con el artículo 92 del Reglamento de Les Corts, la tramitación por el procedimiento de urgencia de esta iniciativa parlamentaria. Este procedimiento de urgencia tendrá efectos una vez se habrá dado por concluido el trámite de participación ciudadana en el procedimiento legislativo, y se aplicará a todos los trámites posteriores, empezando por el de presentación de enmiendas, el cual quedará reducido a la mitad.

En este sentido, la Mesa de Les Corts, sin perjuicio del conocimiento posterior de la Junta de Síndics, ha adoptado el siguiente acuerdo:

1. Remitir este proyecto de ley a la Comisión de Política Social y Empleo, de acuerdo con los artículos 111 y 112 del Reglamento de Les Corts.

2. Abrir un plazo de cinco días, a partir de la publicación del proyecto de ley en el *Butlletí Oficial de les Corts* el día 18 de julio de 2018, el cual empezará el primer día hábil del próximo período de sesiones –3 de septiembre de 2018– y finalizará el día 7 del mismo mes, para que los interesados puedan presentar propuestas de comparecencia en